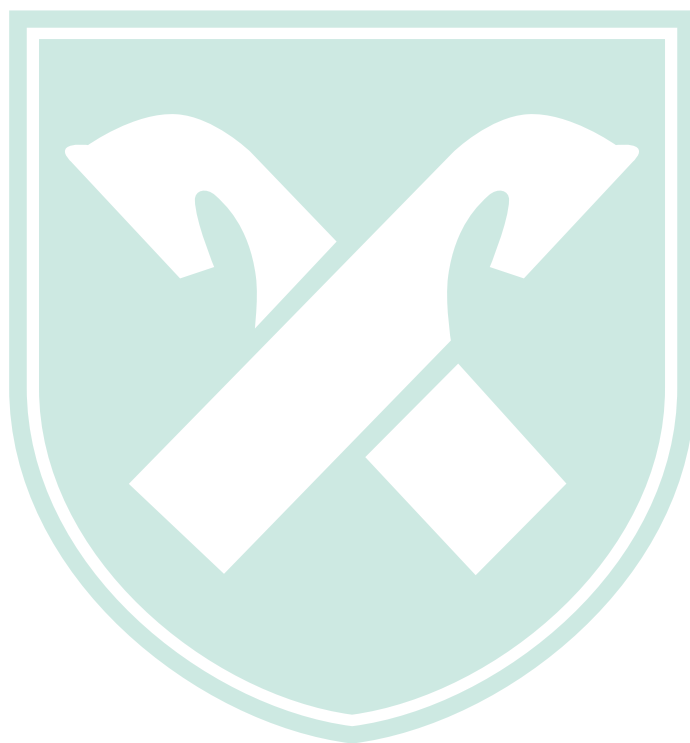

**OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA
STOSOWANE DO UMÓW UBEZPIECZENIA
INDYWIDUALNEGO NA ŻYCIE**

Spis treści

Skorowidz	3
Postanowienia ogólne	6
Warunki ubezpieczenia	7
Świadczenie ubezpieczeniowe	9
Postanowienia końcowe	10
Klauzule	11
Klauzula 1 Śmierć Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	11
Klauzula 2 Śmierć Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym	11
Klauzula 3 Śmierć Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym w pracy	11
Klauzula 4 Śmierć Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku na terenie zakładu pracy	11
Klauzula 5 Śmierć Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu	12
Klauzula 6 Śmierć dziecka Ubezpieczonego	12
Klauzula 7 Śmierć dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	12
Klauzula 8 Śmierć współmałżonka Ubezpieczonego	12
Klauzula 9 Śmierć współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	12
Klauzula 10 Śmierć rodzica lub teścia Ubezpieczonego	13
Klauzula 11 Renta dla każdego z osieroconych dzieci Ubezpieczonego w następstwie śmierci Ubezpieczonego	13
Klauzula 12 Trwały uszczerbek na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	13
Klauzula 13 Trwałe kalectwo Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	14
Klauzula 14 Inwalidztwo Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym	14
Klauzula 15 Trwały uszczerbek na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu	15
Klauzula 16 Trwała i całkowita niezdolność Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku	15
Klauzula 17 Trwała i całkowita niezdolność Ubezpieczonego do pracy w następstwie choroby	16
Klauzula 18 Trwała i całkowita niezdolność Ubezpieczonego do pracy w następstwie zawału serca lub udaru mózgu	16
Klauzula 19 Pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku	16
Klauzula 20 Pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie choroby	17
Klauzula 21 Długotrwały i uciążliwy pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku	18
Klauzula 22 Pobyt dziecka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku	18
Klauzula 23 Pobyt współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku	19
Klauzula 24 Poważne zachorowanie Ubezpieczonego	20
Klauzula 25 Poważne zachorowanie dziecka Ubezpieczonego	21
Klauzula 26 Poważne zachorowanie współmałżonka Ubezpieczonego	22
Klauzula 27 Czasowa niezdolność Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku	24
Klauzula 28 Inwalidztwo Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	24
Klauzula 29 Inwalidztwo współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	25
Klauzula 30 Inwalidztwo dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	25
Klauzula 31 Operacje chirurgiczne Ubezpieczonego w następstwie choroby	26
Klauzula 32 Operacje chirurgiczne Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	26
Klauzula 33 Urodzenie się dziecka Ubezpieczonemu	27
Klauzula 34 Urodzenie się martwego dziecka Ubezpieczonemu	27
Klauzula 35 Urodzenie się dziecka z wadą wrodzoną	27
Klauzula 36 Pokrycie kosztów przeszczepów lub rekonstrukcji organu w wyniku choroby nowotworowej lub w następstwie nieszczęśliwego wypadku	27
Klauzula 37 Zapadnięcie Ubezpieczonego w śpiączkę w następstwie nieszczęśliwego wypadku	28
Klauzula 38 Pokrycie kosztów utrzymania i obsługi zadłużenia	28
Klauzula 39 Przerwanie nauki dziecka na studiach wyższych w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub choroby	29
Klauzula 40 Pomoc medyczna w nagłych przypadkach	30
Klauzula 41 Lekarz na telefon	32
Klauzula 44 Przejęcie opłacania składki w następstwie niezdolności do pracy	32
Klauzula 46 Niezdolność Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym w następstwie wypadku przy pracy rolniczej	33
Klauzula 47 Śmierć Ubezpieczonego w następstwie choroby zakaźnej w rolnictwie	33
Klauzula 48 Śmierć Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku przy pracy rolniczej	33
Klauzula 49 Choroby nowotworowe i inne poważne zachorowania Ubezpieczonego	34
Klauzula 50 Choroba śmiertelna Ubezpieczonego	36

- Klientowi przysługuje prawo do składania reklamacji dotyczących usług świadczonych przez WTUŻIR Concordię Capital SA (zwaną dalej Towarzystwem).
- Poprzez reklamację rozumie się każde wystąpienie Klienta lub jego pełnomocnika, zawierające zastrzeżenia dotyczące działalności wykonywanej przez Towarzystwo lub świadczonej przez Towarzystwo usług.
- Klientem, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym, jest:
 - osoba fizyczna będąca Ubezpieczającym, Ubezpieczonym, Uposażonym lub Uprawnionym z Umowy ubezpieczenia;
 - osoba fizyczna dochodząca roszczeń na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2013 r., poz. 392 j.t.), w tym również od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego lub Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.
- Zgodnie z przyjętymi w Towarzystwie zasadami dotyczącymi reklamacji Klientem jest również podmiot inny niż osoba fizyczna będący Ubezpieczającym, Ubezpieczonym, Uposażonym lub Uprawnionym z Umowy ubezpieczenia.
- Reklamacja może zostać złożona przez Klienta lub jego pełnomocnika:
 - osobiście w siedzibie Towarzystwa, w Oddziałach i u agentów ubezpieczeniowych działających w imieniu Towarzystwa;
 - pisemnie na adres Towarzystwa:
ul. S. Małachowskiego 10, 61-129 Poznań;
 - telefonicznie pod numerem telefonu **61 858 48 00**;
 - jak również za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: **skargi@concordiaubezpieczenia.pl**.
- Towarzystwo udzieli odpowiedzi na złożoną reklamację bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie do 30 dni od daty jej otrzymania.
- W uzasadnionych przypadkach termin do udzielenia odpowiedzi może zostać wydłużony do 60 dni (w odniesieniu do reklamacji składanych przez osoby fizyczne) lub do 90 dni (w odniesieniu do reklamacji składanych przez podmioty inne niż osoby fizyczne). Jednakże w razie zaistnienia takiej sytuacji, Klient jest uprzednio informowany o wystąpieniu okoliczności, które wymagają dodatkowych ustaleń i stanowią przyczynę udzielenia odpowiedzi w terminie późniejszym.
- Odpowiedź na złożoną reklamację jest udzielana Klientowi w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji. Na wniosek Klienta odpowiedź na złożoną reklamację może zostać udzielona pocztą elektroniczną.
- Spory związane z usługami świadczonymi przez Towarzystwo mogą być rozstrzygane:
 - w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między klientem a podmiotem rynku finansowego, o którym mowa w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym;
 - przez sąd powszechny, którego właściwość ustalona będzie zgodnie z właściwymi przepisami prawa (przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, ustawy regulującej wykonywanie działalności ubezpieczeniowej lub ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych).
- Ponadto, Klient będący osobą fizyczną ma możliwość uzyskania bezpłatnej pomocy prawnej korzystając z usług:
 - Rzecznika Finansowego (www.rf.gov.pl);
 - Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta – w odniesieniu do tych Klientów, którzy zawarli z Ubezpieczycielem Umowę ubezpieczenia (www.uokik.gov.pl);
 - Platformy ODR prowadzonej przez Komisję Europejską (internetowy system rozstrzygania sporów), jeżeli Klient zawarł Umowę ubezpieczenia jako konsument za pośrednictwem internetu (www.ec.europa.eu/consumers/odr).
- Właściwym dla Towarzystwa organem nadzoru jest Komisja Nadzoru Finansowego z siedzibą w Warszawie, Plac Powstańców Warszawy 1.
- Towarzystwo na żądanie składającego reklamację potwierdza fakt jej złożenia pisemnie lub w inny uzgodniony z nim sposób.

Wykaz postanowień umownych – OWU stosowane do umów ubezpieczenia indywidualnego na życie (zatwierdzone uchwałą Zarządu WTUŻiR Concordia Capital SA z 15 listopada 2017 r.) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie sposobu sporządzania informacji zamieszczanych we wzorcach umów:

		OWU stosowane do umów ubezpieczenia indywidualnego na życie
1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń		
Przedmiot Umowy ubezpieczenia	Zdarzenie/wypadek ubezpieczeniowy	§ 6
Zakres ubezpieczenia (zdarzenie ubezpieczeniowe, świadczenie ubezpieczeniowe)		§ 7
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia		
Wyłączenia w ochronie ubezpieczeniowej		§ 14
Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej		§ 13
Rozwiązanie Umowy ubezpieczenia		§ 5
Zakres ubezpieczenia – maksymalny wiek ochrony		§ 13 ust. 1 w zw. z § 5 ust. 1 pkt 6)
Karencja		§ 15
Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego oraz konsekwencje ich niewykonania		§ 4 ust. 6 i 7; § 17
Suma ubezpieczenia		§ 8

Jeżeli Klient zdecydował się na rozszerzenie zakresu ubezpieczenia o klauzule dodatkowe – niezbędne jest również zapoznanie się z zapisami warunków dotyczącymi klauzul dodatkowych w zależności od wybranego zakresu ubezpieczenia. Wybór klauzul dodatkowych oznacza, że Klienta obowiązują zapisy obu tabel (powyższej i poniższej).

Oznaczenie klauzuli	Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia
Klauzula 1 Śmierć Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 1; § 2	§ 2 ust. 6
Klauzula 2 Śmierć Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym	§ 2; § 3	§ 3 ust. 4
Klauzula 3 Śmierć Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym w pracy	§ 2; § 3	§ 2 ust. 2–4
Klauzula 4 Śmierć Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku na terenie zakładu pracy	§ 1; § 2	§ 1 ust. 2–4
Klauzula 5 Śmierć Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu	§ 1; § 2	§ 1 ust. 2 i 3; § 3
Klauzula 6 Śmierć dziecka Ubezpieczonego	§ 2; § 3	§ 2 ust. 2
Klauzula 7 Śmierć dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 2; § 3	nie dotyczy

Klauzula 8 Śmierć współmałżonka Ubezpieczonego	§ 2; § 3	§ 2 ust. 2
Klauzula 9 Śmierć współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 2; § 3	nie dotyczy
Klauzula 10 Śmierć rodzica lub teścia Ubezpieczonego	§ 2; § 3	§ 2 ust. 3; § 4
Klauzula 11 Renta dla każdego z osieroconych dzieci Ubezpieczonego w następstwie śmierci Ubezpieczonego	§ 2; § 3	§ 2 ust. 2
Klauzula 12 Trwały uszczerbek na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 2; § 3	§ 3 ust. 2; § 4
Klauzula 13 Trwałe kalectwo Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 2; § 3	§ 3 ust. 2; § 4
Klauzula 14 Inwalidztwo Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym	§ 2; § 3	§ 3 ust. 2; § 4
Klauzula 15 Trwały uszczerbek na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu	§ 2; § 3	§ 3 ust. 2; § 4; § 5
Klauzula 16 Trwała i całkowita niezdolność Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 1; § 2	§ 2 ust. 3; § 3
Klauzula 17 Trwała i całkowita niezdolność Ubezpieczonego do pracy w następstwie choroby	§ 1; § 2	§ 1 ust. 5; § 3
Klauzula 18 Trwała i całkowita niezdolność Ubezpieczonego do pracy w następstwie zawału serca lub udaru mózgu	§ 1; § 2	§ 3
Klauzula 19 Pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 2; § 3; § 4	§ 2 ust. 4; § 4 ust. 1 pkt II.2), III.2) i III.3); § 4 ust. 3; § 5
Klauzula 20 Pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie choroby	§ 2; § 3; § 4	§ 2 ust. 4 i 5; § 4 ust. 1 pkt II.2), III.2) i III.3); § 4 ust. 3; § 5
Klauzula 21 Długotrwały i uciążliwy pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 2; § 3	§ 2 ust. 4; § 3 ust. 2; § 4
Klauzula 22 Pobyt dziecka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 2; § 3; § 4	§ 2 ust. 4; § 4 ust. 1 pkt II.2), III.2) i III.3); § 4 ust. 3
Klauzula 23 Pobyt współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 2; § 3; § 4	§ 2; ust. 4; § 4 ust. 1 pkt II.2), III.2) i III.3); § 4 ust. 3; § 5
Klauzula 24 Poważne zachorowanie Ubezpieczonego	§ 2; § 3; § 4	§ 2 ust. 2; § 5; § 6
Klauzula 25 Poważne zachorowanie dziecka Ubezpieczonego	§ 2; § 3	§ 2 ust. 2; § 4; § 5
Klauzula 26 Poważne zachorowanie współmałżonka Ubezpieczonego	§ 2; § 3; § 4	§ 2 ust. 2; § 6; § 7
Klauzula 27 Czasowa niezdolność Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 1; § 2	§ 3; § 4

Klauzula 28 Inwalidztwo Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 2; § 3	§ 3 ust. 2; § 4
Klauzula 29 Inwalidztwo współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 2; § 3	§ 3 ust. 2; § 4
Klauzula 30 Inwalidztwo dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 2; § 3	§ 3 ust. 2; § 4
Klauzula 31 Operacje chirurgiczne Ubezpieczonego w następstwie choroby	§ 2; § 3	§ 2 ust. 2; § 3 ust. 4; § 4; § 5; § 6
Klauzula 32 Operacje chirurgiczne Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 2; § 3	§ 3 ust. 4; § 4; § 5; § 6
Klauzula 33 Urodzenie się dziecka Ubezpieczonemu	§ 2; § 3	§ 2 ust. 2
Klauzula 34 Urodzenie się martwego dziecka Ubezpieczonemu	§ 2; § 3	§ 2 ust. 2
Klauzula 35 Urodzenie się dziecka z wadą wrodzoną	§ 2; § 3	§ 2 ust. 2
Klauzula 36 Pokrycie kosztów przeszczepów lub rekonstrukcji organu w wyniku choroby nowotworowej lub w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 2; § 3	§ 2 ust. 2; § 3 ust. 4; § 4
Klauzula 37 Zapadnięcie Ubezpieczonego w śpiączkę w następstwie nieszczęśliwego wypadku	§ 2; § 3	nie dotyczy
Klauzula 38 Pokrycie kosztów utrzymania i obsługi zadłużenia	§ 1; § 2	§ 1 ust. 6
Klauzula 39 Przerwanie nauki dziecka na studiach wyższych w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub choroby	§ 2; § 3	§ 2 ust. 4 i 5
Klauzula 40 Pomoc medyczna w nagłych przypadkach	§ 2; § 3	§ 2 ust. 4 i 5; § 4; § 5
Klauzula 41 Lekarz na telefon	§ 2; § 3	§ 2 ust. 4
Klauzula 44 Przejęcie opłacania składki w następstwie niezdolności do pracy	§ 1; § 2	§ 1 ust. 5; § 3
Klauzula 46 Niezdolność Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym w następstwie wypadku przy pracy rolniczej	§ 2; § 3	§ 3 ust. 2; § 4
Klauzula 47 Śmierć Ubezpieczonego w następstwie choroby zakaźnej w rolnictwie	§ 2; § 3	§ 2 ust. 2; § 4
Klauzula 48 Śmierć Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku przy pracy rolniczej	§ 2; § 3	§ 2 ust. 2 i 3
Klauzula 49 Choroby nowotworowe i inne poważne zachorowania Ubezpieczonego	§ 2; § 3; § 4	§ 2 ust. 3; § 5; § 6
Klauzula 50 Choroba śmiertelna Ubezpieczonego	§ 1; § 2	§ 2

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Konstrukcja Umowy oraz przedmiot regulacji Ogólnych Warunków Ubezpieczenia

1. Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia, zwane dalej OWU, mają zastosowanie do umów indywidualnego ubezpieczenia na życie zawieranych przez Wielkopolskie Towarzystwo Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych Concordia Capital Spółka Akcyjna jako Ubezpieczycielem a Ubezpieczającymi.
2. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana jest w oparciu o postanowienia OWU, stanowiących integralną część Umowy ubezpieczenia. W przypadku, gdy ochrona ubezpieczeniowa udzielana jest również w zakresie określonym w § 7 ust. 2, do ochrony ubezpieczeniowej mają zastosowanie również postanowienia klauzul dodatkowych, stanowiące integralną część Umowy.
3. Za zgodą stron do Umowy ubezpieczenia mogą zostać wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU. Warunkiem skuteczności takich postanowień jest zachowanie formy pisemnej oraz dolażenie pełnej ich treści do Umowy ubezpieczenia.
4. W przypadku sprzeczności postanowień, o których mowa w ust. 3, a także sprzeczności postanowień klauzul dodatkowych z OWU, przyjmuje się pierwszeństwo stosowania zapisów według następującej hierarchii:
 - 1) postanowienia zapisów dodatkowych lub zapisów odmiennych od OWU/klauzul dodatkowych;
 - 2) postanowienia klauzul dodatkowych;
 - 3) postanowienia OWU.

§ 2

Definicje i skróty

Terminom użytym w Umowie indywidualnego terminowego ubezpieczenia na życie (Umowa ubezpieczenia) nadaje się następujące znaczenia:

- 1) **amatorskie uprawianie sportu** – forma aktywności fizycznej, która nie jest wyczynowym uprawianiem sportu w rozumieniu § 2 pkt 30) niniejszych warunków. Amatorskie uprawianie sportu w szczególności obejmuje działania, które nie są połączone z jakimkolwiek czerpaniem dochodu, polegające na treningach w określonej dyscyplinie sportu, przy możliwym udziale w amatorskich rozgrywkach sportowych, imprezach sportowych, bez przynależności do klubów sportowych (w tym uczelnianych), związków i innych organizacji zrzeszających osoby uprawiające sport, chyba że organizacje te zrzeszają wyłącznie amatorów lub miłośników;
- 2) **choroba** – istniejące niezależnie od woli Ubezpieczonego zaburzenia funkcjonalności organów ciała, stan, który zgodnie z wiedzą medyczną wymaga leczenia, rehabilitacji, diagnostyki, stan anormalny w funkcjonowaniu organizmu Ubezpieczonego, co do którego lekarz może postawić diagnozę; za chorobę nie uznaje się jakichkolwiek następstw nieszczęśliwych wypadków;
- 3) **choroba przewlekła** – choroba lub inwalidztwo trwające w sposób ciągły albo dające nawroty i wymagające długoterminowej opieki lekarskiej i pielęgnarskiej. Przykładem chorób przewlekłych zgodnie z powyższą definicją są: astma oskrzelowa, mózgowie porażenie dziecięce, cukrzyca, przewlekła białaczka, padaczka, przewlekła niewydolność nerek, łuszczyca, reumatoidalne zapalenie stawów;
- 4) **choroba psychiczna** – choroba oznaczona w Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD 10) jako zaburzenie zachowania lub zaburzenie psychiczne w kodach F00 do F99;
- 5) **choroba tropikalna** – choroba powstająca przez organizmy patogenne, których występowanie jest charakterystyczne dla stref równikowych i podzwrotnikowych;
- 6) **czasowa niezdolność Ubezpieczonego do pracy** – całkowita utrata przez Ubezpieczonego zdolności do dalszego wykonywania jakiejkolwiek pracy zawodowej lub innej działalności zawodowej, która nie jest trwałą i całkowitą niezdolnością Ubezpieczonego do pracy w rozumieniu OWU;
- 7) **dokument ubezpieczenia** – dokument stanowiący potwierdzenie zawarcia Umowy ubezpieczenia. Dokumentem potwierdzającym zawarcie Umowy ubezpieczenia w zakresie, o którym mowa w § 11 ust. 4 (tymczasowa ochrona ubezpieczeniowa), jest wniosek ubezpieczeniowy z potwierdzeniem wpływu tego wniosku przez osobę uprawnioną do zawierania umów w imieniu Ubezpieczyciela. Dokumentem potwierdzającym zawarcie Umowy ubezpieczenia w zakresie, o którym mowa w § 11 ust. 5 (pełna ochrona ubezpieczeniowa), jest polisa ubezpieczeniowa;
- 8) **karencja** – okres liczony od dnia obejmowania Ubezpieczonego ochroną ubezpieczeniową, w którym, jeśli wystąpi zdarzenie obejmowane ochroną, Ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności w ramach danego ryzyka. Karencja podawana jest w miesiącach, przy czym przyjmuje się, że każdy miesiąc liczy 30 dni;
- 9) **klauzula lub klauzula dodatkowa** – umowa dodatkowa, stanowiąca integralną część Umowy ubezpieczenia, w której zdefiniowane jest ryzyko i zasady określające odpowiedzialność Ubezpieczyciela;
- 10) **lekarz orzecznik** – lekarz orzecznik działający przy organie emerytalno-rentowym, właściwy do wydawania

orzeczeń o niezdolności do pracy. Jeżeli od orzeczenia lekarza orzecznika Ubezpieczony wniesie sprzeciw, albo organ emerytalno-rentowy podniósł zarzut wadliwości orzeczenia, wówczas pod pojęciem lekarza orzecznika rozumie się komisję lekarską działającą przy właściwym organie emerytalno-rentowym orzekającą w drugiej instancji o niezdolności Ubezpieczonego do pracy;

- 11) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe i nieoczekiwane zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, działającą niezależnie od woli Ubezpieczonego, będące bezpośrednią przyczyną doznania przez Ubezpieczonego zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną, w wyniku którego doznał on trwałego uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł. Za nieszczęśliwy wypadek nie uznaje się chorób, nawet występujących nagle (w szczególności zawału serca lub udaru mózgu) ani przeciążenia lub nadwyżerzenia organizmu na skutek wykonywania powtarzalnych czynności fizycznych;
- 12) **pojazd** – środek transportu przystosowany do poruszania się po drodze, wozie lub w powietrzu, w szczególności pojazd silnikowy w rozumieniu przepisów prawa o ruchu drogowym, motorower, rower, przyczepa lub inny pojazd napędzany silnikiem, przeznaczony do użytku na drogach lądowych, a także w wozie lub powietrzu;
- 13) **stan nietrzeźwości** – stan powstały w wyniku konsumpcji alkoholu, którego zawartość wynosi lub prowadzi: do stężenia we krwi powyżej 0,5‰ lub do obecności w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg w 1 dm³;
- 14) **szpital** – działający w kraju lub na terenie pozostałych państw Unii Europejskiej publiczny lub niepubliczny zakład opieki zdrowotnej, którego zadaniem jest całodobowa opieka medyczna, diagnostyka, leczenie, wykonywanie zabiegów chirurgicznych w warunkach stałych i specjalnie do tych celów przystosowanych, zatrudniający kwalifikowaną kadrę lekarską oraz personel pomocniczy w okresie ciągłym. W rozumieniu OWU pojęcie szpital nie oznacza: domu opieki, ośrodka dla psychicznie chorych, domowej opieki pielęgnarskiej, hospicjów, oddziałów dziennych, hoteli przyszpitalnych, a także oddziałów szpitalnych, ośrodków lub innych jednostek organizacyjnych: rehabilitacyjnych, rekonesansacyjnych, dla nerwowo i psychicznie chorych, dla przewlekłe chorych, sanatoriów, uzdrowiskowych, leczenia uzależnień lekowych, narkotykowych, alkoholowych lub innych;
- 15) **świadczenie główne** – świadczenie wypłacane przez Ubezpieczyciela w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci śmierci Ubezpieczonego, wypłacane na zasadach określonych w § 7 ust. 1;
- 16) **świadczenie dodatkowe** – świadczenie wypłacane przez Ubezpieczyciela z Umowy ubezpieczenia w przypadku rozszerzenia zakresu ochrony ubezpieczeniowej o klauzulę (ryzyka) dodatkową, wypłacane na zasadach określonych w postanowieniach poszczególnych klauzul dodatkowych;
- 17) **trwała i całkowita niezdolność Ubezpieczonego do pracy** – za trwałą i całkowitą niezdolność do pracy przyjmuje się całkowitą utratę przez Ubezpieczonego zdolności do dalszego wykonywania jakiejkolwiek pracy zawodowej lub innej działalności zawodowej;
- 18) **inwalidztwo** – wskazane w Załączniku nr 3 uszkodzenie określonych części ciała lub rozstrój zdrowia powodujący takie upośledzenie sprawności organizmu bądź jego części, które według wiedzy medycznej uniemożliwia powrót do stanu zdrowia sprzed zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego;
- 19) **trwałe kalectwo** – wskazane w Załączniku nr 2 uszkodzenie określonych części ciała lub rozstrój zdrowia powodujący takie upośledzenie sprawności organizmu bądź jego części, które według wiedzy medycznej uniemożliwia powrót do stanu zdrowia sprzed zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego;
- 20) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – wskazane w Załączniku nr 1 uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia powodujący takie upośledzenie sprawności organizmu bądź jego części, które według wiedzy medycznej uniemożliwia powrót do stanu zdrowia sprzed zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego;
- 21) **ubezpieczający** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która zawiera Umowę ubezpieczenia i jest zobowiązana do opłacania składek;
- 22) **ubezpieczony** – osoba fizyczna, na rzecz której zawarto Umowę ubezpieczenia;
- 23) **ubezpieczyciel** – Wielkopolskie Towarzystwo Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych Concordia Capital Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu, zwane dalej Concordia Capital;
- 24) **udar mózgu** – martwica tkanki mózgowej wywołana przerwaniem dopływu krwi do określonego obszaru mózgowia lub krwotokiem do tkanki mózgowej, przy współistnieniu wszystkich niżej wymienionych okoliczności:
 - a) wystąpienie nowych klinicznych objawów neurologicznych odpowiadających udarowi mózgu;
 - b) obecność obiektywnych ubytków neurologicznych stwierdzanych w badaniu neurologicznym przez okres min. 60 dni od chwili rozpoznania udaru mózgu;
 - c) obecność nowych zmian charakterystycznych dla udaru mózgu w obrazie tomografii komputerowej lub jądrowego rezonansu magnetycznego (o ile badania takie były przeprowadzone).

Z ochrony ubezpieczeniowej wykluczone są:

- a) epizody przemijającego niedokrwienia mózgu (TIA);

- b) zawał mózgu lub krwawienia śródczaszkowe spowodowane zewnętrznym urazem;
- c) wtórny krwotok do istniejących ognisk poudarowych;
- d) jakiejkolwiek inne zmiany w mózgu możliwe do rozpoznania metodami obrazowymi bez współistniejących, odpowiadających tym zmianom, objawów klinicznych;

- 25) **Uposażony główny** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, uprawniona do otrzymania świadczenia ubezpieczeniowego na wypadek śmierci Ubezpieczonego;
 - 26) **Uposażony zastępczy** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, uprawniona do otrzymania świadczenia ubezpieczeniowego na wypadek śmierci Ubezpieczonego, w przypadku gdy Uposażony Główny nie żyje bądź nie istnieje;
 - 27) **Uprawniony** – Ubezpieczony, Uposażony lub inna osoba lub podmiot uprawniony do otrzymania świadczenia z tytułu Umowy ubezpieczenia;
 - 28) **Współubezpieczony** – inna niż Ubezpieczony osoba, z której życiem lub zdrowiem związana jest ochrona udzielana w ramach Umowy ubezpieczenia Ubezpieczonemu;
 - 29) **zawał serca** – martwica części mięśnia sercowego wywołana nagłym przerwaniem dopływu krwi do określonego obszaru mięśnia sercowego. Rozpoznanie musi być oparte na stwierdzeniu wzrostu lub spadku stężenia biomarkerów sercowych we krwi (troponiny I, troponiny T lub CK-MB), z co najmniej jedną wartością przekraczającą 99. percentyl zakresu górnej granicy referencyjnej, z współistnieniem co najmniej jednym z wymienionych niżej klinicznych wykładników niedokrwienia mięśnia sercowego:
 - a) typowe objawy kliniczne zawału mięśnia sercowego;
 - b) jeden z następujących objawów EKG wskazujących na świeże niedokrwienie mięśnia sercowego: nowo powstałe uniesienie lub obniżenie odcinka ST-T, odwrócenie załamka T, nowe patologiczne załamki Q lub nowo powstały blok lewej odnogi pęczka Hisa.
- Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje innych ostrych zespołów wieńcowych;
- 30) **wyczynowe uprawianie sportu** – forma aktywności fizycznej polegająca na regularnych treningach pod warunkiem, że spełnia przynajmniej dwa z poniższych warunków:
 - a) treningi odbywają się częściej niż 2 razy w tygodniu;
 - b) jest połączona z czerpaniem dochodu;
 - c) łączy się z udziałem w zawodach, igryszkach, obozach kondycyjnych, imprezach sportowych organizowanych przez właściwy dla danej dyscypliny związek sportowy;
 - d) łączy się z przynależnością do klubów sportowych, związków i innych organizacji zrzeszających osoby uprawiające sport, z wyłączeniem organizacji, które zrzeszają wyłącznie amatorów lub miłośników sportu.
 - 31) **zdarzenie ubezpieczeniowe lub zdarzenie** – sytuacja, której wystąpienie powoduje odpowiedzialność Ubezpieczyciela.

§ 3

Umowa ubezpieczenia

1. Umowa ubezpieczenia może być zawarta na okres:
 - 1) w przypadku Umowy rocznej – okres jednego roku kalendarzowego, licząc od daty wskazanej w Umowie ubezpieczenia jako początek udzielania ochrony przez Ubezpieczyciela,
 - 2) w przypadku Umowy długoterminowej – wielokrotności okresu jednego roku kalendarzowego, licząc od daty wskazanej w Umowie ubezpieczenia jako początek udzielania ochrony przez Ubezpieczyciela.
 2. W odniesieniu do umów rocznych Umowa ubezpieczenia może być automatycznie przedłużona na kolejne, roczne okresy ubezpieczenia, jeśli:
 - 1) żadna ze stron nie złoży drugiej stronie, w nieprzekraczalnym terminie 30 dni przed dniem rocznicy polisy, pisemnego oświadczenia woli o nieprzedłużeniu Umowy i
 - 2) zostanie zapłacona kolejna składka jednorazowa bądź składka regularna na poczet kolejnego okresu ubezpieczenia.
- Dokument ubezpieczenia wskazuje, czy w odniesieniu do danej Umowy ubezpieczenia ma zastosowanie określona powyżej zasada automatycznego przedłużenia Umowy na kolejny roczny okres ubezpieczenia.
3. Przedzajęcia Ubezpieczyciela najpóźniej na 30 dni przed rocznicą polisy, mogą zaproponować drugiej stronie przedłużenie Umowy na kolejny analogiczny okres ubezpieczenia na warunkach odmiennych od dotychczasowych, zastrzegając, że brak zgody będzie równoznaczny z rozwiązaniem Umowy ubezpieczenia z upływem danego okresu ubezpieczenia.
 4. Umowa ubezpieczenia zawierana jest w formie indywidualnej. Oznacza to, że w ramach jednej Umowy ubezpieczenia ochroną ubezpieczeniową może być objęty jeden Ubezpieczony.
 5. Ubezpieczyciel obejmuje ochroną osobę wskazaną jako Ubezpieczony. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana Ubezpieczonemu może dotyczyć również zdarzeń związanych z życiem lub zdrowiem osób Współubezpieczonych – pod warunkiem włączenia do Umowy ubezpieczenia odpowiedzialnej klauzuli,

- przewidującej ochronę ubezpieczeniową w odniesieniu do Współubezpieczonego. Wszelkie postanowienia OWU dotyczące wyłączeń w ochronie ubezpieczeniowej, które odnoszą się do Ubezpieczonego, odnoszą się w takim przypadku również do Współubezpieczonego – chyba że postanowienia OWU bądź danej klauzuli stanowią inaczej.
- Rozwiązanie Umowy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego oznacza, że ochrona ubezpieczeniowa wygasa z dniem upływu okresu wypowiedzenia.
 - Umowa może zostać zawarta przez Ubezpieczającego na rachunek własny bądź na cudzy rachunek. OWU określają, jakie obowiązki związane z Umową spoczywają na Ubezpieczającym, a jakie na Ubezpieczonym.
 - W przypadku zawarcia Umowy na cudzy rachunek obowiązkiem Ubezpieczającego jest:
 - doręczenie Ubezpieczonemu warunków Umowy (w tym OWU). Obowiązek ten powinien zostać wykonany przez Ubezpieczającego przed wyrażeniem przez Ubezpieczonego zgody na zawarcie Umowy ubezpieczenia lub przed wyrażeniem przez Ubezpieczonego zgody na finansowanie składki ubezpieczeniowej, jeżeli Ubezpieczający ustalił z Ubezpieczonym, że składka ma być finansowana przez Ubezpieczonego. Jeśli Ubezpieczony zgłosi Ubezpieczycielowi takie żądanie, OWU zostanie przekazane Ubezpieczonemu również bezpośrednio przez Ubezpieczyciela, co jednak nie uchybia obowiązkowi Ubezpieczającego wskazanemu w zdaniu poprzednim;
 - przekazywanie niezwłocznie Ubezpieczonemu skierowanej do nich i związanej z Umową ubezpieczenia korespondencji otrzymanej od Ubezpieczyciela; korespondencję uważa się za przekazaną Ubezpieczonemu z dniem przekazania przez Ubezpieczającego;
 - przekazywanie Ubezpieczycielowi korespondencji składanej przez Ubezpieczonego do Ubezpieczyciela; oświadczenia bądź korespondencje Ubezpieczonych uważa się za przekazane Ubezpieczycielowi dopiero z dniem ich otrzymania przez Ubezpieczyciela.
 - Ubezpieczający ponosi wobec Ubezpieczyciela odpowiedzialność za szkodę poniesioną przez Ubezpieczyciela na skutek uchybienia przez Ubezpieczającego obowiązków wskazanym w ust. 8 pkt 1) – jeśli na skutek tego uchybienia Ubezpieczyciel był zmuszony do wypłaty z Umowy ubezpieczenia świadczenia wyższego niż świadczenie, które zostałoby wypłacone, gdyby takie uchybienie nie miało miejsca.
 - W przypadku gdy Umowę zawarto na cudzy rachunek, w razie śmierci Ubezpieczającego, Ubezpieczony może wstąpić za zgodą Ubezpieczyciela w prawa i obowiązki Ubezpieczającego, jeżeli złoży Ubezpieczycielowi wniosek w tej sprawie w ciągu 3 miesięcy od dnia śmierci Ubezpieczającego. Obowiązki Umowy ubezpieczenia (oraz udzielanie ochrony ubezpieczeniowej) zostaje zawieszone na okres od dnia śmierci Ubezpieczającego do dnia wyrażenia przez Ubezpieczyciela zgody na wstąpienie Ubezpieczonego w prawa i obowiązki Ubezpieczającego. Ubezpieczycielowi nie należy się składka za okres zawieszenia ochrony ubezpieczeniowej.

§ 4

Wniosek o zawarcie Umowy ubezpieczenia

- Jeżeli nie umówiono się inaczej, Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku o zawarcie Umowy ubezpieczenia złożonego na druku Ubezpieczyciela i skierowanego do Ubezpieczyciela wraz z podpisem Ubezpieczającego/Ubezpieczonych lub podpisami osób uprawnionych do zawierania umów ze strony Ubezpieczającego. Wniosek musi określać w szczególności: sumę ubezpieczenia, rodzaje zdarzeń (klauzul), za które Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność.
- Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się dokumenty wymagane przez Ubezpieczyciela, w szczególności niezbędne do dokonania oceny ryzyka i zawarcia Umowy ubezpieczenia.
- Jeżeli wniosek o zawarcie Umowy ubezpieczenia zostanie wypełniony w sposób nieprawidłowy, Ubezpieczyciel wezwie Ubezpieczającego do uzupełnienia braków w terminie wskazanym w wezwaniu.
- Jeżeli Ubezpieczający nie uzupełni wniosku lub nie wypełni nowego w terminie, o którym mowa w ust. 3, Umowa ubezpieczenia nie zostanie zawarta, a składka pobrana przez Ubezpieczyciela będzie w całości zwrócona Ubezpieczającemu.
- Ubezpieczyciel ma prawo odmówić zawarcia Umowy ubezpieczenia, a także odmówić objęcia ubezpieczeniem poszczególnych osób lub przyjąć na warunkach odmiennych. W tym ostatnim przypadku zastosowanie ma przepis art. 811 Kodeksu cywilnego.
- Ubezpieczający oraz Ubezpieczony są obowiązani podać do wiadomości Ubezpieczyciela wszystkie znane im okoliczności, o które Ubezpieczyciel zapytywał przed zawarciem Umowy w stosowanych przez siebie formularzach bądź innych pismach.
- W przypadku uchybienia obowiązkowi, o którym mowa w ust. 6, jeżeli do zdarzenia ubezpieczeniowego doszło w okresie pierwszych 3 lat od dnia zawarcia Umowy ubezpieczenia (lub od dnia udzielenia ochrony względem danego Ubezpieczonego), Ubezpieczyciel może odmówić

wypłaty świadczenia, jeśli zdarzenie ubezpieczeniowe jest następstwem okoliczności niepodanych do wiadomości Ubezpieczyciela bądź podanych niezgodnie z prawdą.

- Jeżeli Umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od Umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od dnia zawarcia Umowy. Odstąpienie od Umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim Ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
- Umowę ubezpieczenia w zakresie, o którym mowa w § 11 ust. 4 (tymczasowa ochrona ubezpieczeniowa), uważa się za zawartą z dniem złożenia przez Ubezpieczającego wniosku ubezpieczeniowego. Umowę ubezpieczenia, w zakresie o którym mowa w § 11 ust. 5 (pełna ochrona ubezpieczeniowa), uważa się za zawartą z chwilą wystawienia przez Ubezpieczyciela dokumentu ubezpieczenia, a w razie wątpliwości z chwilą doręczenia tego dokumentu ubezpieczenia Ubezpieczającemu.
- Dokumentem potwierdzającym zawarcie Umowy ubezpieczenia w zakresie, o którym mowa w § 11 ust. 4 (tymczasowa ochrona ubezpieczeniowa), jest wniosek ubezpieczeniowy z potwierdzeniem wpływu wniosku przez osobę uprawnioną do zawierania umów w imieniu Ubezpieczyciela. Dokumentem potwierdzającym zawarcie Umowy ubezpieczenia w zakresie, o którym mowa w § 11 ust. 5 (pełna ochrona ubezpieczeniowa), jest polisa ubezpieczeniowa. Umowa ubezpieczenia zostaje zawarta w oparciu o postanowienia dokumentu ubezpieczenia, a także OWU wraz ze wszystkimi klauzulami, postanowieniami odmiennymi lub dodatkowymi, które to postanowienia wymagają formy pisemnej.

§ 5

Rozwiązanie Umowy ubezpieczenia

- Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu wskutek:
 - odstąpienia od Umowy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego – z dniem odstąpienia,
 - wypowiedzenia Umowy ubezpieczenia – z dniem, w którym upływa okres wypowiedzenia,
 - w przypadku śmierci Ubezpieczonego – z dniem śmierci,
 - nieopłacenia przez Ubezpieczającego składki – w dniu wskazanym na wezwaniu do zapłaty, zgodnie z § 9 ust. 13,
 - upływu okresu ubezpieczenia – z ostatnim dniem okresu ubezpieczenia,
 - dotyczą przez Ubezpieczonego 71 roku życia – w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 71 rok życia,
 - wygaśnięcia tymczasowej ochrony ubezpieczeniowej – jeśli Ubezpieczyciel jednocześnie nie potwierdził swojej pełnej odpowiedzialności zgodnie z postanowieniami § 11 ust. 5 – z dniem wygaśnięcia tymczasowej ochrony ubezpieczeniowej,
 - śmierci Ubezpieczającego w Umowie zawartej na cudzy rachunek, jeżeli Ubezpieczony za zgodą Ubezpieczyciela nie wstąpił w prawa i obowiązki Ubezpieczającego, zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 10 – z dniem śmierci Ubezpieczającego.
- Umowa ubezpieczenia może zostać wypowiedziana przez Ubezpieczającego pisemnie, w każdym czasie, z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia liczonego od dnia doręczenia wypowiedzenia Ubezpieczycielowi.
- W przypadku rozwiązania Umowy ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki zapłaconej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, przypadający od dnia rozwiązania Umowy ubezpieczenia. Składkę należną do zwrotu oblicza się proporcjonalnie do okresu niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej. Zwrot składki nie przysługuje w przypadku całkowitego wykorzystania ochrony ubezpieczeniowej, przez co rozumie się wypłatę świadczenia z tytułu śmierci Ubezpieczonego.
- W przypadku rozwiązania Umowy ubezpieczenia, Ubezpieczycielowi przysługuje zapłata składki za okres ponoszenia odpowiedzialności.

WARUNKI UBEZPIECZENIA

§ 6

Przedmiot Umowy ubezpieczenia

- Przedmiotem Umowy ubezpieczenia jest życie bądź życie i zdrowie Ubezpieczonego oraz – o ile Umowa ubezpieczenia obejmuje takie klauzule dodatkowe – sytuację w życiu Ubezpieczonego związane ze zdarzeniami dotyczącymi życia lub zdrowia osoby Współubezpieczonej.
- Odpowiedzialność Ubezpieczyciela polega na wypłacie Uprawionemu świadczenia określonego w Umowie ubezpieczenia. Jeżeli Umowa ubezpieczenia obejmuje klauzulę dodatkową, z której postanowień to wynika, odpowiedzialność Ubezpieczyciela może polegać również na realizacji świadczenia w postaci spełnienia określonych usług przewidzianych w Umowie ubezpieczenia. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za zdarzenia zaistniałe w okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela.

§ 7

Zakres ubezpieczenia

Ryzyko śmierci Ubezpieczonego oraz ryzyka dodatkowe

- Umowa ubezpieczenia obejmuje ryzyko śmierci Ubezpieczonego (ryzyko podstawowe). W przypadku śmierci Ubezpieczonego, Ubezpieczyciel wypłaci świadczenie główne w wysokości sumy ubezpieczenia na wypadek śmierci.
- Umowa ubezpieczenia może obejmować dodatkowe klauzule (ryzyka dodatkowe), będące w ofercie Ubezpieczyciela, w ramach których wypłacane bądź spełniane są świadczenia dodatkowe. Zasady wypłaty oraz wysokość świadczeń dodatkowych zostały określone w zapisach poszczególnych klauzul dodatkowych oraz dokumencie ubezpieczenia.
- W przypadku, jeżeli zdarzenie ubezpieczeniowe uprawnia do więcej niż jednego rodzaju świadczenia ubezpieczeniowego należnego na podstawie OWU lub klauzul dodatkowych, świadczenia te wypłaca się niezależnie od siebie (podlegają one sumowaniu), chyba że z zapisów poszczególnych klauzul wynika co innego.
- Osobie, która była ubezpieczona na podstawie kilku Umów ubezpieczenia, przysługuje świadczenie z każdej Umowy, jednak świadczenia z ryzyk (klauzul) przewidujących zwrot kosztów nie mogą przewyższać rzeczywistych kosztów.
- Zakres Umowy ubezpieczenia potwierdzany jest w dokumencie ubezpieczenia.
- W okresie, w którym ochrona ubezpieczeniowa w ramach danej klauzuli dodatkowej nie jest udzielana ze względu na fakt, że zgodnie z postanowieniami tej klauzuli dodatkowej ochrona ubezpieczeniowa:
 - jeszcze nie rozpoczęła się (z uwagi na zapisy dotyczące karencji);
 - bądź uległa zawieszeniu;
 - bądź wygasła na skutek osiągnięcia przez Ubezpieczonego określonego wieku lub na skutek zaistnienia innej wskazanej w ramach tej klauzuli okoliczności;
 Ubezpieczyciel na okres braku ochrony ubezpieczeniowej w ramach takiej klauzuli dodatkowej udziela zamiast tego ochrony w ramach klauzuli Inwalidztwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku. W przypadku, w którym Ubezpieczony na skutek takiego przekształcenia ochrony jest objęty wielokrotnie ochroną w ramach klauzuli Inwalidztwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, świadczenia dodatkowe wypłacane w ramach tej klauzuli podlegają kumulacji.

§ 8

Suma ubezpieczenia

- Suma ubezpieczenia dla ryzyka śmierci Ubezpieczonego ustalana jest w dokumencie ubezpieczenia.
- Suma ubezpieczenia dla poszczególnych klauzul (ryzyk) dodatkowych ustalana jest w dokumencie ubezpieczenia, o ile nie wynika wprost z postanowień danej klauzuli dodatkowej.
- Suma ubezpieczenia stanowi podstawę do ustalenia wysokości świadczenia Ubezpieczyciela z tytułu zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w ramach danego ryzyka, na zasadach ustalonych w OWU lub postanowień danej klauzuli dodatkowej.

§ 9

Składka

- Z tytułu udzielania przez Ubezpieczyciela ochrony ubezpieczeniowej, Ubezpieczający zobowiązany jest do opłacania składki ubezpieczeniowej.
- Składkę oblicza się za cały okres odpowiedzialności Ubezpieczyciela na podstawie obowiązującej taryfy w dniu zawarcia Umowy ubezpieczenia i po dokonaniu oceny ryzyka. Wysokość składki pobieranej za okres ubezpieczenia zależy od wysokości sumy ubezpieczenia oraz uwzględnia zmiany zakresu ryzyka ubezpieczeniowego w czasie trwania okresu ubezpieczenia, w szczególności zastosowanie okresów karencji. Wysokość składki zależy również od zakresu ubezpieczenia, okresu ubezpieczenia, częstotliwości opłacania składki, wieku Ubezpieczonego, jego stanu zdrowia oraz czynników, które mogą mieć wpływ na stan zdrowia.
- Wysokość składki ubezpieczeniowej i częstotliwość jej opłacania określona jest w dokumencie ubezpieczenia.
- Składka ubezpieczeniowa uważana jest za zapłaconą w dniu, w którym dokonano wpłaty na podany przez Ubezpieczyciela numer rachunku bankowego lub przekazano uprawnionemu przedstawicielowi Ubezpieczyciela.
- Składka ubezpieczeniowa opłacana jest jednorazowo z góry za czas udzielania ochrony ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem ust. 6.
- Ubezpieczyciel dopuszcza możliwość regulowania należnej składki w formie składki regularnej – z częstotliwością roczną, półroczną, kwartalną lub miesięczną. Postanowienia dotyczące składki regularnej mają odpowiednie zastosowanie do składki ubezpieczeniowej płatnej jednorazowo.
- Ubezpieczyciel może uzależnić zawarcie Umowy ubezpieczenia w odniesieniu do danego Ubezpieczonego od dokonania oceny ryzyka. Ubezpieczyciel informuje Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, czy zawarcie Umowy ubezpieczenia wymaga dodatkowej oceny ryzyka.

8. W przypadku osób, których stan zdrowia lub inne czynniki mające wpływ na ryzyko nie wymagają dodatkowej oceny tegoż ryzyka przez Ubezpieczyciela, składka jednorazowa lub pierwsza składka regularna powinna być zapłacona przez Ubezpieczającego w dniu wskazanym w dokumencie ubezpieczenia.
9. W przypadku osób, których stan zdrowia lub inne czynniki mające wpływ na ryzyko wymagają dodatkowej oceny tegoż ryzyka przez Ubezpieczyciela, składka jednorazowa lub pierwsza składka regularna powinna być zapłacona przez Ubezpieczającego w dniu wskazanym w dokumencie ubezpieczenia – w wysokości podanej przez Ubezpieczyciela. Ostateczna wysokość składki może zostać ustalona po dokonaniu oceny ryzyka przez Ubezpieczyciela – w takim wypadku składka ulega odpowiedniemu rozliczeniu. Jeżeli Ubezpieczyciel po dokonaniu oceny ryzyka odmówi zawarcia Umowy ubezpieczenia w zakresie, o którym mowa w § 11 ust. 5 (pełna ochrona ubezpieczeniowa), środki wpłacone na poczet składki są zwracane bez dokonywania jakichkolwiek potrąceń.
10. Niezapłacenie składki jednorazowej lub pierwszej składki regularnej powoduje, że Umowa ubezpieczenia nie zostaje zawarta, a Ubezpieczony nie będzie objęty ochroną ubezpieczeniową, chyba że Ubezpieczyciel wyznaczył termin jej płatności po dacie początku odpowiedzialności.
11. Następne składki regularne powinny być opłacane najpóźniej w terminach określonych w dokumencie ubezpieczenia.
12. Wpłacone kwoty pieniężne zaliczane są w pierwszej kolejności na poczet składki najwcześniejszej wymaganej.
13. W przypadku niezapłacenia kolejnej składki regularnej, o której mowa w ust. 11, a jeśli Ubezpieczyciel wyznaczył termin płatności składki po dacie początku odpowiedzialności – również w przypadku nieopłacenia składki jednorazowej lub pierwszej składki regularnej, Ubezpieczyciel wezwie Ubezpieczającego na piśmie wskazując dodatkowy, przynajmniej 7-dniowy, termin do jej uregulowania. W przypadku niezapłacenia zaległej składki w dodatkowym terminie, Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z dniem wskazanym przez Ubezpieczyciela jako ostateczny termin jej uregulowania.

§ 10

Indeksacja

1. Ubezpieczający, z chwilą zawierania Umowy ubezpieczenia, za zgodą Ubezpieczyciela może wskazać w jakiej wysokości procentowej: 0%, 10% lub 20%, Ubezpieczyciel ma dokonać podwyższenia sumy ubezpieczenia (indeksacja) dla ryzyk wchodzących w zakres Umowy ubezpieczenia. Indeksacja sum/y ubezpieczenia powoduje podwyższenie składki regularnej zgodnie z zasadami matematyki aktuariale.
2. Ubezpieczyciel nie później niż na miesiąc przed kolejną indeksacją sumy ubezpieczenia zawiadamia Ubezpieczającego o wysokości zindeksowanej sum/y ubezpieczenia i wysokości składki regularnej.
3. Wskaźnik indeksacji określany jest przez Ubezpieczającego z chwilą zawierania Umowy ubezpieczenia.
4. Ubezpieczyciel będzie dokonywał indeksacji co 5 lat, przy założeniu, że Umowa ubezpieczenia wciąż obowiązuje. Indeksacja nie będzie dokonywana po ukończeniu przez Ubezpieczonego 60 roku życia.

§ 11

Tryb udzielania ochrony

1. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana jest 24 godziny na dobę, na terenie całego świata, z zastrzeżeniem ust. 2, 3, 4 i 5.
2. Ochrona w przypadku klauzul (ryzyk) udzielana jest zgodnie z postanowieniami (zasadami) w OWU oraz w treści klauzul.
3. Ubezpieczyciel może uzależnić zawarcie Umowy ubezpieczenia w odniesieniu do danego Ubezpieczonego od dokonania oceny ryzyka. Ubezpieczyciel informuje Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, czy zawarcie Umowy ubezpieczenia wymaga dodatkowej oceny ryzyka. W takim przypadku zastosowanie mają ust. od 4-6 poniżej.
4. W przypadku określonym w ust. 3, ochrona ubezpieczeniowa udzielona Ubezpieczonemu ma charakter tymczasowy. Do tymczasowej ochrony ubezpieczeniowej mają zastosowanie następujące postanowienia:
 - 1) Ubezpieczyciel udziela ochrony ubezpieczeniowej ograniczonej do śmierci Ubezpieczonego w wyniku nieszczęśliwego wypadku (tymczasowa ochrona ubezpieczeniowa) wobec osób, których stan zdrowia lub inne czynniki mające wpływ na ryzyko wymagają dodatkowej oceny ryzyka przez Ubezpieczyciela.
 - 2) Tymczasowa ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się następnego dnia po złożeniu Ubezpieczycielowi przez Ubezpieczającego kompletnego i prawidłowo wypełnionego wniosku ubezpieczeniowego, jednak nie wcześniej niż dzień po zaplaceniu pierwszej składki ubezpieczeniowej i trwa do dnia, w którym doszło do zawarcia Umowy w zakresie, o którym mowa w ust. 5 (pełna ochrona ubezpieczeniowa) lub do dnia, w którym Ubezpieczyciel doręczył Ubezpieczającemu decyzję o odmowie zawarcia ubezpieczenia w zakresie, o którym mowa w ust. 5. W każdym przypadku

tymczasowa ochrona ubezpieczeniowa nie trwa dłużej niż 60 dni licząc od daty złożenia wniosku.

- 3) Tymczasowa ochrona ubezpieczeniowa nie obowiązuje w przypadku, gdy przed śmiercią osoby określonej we wniosku jako Ubezpieczony, nie opłacono składki jednorazowej lub pierwszej składki regularnej.
- 4) Zdarzeniem ubezpieczeniowym jest wystąpienie nieszczęśliwego wypadku, który prowadzi do śmierci Ubezpieczonego. W następstwie zajścia nieszczęśliwego wypadku w czasie udzielania przez Ubezpieczyciela tymczasowej ochrony ubezpieczeniowej, Ubezpieczyciel wypłaci świadczenie ubezpieczeniowe w wysokości sumy ubezpieczenia z tytułu śmierci Ubezpieczonego, nie wyższej jednak niż 30 000 zł, o ile śmierć Ubezpieczonego nastąpi w ciągu 180 dni od dnia zajścia nieszczęśliwego wypadku. Suma ubezpieczenia, o której mowa powyżej, stanowi górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela ze wszystkich wniosków ubezpieczeniowych dotyczących Ubezpieczonego, a złożonych w trakcie udzielania ochrony tymczasowej.
5. Pełna ochrona ubezpieczeniowa jest udzielana pod warunkiem potwierdzenia jej przez Ubezpieczyciela poprzez wystawienie polisy. Pełna ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od pierwszego dnia wskazanego w polisie jako początek okresu ubezpieczenia (ochrony ubezpieczeniowej).
6. Dodatkowa ocena ryzyka, o której mowa w ust. 3, dokonywana jest w sposób następujący:
 - 1) Ubezpieczyciel może uzależnić zawarcie Umowy ubezpieczenia od poddania się przez Ubezpieczonego badaniom lekarskim w zakresie uzasadnionym dokonaniem oceny ryzyka ubezpieczeniowego;
 - 2) Ubezpieczyciel uprawniony jest do otrzymania od Ubezpieczonego niezbędnych dokumentów medycznych, w tym wyników badań lekarskich i laboratoryjnych dotyczących oceny jego stanu zdrowia, jak również zasięgania informacji o jego stanie zdrowia w zakładach opieki zdrowotnej, które udzielały świadczeń zdrowotnych Ubezpieczonemu. Ubezpieczony zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczycielowi listę wyżej wymienionych zakładów opieki zdrowotnej.

§ 12

Okres ochrony

1. Z zastrzeżeniem § 13, ochrona ubezpieczeniowa udzielana jest w okresie ubezpieczenia.
2. Ochrona ubezpieczeniowa dotyczy wyłącznie zdarzeń, które miały miejsce w okresie ubezpieczenia.
3. Okres ubezpieczenia wskazany jest w dokumencie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust 4.
4. Automatyczne przedłużenie obowiązywania Umowy ubezpieczenia na kolejny roczny okres zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 2, powoduje automatyczne przedłużenie okresu ubezpieczenia na taki kolejny roczny okres. W takim przypadku Ubezpieczyciel nie wystawia nowego dokumentu ubezpieczenia.

§ 13

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

1. Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka śmierci Ubezpieczonego oraz wszystkich klauzul (ryzyk) dodatkowych objętych ochroną, o których mowa w § 7 ust. 2, w stosunku do poszczególnego Ubezpieczonego wygasa z dniem, w którym Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu, zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 1.
2. Z zastrzeżeniem ust. 3, ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyk obejmowanych ochroną w ramach klauzul, o których mowa w § 7 ust. 2, w stosunku do Ubezpieczonego wygasa również w dniu wskazanym w treści poszczególnych ryzyk (klauzul).
3. W przypadku gdy ochrona ubezpieczeniowa udzielana w ramach danej klauzuli dodatkowej, zgodnie z postanowieniami tej klauzuli ulegnie zawieszeniu bądź wygaśnięciu, ochrona udzielana w ramach tej klauzuli automatycznie przekształca się w ochronę ubezpieczeniową udzielaną w ramach klauzuli Inwalidztwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, na zasadach wskazanych w § 7 ust. 6.

§ 14

Wyłączenia w ochronie ubezpieczeniowej

1. W stosunku do ryzyka podstawowego śmierci Ubezpieczonego (lub Współubezpieczonego), Ubezpieczyciel nie odpowiada za zdarzenia, które powstały wskutek:
 - 1) usiłowania lub popełnienia samobójstwa przed upływem 2 lat od zawarcia umowy ubezpieczenia, umyślnego przestępstwa, samookaleczenia przez Ubezpieczonego/Współubezpieczonego lub okaleczenia na prośbę Ubezpieczonego/Współubezpieczonego;
 - 2) działań wojennych, działań zbrojnych, misji pokojowych i stabilizacyjnych;
 - 3) w związku ze skażeniem radioaktywnym bądź katastrofą nuklearną;
 - 4) czynnego i dobrowolnego udziału w aktach przemocy, w tym m.in. strajkach, sabotażach, porachunkach;

- 5) zatrucia alkoholem, zażycia narkotyków, środków odurzających lub innych środków farmakologicznych nieprzypisanych przez uprawnionego lekarza.

2. W stosunku do innych ryzyk dodatkowych (klauzul) Ubezpieczyciel – w stosunku do Ubezpieczonego i Współubezpieczonych – nie odpowiada za zdarzenia, które powstały w okolicznościach wskazanych w ust. 1, oraz za zdarzenia, które powstały wskutek:
 - 1) pozostawiania w stanie nietrzeźwości, uzależnienia od alkoholu, narkotyków, substancji psychotropowych lub innych substancji i leków użytych bądź ich spożywania bez zaleceń ze strony lekarza, niezgodnie z zaleceniem lekarza bądź niezgodnie ze wskazaniem ich użycia;
 - 2) chorób wynikających ze spożywania lub używania substancji wskazanych w pkt 1 (np. marskość wątroby);
 - 3) zdarzeń spowodowanych umyślnie lub wynikających z jego rażącego niedbalstwa;
 - 4) wykonywania procedur medycznych lub leczniczych, bez względu na to przez kogo były wykonywane;
 - 5) w związku z poddaniem się eksperymentom medycznym;
 - 6) w wyniku nieuzasadnionego nieskorzystania z porady lekarskiej lub nieprzestrzegania zaleceń lekarza;
 - 7) prowadzenia pojazdu lądowego bądź statku powietrznego lub wodnego bez wymaganych zezwoleń lub uprawnień;
 - 8) wad wrodzonych, w tym mających charakter dziedziczny i schorzeń będących ich skutkiem, chorób umysłowych bądź zaburzeń psychicznych oraz chorób zawodowych, tropikalnych oraz – o ile postanowienia danej klauzuli nie stanowią inaczej – chorób przewlekłych;
 - 9) nieszczęśliwego wypadku, zawału serca lub udaru mózgu, który miał miejsce przed zawarciem Umowy ubezpieczenia;
 - 10) wyczynowego uprawiania przez Ubezpieczonego lub Współubezpieczonego, który jest zarejestrowany w związku sportowym lub klubie sportowym jakichkolwiek dyscyplin sportu, w tym udziału w zawodach, wyścigach, występach i treningach sportowych; wyłączenie to nie dotyczy przypadków, gdy Umowa zawierana jest na rzecz osób wyczynowo uprawiających sport i jednocześnie miejsce aktywności wskazane przez Ubezpieczającego związane jest z wyczynowym uprawianiem sportu;
 - 11) uprawiania sportów w miejscach niedozwolonych;
 - 12) amatorskiego uprawiania następujących sportów: wspinaczki przy użyciu specjalistycznego sprzętu, speleologii, sportów lotniczych, sportów motorowych i motorowodnych, sportów walki związanych z używaniem jakiegokolwiek rodzaju broni, skoków na gumowej linie, skoków do wody, nurkowania przy użyciu specjalistycznego sprzętu, narciarstwa ekstremalnego (skialpinizm, zjazdy ekstremalne, freestyle), snowboardingu ekstremalnego (freeride, snowboarding wysokogórski, snowboarding prędkościowy, skoki i ewolucje snowboardowe), wpływów sportowych (rafting, canyoning, hydrospeed, kajakarstwo górskie), parkour, buggy kiting, jazda ekstremalna na motocyklu, kolarstwo ekstremalne (tzw. freeride), off-road i rajdy przeprawowe; wyłączenie to nie dotyczy przypadków, gdy Umowa zawierana jest na rzecz osób uprawiających ww. dyscypliny sportu i jednocześnie miejsce aktywności wskazane przez Ubezpieczającego związane jest z tymi dyscyplinami sportu;
 - 13) w wyniku wypadku lotniczego, jednak wskazanego wyłączenia nie stosuje się, jeżeli w chwili zajścia wypadku lotniczego:
 - a) Ubezpieczony/Współubezpieczony/eni nie znajdował się na pokładzie samolotu albo
 - b) Ubezpieczony/Współubezpieczony/eni był pasażerem licencjonowanych linii lotniczych.
3. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela nie obejmuje zadośćuczynienia za doznany ból, cierpienie fizyczne i moralne oraz strat materialnych związanych z wypadkiem z tytułu utraty, uszkodzenia lub zniszczenia rzeczy osobistych i wszelkiego mienia.
4. Przy ocenie stopnia doznanej utraty zdrowia nie bierze się pod uwagę wszystkich tych rodzajów uszczerbku na zdrowiu, których Ubezpieczony lub Współubezpieczony doznał przed początkiem odpowiedzialności Ubezpieczyciela w wyniku innych zdarzeń, w tym z przyczyn naturalnych. Na ustalenie stopnia utraty zdrowia wpływu nie ma także rodzaj czynności zawodowych wykonywanych przez Ubezpieczonego (Współubezpieczonego).

§ 15

Karencja

1. Z zastrzeżeniem ust. 4, Ubezpieczyciel udziela ochrony ubezpieczeniowej z zastosowaniem okresów karencji dla poszczególnych klauzul dodatkowych.
2. Okresy karencji – jeśli mają zastosowanie – wskazane są w treści poszczególnych klauzul i rozpoczynają się od dnia, w którym rozpoczęła się ochrona ubezpieczeniowa.
3. W okresie karencji, mającym zastosowanie zgodnie z postanowieniami danej klauzuli dodatkowej, ochrona ubezpieczeniowa w tej klauzuli automatycznie przekształca się w ochronę ubezpieczeniową udzielaną w ramach klauzuli Inwalidztwa Ubezpieczonego w następstwie

nieszczeniowego wypadku, na zasadach wskazanych w § 7 ust. 6.

4. Z zastrzeżeniem ust. 5, karencja nie ma zastosowania w odniesieniu do danego ryzyka dodatkowego, pod następującymi warunkami spełnionymi łącznie:

- 1) Ubezpieczony przed rozpoczęciem okresu odpowiedzialności w ramach Umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie OWU zrezygnował z ochrony ubezpieczeniowej udzielanej w ramach Umowy ubezpieczenia zawartej z innym zakładem ubezpieczeń (przez co rozumie się złożenie oświadczenia o odstąpieniu od Umowy bądź wypowiedzenie Umowy ubezpieczenia indywidualnego albo wystąpienie z Umowy ubezpieczenia grupowego lub też zakończenie ochrony w stosunku do Ubezpieczonego z innej przyczyny),
- 2) inny zakład ubezpieczeń w ramach takiej innej Umowy ubezpieczenia udzielił Ubezpieczonemu ochrony ubezpieczeniowej, w odniesieniu do analogicznego ryzyka, które jest objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie klauzuli dodatkowej w ramach Umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie OWU, która to klauzula przewiduje okres karencji,
- 3) od momentu rezygnacji z poprzedniej Umowy ubezpieczenia zawartej z innym zakładem ubezpieczeń lub od momentu wygaśnięcia ochrony w ramach analogicznego ryzyka objętego ochroną w ramach poprzedniej Umowy ubezpieczenia do momentu objęcia ochroną w ramach Umowy zawartej na podstawie OWU nie upłynął okres dłuższy niż 35 dni,
- 4) z zastrzeżeniem ust. 5, okres karencji ulega skróceniu o okres, w którym Ubezpieczony był objęty ochroną ubezpieczeniową w zakresie takiego analogicznego ryzyka w ramach Umowy ubezpieczenia zawartej z innym zakładem ubezpieczeń.
5. W przypadku wskazanym w ust. 4, do momentu, w którym upłynąłby okres karencji przewidziany w postanowieniach danej klauzuli dodatkowej, Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w granicach wynikających z warunków poprzedniej Umowy ubezpieczenia, w ramach której Ubezpieczony był objęty ochroną w granicach wynikających z Umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie OWU (z uwzględnieniem postanowień danej klauzuli dodatkowej). Oznacza to, że Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność z uwzględnieniem tego limitu odpowiedzialności, który jest niższy oraz z uwzględnieniem tych ograniczeń zakresu ubezpieczenia, które są szersze.
6. Postanowienia ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio również w odniesieniu do sytuacji, w której Ubezpieczony zrezygnował z ochrony ubezpieczeniowej udzielanej w ramach Umowy ubezpieczenia zawartej z Ubezpieczycielem (Concordia Capital).

§ 16

Osoby uprawnione do świadczenia. Uposażony

1. Uprawnionymi do wszelkich świadczeń wypłacanych na wypadek śmierci Ubezpieczonego są Uposażeni, zgodnie z zasadami wskazanymi poniżej.
2. W przypadku pozostałych ryzyk niezwiązanych ze śmiercią Ubezpieczonego, obejmowanych ochroną na podstawie klauzul dodatkowych, o ile z postanowień danej klauzuli nie wynika inaczej, Uprawnionym do świadczenia jest Ubezpieczony, a w przypadku śmierci Ubezpieczonego przed wypłatą świadczenia przez Ubezpieczyciela – uprawnionymi do świadczenia są spadkobiercy Ubezpieczonego.
3. Zasady wypłaty świadczeń na rzecz poszczególnych Uposażonych są następujące:
 - 1) świadczenie jest wypłacane w całości Uposażonemu Głównemu;
 - 2) możliwe jest wyznaczenie więcej niż jednego Uposażonego Głównego ze wskazaniem proporcji, w jakiej nastąpić ma wypłata świadczenia na rzecz poszczególnych Uposażonych Głównych;
 - 3) w przypadku gdy wyznaczono więcej niż jednego Uposażonego Głównego, ale nie określono proporcji, w jakiej nastąpić ma wypłata świadczenia na rzecz poszczególnych Uposażonych Głównych, świadczenie przypada w równych częściach na rzecz każdego z Uposażonych Głównych;
 - 4) w przypadku gdy jeden z Uposażonych Głównych umrze lub przestanie istnieć przed dniem zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego lub zostanie odwołany bez wskazania, jaki ma być udział pozostałych Uposażonych Głównych, udział tego Uposażonego Głównego przypada pozostałym Uposażonym Głównym w proporcjach takich, w jakich pozostaje udział tych Uposażonych Głównych do różnicy pomiędzy sumą udziałów wszystkich Uposażonych Głównych, a udziałem Uposażonego Głównego, który zmarł lub przestał istnieć;
 - 5) w przypadku gdy na dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego żaden z Uposażonych Głównych nie żyje albo nie istnieje, całość świadczenia przypada Uposażonemu Zastępczemu;
 - 6) możliwe jest wyznaczenie więcej niż jednego Uposażonego Zastępczego. W takim przypadku mają zastosowanie odpowiednie postanowienia pkt 2 do 4 powyżej;
 - 7) w przypadku gdy na dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego żaden z Uposażonych Głównych

ani żaden z Uposażonych Zastępczych nie żyje albo nie istnieje, całość świadczenia przypada spadkobiercom Ubezpieczonego według ich udziału w spadku.

4. Uposażonego wyznacza Ubezpieczony. Ubezpieczony ma prawo do dokonania zmiany Uposażonego lub odwołania Uposażonego w każdym czasie, informując o tym Ubezpieczyciela w formie pisemnej.

ŚWIADCZENIE UBEZPIECZENIOWE

§ 17

Postępowanie w razie zdarzenia

1. W razie powstania zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową lub wystąpienia czynnika (nieszczeniowego wypadku lub choroby), które może prowadzić do zdarzenia objętego odpowiedzialnością Ubezpieczyciela Ubezpieczający/Ubezpieczony/Uprawniony/Uposażony jest obowiązany:
 - 1) każde zdarzenie powstałe w kraju lub za granicą zgłosić pisemnie Ubezpieczycielowi najpóźniej w ciągu 90 dni roboczych od daty zajścia zdarzenia,
 - 2) złożyć wniosek o wypłatę świadczenia ubezpieczeniowego,
 - 3) starać się o zapobieganie powstaniu zdarzenia lub złagodzenie skutków powstałego zdarzenia przez niezwłoczne poddanie się opiece lekarskiej i zaleconemu leczeniu,
 - 4) umożliwić Ubezpieczycielowi zasięgnięcie informacji o okolicznościach lub przyczynach zdarzenia, w szczególności u lekarzy, którzy nad Ubezpieczonym sprawowali lub nadal sprawują opiekę po zdarzeniu,
 - 5) poddać się na żądanie Ubezpieczyciela obserwacji klinicznej lub badaniu przez lekarzy wskazanych przez Ubezpieczyciela,
 - 6) poddać się, na zlecenie Ubezpieczyciela, badaniom lekarskim mającym ustalić istnienie i stopień trwałego uszkodzenia ciała lub trwałego rozstroju zdrowia, a w razie konieczności, poddać się w tym celu obserwacji lekarskiej,
 - 7) umożliwić zasięgnięcie przez Ubezpieczyciela informacji o jego stanie zdrowia sprzed dnia zaistnienia zdarzenia,
 - 8) dostarczyć Ubezpieczycielowi pisemne postanowienie z prokuratury lub sądu w ciągu 7 dni od daty otrzymania postanowienia, jeżeli prowadzone postępowanie ma związek ze zdarzeniem,
 - 9) dostarczyć dokumentację lekarską i inne dokumenty uzasadniające wysokość roszczenia,
 - 10) poinformować o zakończeniu leczenia lub planowanym terminie jego zakończenia.
2. W przypadku śmierci Ubezpieczonego niezbędnymi do wypłaty świadczenia dokumentami jest akt zgonu albo uwierzytelniony przez notariusza lub przez upoważnionego pracownika samorządu terytorialnego lub organów administracji państwowej odpis aktu zgonu Ubezpieczonego oraz karty zgonu lub innego dokumentu stwierdzającego przyczynę śmierci.
3. W razie śmierci Ubezpieczonego, obowiązek dostarczenia dokumentów niezbędnych do ustalenia zasadności roszczeń spoczywa na osobie uprawnionej do otrzymania świadczenia.
4. Ubezpieczyciel może uzależnić wypłatę świadczenia ubezpieczeniowego od przedstawienia dodatkowych dokumentów, niezbędnych do dokonania oceny zasadności zgłoszonego roszczenia oraz wysokości roszczenia. Ubezpieczyciel nie może jednak uzależnić wypłaty świadczenia ubezpieczeniowego od przedstawienia dokumentów, jeżeli na podstawie obowiązujących przepisów prawa dokumenty te mogą być uzyskane przez Ubezpieczyciela we własnym zakresie.
5. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony dopuścił się rażącego niedbalstwa lub winy umyślnej w wykonywaniu obowiązków wynikających z ust. 1, Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty świadczenia lub odpowiednio je zmniejszyć w stopniu, w którym przyczyniło się to do powstania szkody/uszczerbku lub w którym uniemożliwiło Ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności lub skutków zdarzenia.

§ 18

Ustalenie i wypłata świadczenia ubezpieczeniowego

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, Ubezpieczyciel informuje o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia losowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem, na piśmie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.
2. Jeżeli w terminach określonych w ustawie lub w Umowie Ubezpieczyciel nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia, zawiadamia na piśmie osobę zgłaszającą roszczenie oraz Ubezpieczonego, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie o przyczynach niemożności

zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także wypłata bezsporną część świadczenia.

3. Jeżeli świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, Ubezpieczyciel informuje o tym pisemnie osobę występującą z roszczeniem, wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia. Informacja Ubezpieczyciela powinna zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej. Informacje i dokumenty, o których mowa w zdaniu poprzednim, Ubezpieczyciel udostępnia, na żądanie, w postaci elektronicznej.
4. Ubezpieczyciel udostępnia Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub Uprawnionemu z Umowy ubezpieczenia informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela lub wysokości odszkodowania lub świadczenia. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez Ubezpieczyciela udostępnienia informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez Ubezpieczyciela.
5. Ubezpieczyciel wypłaca świadczenie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z Umowy ubezpieczenia w wyniku własnych ustaleń dokonanych w postępowaniu, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.
6. Świadczenie wypłaca się w polskich złotych niezależnie od miejsca zdarzenia.
7. Ubezpieczyciel może skierować Ubezpieczonego lub Współubezpieczonego na badania, celem ustalenia stanu zdrowia tej osoby dla celów określenia rozmiaru należnego świadczenia. Koszt badań oraz powołania komisji pokrywa Ubezpieczyciel. Ubezpieczyciel może również dokonać oceny stanu zdrowia na podstawie dokumentacji medycznej. Jednak stan zdrowia takiej osoby może zostać ustalony również na podstawie dokumentacji lekarskiej, w szczególności w przypadku, gdy osoba ta już zmarła.
8. W przypadku, gdy ustalenie rozmiarów świadczenia zależy od ustalenia stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, trwałego kalectwa lub inwalidztwa (w odniesieniu do świadczeń dodatkowych, których dotyczy klauzule dodatkowe przewidujących odpowiedzialność Ubezpieczyciela na wypadek zajścia zdarzeń w postaci trwałego uszczerbku na zdrowiu, trwałego kalectwa lub inwalidztwa Ubezpieczonego lub Współubezpieczonego), stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu, trwałego kalectwa lub inwalidztwa określa się w sposób następujący:
 - 1) Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu, trwałego kalectwa lub inwalidztwa ustalany jest w procentach, w zależności od rodzaju uszkodzenia ciała lub utraty zdrowia, w granicach wskazanych dla danego rodzaju uszkodzenia ciała lub utraty zdrowia zgodnie z:
 - a) Tabelą rodzaju uszczerbku (Załącznik nr 1) – dla stopnia trwałego uszczerbku;
 - b) Tabelą rodzaju kalectwa (Załącznik nr 2) – dla stopnia trwałego kalectwa;
 - c) Tabelą rodzaju inwalidztwa (Załącznik nr 3) – dla stopnia inwalidztwa.
 - 2) Tabele, o których mowa w pkt 1), są dostępne w placówkach Ubezpieczyciela, na stronie internetowej: www.concordiaubezpieczenia.pl oraz stanowią załącznik do OWU.
 - 3) Jeśli w wyniku jednej i tej samej przyczyny Ubezpieczony lub Współubezpieczony dozna więcej niż jednego rodzaju trwałego uszczerbku na zdrowiu, trwałego kalectwa lub inwalidztwa, z zastrzeżeniem pkt 4), stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu, trwałego kalectwa lub inwalidztwa określa się poprzez zsumowanie wartości procentowych poszczególnych rodzajów uszkodzeń ciała lub rozstrojów zdrowia, z tym zastrzeżeniem, że łączny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu, trwałego kalectwa lub inwalidztwa nie może przekroczyć 100%.
 - 4) W przypadku gdy dany rodzaj uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia określony w Tabelach, o których mowa w pkt 1), zawiera w sobie również inny rodzaj uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia określony w tychże Tabelach, jako podstawę do ustalenia stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, trwałego kalectwa lub inwalidztwa przyjmuje się jedynie ten rodzaj uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, który zawiera w sobie inne rodzaje uszkodzeń ciała lub rozstrojów zdrowia (przykładowo – w przypadku utraty całej kończyny dolnej Ubezpieczyciel nie będzie uwzględniał osobno uszkodzeń ciała takich jak utrata podudzia czy utrata stopy).
 - 5) Jeżeli dojdzie do utraty bądź uszkodzenia narządu bądź układu, którego funkcję przed zajściem zdarzenia były już upośledzone w wyniku również innego wypadku lub choroby to stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu, trwałego kalectwa lub inwalidztwa określa się jako różnicę między stopniem trwałego uszczerbku na zdrowiu, trwałego kalectwa lub inwalidztwa istniejącym po i przed zajściem zdarzenia ubezpieczeniowego.
 - 6) Rodzaj i stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu, trwałego kalectwa lub inwalidztwa ustalany jest niezwłocznie po zakończeniu leczenia i rehabilitacji, nie później jednak niż w ciągu 12 miesięcy od dnia zajścia zdarzenia, którego następstwem był trwały uszczerbek

na zdrowiu, trwałe kalectwo lub inwalidztwo. Późniejsza zmiana (polepszenie lub pogorszenie) stanu zdrowia nie daje podstawy do zmiany wysokości świadczenia.

- 7) Rodzaj i stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu, trwałego kalectwa lub inwalidztwa ustalany jest przez lekarzy wskazanych przez Ubezpieczyciela, na podstawie Tabel, o których mowa w pkt 1).

§ 19

Termin wypłaty świadczenia ubezpieczeniowego

1. Ubezpieczyciel obowiązany jest wypłacić świadczenie ubezpieczeniowe w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia zawiadomienia o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym – przy zachowaniu należytej staranności – wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia Ubezpieczyciel wypłaca w terminie wskazanym w ust. 1.

§ 20

Forma świadczenia ubezpieczeniowego

1. Świadczenie ubezpieczeniowe – w przypadku gdy wyrażone jest w pieniądzu – wypłacane jest w formie przelewu w polskich złotych na podany we wniosku o wypłatę świadczenia ubezpieczeniowego numer rachunku bankowego lub innej formie ustalonej z Ubezpieczycielem.
2. Świadczenie ubezpieczeniowe – w przypadku gdy wyrażone jest w postaci innej niż pieniądz (np. usługa) – realizowane jest zgodnie z postanowieniami określonymi w treści danego ryzyka (klausuli).

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 21

Oświadczenia

1. Ubezpieczony w sprawach związanych z Umową ubezpieczenia może składać oświadczenia za pośrednictwem Ubezpieczającego.
2. O ile inna forma składania oświadczeń nie wynika z bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa lub postanowień OWU, w sprawach związanych z Umową ubezpieczenia Ubezpieczający, Ubezpieczony oraz Ubezpieczyciel składają oświadczenia na piśmie.
3. Wszelkie zmiany w danych dotyczących Ubezpieczającego, Ubezpiezonego lub Uposażonych powinny być zgłaszane Ubezpieczycielowi niezwłocznie na piśmie.
4. Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Ubezpieczyciela jest dostępne do wglądu w siedzibie Ubezpieczyciela.

§ 22

Przepisy mające zastosowanie do Umowy

1. Umowa ubezpieczenia podlega prawu polskiemu. W sprawach nieuregulowanych Umową ubezpieczenia mają zastosowanie obowiązujące przepisy prawa polskiego.
2. Świadczenia ubezpieczeniowe opodatkowane są na podstawie ogólnie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

§ 23

Zatwierdzenie i wejście w życie

Warunki zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

Członek Zarządu
Grzegorz Kukla

Prezes Zarządu
Jacek Smolarek

KLAUZULE

KLAUZULA 1 ŚMIERĆ UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1

Zdarzenie ubezpieczeniowe

Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, jeśli śmierć nastąpiła wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.

§ 2

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszej klauzuli, Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia określoną dla ryzyka objętego ochroną na podstawie niniejszej klauzuli.
2. Jeżeli zdarzenie ubezpieczeniowe nastąpiło:
 - 1) w następstwie postrzelenia w trakcie strzelaniny pomiędzy napastnikami i policją lub
 - 2) w następstwie pogryzienia przez psa, lub
 - 3) śmierć w następstwie tego samego nieszczęśliwego wypadku poniosło oboje rodziców (prawnych opiekunów), których wszystkie dzieci są od nich finansowo zależne i są poniżej 18 roku życia, Ubezpieczyciel wypłaci oprócz świadczenia, o którym mowa w ust. 1, dodatkowe świadczenie określone w ust. 3.
3. Z zastrzeżeniem ustępów poniższych, dodatkowe świadczenie, o którym mowa w ust. 2, wynosi 50% sumy ubezpieczenia dla ryzyka śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku.
4. Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłaty jednego dodatkowego świadczenia, o którym mowa w ust. 3, bez względu na to czy zaszły okoliczności wskazane w ust. 2 pkt 1), 2), 3) łącznie, czy jedno z osobna.
5. W odniesieniu do zdarzenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 3), warunkiem odpowiedzialności Ubezpieczyciela jest to, aby wszystkie osierocone dzieci w chwili zajścia zdarzenia nie miały ukończonego 18 roku życia i pozostawały na utrzymaniu rodziców.
6. Górna granica odpowiedzialności z tytułu dodatkowego świadczenia wskazanego w ust. 2 wynosi 30 000 zł (słownie: trzydzieści tysięcy złotych).
7. Ubezpieczyciel wypłaca dodatkowe świadczenie wskazane w ust. 2, jeśli zdarzenie ubezpieczeniowe zaszło na terenie RP.

§ 3

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego dokumentów wskazanych w OWU.

§ 4

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 2 ŚMIERĆ UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU W RUCHU KOMUNIKACYJNYM

§ 1

Definicje

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- 1) **komunikacja publiczna** – korzystanie z komunikacji miejskiej, tj. przejazd: autobusami, tramwajami, metrem, trolejbusem i/lub komunikacji międzymiastowej na terenie RP, tj. przejazd pociągami, autobusami w ramach usług świadczonych przez przedsiębiorstwo komunikacji samochodowej lub przelot samolotem licencjonowanych linii lotniczych;
- 2) **ruch komunikacyjny** – taki rodzaj czynności, w których Ubezpieczony jest uczestnikiem ruchu jako pieszy lub kierujący lub pasażer w/na pojeździe w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym, jeśli śmierć nastąpiła wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. Z zastrzeżeniem ust. 4, w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszej klauzuli,

Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia określoną dla ryzyka objętego ochroną na podstawie niniejszej klauzuli.

2. Jeżeli zdarzenie ubezpieczeniowe nastąpiło w czasie podróży Ubezpieczonego komunikacją publiczną lub przebywający w pojeździe mechanicznym Ubezpieczony w trakcie wypadku miał zapięte pasy bezpieczeństwa, a dany pojazd posiadał poduszki bezpieczeństwa i miał ważny przegląd techniczny, Ubezpieczyciel wypłaci oprócz świadczenia, o którym mowa w ust. 1, dodatkowe świadczenie określone w ust. 3.
3. Z zastrzeżeniem ustępów poniższych, dodatkowe świadczenie, o którym mowa w ust. 2, wynosi:
 - 1) 50% sumy ubezpieczenia dla ryzyka śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym, jeśli wypadek nastąpił w czasie podróży Ubezpieczonego komunikacją publiczną lub
 - 2) 15% sumy ubezpieczenia dla ryzyka śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym, jeśli przebywający w pojeździe mechanicznym Ubezpieczony miał zapięte pasy bezpieczeństwa oraz dany pojazd posiadał ważny przegląd techniczny i był wyposażony w poduszki bezpieczeństwa.
4. Jeśli bezpośrednią przyczyną wypadku komunikacyjnego będzie przekroczenie przez Ubezpieczonego – będącego kierowcą pojazdu mechanicznego – dopuszczalnej prędkości o co najmniej 60 km/h, Ubezpieczyciel nie wypłaci świadczenia dodatkowego, o którym mowa w ust. 2 i 3, oraz ograniczy świadczenie, o którym mowa w ust. 1, do 50% sumy ubezpieczenia.
5. Ubezpieczyciel wypłaca dodatkowe świadczenie, o którym mowa w ust. 2, jeżeli zdarzenie ubezpieczeniowe wystąpiło na terenie RP.

§ 4

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego dokumentów wskazanych w OWU.

§ 5

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 3 ŚMIERĆ UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU W RUCHU KOMUNIKACYJNYM W PRACY

§ 1

Definicje

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- 1) **ruch komunikacyjny** – taki rodzaj czynności, w których Ubezpieczony jest uczestnikiem ruchu jako pieszy lub kierujący lub pasażer w/na pojeździe w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym;
- 2) **ruch komunikacyjny w pracy** – ruch komunikacyjny w rozumieniu definicji z pkt 1), jeżeli ten ruch komunikacyjny ma miejsce podczas wykonywania czynności związanych ze sferą życia zawodowego Ubezpieczonego, niezależnie od tego czy pozostaje on w zatrudnieniu na podstawie stosunku pracy albo umowy cywilnoprawnej, czy też prowadzi działalność gospodarczą na własny rachunek lub wykonuje czynności jako wspólnik spółki bądź członek organów osoby prawnej. Przez ruch komunikacyjny w pracy nie jest rozumiany ruch komunikacyjny mający miejsce w czasie przemieszczania się przez Ubezpieczonego pomiędzy miejscem zamieszkania a miejscem wykonywania czynności zawodowych oraz miejscem wykonywania czynności zawodowych a miejscem zamieszkania.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym w pracy, jeśli śmierć nastąpiła wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym w pracy w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.
2. Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty świadczenia, jeśli Ubezpieczony nie przestrzegał przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (o ile takie przepisy obowiązują w odniesieniu do czynności zawodowych wykonywanych przez Ubezpieczonego), co w sposób bezpośredni przyczyniło się do wystąpienia nieszczęśliwego wypadku.
3. Poza przypadkami wskazanymi w OWU Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności także w przypadku wykonywania przez Ubezpieczonego pracy bez kwalifikacji lub uprawnień wymaganych przez obowiązujące przepisy prawa, co w sposób bezpośredni przyczyniło się do wystąpienia nieszczęśliwego wypadku.

4. Ubezpieczyciel nie ponosi również odpowiedzialności, jeśli nieszczęśliwy wypadek w ruchu komunikacyjnym nastąpił w trakcie przebywania przez Ubezpieczonego na urlopie wypoczynkowym, wychowawczym lub macierzyńskim lub na zwolnieniu lekarskim.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego
W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszej klauzuli, Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia określoną dla ryzyka objętego ochroną na podstawie niniejszej klauzuli.

§ 4

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego dokumentów wskazanych w OWU.

§ 5

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 4 ŚMIERĆ UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU NA TERENIE ZAKŁADU PRACY

§ 1

Zdarzenie ubezpieczeniowe

Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku na terenie zakładu pracy bądź w miejscu wykonywania przez Ubezpieczonego czynności zawodowych (to jest czynności związanych ze sferą życia zawodowego Ubezpieczonego, niezależnie od tego czy pozostaje on w zatrudnieniu na podstawie stosunku pracy albo umowy cywilnoprawnej, czy też prowadzi działalność gospodarczą na własny rachunek lub wykonuje czynności jako wspólnik spółki bądź członek organów osoby prawnej), pod warunkiem, że nieszczęśliwy wypadek miał miejsce w trakcie wykonywania tak rozumianych czynności zawodowych, jeśli śmierć nastąpiła wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.
2. Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty świadczenia, jeśli Ubezpieczony nie przestrzegал przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (o ile takie przepisy obowiązują w odniesieniu do czynności zawodowych wykonywanych przez Ubezpieczonego), co w sposób bezpośredni przyczyniło się do wystąpienia nieszczęśliwego wypadku.
3. Poza przypadkami wskazanymi w OWU Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności także w przypadku wykonywania przez Ubezpieczonego pracy bez kwalifikacji lub uprawnień wymaganych przez obowiązujące przepisy prawa, co w sposób bezpośredni przyczyniło się do wystąpienia nieszczęśliwego wypadku.
4. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności, jeśli nieszczęśliwy wypadek nastąpił w trakcie przebywania przez Ubezpieczonego na urlopie wypoczynkowym, wychowawczym lub macierzyńskim lub na zwolnieniu lekarskim, lub gdy nieszczęśliwy wypadek miał miejsce w czasie przemieszczania się przez Ubezpieczonego pomiędzy miejscem zamieszkania a miejscem wykonywania czynności zawodowych oraz miejscem wykonywania czynności zawodowych a miejscem zamieszkania.

§ 2

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego
W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszej klauzuli, Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia określoną dla ryzyka objętego ochroną na podstawie niniejszej klauzuli.

§ 3

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego dokumentów wskazanych w OWU.

§ 4

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 5 ŚMIERĆ UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE ZAWAŁU SERCA LUB UDARU MÓZGU

§ 1

Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci śmierci Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu, jeśli śmierć nastąpiła wyłącznie i bezpośrednio na skutek zawału serca lub udaru mózgu w okresie 90 dni od daty wystąpienia zawału serca lub udaru mózgu.
2. Poza przypadkami wskazanymi w OWU, Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności także wtedy, gdy zdarzenie ubezpieczeniowe nastąpiło na skutek nieuzasadnionego nieskorzystania z porady lekarskiej lub nieprzestrzegania zaleceń lekarza.
3. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko śmierci Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu 6-miesięczną karencję.

§ 2

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego
W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszej klauzuli, Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia określoną dla ryzyka objętego ochroną na podstawie niniejszej klauzuli.

§ 3

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka śmierci Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu wygasa w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 65 rok życia.

§ 4

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego dokumentów wskazanych w OWU.

§ 5

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

- 6) innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela, w szczególności wskazanych w OWU.

§ 6

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 7 ŚMIERĆ DZIECKA UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1

Definicje

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

dziecko Ubezpieczonego – Współubezpieczony – dziecko własne Ubezpieczonego, przysposobione lub pasierb, jeżeli nie żyje naturalny ojciec lub naturalna matka pasierba lub osoba, której Ubezpieczony jest prawnym opiekunem i sprawuje władzę rodzicielską.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci śmierci dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, jeśli śmierć nastąpiła wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.
2. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność pod warunkiem, że w chwili śmierci dziecko Ubezpieczonego nie miało ukończonego 25 roku życia.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszej klauzuli, Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia określoną dla ryzyka objętego ochroną na podstawie niniejszej klauzuli.

§ 4

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka śmierci dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku wygasa na okres, w którym Ubezpieczony nie posiada żadnego dziecka spełniającego warunki do powstania odpowiedzialności Ubezpieczyciela, zgodnie z § 2 ust. 2 niniejszej klauzuli.

§ 5

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego:

- 1) wniosku o wypłatę świadczenia,
- 2) kopii dowodu tożsamości Uprawnionego,
- 3) odpisu skróconego aktu zgonu dziecka Ubezpieczonego,
- 4) karty statystycznej do karty zgonu lub inne zaświadczenie stwierdzające przyczynę zgonu,
- 5) odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka,
- 6) dokumentów potwierdzających okoliczności zajścia nieszczęśliwego wypadku (np. opis zdarzenia, zaświadczenie lekarskie, protokoły policyjne, postanowienie o umorzeniu lub innej decyzji prokuratury itp.),
- 7) innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela, w szczególności wskazanych w OWU.

§ 6

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 8 ŚMIERĆ WSPÓŁMAŁŻONKA UBEZPIECZONEGO

§ 1

Definicje

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

współmałżonek Ubezpieczonego – Współubezpieczony – osoba pozostająca z Ubezpieczonym w związku małżeńskim, w stosunku do którego nie została orzeczona separacja zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Za współmałżonka uznaje się również niespokrewnionego z Ubezpieczonym Partnera, pod warunkiem, że Ubezpieczony jest stanu wolnego oraz że Partner ten został zgłoszony Ubezpieczycielowi najpóźniej w chwili obejmowania Ubezpieczonego ochroną ubezpieczeniową:

- a) który ukończył 18 rok życia oraz
- b) który jest zameldowany pod tym samym adresem co Ubezpieczony przynajmniej od daty rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej lub wspólnie z Ubezpieczonym zaciągnął

kredyt hipoteczny i wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe lub posiada z Ubezpieczonym przynajmniej jedno dziecko i wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe lub jest współwłaścicielem nieruchomości z Ubezpieczonym, w której wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci śmierci współmałżonka Ubezpieczonego.
2. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko śmierci współmałżonka Ubezpieczonego 6-miesięczną karencję.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszej klauzuli, Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia określoną dla ryzyka objętego ochroną na podstawie niniejszej klauzuli.

§ 4

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka śmierci współmałżonka Ubezpieczonego wygasa na okres, w którym Ubezpieczony nie posiada żadnego współmałżonka w rozumieniu § 1 niniejszej klauzuli.

§ 5

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego:

- 1) wniosku o wypłatę świadczenia,
- 2) kopii dowodu tożsamości Uprawnionego,
- 3) odpisu skróconego aktu zgonu współmałżonka Ubezpieczonego,
- 4) karty statystycznej do karty zgonu lub inne zaświadczenie stwierdzające przyczynę zgonu,
- 5) innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela, w szczególności wskazanych w OWU.

§ 6

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 9 ŚMIERĆ WSPÓŁMAŁŻONKA UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1

Definicje

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

współmałżonek Ubezpieczonego – Współubezpieczony – osoba pozostająca z Ubezpieczonym w związku małżeńskim, w stosunku do którego nie została orzeczona separacja zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Za współmałżonka uznaje się również niespokrewnionego z Ubezpieczonym Partnera, pod warunkiem, że Ubezpieczony jest stanu wolnego oraz że Partner ten został zgłoszony Ubezpieczycielowi najpóźniej w chwili obejmowania Ubezpieczonego ochroną ubezpieczeniową:

- a) który ukończył 18 rok życia oraz
- b) który jest zameldowany pod tym samym adresem co Ubezpieczony przynajmniej od daty rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej lub wspólnie z Ubezpieczonym zaciągnął kredyt hipoteczny i wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe lub posiada z Ubezpieczonym przynajmniej jedno dziecko i wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe lub jest współwłaścicielem nieruchomości z Ubezpieczonym, w której wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego polegającego na śmierci współmałżonka Ubezpieczonego, jeśli śmierć nastąpiła wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszej klauzuli, Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia określoną dla ryzyka objętego ochroną na podstawie niniejszej klauzuli.

§ 4

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka śmierci współmałżonka Ubezpieczonego wygasa na okres, w którym Ubezpieczony nie posiada żadnego współmałżonka w rozumieniu § 1 niniejszej klauzuli.

§ 5 Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego:

- wniosku o wypłatę świadczenia,
- kopii dowodu tożsamości Uprawnionego,
- odpisu skróconego aktu zgonu współmałżonka Ubezpieczonego,
- karty statystycznej do karty zgonu lub inne zaświadczenie stwierdzające przyczynę zgonu,
- dokumentów potwierdzających okoliczności zajścia nieszczęśliwego wypadku (np. opis zdarzenia, zaświadczenie lekarskie, protokoły policji, postanowienie o umorzeniu lub innej decyzji prokuratury itp.),
- innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela, w szczególności wskazanych w OWU.

§ 6 Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 10 ŚMIERĆ RODZICA LUB TEŚCIA UBEZPIECZONEGO

§ 1 Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- rodzic Ubezpieczonego** – Współubezpieczony, bez względu na wiek, ojciec lub matka Ubezpieczonego lub osoba, która dokonała pełnego lub częściowego przysposobienia Ubezpieczonego lub ojczym lub macocha Ubezpieczonego, jeżeli nie żyje odpowiednio naturalny ojciec lub naturalna matka; przy czym przez ojczyma i macochę rozumie się osobę, nie będącą biologicznym rodzicem Ubezpieczonego, która w dniu zgonu pozostawała w związku małżeńskim z odpowiednio naturalną matką lub naturalnym ojcem Ubezpieczonego lub wdowę/wdowca po naturalnym rodzicu Ubezpieczonego, nie będącą biologicznym rodzicem Ubezpieczonego, o ile nie wstąpiła ponownie w związek małżeński;
- teść Ubezpieczonego** – Współubezpieczony; bez względu na wiek, ojciec lub matka współmałżonka Ubezpieczonego lub osoba, która dokonała pełnego lub częściowego przysposobienia współmałżonka Ubezpieczonego lub ojczym lub macocha współmałżonka Ubezpieczonego, jeżeli nie żyje odpowiednio naturalny ojciec lub naturalna matka; przy czym przez ojczyma i macochę rozumie się osobę, nie będącą biologicznym rodzicem współmałżonka Ubezpieczonego, która w dniu zgonu pozostawała w związku małżeńskim z odpowiednio naturalną matką lub naturalnym ojcem współmałżonka Ubezpieczonego lub wdowę/wdowca po naturalnym rodzicu współmałżonka Ubezpieczonego, nie będącą biologicznym rodzicem współmałżonka Ubezpieczonego, o ile nie wstąpiła ponownie w związek małżeński;
- współmałżonek Ubezpieczonego** – osoba pozostająca z Ubezpieczonym w związku małżeńskim, w stosunku do którego nie została orzeczona separacja zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Za współmałżonka uznaje się również niespokrewnionego z Ubezpieczonym Partnera, pod warunkiem, że Ubezpieczony jest stanu wolnego oraz że Partner ten został zgłoszony Ubezpieczycielowi najpóźniej w chwili obejmowania Ubezpieczonym ochroną ubezpieczeniową:
 - który ukończył 18 rok życia oraz
 - który jest zameldowany pod tym samym adresem co Ubezpieczony przynajmniej od daty rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej lub wspólnie z Ubezpieczonym zaciągnął kredyt hipoteczny i wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe lub posiada z Ubezpieczonym przynajmniej jedno dziecko i wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe lub jest współwłaścicielem nieruchomości z Ubezpieczonym, w której wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe.

§ 2 Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego polegającego na śmierci rodzica Ubezpieczonego lub śmierci teścia Ubezpieczonego.
- Świadczenia, o których mowa w niniejszej klauzuli, wypłacane na wypadek śmierci teścia Ubezpieczonego przysługują również w sytuacji, w której przed śmiercią teścia Ubezpieczonego zmarł współmałżonek Ubezpieczonego, którego ten teść był ojcem lub matką lub osobą, która dokonała pełnego lub częściowego przysposobienia współmałżonka Ubezpieczonego. Świadczenia jednak przysługują pod warunkiem, że Ubezpieczony nie wszedł przed śmiercią teścia Ubezpieczonego w nowy związek z osobą odpowiadającą definicji współmałżonka Ubezpieczonego.
- Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko śmierci rodzica lub teścia Ubezpieczonego 6-miesięczną karencję.

**§ 3
Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego**
W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszej klauzuli, Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia określoną dla ryzyka objętego ochroną na podstawie niniejszej klauzuli.

§ 4 Wyłączenia i ograniczenia w ochronie ubezpieczeniowej

W odniesieniu do ryzyka śmierci rodzica Ubezpieczonego lub teścia Ubezpieczonego, Ubezpieczyciel wypłaci tylko jedno świadczenie w odniesieniu do każdego z następujących zdarzeń:

- śmierci rodzica Ubezpieczonego – śmierć kobiety,
 - śmierci rodzica Ubezpieczonego – śmierć mężczyzny,
 - śmierci teścia Ubezpieczonego – śmierć kobiety,
 - śmierci teścia Ubezpieczonego – śmierć mężczyzny.
- Suma wypłat nie może przekroczyć czterokrotności sumy ubezpieczenia wskazanej za to ryzyko w całym okresie, w którym Ubezpieczony jest objęty ochroną.

§ 5 Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka śmierci rodzica lub teścia Ubezpieczonego wygasa na okres, w którym Ubezpieczony nie posiada żadnego Współubezpieczonego w rozumieniu § 1 niniejszej klauzuli.

§ 6 Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również:

- wniosku o wypłatę świadczenia,
- kopii dowodu tożsamości uprawnionego
- aktualnego odpisu skróconego aktu zgonu rodzica/teścia Ubezpieczonego,
- karty statystycznej do karty zgonu lub innego zaświadczenia stwierdzającego przyczynę zgonu,
- aktualnego odpisu aktu małżeństwa Ubezpieczonego – w przypadku zgonu teścia Ubezpieczonego,
- innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela.

§ 7 Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 11 RENTA DLA KAŻDEGO Z OSIEROCONYCH DZIECI UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE ŚMIERCI UBEZPIECZONEGO

§ 1 Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

dziecko Ubezpieczonego – Współubezpieczony – dziecko własne Ubezpieczonego, przysposobione lub pasierb, jeżeli nie żyje naturalny ojciec lub naturalna matka pasierba lub osoba, której Ubezpieczony jest prawnym opiekunem i sprawuje władzę rodzicielską.

§ 2 Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego polegającego na śmierci Ubezpieczonego.
- Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko renty dla każdego z osieroconych dzieci Ubezpieczonego w następstwie śmierci Ubezpieczonego 6-miesięczną karencję.

§ 3 Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

- Z zastrzeżeniem ust. 2, w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszej klauzuli, Ubezpieczyciel wypłaci każdemu z osieroconych dzieci (bez względu na ich liczbę) sumę ubezpieczenia określoną dla ryzyka objętego ochroną na podstawie niniejszej klauzuli lub – w przypadku, gdy Uprawniony wyrazi taką wolę – sumę ubezpieczenia podzieloną na 12 równych części, w formie wypłaty renty miesięcznej, płatnej przez okres 12 miesięcy.
- Świadczenia zostaną wypłacone na rzecz tych dzieci Ubezpieczonego, które w chwili śmierci Ubezpieczonego nie miały ukończonego 25 roku życia lub są trwałe i całkowicie niezdolne do pracy zgodnie z orzeczeniem organu emerytalno-rentowego.

§ 4 Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka renty dla każdego z osieroconych dzieci Ubezpieczonego w następstwie śmierci Ubezpieczonego wygasa na okres, w którym Ubezpieczony nie posiada żadnego dziecka

spełniającego warunki do powstania odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z § 3 ust. 2 niniejszej klauzuli.

§ 5 Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również:

- wniosku o wypłatę świadczenia,
- kopii dowodu tożsamości Uprawnionego,
- odpisu skróconego aktu zgonu Ubezpieczonego,
- karty statystycznej do karty zgonu lub inne zaświadczenie stwierdzające przyczynę zgonu,
- odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka,
- innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela, w szczególności wskazanych w OWU.

§ 6 Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 12 TRWAŁY USZCZERBEK NA ZDROWIU UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1 Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- uciążliwość leczenia** – sytuacja, w której Ubezpieczony na skutek nieszczęśliwego wypadku przebywał w szpitalu przez przynajmniej 7 dob i/lub przebywał na zwolnieniu lekarskim przez co najmniej 30 dni, a po zakończeniu leczenia nie stwierdzono jakiegokolwiek uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego spowodowanego danym nieszczęśliwym wypadkiem;
- niezdolność do samodzielnej egzystencji** – naruszenie sprawności organizmu powodujące konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych. Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajścia niezdolności Ubezpieczonego do samodzielnej egzystencji jest orzeczenie stwierdzające niezdolność do samodzielnej egzystencji, wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym lekarza orzecznika.

§ 2 Zdarzenie ubezpieczeniowe

- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku trwałego uszczerbku na zdrowiu, jeśli dany uszczerbek na zdrowiu nastąpił wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.
- Ubezpieczyciel ponosi również odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku uciążliwości leczenia, jeśli sytuacja kwalifikowana jako uciążliwość leczenia w rozumieniu § 1 pkt 1) niniejszej klauzuli wystąpiła wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku i rozpoczęła się w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.

§ 3 Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

- W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku trwałego uszczerbku na zdrowiu, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie w postaci iloczynu sumy ubezpieczenia dla ryzyka trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku oraz procentu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu ustalonego zgodnie z Tabelą rodzajów uszczerbku (Załącznik nr 1).
- Łączna wartość świadczeń, o których mowa w ust. 1, wypłaconych z Umowy ubezpieczenia w ciągu jednego rocznego okresu ubezpieczenia, nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku – bez względu na liczbę nieszczęśliwych wypadków powodujących wystąpienie trwałego uszczerbku na zdrowiu oraz bez względu na ilość trwałych uszczerbków na zdrowiu doznanych przez Ubezpieczonego. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.
- Jeśli w następstwie wystąpienia trwałego uszczerbku na zdrowiu, za który Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność zgodnie z ust. 1, Ubezpieczony zostanie uznany za niezdolnego do samodzielnej egzystencji, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu oprócz świadczenia, o którym mowa w ust. 1, świadczenie dodatkowe w wysokości 75% sumy ubezpieczenia dla ryzyka trwałego uszczerbku na

zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku.

- Jeżeli w następstwie nieszczęśliwego wypadku zajdzie sytuacja zdefiniowana jako uciążliwość leczenia, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie ubezpieczeniowe w wysokości 1% sumy ubezpieczenia dla ryzyka trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku.

§ 4

Następstwo świadczeń ubezpieczeniowych

- Jeżeli Ubezpieczony dozna trwałego uszczerbku na zdrowiu w następstwie nieszczęśliwego wypadku, powodującego zajęcie odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z zapisami niniejszej klauzuli, a następnie w związku z tym samym nieszczęśliwym wypadkiem lub jego konsekwencjami Ubezpieczony poniesie śmierć w ciągu 180 dni od dnia zajścia nieszczęśliwego wypadku, z tytułu której będzie zachodzić odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie ryzyka podstawowego śmierci Ubezpieczonego lub (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) ryzyka dodatkowego z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku:
 - jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli nie zostało jeszcze wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaci jedynie świadczenie główne z tytułu śmierci Ubezpieczonego oraz (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) świadczenie dodatkowe z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku;
 - jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli zostało już wypłacone, wówczas kwota świadczenia głównego z tytułu śmierci Ubezpieczonego lub świadczenia dodatkowego z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku ulegnie pomniejszeniu o kwotę wypłaconą wcześniej z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku. Pomniejszenie nie przekroczy jednak kwoty świadczenia głównego należnego z tytułu śmierci Ubezpieczonego oraz (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) świadczenia dodatkowego z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku.
- Jeżeli Ubezpieczonemu zostanie wypłacone świadczenie z tytułu uciążliwości leczenia w następstwie nieszczęśliwego wypadku, a następnie w związku z tym samym nieszczęśliwym wypadkiem Ubezpieczonemu będzie należne świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, kwota świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku zostanie pomniejszona o kwotę wypłaconą wcześniej świadczenia z tytułu uciążliwości leczenia w następstwie nieszczęśliwego wypadku.

§ 5

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego dokumentów wskazanych w OWU.

§ 6

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 13

TRWAŁE KALECTWO UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- uciążliwość leczenia** – sytuacja, w której Ubezpieczony na skutek nieszczęśliwego wypadku przebywał w szpitalu przez przynajmniej 7 dob i/lub przebywał na zwolnieniu lekarskim przez co najmniej 30 dni, a po zakończeniu leczenia nie stwierdzono jakiegokolwiek kalectwa Ubezpieczonego spowodowanego danym nieszczęśliwym wypadkiem;
- niezdolność do samodzielnej egzystencji** – naruszenie sprawności organizmu powodujące konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych. Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajścia niezdolności Ubezpieczonego do samodzielnej egzystencji jest orzeczenie stwierdzające niezdolność do samodzielnej egzystencji, wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym lekarza orzecznika.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku trwałego kalectwa, jeśli dane kalectwo nastąpiło

wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

- W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku trwałego kalectwa, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie w postaci iloczynu sumy ubezpieczenia dla ryzyka trwałego kalectwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku oraz procentu stopnia trwałego kalectwa, ustalonego zgodnie z Tabelą rodzajów kalectwa (Załącznik nr 2).
- Łączna wartość świadczeń, o których mowa w ust. 1, wypłaconych z Umowy ubezpieczenia w ciągu jednego rocznego okresu ubezpieczenia, nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka trwałego kalectwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku – bez względu na liczbę nieszczęśliwych wypadków powodujących wystąpienie trwałego kalectwa oraz bez względu na ilość trwałych kalectw doznanych przez Ubezpieczonego. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.
- Jeśli w następstwie wystąpienia trwałego kalectwa, za które Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność zgodnie z ust. 1, Ubezpieczony zostanie uznany za niezdolnego do samodzielnej egzystencji, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu oprócz świadczenia, o którym mowa w ust. 1, świadczenie dodatkowe w wysokości 75% sumy ubezpieczenia dla ryzyka trwałego kalectwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku.
- Jeżeli w następstwie nieszczęśliwego wypadku zajdzie sytuacja zdefiniowana jako uciążliwość leczenia, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie ubezpieczeniowe w wysokości 1% sumy ubezpieczenia dla ryzyka trwałego kalectwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku.

§ 4

Następstwo świadczeń ubezpieczeniowych

- Jeżeli Ubezpieczony dozna trwałego kalectwa w następstwie nieszczęśliwego wypadku, powodującego zajęcie odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z zapisami niniejszej klauzuli, a następnie w związku z tym samym nieszczęśliwym wypadkiem lub jego konsekwencjami Ubezpieczony poniesie śmierć w ciągu 180 dni od dnia zajścia nieszczęśliwego wypadku, z tytułu której będzie zachodzić odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie ryzyka podstawowego śmierci Ubezpieczonego lub (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) ryzyka dodatkowego z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku:
 - jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli nie zostało jeszcze wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaci jedynie świadczenie główne z tytułu śmierci Ubezpieczonego oraz (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) świadczenie dodatkowe z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku;
 - jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli zostało już wypłacone, wówczas kwota świadczenia głównego z tytułu śmierci Ubezpieczonego lub świadczenia dodatkowego z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku ulegnie pomniejszeniu o kwotę wypłaconą wcześniej z tytułu trwałego kalectwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku. Pomniejszenie nie przekroczy jednak kwoty świadczenia głównego należnego z tytułu śmierci Ubezpieczonego oraz (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) świadczenia dodatkowego z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku.
- Jeżeli Ubezpieczonemu zostanie wypłacone świadczenie z tytułu uciążliwości leczenia w następstwie nieszczęśliwego wypadku, a następnie w związku z tym samym nieszczęśliwym wypadkiem Ubezpieczonemu będzie należne świadczenie z tytułu trwałego kalectwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, kwota świadczenia z tytułu trwałego kalectwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku zostanie pomniejszona o kwotę wypłaconą wcześniej świadczenia z tytułu uciążliwości leczenia w następstwie nieszczęśliwego wypadku.

§ 5

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego dokumentów wskazanych w OWU.

§ 6

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 14 INWALIDZTWO UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU W RUCHU KOMUNIKACYJNYM

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- uciążliwość leczenia** – sytuacja, w której Ubezpieczony na skutek nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym przebywał w szpitalu przez 7 dob i/lub przebywał na zwolnieniu lekarskim przez co najmniej 30 dni, a po zakończeniu leczenia nie stwierdzono jakiegokolwiek uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego spowodowanego danym nieszczęśliwym wypadkiem;
- ruch komunikacyjny** – taki rodzaj czynności, w których Ubezpieczony jest uczestnikiem ruchu jako pieszy lub kierujący lub pasażer w/n na pojeździe w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym trwałego inwalidztwa, jeśli dane inwalidztwo nastąpiło wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.
- Ubezpieczyciel ponosi również odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym uciążliwości leczenia, jeśli sytuacja kwalifikowana jako uciążliwość leczenia w rozumieniu § 1 pkt 1) niniejszej klauzuli wystąpiła wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku i rozpoczęła się w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

- W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym trwałego inwalidztwa, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie w postaci iloczynu sumy ubezpieczenia dla ryzyka trwałego inwalidztwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym oraz procentu stopnia trwałego inwalidztwa, ustalonego zgodnie z Tabelą rodzajów inwalidztwa (Załącznik nr 3).
- Łączna wartość świadczeń, o których mowa w ust. 1, wypłaconych z Umowy ubezpieczenia w ciągu jednego rocznego okresu ubezpieczenia, nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka trwałego inwalidztwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym – bez względu na liczbę nieszczęśliwych wypadków powodujących wystąpienie trwałego inwalidztwa oraz bez względu na ilość trwałych inwalidztw doznanych przez Ubezpieczonego. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.
- Jeżeli w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym zajdzie sytuacja zdefiniowana jako uciążliwość leczenia, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie ubezpieczeniowe w wysokości 1% sumy ubezpieczenia dla ryzyka inwalidztwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym.

§ 4

Następstwo świadczeń ubezpieczeniowych

- Jeżeli Ubezpieczony dozna trwałego inwalidztwa w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym, powodującego zajęcie odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z zapisami niniejszej klauzuli, a następnie w związku z tym samym nieszczęśliwym wypadkiem lub jego konsekwencjami Ubezpieczony poniesie śmierć w ciągu 180 dni od dnia zajścia nieszczęśliwego wypadku, z tytułu której będzie zachodzić odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie ryzyka podstawowego śmierci Ubezpieczonego lub (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) ryzyka dodatkowego z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku:
 - jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli nie zostało jeszcze wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaci jedynie świadczenie główne z tytułu śmierci Ubezpieczonego oraz (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) świadczenie dodatkowe z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku;
 - jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli zostało już wypłacone, wówczas kwota świadczenia głównego z tytułu śmierci Ubezpieczonego lub świadczenia dodatkowego z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku ulegnie pomniejszeniu o kwotę wypłaconą wcześniej z tytułu trwałego inwalidztwa Ubezpieczonego w następstwie

nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym. Pomniejszenie nie przekroczy jednak kwoty świadczenia głównego należnego z tytułu śmierci Ubezpieczonego oraz (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) świadczenia dodatkowego z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku.

- Jeżeli Ubezpieczonemu zostanie wypłacone świadczenie z tytułu uciążliwości leczenia w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym, a następnie w związku z tym samym nieszczęśliwym wypadkiem Ubezpieczonemu będzie należne świadczenie z tytułu trwałego inwalidztwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym, kwota świadczenia z tytułu trwałego inwalidztwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym zostanie pomniejszona o kwotę wypłaconego wcześniej świadczenia z tytułu uciążliwości leczenia w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym.

§ 5

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego dokumentów wskazanych w OWU.

§ 6

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 15 TRWAŁY USZCZERBEK NA ZDROWIU UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE ZAWAŁU SERCA LUB UDARU MÓZGU

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

uciążliwość leczenia – sytuacja, w której Ubezpieczony na skutek zawału serca lub udaru mózgu przebywał w szpitalu przez przynajmniej 7 dob i/lub przebywał na zwolnieniu lekarskim przez co najmniej 30 dni, a po zakończeniu leczenia nie stwierdzono jakiegokolwiek uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego spowodowanego danym zawałem serca lub udarem mózgu.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu trwałego uszczerbku na zdrowiu, jeśli dany uszczerbek na zdrowiu nastąpił wyłącznie i bezpośrednio na skutek zawału serca lub udaru mózgu w okresie 180 dni od daty wystąpienia zawału serca lub udaru mózgu.
- Ubezpieczyciel ponosi również odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu uciążliwości leczenia, jeśli sytuacja kwalifikowana jako uciążliwość leczenia w rozumieniu § 1 niniejszej klauzuli wystąpiła wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku i rozpoczęła się w okresie 180 dni od daty zawału serca lub udaru mózgu.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

- W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu trwałego uszczerbku na zdrowiu, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie w postaci iloczynu sumy ubezpieczenia dla ryzyka trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu oraz procentu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, ustalonego zgodnie z Tabelą rodzajów uszczerbku (Załącznik nr 1).
- Łączna wartość świadczeń, o których mowa w ust. 1, wypłaconych z Umowy ubezpieczenia w ciągu jednego rocznego okresu ubezpieczenia, nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu – bez względu na liczbę zawałów serca lub udarów mózgu powodujących wystąpienie trwałego uszczerbku na zdrowiu oraz bez względu na ilość trwałych uszczerbków na zdrowiu doznanych przez Ubezpieczonego. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.
- Jeżeli w następstwie zawału serca lub udaru mózgu zajdzie sytuacja zdefiniowana jako uciążliwość leczenia, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie ubezpieczeniowe w wysokości 1% sumy ubezpieczenia dla ryzyka trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu.

§ 4

Następstwo świadczeń ubezpieczeniowych

- Jeżeli Ubezpieczony dozna trwałego uszczerbku na zdrowiu w następstwie zawału serca lub udaru mózgu, powodującego zajście odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z zapisami niniejszej klauzuli, a następnie w związku z tym samym zawałem serca lub udarem mózgu lub ich konsekwencjami Ubezpieczony poniesie śmierć w ciągu 180 dni od dnia zajścia zdarzenia, z tytułu której będzie zachodzić odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie ryzyka podstawowego śmierci Ubezpieczonego lub (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) ryzyka dodatkowego z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu:
 - jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli nie zostało jeszcze wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaci jedynie świadczenie główne z tytułu śmierci Ubezpieczonego oraz (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) świadczenie dodatkowe z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu;
 - jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli zostało już wypłacone, wówczas kwota świadczenia głównego z tytułu śmierci Ubezpieczonego lub świadczenia dodatkowego z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu ulegnie pomniejszeniu o kwotę wypłaconą wcześniej z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu. Pomniejszenie nie przekroczy jednak kwoty świadczenia głównego należnego z tytułu śmierci Ubezpieczonego oraz (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) świadczenia dodatkowego z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu.
- Jeżeli Ubezpieczonemu zostanie wypłacone świadczenie z tytułu uciążliwości leczenia w następstwie zawału serca lub udaru mózgu, a następnie w związku z tym samym zawałem serca lub udarem mózgu Ubezpieczonemu będzie należne świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu, kwota świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu zostanie pomniejszona o kwotę wypłaconego wcześniej świadczenia z tytułu uciążliwości leczenia w następstwie zawału serca lub udaru mózgu.

§ 5

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego w następstwie zawału serca lub udaru mózgu wygasa w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 65 rok życia.

§ 6

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego dokumentów wskazanych w OWU.

§ 7

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 16 TRWAŁA I CAŁKOWITA NIEZDOLNOŚĆ UBEZPIECZONEGO DO PRACY W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1

Zdarzenie ubezpieczeniowe

- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku, jeśli trwała i całkowita niezdolność do pracy Ubezpieczonego nastąpiła wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku, w dacie określonej zgodnie z postanowieniami ust. 4.
- Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajścia trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy jest orzeczenie wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym lekarza orzecznika:
 - na okres nie dłuższy niż 5 lat,
 - lub wydane po sobie orzeczenia ustalające całkowitą niezdolność do pracy na następujące po sobie nieprzerwanie okresy nie krótsze niż jeden rok, jeśli okres niezdolności do pracy liczony od daty, w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy wyniesie łącznie co najmniej 5 lat. Jednak w takim przypadku odpowiedzialność Ubezpieczyciela istnieje pod warunkiem, że data, w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy, przypada po rozpoczęciu okresu ochrony ubezpieczeniowej.

- Trwała i całkowita niezdolność do pracy, powodująca odpowiedzialność Ubezpieczyciela w ramach niniejszej klauzuli, spowodowana może być wyłącznie nieszczęśliwym wypadkiem.
- Za dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego przyjmuje się dzień wskazany w orzeczeniu wydanym przez lekarza orzecznika, jako początek trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy, o ile ustalony w tym orzeczeniu okres trwałej i całkowitej niezdolności do pracy, wynosi co najmniej 5 lat. Jednak jeśli trwała i całkowita niezdolność do pracy ustalono na podstawie wydanych po sobie orzeczeń ustalających całkowitą niezdolność do pracy na następujące po sobie nieprzerwanie okresy nie krótsze niż jeden rok, za dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego przyjmuje się dzień wydania orzeczenia, z którego wynika, że łączny okres całkowitej niezdolności do pracy, liczony od daty, w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy, wyniesie co najmniej 5 lat.

§ 2

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

- W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszej klauzuli, Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia określoną dla ryzyka objętego ochroną na podstawie niniejszej klauzuli.
- Ubezpieczyciel może wypłacić tylko jedno świadczenie w odniesieniu do jednego nieprzerwanego okresu całkowitej niezdolności do pracy, bez względu na to, czy ustalenie tego okresu nastąpiło na podstawie jednego orzeczenia czy też następujących po sobie orzeczeń. Kolejne świadczenie może być wypłacone jedynie w przypadku, w którym Ubezpieczony odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upłylnie okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia), a następnie wystąpi kolejne zdarzenie ubezpieczeniowe polegające na uznaniu Ubezpieczonego za całkowicie i trwale niezdolnego do pracy wskutek innego nieszczęśliwego wypadku niż nieszczęśliwy wypadek, który spowodował poprzednią czasową niezdolność do pracy.
- Jeżeli w stosunku do danego Ubezpieczonego zostanie orzeczone trwała i całkowita niezdolność do pracy, świadczenie wynikające z ochrony ubezpieczeniowej w ramach niniejszej klauzuli zostanie pomniejszone o kwotę świadczenia wypłaconego w ramach klauzuli czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku (jeśli Ubezpieczony był objęty ochroną w ramach tej klauzuli).

§ 3

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

- Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku wygasa:
 - w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 67 rok życia;
 - na okres, w którym Ubezpieczony stracił status ubezpieczonego w ramach systemu ubezpieczeń społecznych pozwalający na potencjalne uzyskanie przez Ubezpieczonego orzeczenia organu emerytalno-rentowego wskazanego w § 1 ust. 2. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana w ramach niniejszej klauzuli zostaje przywrócona, w momencie, w którym Ubezpieczony odzyskał ten status, chyba że zaszył inne przesłanki wygaśnięcia tej ochrony, wskazane w pkt 1) lub ust. 2.
- W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku, za które Ubezpieczyciel jest zobowiązany wypłacić świadczenie dodatkowe w ramach niniejszej klauzuli, ochrona ubezpieczeniowa udzielana w ramach niniejszej klauzuli ulega zawieszeniu na okres od dnia zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego do dnia, w którym Ubezpieczony odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upłylnie okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia). Po tym czasie ochrona ubezpieczeniowa w ramach niniejszej klauzuli ulega przywróceniu.

§ 4

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia w przypadku trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również orzeczenia lekarza orzecznika o niezdolności do pracy oraz dokumentacji potwierdzającej zajście zdarzenia ubezpieczeniowego.

§ 5

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 17 TRWAŁA I CAŁKOWITA NIEZDOLNOŚĆ UBEZPIECZONEGO DO PRACY W NASTĘPSTWIE CHOROBY

§ 1

Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie choroby, która została zdiagnozowana w okresie ubezpieczenia i nie była następstwem nieszczęśliwego wypadku.
2. Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajścia trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy jest orzeczenie wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowego lekarza orzecznika:
 - a) na okres nie krótszy niż 5 lat,
 - b) lub wydane po sobie orzeczenia ustalające całkowitą niezdolność do pracy na następujące po sobie nieprzerwane okresy nie krótsze niż jeden rok, jeśli okres niezdolności do pracy liczony od daty, w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy wyniesie łącznie co najmniej 5 lat. Jednak w takim przypadku odpowiedzialność Ubezpieczyciela istnieje pod warunkiem, że data w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy przypada po rozpoczęciu okresu ochrony ubezpieczeniowej.
3. Trwała i całkowita niezdolność do pracy, powodująca odpowiedzialność Ubezpieczyciela w ramach niniejszej klauzuli, spowodowana może być wyłącznie chorobą niebędącą następstwem nieszczęśliwego wypadku.
4. Za dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego przyjmuje się dzień wskazany w orzeczeniu wydanym przez lekarza orzecznika, jako początek trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy, o ile ustalony w tym orzeczeniu okres trwałej i całkowitej niezdolności do pracy, wynosi co najmniej 5 lat. Jednak jeśli trwała i całkowita niezdolność do pracy ustalono na podstawie wydanych po sobie orzeczeń ustalających całkowitą niezdolność do pracy na następujące po sobie nieprzerwane okresy nie krótsze niż jeden rok, za dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego przyjmuje się dzień wydania orzeczenia, z którego wynika, że łączny okres całkowitej niezdolności do pracy, liczony od daty, w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy, wyniesie co najmniej 5 lat.
5. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko trwałej i całkowitej niezdolności do pracy w następstwie choroby 6-miesięczną karencję.

§ 2

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszej klauzuli, Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia określoną dla ryzyka objętego ochroną na podstawie niniejszej klauzuli.
2. Ubezpieczyciel może wypłacić tylko jedno świadczenie w odniesieniu do jednego nieprzerwanego okresu całkowitej niezdolności do pracy, bez względu na to, czy ustalenie tego okresu nastąpiło na podstawie jednego orzeczenia czy też następujących po sobie orzeczeń. Kolejne świadczenie może być wypłacone jedynie w przypadku, w którym Ubezpieczony odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upływie okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia), a następnie wystąpi kolejne zdarzenie ubezpieczeniowe polegające na uznaniu Ubezpieczonego za całkowicie i trwale niezdolnego do pracy, a jednocześnie ponowne wystąpienie całkowitej niezdolności do pracy będzie spowodowane:
 - 1) inną chorobą niż choroba, która spowodowała poprzednią całkowitą niezdolność do pracy;
 - 2) oraz inną chorobą, niż choroba pozostająca w związku z chorobą, o której mowa w pkt 1).

§ 3

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

1. Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie choroby wygasa:
 - 1) w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 67 rok życia;
 - 2) na okres, w którym Ubezpieczony stracił status ubezpieczonego w ramach systemu ubezpieczeń społecznych pozwalającym na potencjalne uzyskanie przez Ubezpieczonego orzeczenia organu emerytalno-rentowego wskazanego w § 1 ust. 2. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana w ramach niniejszej klauzuli zostaje przywrócona, w momencie, w którym Ubezpieczony odzyskał ten status, chyba że zaszyły inne przesłanki wygaśnięcia tej ochrony, wskazane w pkt 1) lub ust. 2.
2. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie choroby, za które Ubezpieczyciel jest zobowiązany wypłacić świadczenie dodatkowe w ramach niniejszej klauzuli, ochrona ubezpieczeniowa

udzielana w ramach niniejszej klauzuli ulega zawieszeniu na okres od dnia zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego do dnia, w którym Ubezpieczony odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upływie okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia). Po tym czasie ochrona ubezpieczeniowa w ramach niniejszej klauzuli ulega przywróceniu.

§ 4

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia w przypadku trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie choroby jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również orzeczenia lekarza orzecznika o niezdolności do pracy oraz dokumentacji potwierdzającej zajście zdarzenia ubezpieczeniowego.

§ 5

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 18 TRWAŁA I CAŁKOWITA NIEZDOLNOŚĆ UBEZPIECZONEGO DO PRACY W NASTĘPSTWIE ZAWAŁU SERCA LUB UDARU MÓZGU

§ 1

Zdarzenie ubezpieczeniowe

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie zawału serca lub udaru mózgu, jeśli trwała i całkowita niezdolność do pracy Ubezpieczonego nastąpiła wyłącznie i bezpośrednio na skutek zawału serca lub udaru mózgu w okresie 180 dni od wystąpienia zawału serca lub udaru mózgu, w dacie określonej zgodnie z postanowieniami ust. 4.
2. Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajścia trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy jest orzeczenie wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowego lekarza orzecznika:
 - a) na okres nie krótszy niż 5 lat,
 - b) lub wydane po sobie orzeczenia ustalające całkowitą niezdolność do pracy na następujące po sobie nieprzerwane okresy nie krótsze niż jeden rok, jeśli okres niezdolności do pracy liczony od daty, w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy wyniesie łącznie co najmniej 5 lat. Jednak w takim przypadku odpowiedzialność Ubezpieczyciela istnieje pod warunkiem, że data w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy przypada po rozpoczęciu okresu ochrony ubezpieczeniowej.
3. Trwała i całkowita niezdolność do pracy, powodująca odpowiedzialność Ubezpieczyciela w ramach niniejszej klauzuli, spowodowana może być wyłącznie zawałem serca lub udarem mózgu.
4. Za dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego przyjmuje się dzień wskazany w orzeczeniu wydanym przez lekarza orzecznika, jako początek trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy, o ile ustalony w tym orzeczeniu okres trwałej i całkowitej niezdolności do pracy, wynosi co najmniej 5 lat. Jednak jeśli trwała i całkowita niezdolność do pracy ustalono na podstawie wydanych po sobie orzeczeń ustalających całkowitą niezdolność do pracy na następujące po sobie nieprzerwane okresy nie krótsze niż jeden rok, za dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego przyjmuje się dzień wydania orzeczenia, z którego wynika, że łączny okres całkowitej niezdolności do pracy, liczony od daty, w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy, wyniesie co najmniej 5 lat.

§ 2

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w niniejszej klauzuli, Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia określoną dla ryzyka objętego ochroną na podstawie niniejszej klauzuli.
2. Ubezpieczyciel może wypłacić tylko jedno świadczenie w odniesieniu do jednego nieprzerwanego okresu całkowitej niezdolności do pracy, bez względu na to, czy ustalenie tego okresu nastąpiło na podstawie jednego orzeczenia czy też następujących po sobie orzeczeń. Kolejne świadczenie może być wypłacone jedynie w przypadku, w którym:
 - 1) Ubezpieczony odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upływie okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia);
 - 2) a następnie wystąpi kolejne zdarzenie ubezpieczeniowe polegające na uznaniu Ubezpieczonego za całkowicie i trwale niezdolnego do pracy;

- 3) a jednocześnie ponowne wystąpienie całkowitej niezdolności do pracy będzie spowodowane inną przyczyną, niż wystąpienie poprzedniej całkowitej niezdolności do pracy (oznacza to, że jeśli przyczyną poprzedniej całkowitej niezdolności do pracy był np. zawał serca, Ubezpieczyciel będzie ponosił odpowiedzialność w przypadku ponownego wystąpienia całkowitej niezdolności do pracy spowodowanej udarem mózgu).

§ 3

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

1. Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie zawału serca lub udaru mózgu wygasa:
 - 1) w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 67 rok życia;
 - 2) na okres, w którym Ubezpieczony stracił status ubezpieczonego w ramach systemu ubezpieczeń społecznych pozwalającym na potencjalne uzyskanie przez Ubezpieczonego orzeczenia organu emerytalno-rentowego wskazanego w ust. § 1 ust. 2. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana w ramach niniejszej klauzuli zostaje przywrócona, w momencie, w którym Ubezpieczony odzyskał ten status, chyba że zaszyły inne przesłanki wygaśnięcia tej ochrony, wskazane w pkt 1) lub ust. 2.
2. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie zawału serca lub udaru mózgu, za które Ubezpieczyciel jest zobowiązany wypłacić świadczenie dodatkowe w ramach niniejszej klauzuli, ochrona ubezpieczeniowa udziela w ramach niniejszej klauzuli ulega zawieszeniu na okres od dnia zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego do dnia, w którym Ubezpieczony odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upływie okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia). Po tym czasie ochrona ubezpieczeniowa w ramach niniejszej klauzuli ulega przywróceniu.

§ 4

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia w przypadku trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie zawału serca lub udaru mózgu jest złożenie, oprócz dokumentów wymienionych w OWU, również orzeczenia lekarza orzecznika o niezdolności do pracy oraz dokumentacji potwierdzającej zajście zdarzenia ubezpieczeniowego.

§ 5

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 19 POBYT UBEZPIECZONEGO W SZPITALU W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- 1) **OIOM** – Oddział Intensywnej Opieki Medycznej; wydzielony oddział szpitalny wyposażony w specjalistyczny sprzęt do ciągłego monitorowania procesów życiowych pacjentów; przeznaczony dla chorych w stanie bezpośredniego zagrożenia życia i wymagających intensywnej opieki medycznej;
- 2) **sanatorium** – działający zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa zakład lecznictwa, zorganizowany w miejscowości uzdrowiskowej, przeznaczony do leczenia, głównie naturalnymi środkami, chorób przewlekłych, rehabilitacji chorych oraz do zapobiegania u rekonwalescentów nawrotom chorób przewlekłych, ich powikłań i zaostreżeń;
- 3) **pobyt w sanatorium** – sytuacja, w której Ubezpieczony przebywał w sanatorium nieprzerwanie przez co najmniej 10 dni, na podstawie skierowania wydanego i zatwierdzonego, w okresie trwania ochrony ubezpieczenia, przez właściwy organ państwowy.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku, jeżeli pomiędzy zajściem nieszczęśliwego wypadku powodującym konieczność hospitalizacji, a początkiem pobytu Ubezpieczonego w szpitalu nie minęło więcej niż 30 dni. Ponadto, za pobyt Ubezpieczonego w szpitalu spowodowany nieszczęśliwym wypadkiem uważa się tylko pierwszy pobyt w szpitalu, którego przyczyną był dany nieszczęśliwy wypadek. Wszystkie inne przyczyny pobytu w szpitalu, niebędące

następstwem nieszczęśliwego wypadku, Ubezpieczyciel traktować będzie jako pobyt w szpitalu w następstwie choroby.

2. Pobyt Ubezpieczonego w jakichkolwiek placówkach medycznych wymienionych w niniejszej klauzuli (szpital, sanatorium, OIOM) może być spowodowany wyłącznie nieszczęśliwym wypadkiem.
3. Za zdarzenie ubezpieczeniowe uważa się pobyt w szpitalu trwający nieprzerwanie przynajmniej 2 dni, nie wliczając w to dnia przyjęcia do szpitala.
4. Za zdarzenie ubezpieczeniowe nie uznaje się pobytu w szpitalu, który nastąpił:
 - 1) wyłącznie w związku z wykonywaniem rutynowych, kontrolnych lub diagnostycznych badań lekarskich, badań biochemicznych, badań rentgenowskich,
 - 2) w związku z przeprowadzeniem operacji plastycznej – kosmetycznej lub operacji zmiany pldci, z wyjątkiem leczenia oszpeceń i skaleceń, które były następstwem nieszczęśliwego wypadku,
 - 3) w następstwie kłeski żywiołowej lub epidemii, ogłoszonych przez uprawnione organa administracji państwowej,
 - 4) w następstwie zaburzeń zachowania, nerwic i uzależnień (w tym w szczególności uzależnień od alkoholu, narkotyków, leków),
 - 5) w wyniku leczenia i zabiegów stomatologicznych, chyba że związane one były z nieszczęśliwym wypadkiem.

§ 3

Warianty zakresu ochrony

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w odniesieniu do ryzyka pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku – alternatywnie – w wariancie:
 - 1) standardowym – obejmującym pobyt Ubezpieczonego w szpitalu (w tym pobyt na OIOM, ale nieobejmujący pobytu w sanatorium i na oddziale rehabilitacyjnym szpitala);
 - 2) pełnym – obejmującym pobyt Ubezpieczonego w szpitalu, pobyt Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala, bądź w sanatorium oraz świadczenie dodatkowe na wypadek pobytu Ubezpieczonego na Oddziale Intensywnej Opieki Medycznej (OIOM).
2. Wariant, w którym udzielana jest ochrona w odniesieniu do ryzyka pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku, wskazany jest w dokumencie ubezpieczenia.

§ 4

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego
 - I. Pobyt Ubezpieczonego w szpitalu**
W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia świadczenia ubezpieczeniowego w postaci kwoty pieniężnej stanowiącej 1% sumy ubezpieczenia dla ryzyka pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku za każdy dzień przebywania Ubezpieczonego w szpitalu (dieta dzienna).

II. Pobyt Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala bądź w sanatorium

- 1) W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala bądź w sanatorium w następstwie nieszczęśliwego wypadku, Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia świadczenia ubezpieczeniowego w postaci kwoty pieniężnej stanowiącej 25% świadczenia dziennego za pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku za każdy dzień przebywania Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala bądź w sanatorium (dieta dzienna).
- 2) Świadczenie ubezpieczeniowe, o którym mowa w pkt 1), nie może przekroczyć diety wypłacanej za 30 dni pobytu na oddziale rehabilitacyjnym szpitala i w sanatorium w odniesieniu do pobytów przypadających na jeden roczny okres ubezpieczenia. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.

III. Pobyt Ubezpieczonego na OIOM

- 1) W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu Ubezpieczonego na OIOM w następstwie nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia świadczenia ubezpieczeniowego w postaci kwoty pieniężnej stanowiącej 100% świadczenia dziennego za pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku za każdy dzień przebywania Ubezpieczonego na OIOM (dieta dzienna).
- 2) Świadczenie ubezpieczeniowe, o którym mowa w pkt 1), nie może przekroczyć diety wypłacanej za 7 dni pobytu na OIOM – w odniesieniu do pobytów przypadających na jeden roczny okres ubezpieczenia liczony od początku okresu

ubezpieczenia. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.

- 3) Za pobyt Ubezpieczonego na OIOM nie uważa się pobytu na oddziale pooperacyjnym.
2. Świadczenia wskazane w ust. 1 pkt I i III podlegają kumulacji, o ile każde z nich jest należne. Świadczenia wskazane w ust. 1 pkt I i II oraz świadczenia wskazane w ust. 1 pkt II i III nie podlegają kumulacji.
3. Świadczenia ubezpieczeniowe, o których mowa w punktach I, II i III, nie mogą przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku – w odniesieniu do pobytów przypadających na jeden roczny okres ubezpieczenia liczony od początku okresu ubezpieczenia. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu. Jednak w przypadku, w którym pobyt Ubezpieczonego w szpitalu rozpoczyna się w okresie, w którym udzielana jest ochrona ubezpieczeniowa i taki pobyt w szpitalu trwa w sposób nieprzerwany pomimo wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej, Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w zakresie przekraczającym okres udzielania ochrony ubezpieczeniowej, z uwzględnieniem ograniczenia odpowiedzialności do limitu sumy ubezpieczenia odnoszonej do wszystkich pobytów Ubezpieczonego w szpitalu, które rozpoczęły się w ostatnim rocznym okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela.

§ 5

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku wygasa w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 65 rok życia.

§ 6

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia w przypadku świadczenia z tytułu pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również:

- 1) w przypadku świadczeń z tytułu hospitalizacji – karty informacyjnej leczenia szpitalnego,
- 2) w przypadku świadczenia z tytułu pobytu na OIOM – karty informacyjnej leczenia szpitalnego uwzględniającej okres pobytu na OIOM (z datą przyjęcia i wypisu),
- 3) w przypadku świadczenia z tytułu pobytu w sanatorium – zatwierdzonego przez odpowiedni organ państwowy skierowania do sanatorium, wydanego przez uprawnionego lekarza oraz zaświadczenie potwierdzające pobyt Ubezpieczonego w danej placówce, do której został skierowany.

§ 7

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzą w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 20 POBYT UBEZPIECZONEGO W SZPITALU W NASTĘPSTWIE CHOROBY

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- 1) **OIOM** – Oddział Intensywnej Opieki Medycznej; wydzielony oddział szpitalny wyposażony w specjalistyczny sprzęt do ciągłego monitorowania procesów życiowych pacjentów; przeznaczony dla chorych w stanie bezpośredniego zagrożenia życia i wymagających intensywnej opieki medycznej.
- 2) **sanatorium** – działający zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa zakład lecznictwa, zorganizowany w miejscowości uzdrowskiej, przeznaczony do leczenia, głównie naturalnymi środkami, chorób przewlekłych, rehabilitacji chorych oraz do zapobiegania u rekonwalescentów nawrotom chorób przewlekłych, ich powikłań i zaostreń;
- 3) **pobyt w sanatorium** – sytuacja w której Ubezpieczony przebywał w sanatorium nieprzerwanie przez co najmniej 10 dni, na podstawie skierowania, zatwierdzonego, w okresie trwania ochrony ubezpieczenia, przez właściwy organ państwowy.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie choroby.
2. Pobyt Ubezpieczonego w jakichkolwiek placówkach medycznych wymienionych w niniejszej klauzuli (szpital, sanatorium, OIOM) może być spowodowany wyłącznie chorobą.
3. Za zdarzenie ubezpieczeniowe uważa się pobyt w szpitalu trwający nieprzerwanie przynajmniej 3 dni, nie wliczając w to dnia przyjęcia do szpitala.

4. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie choroby 6-miesięczną karencję.
5. Za zdarzenie ubezpieczeniowe nie uznaje się pobytu w szpitalu, który nastąpił:
 - 1) wyłącznie w związku z wykonywaniem rutynowych, kontrolnych lub diagnostycznych badań lekarskich, badań biochemicznych, badań rentgenowskich,
 - 2) w związku z leczeniem bezpłodności,
 - 3) w związku z przeprowadzeniem operacji plastyczno-kosmetycznych lub operacji zmiany pldci,
 - 4) w następstwie kłeski żywiołowej lub epidemii, ogłoszonych przez uprawnione organy administracji państwowej,
 - 5) w następstwie zaburzeń zachowania, nerwic i uzależnień (w tym w szczególności uzależnień od alkoholu, narkotyków, leków),
 - 6) w wyniku leczenia i zabiegów stomatologicznych.
6. W odniesieniu do pobytów Ubezpieczonego w szpitalu związanych z ciążą, porodem i położeniem, za zdarzenie ubezpieczeniowe Ubezpieczyciel będzie uważał wyłącznie taki pobyt (bądź taką jego część), która jest związana z ciążą, porodem lub położeniem rozumianymi jako choroba, zgodnie z powszechnie przyjętymi regułami wiedzy medycznej (w szczególności określonymi w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych „ICD-10”, zatwierdzonymi przez Międzynarodową Organizację Zdrowia).
7. Za zdarzenie ubezpieczeniowe uznaje się również pobyt Ubezpieczonego w szpitalu związany z chorobą przewlekłą, pod warunkiem, że ta choroba przewlekła została zdiagnozowana u Ubezpieczonego po raz pierwszy w trakcie tego pobytu w szpitalu. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za kolejne pobytu Ubezpieczonego w szpitalu związane z taką chorobą przewlekłą.

§ 3

Warianty zakresu ochrony

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w odniesieniu do ryzyka pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie choroby – alternatywnie – w wariancie:
 - 1) standardowym – obejmującym pobyt Ubezpieczonego w szpitalu, (w tym pobyt na OIOM, ale nieobejmujący pobytu w sanatorium i na oddziale rehabilitacyjnym szpitala);
 - 2) pełnym – obejmującym pobyt Ubezpieczonego w szpitalu, pobyt Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala bądź w sanatorium oraz świadczenie dodatkowe na wypadek pobytu Ubezpieczonego na Oddziale Intensywnej Opieki Medycznej (OIOM).
2. Wariant, w którym udzielana jest ochrona w odniesieniu do ryzyka pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie choroby, wskazany jest w dokumencie ubezpieczenia.

§ 4

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego
 - I. Pobyt Ubezpieczonego w szpitalu**
W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie choroby Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia świadczenia ubezpieczeniowego w postaci kwoty pieniężnej stanowiącej 1% sumy ubezpieczenia dla ryzyka pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie choroby za każdy dzień przebywania Ubezpieczonego w szpitalu (dieta dzienna).

II. Pobyt Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala bądź w sanatorium

- 1) W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala bądź w sanatorium w następstwie choroby Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia świadczenia ubezpieczeniowego w postaci kwoty pieniężnej stanowiącej 25% świadczenia dziennego za pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie choroby za każdy dzień przebywania Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala bądź w sanatorium (dieta dzienna).
- 2) Świadczenie ubezpieczeniowe, o którym mowa w pkt 1), nie może przekroczyć diety wypłacanej za 30 dni pobytu na oddziale rehabilitacyjnym szpitala i w sanatorium – w odniesieniu do pobytów przypadających na jeden roczny okres ubezpieczenia. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.

III. Pobyt Ubezpieczonego na OIOM

- 1) W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu Ubezpieczonego na OIOM w następstwie choroby Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia świadczenia ubezpieczeniowego w postaci kwoty pieniężnej stanowiącej 100% świadczenia dziennego za pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie choroby za każdy dzień przebywania Ubezpieczonego na OIOM (dieta dzienna).
- 2) Świadczenie ubezpieczeniowe, o którym mowa w pkt 1), nie może przekroczyć diety wypłacanej za 7 dni pobytu na OIOM – w odniesieniu do pobytów przypadających na jeden roczny okres

ubezpieczenia. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.

- 3) Za pobyt Ubezpieczonego na OIOM nie uważa się pobytu na oddziale pooperacyjnym.
2. Świadczenia wskazane w ust. 1 pkt I i III podlegają kumulacji, o ile każde z nich jest należne. Świadczenia wskazane w ust. 1 pkt I i II oraz świadczenia wskazane w ust. 1 pkt II i III nie podlegają kumulacji.
3. Świadczenia ubezpieczeniowe, o których mowa w punktach I, II i III, nie mogą przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie choroby – w odniesieniu do pobytów przypadających na jeden roczny okres ubezpieczenia. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu. Jednak w przypadku, w którym pobyt Ubezpieczonego w szpitalu rozpoczyna się w okresie, w którym udzielana jest ochrona ubezpieczeniowa i taki pobyt w szpitalu trwa w sposób nieprzerwany pomimo wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej, Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w zakresie przekraczającym okres udzielania ochrony ubezpieczeniowej, z uwzględnieniem ograniczenia odpowiedzialności do limitu sumy ubezpieczenia odnoszonej do wszystkich pobytów Ubezpieczonego w szpitalu, które rozpoczęły się w ostatnim rocznym okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela.

§ 5

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie choroby wygasa w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 65 rok życia.

§ 6

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia w przypadku świadczenia z tytułu pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie choroby jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również:

- 1) w przypadku świadczeń z tytułu hospitalizacji – karty informacyjnej leczenia szpitalnego,
- 2) w przypadku świadczenia z tytułu pobytu na OIOM – karty informacyjnej leczenia szpitalnego uwzględniającej okres pobytu na OIOM (z datą przyjęcia i wypisu),
- 3) w przypadku świadczenia z tytułu pobytu w sanatorium – zatwierdzonego przez odpowiedni organ państwowy skierowania do sanatorium, wydane przez uprawnionego lekarza oraz zaświadczenie potwierdzające pobyt Ubezpieczonego w danej placówce, do której został skierowany.

§ 7

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- 1) **OIOM** – Oddział Intensywnej Opieki Medycznej; wydzielony oddział szpitalny wyposażony w specjalistyczny sprzęt do ciągłego monitorowania procesów życiowych pacjentów; przeznaczony dla chorych w stanie bezpośredniego zagrożenia życia i wymagających intensywnej opieki medycznej;
- 2) **sanatorium** – działający zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa zakład lecznictwa, zorganizowany w miejscowości uzdrowskiej, przeznaczony do leczenia, głównie naturalnymi środkami, chorób przewlekłych, rehabilitacji chorych oraz do zapobiegania u rekonwalescentów nawrotom chorób przewlekłych, ich powikłań i zaostrzeń.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci długotrwałego i uciążliwego pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku, jeżeli pomiędzy zajściem nieszczęśliwego wypadku powodującym konieczność hospitalizacji, a początkiem pobytu Ubezpieczonego w szpitalu nie minęło więcej niż 30 dni. Ponadto, za długotrwały i uciążliwy pobyt Ubezpieczonego w szpitalu spowodowany nieszczęśliwym wypadkiem uważa się tylko pierwszy pobyt w szpitalu, którego przyczyną był dany nieszczęśliwy wypadek. Wszystkie inne przyczyny pobytu w szpitalu, niebędące następstwem nieszczęśliwego wypadku, Ubezpieczyciel

traktować będzie jako pobyt w szpitalu w następstwie choroby.

2. Pobyt Ubezpieczonego w szpitalu może być spowodowany wyłącznie nieszczęśliwym wypadkiem.
3. Za zdarzenie ubezpieczeniowe uważa się pobyt w szpitalu trwający nieprzerwanie przynajmniej 30 dni, nie wliczając w to dnia przyjęcia do szpitala.
4. Za zdarzenie ubezpieczeniowe nie uważa się pobytu w szpitalu, który nastąpił:
 - 1) wyłącznie w związku z wykonywaniem rutynowych, kontrolnych lub diagnostycznych badań lekarskich, badań biochemicznych, badań rentgenowskich,
 - 2) w związku z przeprowadzeniem operacji plastycznej – kosmetycznych lub operacji zmiany płci, z wyjątkiem leczenia opszpeceń i skaleceń, które były następstwem nieszczęśliwego wypadku,
 - 3) w następstwie klęski żywiołowej lub epidemii, ogłoszonych przez uprawnione organy administracji państwowej,
 - 4) w następstwie zaburzeń zachowania, nerwicy i uzależnień (w tym w szczególności uzależnień od alkoholu, narkotyków, leków),
 - 5) w wyniku leczenia i zabiegów stomatologicznych, chyba że związane one były z nieszczęśliwym wypadkiem.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. Ubezpieczyciel w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci długotrwałego i uciążliwego pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku zobowiązany jest do wypłacenia Ubezpieczonemu świadczenia określonego dla tego ryzyka, za każde ukończone 30 dni pobytu w szpitalu (świadczenie miesięczne).
2. Ubezpieczyciel wypłaci w okresie ubezpieczenia nie więcej niż trzy świadczenia miesięczne, w odniesieniu do pobytów przypadających na jeden roczny okres ubezpieczenia. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu. Jednak w przypadku, w którym pobyt Ubezpieczonego w szpitalu rozpoczyna się w okresie, w którym udzielana jest ochrona ubezpieczeniowa i taki pobyt w szpitalu trwa w sposób nieprzerwany pomimo wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej, Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w zakresie przekraczającym okres udzielania ochrony ubezpieczeniowej, z uwzględnieniem ograniczenia odpowiedzialności do limitu sumy ubezpieczenia odnoszonej do wszystkich pobytów Ubezpieczonego w szpitalu, które rozpoczęły się w ostatnim rocznym okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela.

§ 4

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka długotrwałego i uciążliwego pobytu w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku wygasa w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 65 rok życia.

§ 5

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia w przypadku świadczenia z tytułu długotrwałego i uciążliwego pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również karty informacyjnej leczenia szpitalnego.

§ 6

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 22

POBYT DZIECKA UBEZPIECZONEGO W SZPITALU W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- 1) **dziecko Ubezpieczonego** – Współubezpieczony – dziecko własne Ubezpieczonego, przysposobione lub pasierb, jeżeli nie żyje naturalny ojciec lub naturalna matka pasierba lub osoba, której Ubezpieczony jest prawnym opiekunem i sprawuje władzę rodzicielską;
- 2) **OIOM** – Oddział Intensywnej Opieki Medycznej; wydzielony oddział szpitalny wyposażony w specjalistyczny sprzęt do ciągłego monitorowania procesów życiowych pacjentów; przeznaczony dla chorych w stanie bezpośredniego zagrożenia życia i wymagających intensywnej opieki medycznej;
- 3) **sanatorium** – działający zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa zakład lecznictwa, zorganizowany w miejscowości uzdrowskiej, przeznaczony do leczenia, głównie naturalnymi środkami, chorób przewlekłych, rehabilitacji chorych oraz do zapobiegania

u rekonwalescentów nawrotom chorób przewlekłych, ich powikłań i zaostrzeń;

- 4) **pobyt w sanatorium** – sytuacja, w której dziecko Ubezpieczonego przebywało w sanatorium nieprzerwanie przez co najmniej 10 dni, na podstawie skierowania, zatwierdzonego, w okresie trwania ochrony ubezpieczenia, przez właściwy organ państwowy.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność, w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu dziecka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku jeżeli pomiędzy zajściem nieszczęśliwego wypadku powodującym konieczność hospitalizacji, a początkiem pobytu dziecka Ubezpieczonego w szpitalu nie minęło więcej niż 30 dni. Ponadto, za pobyt dziecka Ubezpieczonego w szpitalu spowodowany nieszczęśliwym wypadkiem uważa się tylko pierwszy pobyt w szpitalu, którego przyczyną był dany nieszczęśliwy wypadek. Wszystkie inne przyczyny pobytu w szpitalu, niebędące następstwem nieszczęśliwego wypadku, Ubezpieczyciel traktować będzie jako pobyt w szpitalu w następstwie choroby.
2. Pobyt dziecka Ubezpieczonego w jakichkolwiek placówkach medycznych wymienionych w niniejszej klauzuli (szpital, sanatorium, OIOM) może być spowodowany wyłącznie nieszczęśliwym wypadkiem.
3. Za zdarzenie ubezpieczeniowe uważa się pobyt w szpitalu trwający nieprzerwanie przynajmniej 2 dni, nie wliczając w to dnia przyjęcia do szpitala.
4. Za zdarzenie ubezpieczeniowe nie uważa się pobytu w szpitalu, który nastąpił:
 - 1) wyłącznie w związku z wykonywaniem rutynowych, kontrolnych lub diagnostycznych badań lekarskich, badań biochemicznych, badań rentgenowskich,
 - 2) w związku z przeprowadzeniem operacji plastycznej – kosmetycznych lub operacji zmiany płci, z wyjątkiem leczenia opszpeceń i skaleceń, które były następstwem nieszczęśliwego wypadku,
 - 3) w następstwie klęski żywiołowej lub epidemii, ogłoszonych przez uprawnione organy administracji państwowej,
 - 4) w następstwie zaburzeń zachowania, nerwicy i uzależnień (w tym w szczególności uzależnień od alkoholu, narkotyków, leków),
 - 5) w wyniku leczenia i zabiegów stomatologicznych, chyba że związane one były z nieszczęśliwym wypadkiem.
5. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność pod warunkiem, że w chwili zajścia zdarzenia dziecko Ubezpieczonego nie miało ukończonego 25 roku życia.

§ 3

Warianty zakresu ochrony

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w odniesieniu do ryzyka pobytu dziecka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku – alternatywnie – w wariancie:
 - 1) standardowym – obejmującym pobyt dziecka Ubezpieczonego w szpitalu, (w tym pobyt na OIOM, ale nie obejmujący pobytu w sanatorium i na oddziale rehabilitacyjnym szpitala);
 - 2) pełnym – obejmującym pobyt dziecka Ubezpieczonego w szpitalu, pobyt dziecka Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala bądź w sanatorium oraz świadczenie dodatkowe na wypadek pobytu dziecka Ubezpieczonego na Oddziale Intensywnej Opieki Medycznej (OIOM).
2. Wariant, w którym udzielana jest ochrona w odniesieniu do ryzyka pobytu dziecka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku, wskazany jest w dokumencie ubezpieczenia.

§ 4

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego
 - I. **Pobyt dziecka Ubezpieczonego w szpitalu**

W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu dziecka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia świadczenia ubezpieczeniowego w postaci kwoty pieniężnej stanowiącej 1% sumy ubezpieczenia dla ryzyka pobytu dziecka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku za każdy dzień przebywania dziecka Ubezpieczonego w szpitalu (dieta dzienna).
 - II. **Pobyt dziecka Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala bądź sanatorium**
 - 1) W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu dziecka Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala bądź w sanatorium w następstwie nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia świadczenia ubezpieczeniowego w postaci kwoty pieniężnej stanowiącej 25% świadczenia dziennego za pobyt dziecka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku za każdy dzień

przebywania dziecka Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala bądź w sanatorium (dieta dzienna).

- 2) Świadczenie ubezpieczeniowe, o którym mowa w pkt 1), nie może łącznie przekroczyć diety wypłacanej za 30 dni pobytu na oddziale rehabilitacyjnym szpitala w odniesieniu do pobytych przypadających na jeden roczny okres ubezpieczenia. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.

III. Pobyt dziecka Ubezpieczonego na OIOM

- 1) W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu dziecka Ubezpieczonego na OIOM w następstwie nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia świadczenia ubezpieczeniowego w postaci kwoty pieniężnej stanowiącej 100% świadczenia dziennego za pobyt dziecka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku za każdy dzień przebywania dziecka Ubezpieczonego na OIOM (dieta dzienna).
- 2) Świadczenie ubezpieczeniowe, o którym mowa w pkt 1), nie może łącznie przekroczyć diety wypłacanej za 7 dni pobytu na OIOM w odniesieniu do pobytych przypadających na jeden roczny okres ubezpieczenia. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.
- 3) Za pobyt dziecka Ubezpieczonego na OIOM nie uważa się pobytu na oddziale pooperacyjnym.
2. Świadczenia wskazane w ust. 1 pkt I i III podlegają kumulacji, o ile każde z nich jest należne. Świadczenia wskazane w ust. 1 pkt I i II oraz świadczenia wskazane w ust. 1 pkt II i III nie podlegają kumulacji.
3. Świadczenia ubezpieczeniowe, o których mowa w punktach I, II i III, nie mogą łącznie przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka pobytu dziecka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku w odniesieniu do pobytych przypadających na jeden roczny okres ubezpieczenia. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu. Jednak w przypadku, w którym pobyt Ubezpieczonego w szpitalu rozpoczyna się w okresie, w którym udzielana jest ochrona ubezpieczeniowa i taki pobyt w szpitalu trwa w sposób nieprzerwany pomimo wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej, Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w zakresie przekraczającym okres udzielania ochrony ubezpieczeniowej, z uwzględnieniem ograniczenia odpowiedzialności do limitu sumy ubezpieczenia odnoszonej do wszystkich pobytych Ubezpieczonego w szpitalu, które rozpoczęły się w ostatnim rocznym okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela.

§ 5

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka pobytu dziecka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku wygasa na okres, w którym Ubezpieczony nie posiada żadnego dziecka spełniającego warunki do powstania odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z § 2 ust. 5 niniejszej klauzuli.

§ 6

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia w przypadku świadczenia z tytułu pobytu dziecka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również:

- 1) karty informacyjnej leczenia szpitalnego,
- 2) odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka,
- 3) dokumentów potwierdzających okoliczności doznania przez dziecko Ubezpieczonego nieszczęśliwego wypadku.

§ 7

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 23

POBYT WSPÓŁMAŁŻONKA UBEZPIECZONEGO W SZPITALU W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- 1) **OIOM** – Oddział Intensywnej Opieki Medycznej; wydzielony oddział szpitalny wyposażony w specjalistyczny sprzęt do ciągłego monitorowania procesów życiowych pacjentów; przeznaczony dla chorych w stanie bezpośredniego zagrożenia życia i wymagających intensywnej opieki medycznej;
- 2) **sanatorium** – działający zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa zakład lecznictwa, zorganizowany w miejscowości uzdrowiskowej, przeznaczony do leczenia, głównie naturalnymi środkami, chorób

przewlekłych, rehabilitacji chorych oraz do zapobiegania u rekonwalescentów nawrotom chorób przewlekłych, ich powikłaniom i zaostreniom;

- 3) **pobyt w sanatorium** – sytuacja, w której współmałżonek Ubezpieczonego przebywał w sanatorium nieprzerwanie przez co najmniej 10 dni, na podstawie skierowania, zatwierdzonego w okresie trwania ochrony ubezpieczenia, przez właściwy organ państwowy;
- 4) **współmałżonek Ubezpieczonego** – Współubezpieczony – osoba pozostająca z Ubezpieczonym w związku małżeńskim, w stosunku do którego nie została orzeczona separacja zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Za współmałżonka uznaje się również niespokrewnionego z Ubezpieczonym Partnera, po warunkiem, że Ubezpieczony jest stanu wolnego oraz że Partner ten został zgłoszony Ubezpieczycielowi najpóźniej w chwili obejmowania Ubezpieczonego ochroną ubezpieczeniową:
 - a) który ukończył 18 rok życia oraz
 - b) który jest zameldowany pod tym samym adresem co Ubezpieczony przynajmniej od daty rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej lub wspólnie z Ubezpieczonym zaciągnął kredyt hipoteczny i wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe lub posiada z Ubezpieczonym przynajmniej jedno dziecko i wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe lub jest współwłaścicielem nieruchomości z Ubezpieczonym, w której wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku, jeżeli pomiędzy zajściem nieszczęśliwego wypadku powodującym konieczność hospitalizacji, a początkiem pobytu współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu nie minęło więcej niż 30 dni. Ponadto, za pobyt współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu spowodowany nieszczęśliwym wypadkiem uważa się tylko pierwszy pobyt w szpitalu, którego przyczyną był dany nieszczęśliwy wypadek. Wszystkie inne przyczyny pobytu w szpitalu, niebędące następstwem nieszczęśliwego wypadku, Ubezpieczyciel traktować będzie jako pobyt w szpitalu w następstwie choroby.
2. Pobyt współmałżonka Ubezpieczonego w jakichkolwiek placówkach medycznych wymienionych w niniejszej klauzuli (szpital, sanatorium, OIOM) może być spowodowany wyłącznie nieszczęśliwym wypadkiem.
3. Za zdarzenie ubezpieczeniowe uważa się pobyt w szpitalu trwający nieprzerwanie przynajmniej 2 dni, nie wliczając w to dnia przyjęcia do szpitala.
4. Za zdarzenie ubezpieczeniowe nie uważa się pobytu w szpitalu, który nastąpił:
 - 1) w związku z wykonywaniem rutynowych, kontrolnych lub diagnostycznych badań lekarskich, badań biochemicznych, badań rentgenowskich,
 - 2) w związku z przeprowadzeniem operacji plastycznej – kosmetycznych lub operacji zmiany płci, z wyjątkiem leczenia oszpeceń i skaleczeń, które były następstwem nieszczęśliwego wypadku,
 - 3) w następstwie klęski żywiołowej lub epidemii, ogłoszonej przez uprawnione organy administracji państwowej,
 - 4) w następstwie zaburzeń zachowania, nerwicy i uzależnień (w tym w szczególności uzależnień od alkoholu, narkotyków, leków),
 - 5) w wyniku leczenia i zabiegów stomatologicznych, chyba że związane one były z nieszczęśliwym wypadkiem.

§ 3

Warianty zakresu ochrony

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w odniesieniu do ryzyka pobytu współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku – alternatywnie – w wariantach:
 - 1) standardowym – obejmującym pobyt współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu (w tym pobyt na OIOM, ale nie obejmujący pobytu w sanatorium i na oddziale rehabilitacyjnym szpitala);
 - 2) pełnym – obejmującym pobyt współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu, pobyt współmałżonka Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala, bądź w sanatorium oraz świadczenie dodatkowe na wypadek pobytu współmałżonka Ubezpieczonego na Oddziale Intensywnej Opieki Medycznej (OIOM).
2. Wariant, w którym udzielana jest ochrona w odniesieniu do ryzyka pobytu współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku, wskazany jest w dokumencie ubezpieczenia.

§ 4

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego
 1. **Pobyt współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu**
W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia świadczenia ubezpieczeniowego w postaci kwoty

pieniężnej stanowiącej 1% sumy ubezpieczenia dla ryzyka pobytu współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku za każdy dzień przebywania Ubezpieczonego w szpitalu (dieta dzienna).

II. Pobyt współmałżonka Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala bądź w sanatorium

- 1) W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu współmałżonka Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala bądź w sanatorium w następstwie nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia świadczenia ubezpieczeniowego w postaci kwoty pieniężnej stanowiącej 25% świadczenia dziennego za pobyt współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku za każdy dzień przebywania współmałżonka Ubezpieczonego na oddziale rehabilitacyjnym szpitala bądź w sanatorium (dieta dzienna).
- 2) Świadczenie ubezpieczeniowe, o którym mowa w pkt 1), nie może łącznie przekroczyć diety wypłacanej za 30 dni pobytu na oddziale rehabilitacyjnym szpitala i w sanatorium w odniesieniu do pobytych przypadających na jeden roczny okres ubezpieczenia. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.

III. Pobyt współmałżonka Ubezpieczonego na OIOM

- 1) W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci pobytu współmałżonka Ubezpieczonego na OIOM w następstwie nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia świadczenia ubezpieczeniowego w postaci kwoty pieniężnej stanowiącej 100% świadczenia dziennego za pobyt współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku za każdy dzień przebywania Ubezpieczonego na OIOM (dieta dzienna).
- 2) Świadczenie ubezpieczeniowe, o którym mowa w pkt 1), nie może łącznie przekroczyć diety wypłacanej za 7 dni pobytu na OIOM w odniesieniu do pobytych przypadających na jeden roczny okres ubezpieczenia. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.
- 3) Za pobyt współmałżonka Ubezpieczonego na OIOM nie uważa się pobytu na oddziale pooperacyjnym.
2. Świadczenia wskazane w ust. 1 pkt I i III podlegają kumulacji, o ile każde z nich jest należne. Świadczenia wskazane w ust. 1 pkt I i II oraz świadczenia wskazane w ust. 1 pkt II i III nie podlegają kumulacji.
3. Świadczenia ubezpieczeniowe, o których mowa w punktach I, II i III, nie mogą łącznie przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka pobytu współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku w odniesieniu do pobytych przypadających na jeden roczny okres ubezpieczenia. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu. Jednak w przypadku, w którym pobyt Ubezpieczonego w szpitalu rozpoczyna się w okresie, w którym udzielana jest ochrona ubezpieczeniowa i taki pobyt w szpitalu trwa w sposób nieprzerwany pomimo wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej, Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w zakresie przekraczającym okres udzielania ochrony ubezpieczeniowej, z uwzględnieniem ograniczenia odpowiedzialności do limitu sumy ubezpieczenia odnoszonej do wszystkich pobytych Ubezpieczonego w szpitalu, które rozpoczęły się w ostatnim rocznym okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela.

§ 5

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

1. Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka pobytu współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku wygasa w ostatnim dniu miesiąca, w którym współmałżonek Ubezpieczonego ukończył 65 rok życia.
2. Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka pobytu współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku wygasa również na okres, w którym Ubezpieczony nie posiada żadnego współmałżonka w rozumieniu § 1 pkt 4) niniejszej klauzuli.

§ 6

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia w przypadku świadczenia z tytułu pobytu współmałżonka Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również:

- 1) w przypadku świadczeń z tytułu hospitalizacji – karty informacyjnej leczenia szpitalnego,
- 2) w przypadku świadczenia z tytułu pobytu na OIOM – karty informacyjnej leczenia szpitalnego uwzględniającej okres pobytu na OIOM (z datą przyjęcia i wypisu),
- 3) w przypadku świadczenia z tytułu pobytu w sanatorium – zatwierdzonego przez odpowiedni organ państwowy skierowania do sanatorium, wydanego przez uprawnionego lekarza oraz zaświadczenie potwierdzające

- pobyt współmałżonka Ubezpieczonego w danej placówce, do której został skierowany,
- 4) odpisu skróconego aktu małżeństwa (nie dotyczący partnera),
 - 5) dokumentów potwierdzających okoliczności doznania przez współmałżonka Ubezpieczonego nieszczęśliwego wypadku.

§ 7

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 24

POWAŻNE ZACHOROWANIE UBEZPIECZONEGO

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytych w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia, przy czym poniższe definicje mają zastosowanie jedynie do niniejszej klauzuli i zmieniają znaczenia poszczególnych terminów nadanych im w OWU bądź innych klauzulach:

- 1) **udar mózgu** – martwica tkanki mózgowej wywołana przerwaniem dopływu krwi do określonego obszaru mózgowia lub krwotokiem do tkanki mózgowej, przy współistnieniu wszystkich niżej wymienionych okoliczności:
 - a) wystąpienie nowych klinicznych objawów neurologicznych odpowiadających udarowi mózgu;
 - b) obecność obiektywnych ubytków neurologicznych stwierdzanych w badaniu neurologicznym przez okres min. 60 dni od chwili rozpoznania udaru mózgu;
 - c) obecność nowych zmian charakterystycznych dla udaru mózgu w obrazie tomografii komputerowej lub jądrowego rezonansu magnetycznego (o ile badania takie były przeprowadzone).
- Z ochrony ubezpieczeniowej wykluczone są:
 - a) epizody przemijającego niedokrwienia mózgu (TIA);
 - b) zawał mózgu lub krwawienia śródczaszkowe spowodowane zewnętrznym urazem;
 - c) wtórny krwotok do istniejących ognisk poudarowych;
 - d) jakiegokolwiek inne zmiany w mózgu możliwe do rozpoznania metodami obrazowymi bez współistnienia, odpowiadających tym zmianom, objawów klinicznych;
- 2) **zawał serca** – martwica części mięśnia sercowego wywołana nagłym przerwaniem dopływu krwi do określonego obszaru mięśnia sercowego. Rozpoznanie musi być oparte na stwierdzeniu wzrostu lub spadku stężenia biomarkerów sercowych we krwi (troponiny I, troponiny T lub CK-MB), z co najmniej jedną wartością przekraczającą 99. percentyl zakresu górnej granicy referencyjnej, z współistnieniem co najmniej jednym z wymienionych niżej klinicznych wykładników niedokrwienia mięśnia sercowego:
 - a) typowe objawy kliniczne zawału mięśnia sercowego;
 - b) jeden z następujących objawów EKG wskazujących na świeże niedokrwienie mięśnia sercowego: nowo powstałe uniesienie lub obniżenie odcinka ST-T, odwrócenie załamka T, nowe patologiczne załamki Q lub nowo powstały blok lewej odnogi pęczka Hisa.

- Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje innych ostrych zespołów wieńcowych;
- 3) **nowotwór złośliwy** – nowotwór (guz) złośliwy, charakteryzujący się niekontrolowanym wzrostem i rozprzestrzenianiem się komórek nowotworowych, powodujący naciekanie i niszczenie prawidłowych tkanek. Rozpoznanie musi zostać potwierdzone badaniem histopatologicznym.
- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również przypadki białaczki, chłoniaka złośliwego (w tym chłoniaka skóry), choroby Hodgkina, złośliwe nowotwory szpiku kostnego i mięsaka.

- Z ochrony ubezpieczeniowej wykluczone są:
- a) rak nieinwazyjny (carcinoma in situ), dysplazja oraz wszelkie zmiany przedrakowe,
 - b) rak gruczołu krokowego w stopniu zaawansowania mniejszym niż T2N0M0,
 - c) wszelkie nowotwory skóry z wyjątkiem czerniaka złośliwego przekraczającego warstwę naskórka,
 - d) rak brodawkowaty tarczycy ograniczony do gruczołu tarczowego,
 - e) wszelkie nowotwory współistniejące z infekcją HIV;
- 4) **przeszczep narządów** – przeszczepienie osobie ubezpieczonej jako biorcy jednego z niżej wymienionych kompletnych narządów lub zakwalifikowanie Ubezpieczonego na oficjalną listę biorców oczekujących na przeszczep jednego z niżej wymienionych narządów: serca, płuca, wątroby, nerek lub trzustki. Ubezpieczeniem nie są objęte przeszczepy narządów innych niż wymienione powyżej, części narządów, tkanek lub komórek;
 - 5) **przewlekła niewydolność nerek** – schyłkowe stadium choroby nerek (niewydolność nerek), wyrażające się nieodwracalnym upośledzeniem czynności obu nerek oraz stanowiące bezwzględne wskazanie do przewlekłej dializoterapii;

- 6) **chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych** – przeprowadzenie operacyjnej korekty zwężenia lub zamknięcia co najmniej jednej tętnicy wieńcowej u osoby z objawami niewydolności naczyń wieńcowych, poprzez wytworzenie pomostów omijających (by-pass) z użyciem przeszczepów naczyniowych, wykonanej na otwartym sercu. Wskazania medyczne do przeprowadzenia tego typu zabiegu operacyjnego muszą być udokumentowane wynikami badań naczyniowych (koronarografia). W tym przypadku, za chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych nie uważa się leczenia wrodzonych wad serca i naczyń;
 - 7) **zapalenie wątroby typu B** – przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby wywołane zakażeniem wirusem zapalenia wątroby typu B trwające ponad 6 miesięcy od zdiagnozowania oraz spełniające łącznie następujące kryteria:
 - a) utrzymywanie się na podwyższonym poziomie (> 1,5 x górna granica normy) wartości ASPAT i ALAT w sposób ciągły przez okres ponad 6 miesięcy,
 - b) stwierdzenie obecności AgHBs (+) lub Ag Hbe (+), zamiennie: stwierdzenie HBV DNA (+),
 - c) kliniczne cechy niewydolności wątroby w postaci: żółtaczki, powiększenia wątroby, wodobrzusza, obecności „pajączków naczyniowych” na skórze;
 - 8) **łagodny nowotwór mózgu** – wewnątrzczaszkowy zagrażający życiu, niezłośliwy nowotwór mózgu, powodujący uszkodzenie mózgu, potwierdzony przez neurologa lub neurochirurga, wymagający usunięcia neurochirurgicznego lub w przypadku zaniechania operacji, powodujący trwały ubytek neurologiczny;
 - 9) **leczenie chorób naczyń wieńcowych** – inne zabiegi niż określone w pkt 6, przeprowadzone u osoby z objawami niewydolności naczyń wieńcowych z powodu ich zwężenia lub zamknięcia poprzez wykonanie jednego z następujących zabiegów: angioplastyki balonowej, arterektomii, udrażniania przy pomocy techniki laserowej. Zabiegi te dotyczą dokonania korekty co najmniej 70% zwężenia światła każdej z dwu lub więcej tętnic wieńcowych. Konieczność przeprowadzenia każdego z powyższych zabiegów musi być udokumentowana wynikami badań naczyniowych (koronarografii). Za leczenie chorób naczyń wieńcowych nie uważa się leczenia wrodzonych wad serca;
 - 10) **utrata wzroku** – całkowita i nieodwracalna obuoczną utrata wzroku spowodowana zachorowaniem lub urazem. Rozpoznanie musi zostać potwierdzone przez specjalistę okulistę. Ubezpieczenie nie obejmuje przypadków utraty wzroku możliwych do skorygowania postępowaniem terapeutycznym;
 - 11) **utrata kończyn** – całkowita i nieodwracalna utrata dwóch lub więcej kończyn spowodowana zewnętrznym urazem. Ubezpieczenie obejmuje także utratę obu rąk (dłoni) lub obu stóp oraz utratę jednej ręki (dłoni) i jednej stopy;
 - 12) **utrata mowy** – całkowita i nieodwracalna utrata możliwości mówienia trwająca nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy. Rozpoznanie musi być potwierdzone przez specjalistę w zakresie laryngologii w oparciu o stwierdzenie choroby lub urazu fałdów głosowych. Wykluczeniem są objęte wszelkie przypadki utraty zdolności mówienia spowodowane schorzeniami psychicznymi. Utrata zdolności mówienia nie może być skorygowana przy zastosowaniu jakiegokolwiek procedur terapeutycznych;
 - 13) **ciężkie oparzenie** – oparzenie trzeciego stopnia obejmujące co najmniej 20% powierzchni ciała;
 - 14) **stwardnienie rozsiane** – choroba ośrodkowego układu nerwowego (mózgu lub rdzenia kręgowego) wywołana procesami zapalnymi i demielinizacyjnymi powodująca powstanie objawów neurologicznych. Rozpoznanie musi być postawione przez specjalistę neurologa na podstawie kryteriów diagnostycznych McDonalda. Ubezpieczeniem nie są objęte przypadki, w których rozpoznanie stwardnienia rozsianego jest możliwe ale nie udowodnione;
 - 15) **śpiączka** – stan, w którym znalazł się Ubezpieczony w następstwie nieszczęśliwego wypadku, odpowiadający w skali oceny poziomu przytomności GCS (skala Glasgow) ocenie GCS 5 lub niższej. Jako śpiączka nie jest traktowana w ramach niniejszej definicji: śpiączka wprowadzona farmakologicznie oraz śpiączka wynikała z skutku zawału serca i udaru mózgu oraz wszelkich innych chorób Ubezpieczonego;
 - 16) **pulmonektomia** – usunięcie jednego płuca z powodu choroby innej niż nowotworowa;
 - 17) **anemia aplastyczna** – przewlekłe upośledzenie funkcji szpiku kostnego powodujące niedokrwistość, neutropenię i trombocytopenię, wymagające leczenia przynajmniej jednym z niżej wymienionych sposobów:
 - a) przetaczanie preparatów krwiopochodnych,
 - b) podawanie preparatów stymulujących szpik,
 - c) podawanie preparatów immunosupresyjnych,
 - d) przeszczepienie szpiku kostnego.
- Rozpoznanie musi być potwierdzone przez specjalistę w zakresie hematologii;
- 18) **zakażenie wirusem HIV/AIDS** – zakażenie HIV lub rozpoznanie AIDS jako zakażenie, w przypadku którego można udowodnić, że zostało spowodowane jednym z wymienionych sposobów:
 - a) przetoczenie zakażonej krwi lub produktów krwiopochodnych, pochodzących z licencjonowanego ośrodka uprawnionego do przygotowywania takich

- preparatów (stacji krwiodawstwa). Przetoczenie zakażonej krwi musiało mieć miejsce po dacie zawarcia Umowy ubezpieczeniowej. Serokonwersja musi nastąpić w ciągu 6 miesięcy od daty przetoczenia;
- b) jako wynik przypadkowego ułknięcia się igłą/ skałeczenia podczas pełnienia obowiązków wynikających z wykonywania zawodu lekarza, lekarza stomatologii, pielęgniarki, położnej, ratownika medycznego, technika laboratoryjnego, strażaka lub policjanta, pracownika służby więziennej. Każde takie zdarzenie, będące powodem roszczenia, musi nastąpić w okresie ważności polisy i musi być zgłoszone towarzystwu ubezpieczeniowemu w ciągu 7 dni od zaistnienia tego zdarzenia. Dodatkowo, test w kierunku HIV wykonany bezpośrednio po tym zdarzeniu musi być negatywny, a serokonwersja musi nastąpić w ciągu 6 miesięcy licząc od daty zdarzenia;
 - c) przeszczepienie Ubezpieczonemu (jako biorcy przeszczepu) narządu zakażonego uprzednio HIV;
- 19) **choroba Creutzfeldta-Jakoba** – niebudzące wątpliwości rozpoznanie przez specjalistę neurologa choroby Creutzfeldta-Jakoba, powodującej trwałą utratę możliwości samodzielnej egzystencji, wyrażającą się utratą możliwości samodzielnego wykonywania minimum trzech ze wskazanych niżej czynności:
 - a) kontrolowania czynności fizjologicznych – samokontroli w trakcie oddawania kału oraz moczu oraz utrzymania higieny osobistej,
 - b) samodzielnego ubierania się i rozbierania się, a konieczna jest pomoc osób trzecich,
 - c) samodzielnego mycia się i toalety, a konieczna jest pomoc osób trzecich,
 - d) samodzielnego poruszania się po domu pomiędzy pomieszczeniami, a konieczna jest pomoc osób trzecich,
 - e) samodzielnego jedzenia wszelkich posiłków gotowych;
 - 20) **choroba Parkinsona** – przewlekłe schorzenie układu pozapiramidowego, powstałe w wyniku pierwotnego zwyrodnienia komórek nerwowych istoty czarnej, prowadzące w konsekwencji do zmniejszenia liczby neuronów produkujących dopaminę. Rozpoznanie musi obejmować co najmniej dwa z trzech klasycznych objawów: drżenie spoczynkowe, spowolnienie ruchowe i plastyczne zmniejszenie napięcia mięśniowego (sztywność mięśniowa), zmniejszający się po zastosowaniu leków stymulujących układ dopaminergiczny, w szczególności lewodopu. Do stwierdzenia choroby Parkinsona konieczne jest wykluczenie parkinsonizmu objawowego. Z zakresu ubezpieczenia wyłączona jest choroba Parkinsona, spowodowana nadużywaniem leków lub alkoholu;
 - 21) **oponiak** – potwierdzony w rozpoznaniu histopatologicznym oponiak mózgu. Pojęcie to nie obejmuje jakiegokolwiek zmian w ośrodkowym układzie nerwowym takich jak torbiel, malformacji naczyniowych, guzów przysadki i rdzenia kręgowego czy ziarniaków;
 - 22) **paraliż** – całkowita i trwała utrata funkcji dwóch lub więcej kończyn spowodowana urazem lub chorobą rdzenia kręgowego lub mózgu, rozpoznana przez neurologa. Ubezpieczenie obejmuje utratę funkcji kończyn określaną jako diplegia, hemiplegia, tetraplegia lub quadriplegia;
 - 23) **wirusowe zapalenie wątroby o piorunującym przebiegu** – rozległa martwica wątroby spowodowana infekcją wirusową prowadząca do gwałtownego rozwoju niewydolności wątroby. Rozpoznanie musi być oparte na potwierdzeniu infekcji wirusem zapalenia wątroby i występowaniu wszystkich następujących kryteriów:
 - a) szybko postępujące zmniejszenie wątroby obserwowane w USG,
 - b) szybko wzrastająca aktywność transaminaz,
 - c) szybko narastająca żółtaczka,
 - d) martwica obejmująca całe zraziki wątrobowe (w przypadku przeprowadzenia biopsji wątroby).
- Samo zakażenie wirusem wirusowego zapalenia wątroby typu B lub bezobjawowe nosicielstwo nie są objęte ubezpieczeniem. Z ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są także przypadki przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby, niewydolności wątroby spowodowanej działaniem toksyn albo nadużywaniem alkoholu lub leków;
- 24) **choroba Alzheimera** – choroba cechująca się znaczącym upośledzeniem lub utratą zdolności intelektualnych (poznawczych) o trwałym i postępującym charakterze spowodowana nieodwracalną chorobą zwyrodnieniową mózgu, objawiająca się istotnym ograniczeniem funkcjonowania umysłowego i socjalnego osoby chorej, która wymaga stałej opieki osób trzecich. Jednocześnie rozpoznanie choroby musi być postawione przez neurologa i psychologa na podstawie badania klinicznego oraz NMR lub CT mózgu i odpowiednich badań testowych. Ubezpieczyciel wyklucza rozpoznanie objawów będących wynikiem guzów mózgu, ośpaleń pochodzenia naczyniowego, psychozy, pseudodemencji i stany depresyjne u osób w wieku podeszłym, innych demencji pochodzenia organicznego;
 - 25) **ciężka sepsa** – zespół ogólnoustrojowej reakcji zapalnej spowodowany zakażeniem bakteryjnym, wirusowym lub grzybiczym rozprzestrzeniającym się drogą krwionośną i charakteryzujący się obecnością drobnoustrojów lub ich toksyn we krwi, prowadzący do niewydolności przynajmniej jednego narządu. Ubezpieczeniem objęte są również przypadki wstrząsu septycznego w przebiegu ciężkiej sepsy. Ciężka sepsa powinna być rozpoznana

w oparciu o potwierdzoną infekcję wraz ze współistniejącą niewydolnością co najmniej jednego narządu i co najmniej dwóch z niżej wymienionych czynników:

- tętno >2 odchylen standardowych dla danego wieku, przy braku okoliczności stymulujących, takich jak ból lub leki,
 - temperatura ciała mierzona w jamie ustnej, odbytnicy, przez próbnik w cewniku Foleya lub w żyłę centralnej >38,5°C lub <36°C,
 - częstość oddechów >2 odchylen standardowych dla danego wieku lub konieczność stosowania mechanicznej wentylacji niezwiązana z chorobą neuromięśniową, ani niewynikająca z zastosowania śpiączki farmakologicznej,
 - poziom leukocytów we krwi podwyższony lub obniżony w stosunku do normy dla danego wieku, niezwiązany ze stosowaniem chemioterapii albo obecność więcej niż 10% form niedojrzałych,
 - poziom cukru we krwi >120 mg/dl przy niewystępowaniu cukrzycy.
- Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje obecności drobnoustrojów (bakterii, wirusów lub grzybów) we krwi bez współistnienia zespołu ogólnoustrojowej reakcji. Rozpoznanie sepsy musi znaleźć odpowiednie odzwierciedlenie w dokumentacji medycznej szpitala prowadzącego leczenie;
- 26) **przewlekłe zapalenie wątroby typu C** – przewlekłe aktywne wirusowe zapalenie wątroby wywołane zakażeniem wirusem zapalenia wątroby typu C trwające ponad 6 miesięcy. Kryterium rozpoznania są: stwierdzenie obecności przeciwciał Anty HCV (IgG) (+), zamiennie: stwierdzenie HCV RNA (+), w badaniu histopatologicznym (biopsja wątroby) wykonanym po 6 miesiącach trwania choroby, cechy przewlekłego aktywnego zapalenia wątroby, włóknienia lub marskości wątroby. Przewlekłe przetrwałe zapalenie wątroby nie jest objęte tą definicją.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zdiagnozowania u Ubezpieczonego poważnego zachorowania, pod warunkiem, że choroba, która była bezpośrednią i główną przyczyną wystąpienia danego poważnego zachorowania, została zdiagnozowana w życiu Ubezpieczonego po raz pierwszy w okresie ubezpieczenia, a jeżeli przyczyną poważnego zachorowania był nieszczęśliwy wypadek, to pod warunkiem, że zaszedł on w okresie ubezpieczenia.
- Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko poważnego zachorowania Ubezpieczonego 6-miesięczną karencję, która jednak nie ma zastosowania w przypadku, gdy przyczyną poważnego zachorowania był nieszczęśliwy wypadek, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia.
- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność wyłącznie w przypadku wystąpienia takiego rodzaju poważnego zachorowania, który został objęty ochroną ubezpieczeniową w ramach jednego z wariantów zakresu ochrony, o których mowa w § 4.
- Przez poważne zachorowanie objęte ochroną ubezpieczeniową rozumie się wyłącznie stan odpowiadający definicji danego rodzaju poważnego zachorowania ujętej w § 1.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

- W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci poważnego zachorowania Ubezpieczonego, Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia Ubezpieczonemu świadczenia ubezpieczeniowego w postaci sumy ubezpieczenia dla ryzyka poważnego zachorowania Ubezpieczonego.
- W przypadku, gdy u Ubezpieczonego będącego kobietą zostanie zdiagnozowany nowotwór szyjki macicy lub nowotwór piersi, z zastrzeżeniem ust. 4, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu oprócz świadczenia, o którym mowa w ust. 1, świadczenie dodatkowe w wysokości 50% sumy ubezpieczenia dla ryzyka poważnego zachorowania Ubezpieczonego.
- W przypadku, gdy u Ubezpieczonego będącego mężczyzną zostanie zdiagnozowany nowotwór gruczołu krokowego (prostaty), z zastrzeżeniem ust. 5, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu oprócz świadczenia, o którym mowa w ust. 1, świadczenie dodatkowe w wysokości 50% sumy ubezpieczenia dla ryzyka poważnego zachorowania Ubezpieczonego.
- Odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie świadczenia dodatkowego warunkowana jest profilaktyką Ubezpieczonego – w przypadku gdy Ubezpieczony jest kobietą – polegającą na przeprowadzaniu minimum jeden raz w roku odpowiednio:
 - w przypadku nowotworu szyjki macicy – badań cytologicznych,
 - w przypadku nowotworu piersi – badań ultrasonograficznych lub mammograficznych.
- Odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie świadczenia dodatkowego warunkowana jest profilaktyką Ubezpieczonego – w przypadku gdy Ubezpieczony jest mężczyzną – polegającą na przeprowadzaniu minimum jeden raz w roku badania polegającego na oznaczeniu

zawartości „PSA” (ang. Prostate Specific Antygen) lub badania per rectum (badanie palpacyjne odbytu).

- Podstawą do wypłaty świadczenia dodatkowego, o którym mowa w ust. 2 i 3, są wyniki i/lub potwierdzenie przeprowadzonych badań, o których mowa w ust. 4 lub 5 dokonanych w roku, w którym zdiagnozowano chorobę oraz roku poprzednim, z zastrzeżeniem, iż odstęp pomiędzy badaniami wyniósł nie mniej niż 180 dni.

§ 4

Warianty zakresu ochrony

- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w odniesieniu do ryzyka poważnego zachorowania Ubezpieczonego – alternatywnie – w wariantach:
 - standardowym – obejmującym wystąpienie następujących poważnych zachorowań:
 - zawał serca,
 - udar mózgu,
 - nowotwór złośliwy,
 - przeszczep narządów,
 - przewłękla niewydolność nerek,
 - chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych;
 - pełnym – obejmującym wystąpienie następujących poważnych zachorowań:
 - zawał serca,
 - udar mózgu,
 - nowotwór złośliwy,
 - przeszczep dużych narządów,
 - przewłękla niewydolność nerek,
 - chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych,
 - zapalenie wątroby typu B,
 - łagodny nowotwór mózgu,
 - leczenie chorób naczyń wieńcowych,
 - utrata wzroku,
 - utrata kończyn,
 - utrata mowy,
 - ciężkie oparzenie,
 - stwardnienie rozsiane,
 - śpiączka,
 - pulmonektomia,
 - anemia aplastyczna,
 - zakażenie wirusem HIV/AIDS,
 - choroba Creutzfeldta-Jakoba,
 - choroba Parkinsona,
 - oponiak,
 - paraliż,
 - wirusowe zapalenie wątroby o piorunującym przebiegu,
 - choroba Alzheimera,
 - ciężka sepsa,
 - przewłękla zapalenie wątroby typu C.
- Wariant, w którym udzielana jest ochrona w odniesieniu do ryzyka poważnego zachorowania Ubezpieczonego, wskazany jest w dokumencie ubezpieczenia.

§ 5

Następstwo świadczeń ubezpieczeniowych

Jeżeli Ubezpieczony dozna poważnego zachorowania, powodującego zajście odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z zapisami niniejszej klauzuli, a następnie w związku z tym samym poważnym zachorowaniem Ubezpieczony poniesie śmierć w ciągu 180 dni od daty zdiagnozowania poważnego zachorowania, z tytułu której będzie zachodzić odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie ryzyka podstawowego śmierci Ubezpieczonego:

- jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli nie zostało jeszcze wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaci jedynie świadczenie główne z tytułu śmierci Ubezpieczonego;
- jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli zostało już wypłacone, wówczas kwota świadczenia głównego z tytułu śmierci Ubezpieczonego ulegnie pomniejszeniu o kwotę wypłaconą wcześniej z tytułu poważnego zachorowania. Pomniejszenie nie przekroczy jednak kwoty świadczenia głównego należnego z tytułu śmierci Ubezpieczonego.

§ 6

Wyłączenia i ograniczenia w ochronie ubezpieczeniowej

- Poza przypadkami wskazanymi w OWU, Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności także wtedy, gdy zdarzenie ubezpieczeniowe powstało:
 - w związku z pełnieniem przez Ubezpieczonego służby wojskowej w jakimkolwiek kraju,
 - w wyniku powtórnego wystąpienia poważnego zachorowania tego samego rodzaju, co poważne zachorowanie, za wystąpieniem którego Ubezpieczony otrzymał już wcześniej świadczenie ubezpieczeniowe,
 - w wyniku poważnego zachorowania, które pozostaje w związku przyczynowo-skutkowym z innym poważnym zachorowaniem, za wystąpieniem którego Ubezpieczony otrzymał już wcześniej świadczenie ubezpieczeniowe, nawet w przypadku gdy jest to poważne zachorowanie innego rodzaju niż to, za wystąpieniem którego wypłacono świadczenie.
- W odniesieniu do ryzyka poważnego zachorowania Ubezpieczonego – z ostatnim dniem miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 60 rok życia – ochrona ubezpieczeniowa zostaje ograniczona do przypadków wystąpienia następujących rodzajów poważnych zachorowań:

- w zakresie standardowym:
 - przeszczep narządów,
 - przewłękla niewydolność nerek;
- w zakresie pełnym:
 - przeszczep narządów,
 - przewłękla niewydolność nerek,
 - utrata kończyn,
 - ciężkie oparzenie,
 - śpiączka,
 - choroba Creutzfeldta-Jakoba,
 - choroba Parkinsona,
 - choroba Alzheimera.

- Z zachowaniem skutków dotyczących ograniczenia ochrony wynikających z ust. 2, ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka poważnego zachorowania Ubezpieczonego zostaje ograniczona od ostatniego dnia miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 65 rok życia do poważnych zachorowań powstałych wyłącznie i bezpośrednio w wyniku następstw nieszczęśliwych wypadków.

§ 7

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Ubezpieczonego:

- wniosku o wypłatę świadczenia,
- kopii dowodu tożsamości Ubezpieczonego,
- innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela, w szczególności wskazanych w OWU,
- dokumenty potwierdzające okoliczności zajścia nieszczęśliwego wypadku (np. opis zdarzenia, zaświadczenie lekarskie, protokoły policyjne, postanowienie o umorzeniu lub innej decyzji prokuratury itp.), jeśli zdarzenie ubezpieczeniowe nastąpiło w wyniku nieszczęśliwego wypadku,
- dokumenty medyczne potwierdzające rozpoznanie poważnego zachorowania.

§ 8

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 25 POWAŻNE ZACHOROWANIE DZIECKA UBEZPIECZONEGO

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia, przy czym poniższe definicje mają zastosowanie jedynie do niniejszej klauzuli i zmieniają znaczenia poszczególnych terminów nadanego im w OWU bądź innych klauzulach:

- dziecko Ubezpieczonego** – Współubezpieczony – dziecko własne Ubezpieczonego, przysposobione lub pasierb, jeżeli nie żyje naturalny ojciec lub naturalna matka pasierba lub osoba, której Ubezpieczony jest prawnym opiekunem i sprawuje władzę rodzicielską;
 - nowotwór złośliwy** – nowotwór (guz) złośliwy, charakteryzujący się niekontrolowanym wzrostem i rozprzestrzenianiem się komórek nowotworowych, powodujący naciekanie i niszczenie prawidłowych tkanek. Rozpoznanie musi zostać potwierdzone badaniem histopatologicznym.
- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również przypadki białaczki, chłoniaka złośliwego (w tym chłoniaka skóry), chorobę Hodgkina, złośliwe nowotwory szpiku kostnego i mięsaka.
- Z ochrony ubezpieczeniowej wykluczone są:
- rak nieinwazyjny (canceroma in situ), dysplazja oraz wszelkie zmiany przedrakowe,
 - rak gruczołu krokowego w stopniu zaawansowania mniejszym niż T2N0M0,
 - wszelkie nowotwory skóry z wyjątkiem czerniaka złośliwego przekraczającego warstwę naskórka,
 - rak brodawkowaty tarczycy ograniczony do gruczołu tarczowego,
 - wszelkie nowotwory współistniejące z infekcją HIV;
- łagodny nowotwór mózgu** – wewnątrzczaszkowy zagrażający życiu, niezłośliwy nowotwór mózgu, powodujący uszkodzenie mózgu, potwierdzony przez neurologa lub neurochirurga, wymagający usunięcia neurochirurgicznego lub w przypadku zaniechania operacji, powodujący trwały ubytek neurologiczny;
 - przewłękla niewydolność nerek** – schyłkowe stadium choroby nerek (niewydolność nerek), wyrażające się nieodwracalnym upośledzeniem czynności obu nerek oraz stanowiące bezwzględne wskazanie do przewłękłej dializoterapii;
 - zapalenie wątroby typu B** – przewłękla wirusowe zapalenie wątroby wywołane zakażeniem wirusem zapalenia wątroby typu B trwające ponad 6 miesięcy od zdiagnozowania oraz spełniające łącznie następujące kryteria:
 - utrzymywanie się na podwyższonym poziomie (> 1,5 x górna granica normy) wartości AsAT i ALAT w sposób ciągły przez okres ponad 6 miesięcy,

- b) stwierdzenie obecności AgHBs (+) lub Ag Hbe (+), zamiennie: stwierdzenie HBV DNA (+),
- c) kliniczne cechy niewydolności wątroby w postaci: żółtaczki, powiększenia wątroby, wodobrzusza, obecności „pajęczków naczyniowych” na skórze;
- 6) **śpiączka** – stan, w którym znalazło się dziecko Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, odpowiadający w skali oceny poziomu przytomności GCS (skala Glasgow) ocenie GCS 5 lub niższej. Jako śpiączka nie jest traktowana w ramach niniejszej definicji: śpiączka wprowadzona farmakologicznie oraz śpiączka wynikała na skutek zawału serca i udaru mózgu oraz wszelkich innych chorób dziecka Ubezpieczonego;
- 7) **dystrofia mięśniowa** – dystrofia mięśniowa typu Duchenne’a (najczęściej występująca i najcięższa postać dystrofii); rozpoznawanie wymaga potwierdzenia wyczerpującą dokumentacją medyczną;
- 8) **stwardnienie rozsiane** – choroba ośrodkowego układu nerwowego (mózgu lub rdzenia kręgowego) wywołana procesami zapalnymi i demielinizacyjnymi powodującą powstanie objawów neurologicznych. Rozpoznanie musi być postawione przez specjalistę neurologa na podstawie kryteriów diagnostycznych McDonald’a. Ubezpieczeniem nie są objęte przypadki, w których rozpoznawanie stwardnienia rozsianego jest możliwe, ale nie udowodnione.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zdiagnozowania u dziecka Ubezpieczonego poważnego zachorowania, pod warunkiem, że choroba, która była bezpośrednią i główną przyczyną wystąpienia danego poważnego zachorowania została zdiagnozowana w życiu dziecka Ubezpieczonego po raz pierwszy w okresie ubezpieczenia, a jeżeli przyczyną poważnego zachorowania był nieszczęśliwy wypadek, to zaszedł on w okresie ubezpieczenia.
2. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko poważnego zachorowania dziecka Ubezpieczonego 6-miesięczną karencję, którą jednak nie ma zastosowania w przypadku, gdy przyczyną poważnego zachorowania był nieszczęśliwy wypadek, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia.
3. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność wyłącznie w przypadku wystąpienia u dziecka Ubezpieczonego następujących poważnych zachorowań:
 - 1) nowotwór złośliwy,
 - 2) łagodny nowotwór mózgu,
 - 3) przewlekła niewydolność nerek,
 - 4) zapalenie wątroby typu B,
 - 5) śpiączka,
 - 6) dystrofia mięśniowa,
 - 7) stwardnienie rozsiane.
4. Przez poważne zachorowanie objęte ochroną ubezpieczeniową rozumie się wyłącznie stan odpowiadający definicji danego rodzaju poważnego zachorowania ujętej w § 1.
5. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność pod warunkiem, że w chwili zajścia zdarzenia dziecko Ubezpieczonego nie miało ukończonego 25 roku życia.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego
W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci poważnego zachorowania dziecka Ubezpieczonego Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia Ubezpieczonemu świadczenia ubezpieczeniowego w postaci sumy ubezpieczenia dla ryzyka poważnego zachorowania dziecka Ubezpieczonego.

§ 4

Następstwo świadczeń ubezpieczeniowych

W przypadku gdy ochrona ubezpieczeniowa została udzielona również w zakresie klauzuli śmierci dziecka Ubezpieczonego, jeżeli dziecko Ubezpieczonego dozna poważnego zachorowania, powodującego zajście odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z zapisami niniejszej klauzuli, a następnie w związku z tym samym poważnym zachorowaniem dziecko Ubezpieczonego poniesie śmierć w ciągu 180 dni od daty zdiagnozowania poważnego zachorowania, z tytułu której będzie zachodzić odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie ryzyka dodatkowego śmierci dziecka Ubezpieczonego:

- 1) jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli nie zostało jeszcze wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaca jedynie świadczenie dodatkowe z tytułu śmierci dziecka Ubezpieczonego;
- 2) jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli zostało już wypłacone, wówczas kwota świadczenia dodatkowego z tytułu śmierci dziecka Ubezpieczonego ulegnie pomniejszeniu o kwotę wypłaconą wcześniej z tytułu poważnego zachorowania dziecka Ubezpieczonego. Pomniejszenie nie przekroczy jednak kwoty świadczenia dodatkowego należnego z tytułu śmierci dziecka Ubezpieczonego.

§ 5

Wyłączenia i ograniczenia w ochronie ubezpieczeniowej

1. Poza przypadkami wskazanymi w OWU Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności także wtedy, gdy zdarzenie ubezpieczeniowe powstało:
 - 1) w wyniku powtórnego wystąpienia u dziecka Ubezpieczonego poważnego zachorowania tego samego rodzaju, co poważne zachorowanie, za wystąpienie którego Ubezpieczony otrzymał już wcześniej świadczenie ubezpieczeniowe,
 - 2) w wyniku poważnego zachorowania dziecka Ubezpieczonego, które pozostaje w związku przyczynowo-skutkowym z innym poważnym zachorowaniem, za wystąpienie którego Ubezpieczony otrzymał już wcześniej świadczenie ubezpieczeniowe, nawet w przypadku, gdy jest to poważne zachorowanie innego rodzaju niż to, za wystąpienie którego wypłacono świadczenie.
2. Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka poważnego zachorowania dziecka Ubezpieczonego wygasa na okres, w którym Ubezpieczony nie posiada żadnego dziecka spełniającego warunki do powstania odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z § 2 ust. 5 niniejszej klauzuli.

§ 6

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również:

- 1) wniosku o wypłatę świadczenia,
- 2) kopii dowodu tożsamości Ubezpieczonego,
- 3) innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela,
- 4) dokumentów potwierdzających okoliczności zajścia nieszczęśliwego wypadku (np. opis zdarzenia, zaświadczenie lekarskie, protokoły policyjne, postanowienie o umorzeniu lub innej decyzji prokuratury itp.), jeśli zdarzenie ubezpieczeniowe nastąpiło w wyniku nieszczęśliwego wypadku,
- 5) dokumentów medycznych potwierdzających rozpoznanie poważnego zachorowania,
- 6) odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka.

§ 7

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 26 POWAŻNE ZACHOROWANIE WSPÓŁMAŁŻONKA UBEZPIECZONEGO

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia, przy czym poniższe definicje mają zastosowanie jedynie do niniejszej klauzuli i zmieniają znaczenia poszczególnych terminów nadanego im w OWU bądź innych klauzulach:

- 1) **współmałżonek Ubezpieczonego** – Współubezpieczony – osoba pozostająca u Ubezpieczonego w związku małżeńskim, w stosunku do którego nie została orzeczona separacja zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Za współmałżonka uznaje się również niespokrewnionego z Ubezpieczonym Partnera, pod warunkiem, że Ubezpieczony jest stanu wolnego oraz, że Partner ten został zgłoszony Ubezpieczycielowi najpóźniej w chwili obejmowania Ubezpieczonego ochroną ubezpieczeniową:
 - a) który ukończył 18 rok życia oraz
 - b) który jest zameldowany pod tym samym adresem co Ubezpieczony przynajmniej od daty rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej lub wspólnie z Ubezpieczonym zaciągają kredyt hipoteczny i wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe lub posiada z Ubezpieczonym przynajmniej jedno dziecko i wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe lub jest współwłaścicielem nieruchomości z Ubezpieczonym, w której wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe;
- 2) **udar mózgu** – martwica tkanki mózgowej wywołana przerwaniem dopływu krwi do określonego obszaru mózgowia lub krwotokiem do tkanki mózgowej, przy współistnieniu wszystkich niżej wymienionych okoliczności:
 - a) wystąpienie nowych klinicznych objawów neurologicznych odpowiadających udarowi mózgu;
 - b) obecność obiektywnych ubytków neurologicznych stwierdzanych w badaniu neurologicznym przez okres min. 60 dni od chwili rozpoznania udaru mózgu;
 - c) obecność nowych zmian charakterystycznych dla udaru mózgu w obrazie tomografii komputerowej lub jądrowego rezonansu magnetycznego (o ile badania takie były przeprowadzone).

Z ochrony ubezpieczeniowej wykluczone są:

- a) epizody przemijającego niedokrwienia mózgu (TIA);
- b) zawał mózgu lub krwawienia śródczaszkowe spowodowane zewnętrznym urazem;
- c) wtórny krwotok do istniejących ognisk poudarowych;

d) jakiegokolwiek inne zmiany w mózgu możliwe do rozpoznania metodami obrazowymi bez współistniejących, odpowiadających tym zmianom, objawów klinicznych;

- 3) **zawał serca** – martwica części mięśnia sercowego wywołana nagłym przerwaniem dopływu krwi do określonego obszaru mięśnia sercowego. Rozpoznanie musi być oparte na stwierdzeniu wzrostu lub spadku stężenia biomarkerów sercowych we krwi (troponiny I, troponiny T lub CK-MB), z co najmniej jedną wartością przekraczającą 99. percentyl zakresu górnej granicy referencyjnej, z współistniejącym co najmniej jednym z wymienionych niżej klinicznych wykładników niedokrwienia mięśnia sercowego:
 - a) typowe objawy kliniczne zawału mięśnia sercowego;
 - b) jeden z następujących objawów EKG wskazujących na świeże niedokrwienie mięśnia sercowego: nowo powstałe uniesienie lub obniżenie odcinka ST-T, odwrócenie załamka T, nowe patologiczne załamki Q lub nowo powstały blok lewej odnogi pęczka Hisa.

Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje innych ostrych zespołów wieńcowych;

- 4) **nowotwór złośliwy** – nowotwór (guz) złośliwy, charakteryzujący się niekontrolowanym wzrostem i rozprzestrzenianiem się komórek nowotworowych, powodujący naciekanie i niszczenie prawidłowych tkanek. Rozpoznanie musi zostać potwierdzone badaniem histopatologicznym.

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również przypadki białaczki, chłoniaka złośliwego (w tym chłoniaka skóry), chorobę Hodgkina, złośliwe nowotwory szpiku kostnego i mięsaka.

Z ochrony ubezpieczeniowej wykluczone są:

- a) rak nieinwazyjny (carcinoma in situ), dysplazja oraz wszelkie zmiany przedrakowe,
- b) rak gruczołu krokowego w stopniu zaawansowania mniejszym niż T2NOMO,
- c) wszelkie nowotwory skóry z wyjątkiem czerniaka złośliwego przekraczającego warstwę naskórka,
- d) rak brodawkowaty tarczycy ograniczony do gruczołu tarczowego,
- e) wszelkie nowotwory współistniejące z infekcją HIV;
- 5) **przewlekła niewydolność nerek** – schyłkowe stadium choroby nerek (niewydolność nerek), wyrażające się nieodwracalnym upośledzeniem czynności obu nerek oraz stanowiące bezwzględne wskazanie do przewlekłej dializoterapii;
- 6) **chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych** – przeprowadzenie operacyjnej korekty zwężenia lub zamknięcia co najmniej jednej tętnicy wieńcowej u osoby z objawami niewydolności naczyń wieńcowych, poprzez wytworzenie pomostów omijających (by-pass) z użyciem przeszczepów naczyniowych, wykonanej na otwartym sercu.

Wskazania medyczne do przeprowadzenia tego typu zabiegu operacyjnego muszą być udokumentowane wynikami badań naczyniowych (koronarografia). W tym przypadku, za chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych nie uważa się leczenia wrodzonych wad serca i naczyń;

- 7) **przeszczep narządów** – przeszczepienie współmałżonkowi Ubezpieczonego jako biorcy jednego z niżej wymienionych kompletnych narządów lub zakwalifikowanie go na oficjalną listę biorców oczekujących na przeszczep jednego z niżej wymienionych narządów: serca, płuca, wątroby, nerek lub trzustki. Ubezpieczeniem nie są objęte przeszczepy narządów innych niż wymienione powyżej, części narządów, tkanek lub komórek;

- 8) **zapalenie wątroby typu B** – przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby wywołane zakażeniem wirusem zapalenia wątroby typu B trwające ponad 6 miesięcy od zdiagnozowania oraz spełniające łącznie następujące kryteria:

- a) utrzymywanie się na podwyższonym poziomie (> 1,5 x górna granica normy) wartości AsPAT i ALAT w sposób ciągły przez okres ponad 6 miesięcy,
- b) stwierdzenie obecności AgHBs (+) lub Ag Hbe (+), zamiennie: stwierdzenie HBV DNA (+),
- c) kliniczne cechy niewydolności wątroby w postaci: żółtaczki, powiększenia wątroby, wodobrzusza, obecności „pajęczków naczyniowych” na skórze;

- 9) **łagodny nowotwór mózgu** – wewnątrzczaszkowy zagrażający życiu, niezłośliwy nowotwór mózgu, powodujący uszkodzenie mózgu, potwierdzony przez neurologa lub neurochirurga, wymagający usunięcia neurochirurgicznego lub w przypadku zaniechania operacji, powodujący trwałe ubytek neurologiczny;

- 10) **leczenie chorób naczyń wieńcowych** – inne zabiegi niż określone w pkt 6, przeprowadzone u osoby z objawami niewydolności naczyń wieńcowych z powodu ich zwężenia lub zamknięcia poprzez wykonanie jednego z następujących zabiegów: angioplastyki balonowej, arterektomii, udrażniania przy pomocy techniki laserowej. Zabiegi te dotyczą dokonania korekty co najmniej 70% zwężenia światła każdej z dwu lub więcej tętnic wieńcowych. Konieczność przeprowadzenia każdego z powyższych zabiegów musi być udokumentowana wynikami badań naczyniowych (koronarografii). Za leczenie chorób naczyń wieńcowych nie uważa się leczenia wrodzonych wad serca;

- 11) **utrata wzroku** – całkowita i nieodwracalna oboczna utrata wzroku spowodowana zachorowaniem lub urazem.

- Rozpoznanie musi zostać potwierdzone przez specjalistę okulistę. Ubezpieczenie nie obejmuje przypadków utraty wzroku możliwych do skorygowania postępowaniem terapeutycznym;
- 12) **utrata kończyn** – całkowita i nieodwracalna utrata dwóch lub więcej kończyn spowodowana zewnętrznym urazem. Ubezpieczenie obejmuje także utratę obu rąk (dłoni) lub obu stóp oraz utratę jednej ręki (dłoni) i jednej stopy;
 - 13) **utrata mowy** – całkowita i nieodwracalna utrata możliwości mówienia, trwająca nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy. Rozpoznanie musi być potwierdzone przez specjalistę w zakresie laryngologii w oparciu o stwierdzenie choroby lub urazu fałdów głosowych. Wykluczeniem są objęte wszelkie przypadki utraty zdolności mówienia spowodowane schorzeniami psychicznymi. Utrata zdolności mówienia nie może być skorygowana przy zastosowaniu jakichkolwiek procedur terapeutycznych;
 - 14) **ciężkie oparzenie** – oparzenie trzeciego stopnia obejmujące co najmniej 20% powierzchni ciała;
 - 15) **stwardnienie rozsiane** – choroba ośrodkowego układu nerwowego (mózgu lub rdzenia kręgowego) wywołana procesami zapalnymi i demielinizacyjnymi powodująca powstanie objawów neurologicznych. Rozpoznanie musi być postawione przez specjalistę neurologa na podstawie kryteriów diagnostycznych McDonald. Ubezpieczeniem nie są objęte przypadki, w których rozpoznanie stwardnienia rozsianego jest możliwe ale nie udowodnione;
 - 16) **śpiączka** – stan, w którym znalazł się współmałżonek Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, odpowiadający w skali oceny poziomu przytomności GCS (skala Glasgow) ocenie GCS 5 lub niższej. Jako śpiączka nie jest traktowana w ramach niniejszej definicji: śpiączka wprowadzona farmakologicznie oraz śpiączka wynikała na skutek zawału serca i udaru mózgu oraz wszelkich innych chorób współmałżonka Ubezpieczonego;
 - 17) **pulmonektomia** – usunięcie jednego płuca z powodu choroby innej niż nowotworowa;
 - 18) **anemia aplastyczna** – przewlekłe upośledzenie funkcji szpiku kostnego powodujące niedokrwistość, neutropenię i trombocytopenię, wymagające leczenia przynajmniej jednym z niżej wymienionych sposobów:
 - a) przetaczanie preparatów krwiopochodnych,
 - b) podawanie preparatów stymulujących szpik,
 - c) podawanie preparatów immunosupresyjnych,
 - d) przeszczepienie szpiku kostnego.
 Rozpoznanie musi być potwierdzone przez specjalistę w zakresie hematologii;
 - 19) **zakażenie wirusem HIV/AIDS** – zakażenie HIV lub rozpoznanie AIDS jako zakażenie, w przypadku którego można udowodnić, że zostało spowodowane jednym z wymienionych sposobów:
 - a) przetoczenie zakażonej krwi lub produktów krwiopochodnych, pochodzących z licencjonowanego ośrodka uprawnionego do przygotowywania takich preparatów (stacji krwiodawstwa). Przetoczenie zakażonej krwi musiało mieć miejsce po dacie zawarcia Umowy ubezpieczeniowej. Serokonwersja musi nastąpić w ciągu 6 miesięcy od daty przetoczenia;
 - b) jako wynik przypadkowego ułknięcia się igłą/ skałczenia podczas pełnienia obowiązków wynikających z wykonywania zawodu lekarza, lekarza stomatologii, pielęgniarki, położnej, ratownika medycznego, technika laboratoryjnego, strażaka lub policjanta, pracownika służby więziennej. Każde takie zdarzenie, będące powodem roszczenia, musi nastąpić w okresie ważności polisy i musi być zgłoszone towarzystwu ubezpieczeniowemu w ciągu 7 dni od zaistnienia tego zdarzenia. Dodatkowo, test w kierunku HIV wykonany bezpośrednio po tym zdarzeniu musi być negatywny, a serokonwersja musi nastąpić w ciągu 6 miesięcy licząc od daty zdarzenia;
 - c) przeszczepienie Ubezpieczonemu (jako biorcy przeszczepu) narządu zakażonego uprzednio HIV;
 - 20) **choroba Creutzfeldta-Jakoba** – niebudzące wątpliwości rozpoznanie przez specjalistę neurologa choroby Creutzfeldta-Jakoba, powodująca trwałą utratę możliwości samodzielnej egzystencji, wyrażającą się utratą możliwości samodzielnego wykonywania minimum trzech ze wskazanych niżej czynności:
 - a) kontrolowania czynności fizjologicznych – samokontroli w trakcie oddawania kału oraz moczu oraz utrzymania higieny osobistej,
 - b) samodzielnego ubierania się i rozbierania się, a konieczna jest pomoc osób trzecich,
 - c) samodzielnego mycia się i toalety, a konieczna jest pomoc osób trzecich,
 - d) samodzielnego poruszania się po domu pomiędzy pomieszczeniami, a konieczna jest pomoc osób trzecich,
 - e) samodzielnego jedzenia wszelkich posiłków gotowych;
 - 21) **choroba Parkinsona** – przewlekłe schorzenie układu pozapiramidowego, powstałe w wyniku pierwotnego zwyrodnienia komórek nerwowych istoty czarnej, prowadzące w konsekwencji do zmniejszenia liczby neuronów produkujących dopaminę. Rozpoznanie musi obejmować co najmniej dwa z trzech klasycznych objawów: drżenie spoczynkowe, spowolnienie ruchowe i plastyczne wzmoczenie napięcia mięśniowego (sztywność mięśniowa), zmniejszający się po zastosowaniu leków stymulujących układ dopaminergiczny, w szczególności

- lewodopu. Do stwierdzenia choroby Parkinsona konieczne jest wykluczenie parkinsonizmu objawowego. Z zakresu ubezpieczenia wyłączona jest choroba Parkinsona, spowodowana nadużywaniem leków lub alkoholu;
- 22) **oponiak** – potwierdzony w rozpoznaniu histopatologicznym oponiak mózgu. Pojęcie to nie obejmuje jakichkolwiek zmian w ośrodkowym układzie nerwowym takich jak torbiel, malformacji naczyń, guzów przysadki i rdzenia kręgowego czy ziarniaków;
 - 23) **paraliż** – całkowita i trwała utrata funkcji dwóch lub więcej kończyn spowodowana urazem lub chorobą rdzenia kręgowego lub mózgu, rozpoznana przez neurologa. Ubezpieczenie obejmuje utratę funkcji kończyn określaną jako diplegia, hemiplegia, tetraplegia lub quadriplegia;
 - 24) **wirusowe zapalenie wątroby o piorunującym przebiegu** – rozległa martwica wątroby spowodowana infekcją wirusową prowadząca do gwałtownego rozwoju niewydolności wątroby. Rozpoznanie musi być oparte na potwierdzeniu infekcji wirusem zapalenia wątroby i występowaniu wszystkich następujących kryteriów:
 - a) szybko postępujące zmniejszenie wątroby obserwowane w USG,
 - b) szybko wzrastająca aktywność transaminaz,
 - c) szybko narastająca żółtaczka,
 - d) martwica obejmująca całe zraziki wątrobowe (w przypadku przeprowadzenia biopsji wątroby).
 Samo zakażenie wirusem wirusowego zapalenia wątroby typu B lub bezobjawowe nosicielstwo nie są objęte ubezpieczeniem. Z ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są także przypadki przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby, niewydolności wątroby spowodowanej działaniem toksyn albo nadużywaniem alkoholu lub leków;
 - 25) **choroba Alzheimera** – choroba cechująca się znaczącym upośledzeniem lub utratą zdolności intelektualnych (poznawczych) o trwałym i postępującym charakterze spowodowana nieodwracalną chorobą zwyrodnieniową mózgu, objawiająca się istotnym ograniczeniem funkcjonowania umysłowego i socjalnego osoby chorej, która wymaga stałej opieki osób trzecich. Jednoznaczne rozpoznanie choroby musi być postawione przez neurologa i psychologa na podstawie badania klinicznego oraz NMR lub CT mózgu i odpowiednich badań testowych. Ubezpieczyciel wyklucza rozpoznanie objawów będących wynikiem guzów mózgu, ośpienia pochodzenia naczyniowego, psychozy, pseudodemencji i stany depresyjne u osób w wieku podeszłym, innych demencji pochodzenia organicznego;
 - 26) **ciężka sepsa** – zespół ogólnoustrojowej reakcji zapalnej spowodowany zakażeniem bakterijnym, wirusowym lub grzybiczym rozprzestrzeniającym się drogą krwionośną i charakteryzujący się obecnością drobnoustrojów lub ich toksyn we krwi, prowadzący do niewydolności przynajmniej jednego narządu. Ubezpieczeniem objęte są również przypadki wstrząsu septycznego w przebiegu ciężkiej sepsy. Ciężka sepsa powinna być rozpoznana w oparciu o potwierdzoną infekcję wraz ze współistniejącą niewydolnością co najmniej jednego narządu i co najmniej dwóch z niżej wymienionych czynników:
 - a) tętno >2 odchylen standardowych dla danego wieku, przy braku okoliczności stymulujących, takich jak ból lub leki,
 - b) temperatura ciała mierzona w jamie ustnej, odbytnicy, przez próbnik w cewniku Foley'a lub w żyłach centralnej >38,5°C lub <36°C,
 - c) częstość oddechów >2 odchylen standardowych dla danego wieku lub konieczność stosowania mechanicznej wentylacji niezwiązana z chorobą neuromięśniową, ani niewynikająca z zastosowania śpiączki farmakologicznej,
 - d) poziom leukocytów we krwi podwyższony lub obniżony w stosunku do normy dla danego wieku, niezwiązany ze stosowaniem chemioterapii albo obecność więcej niż 10% form niedojrzałych,
 - e) poziom cukru we krwi >120 mg/dl przy niewystępowaniu cukrzycy
 Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje obecności drobnoustrojów (bakterii, wirusów lub grzybów) we krwi bez współistnienia zespołu ogólnoustrojowej reakcji. Rozpoznanie sepsy musi znaleźć odpowiednie odzwierciedlenie w dokumentacji medycznej szpitala prowadzącego leczenie;
 - 27) **przewlekłe zapalenie wątroby typu C** – przewlekłe aktywne wirusowe zapalenie wątroby wywołane zakażeniem wirusem zapalenia wątroby typu C trwające ponad 6 miesięcy. Kryterium rozpoznania są: stwierdzenie obecności przeciwciał Anty HCV (IgG) (+), zamiennie: stwierdzenie HCV RNA (+), w badaniu histopatologicznym (biopsja wątroby) wykonanym po 6 miesiącach trwania choroby, cechy przewlekłego aktywnego zapalenia wątroby, włókienia lub marskości wątroby. Przewlekłe przetwarte zapalenie wątroby nie jest objęte tą definicją.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe
Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zdiagnozowania u współmałżonka Ubezpieczonego poważnego zachorowania, pod warunkiem, że choroba, która była bezpośrednią i główną przyczyną wystąpienia danego poważnego zachorowania została zdiagnozowana w życiu współmałżonka Ubezpieczonego po raz pierwszy

w okresie ubezpieczenia, a jeżeli przyczyną poważnego zachorowania był nieszczęśliwy wypadek, to zaszedł on w okresie ubezpieczenia.

2. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko poważnego zachorowania współmałżonka Ubezpieczonego 6-miesięczną karencję, którą jednak nie ma zastosowania w przypadku gdy przyczyną poważnego zachorowania był nieszczęśliwy wypadek, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia.
3. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność wyłącznie w przypadku wystąpienia takiego rodzaju poważnego zachorowania, który został objęty Umową ubezpieczenia.
4. Przez poważne zachorowanie objęte ochroną ubezpieczeniową rozumie się wyłącznie stan odpowiadający definicji danego rodzaju poważnego zachorowania ujętej w § 1.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w przypadku wystąpienia takiego rodzaju poważnego zachorowania Ubezpieczonego Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia Ubezpieczonemu świadczenia ubezpieczeniowego w postaci sumy ubezpieczenia dla ryzyka poważnego zachorowania współmałżonka Ubezpieczonego.
2. W przypadku, gdy u współmałżonka Ubezpieczonego będącego kobietą zostanie zdiagnozowany nowotwór szyjki macicy lub nowotwór piersi, z zastrzeżeniem ust. 4, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu oprócz świadczenia, o którym mowa w ust. 1, świadczenie dodatkowe w wysokości 50% sumy ubezpieczenia dla ryzyka poważnego zachorowania współmałżonka Ubezpieczonego.
3. W przypadku, gdy u współmałżonka Ubezpieczonego będącego mężczyzną zostanie zdiagnozowany nowotwór gruczołu krokowego (prostaty), z zastrzeżeniem ust. 5, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu oprócz świadczenia, o którym mowa w ust. 1, świadczenie dodatkowe w wysokości 50% sumy ubezpieczenia dla ryzyka poważnego zachorowania współmałżonka Ubezpieczonego.
4. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie świadczenia dodatkowego warunkowana jest profilaktyką współmałżonka Ubezpieczonego polegającą na przeprowadzaniu minimum jeden raz w roku odpowiednio:
 - 1) w przypadku nowotworu szyjki macicy – badań cytologicznych,
 - 2) w przypadku nowotworu piersi – badań ultrasonograficznych lub mammograficznych.
5. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie świadczenia dodatkowego warunkowana jest profilaktyką współmałżonka Ubezpieczonego polegającą na przeprowadzaniu minimum jeden raz w roku badania polegającego na oznaczeniu zawartości „PSA” (ang. Prostate Specific Antigen) lub badania per rectum (badanie palpacyjne odbytu).
6. Podstawą do wypłaty świadczenia dodatkowego, o którym mowa w ust. 2 i 3, są wyniki i/lub potwierdzenie przeprowadzonych badań, o których mowa w ust. 4 lub 5 dokonanych w roku, w którym zdiagnozowano chorobę oraz roku poprzednim, z zastrzeżeniem, iż odstęp pomiędzy badaniami wyniósł nie mniej niż 180 dni.

§ 4

Warianty zakresu ochrony

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w odniesieniu do ryzyka poważnego zachorowania współmałżonka Ubezpieczonego – alternatywnie – w wariantcie:
 - a) standardowym – obejmującym wystąpienie następujących poważnych zachorowań:
 - 1) zawał serca,
 - 2) udar mózgu,
 - 3) nowotwór złośliwy,
 - 4) przeszczep narządów,
 - 5) przewlekła niewydolność nerek,
 - 6) chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych;
 - b) pełnym – obejmującym wystąpienie następujących poważnych zachorowań:
 - 1) zawał serca,
 - 2) udar mózgu,
 - 3) nowotwór złośliwy,
 - 4) przeszczep narządów,
 - 5) przewlekła niewydolność nerek,
 - 6) chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych,
 - 7) zapalenie wątroby typu B,
 - 8) łagodny nowotwór mózgu,
 - 9) leczenie chorób naczyń wieńcowych,
 - 10) utrata wzroku,
 - 11) utrata kończyn,
 - 12) utrata mowy,
 - 13) ciężkie oparzenie,
 - 14) stwardnienie rozsiane,
 - 15) śpiączka,
 - 16) pulmonektomia,
 - 17) anemia aplastyczna,
 - 18) zakażenie wirusem HIV/AIDS,
 - 19) choroba Creutzfeldta-Jakoba,
 - 20) choroba Parkinsona,
 - 21) opioniak,
 - 22) paraliż,

- 23) wirusowe zapalenie wątroby o piorunującym przebiegu,
 - 24) choroba Alzheimera,
 - 25) ciężka sepsa,
 - 26) przewlekłe zapalenie wątroby typu C.
2. Wariant, w którym udzielana jest ochrona w odniesieniu do ryzyka poważnego zachorowania współmałżonka Ubezpieczonego, wskazany jest w dokumencie ubezpieczenia.

§ 5

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do poważnego zachorowania współmałżonka Ubezpieczonego wygasa na okres, w którym Ubezpieczony nie posiada żadnego współmałżonka w rozumieniu § 1 pkt 1) niniejszej klauzuli.

§ 6

Następstwo świadczeń ubezpieczeniowych

W przypadku, gdy ochrona ubezpieczeniowa została udzielona również w zakresie klauzuli śmierci współmałżonka Ubezpieczonego, jeżeli współmałżonek Ubezpieczonego dozna poważnego zachorowania, powodującego zajęcie odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z zapisami niniejszej klauzuli, a następnie w związku z tym samym poważnym zachorowaniem współmałżonek Ubezpieczonego poniesie śmierć w ciągu 180 dni od daty zdiagnozowania poważnego zachorowania, z tytułu której będzie zachodzić odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie ryzyka dodatkowego śmierci współmałżonka Ubezpieczonego:

- 1) jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli nie zostało jeszcze wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaca jedynie świadczenie dodatkowe z tytułu śmierci współmałżonka Ubezpieczonego;
- 2) jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli zostało już wypłacone, wówczas kwota świadczenia dodatkowego z tytułu śmierci współmałżonka Ubezpieczonego ulegnie pomniejszeniu o kwotę wypłaconą wcześniej z tytułu poważnego zachorowania współmałżonka Ubezpieczonego. Pomniejszenie nie przekroczy jednak kwoty świadczenia dodatkowego należnego z tytułu śmierci współmałżonka Ubezpieczonego.

§ 7

Wyłączenia i ograniczenia w ochronie ubezpieczeniowej

1. Poza przypadkami wskazanymi w OWU Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności także wtedy, gdy zdarzenie ubezpieczeniowe powstało:
 - 1) w związku z pełnieniem przez współmałżonka Ubezpieczonego służby wojskowej w jakimkolwiek kraju,
 - 2) w wyniku powtórnego wystąpienia poważnego zachorowania tego samego rodzaju, co poważne zachorowanie, za wystąpieniem którego Uprawniony otrzymał już wcześniej świadczenie ubezpieczeniowe,
 - 3) w wyniku poważnego zachorowania, które pozostaje w związku przyczynowo-skutkowym z innym poważnym zachorowaniem, za wystąpieniem którego Uprawniony otrzymał już wcześniej świadczenie ubezpieczeniowe, nawet w przypadku, gdy jest to poważne zachorowanie innego rodzaju niż to, za wystąpieniem którego wypłacono świadczenie.
2. W odniesieniu do ryzyka poważnego zachorowania współmałżonka Ubezpieczonego – z ostatnim dniem miesiąca, w którym współmałżonek ukończył 60 rok życia – ochrona ubezpieczeniowa zostaje ograniczona do przypadków wystąpienia następujących rodzajów poważnych zachorowań:
 - a) w zakresie standardowym:
 - 1) przeszczerp dużych narządów,
 - 2) przewlekła niewydolność nerek;
 - b) w zakresie pełnym:
 - 1) przeszczerp dużych narządów,
 - 2) przewlekła niewydolność nerek,
 - 3) utrata kończyn,
 - 4) ciężkie oparzenie,
 - 5) śpiączka,
 - 6) choroba Creutzfeldta-Jakoba,
 - 7) choroba Parkinsona,
 - 8) choroba Alzheimera.
3. Z zachowaniem skutków dotyczących ograniczenia ochrony wynikających z ust. 2, ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka poważnego zachorowania współmałżonka Ubezpieczonego zostaje ograniczona od ostatniego dnia miesiąca, w którym współmałżonek ukończył 65 rok życia do poważnych zachorowań powstałych wyłącznie i bezpośrednio w wyniku następstw nieszczęśliwych wypadków.

§ 8

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego:

- 1) wniosku o wypłatę świadczenia,
- 2) kopii dowodu tożsamości Ubezpieczonego,
- 3) kopii dowodu tożsamości współmałżonka Ubezpieczonego,
- 4) odpis skróconego aktu małżeństwa (nie dotyczy partnera),
- 5) innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela, w szczególności wskazanych w OWU,

- 6) dokumenty potwierdzające okoliczności zajścia nieszczęśliwego wypadku (np. opis zdarzenia, zaświadczenie lekarskie, protokoły policyjne, postanowienie o umorzeniu lub innej decyzji prokuratury itp.), jeśli zdarzenie ubezpieczeniowe nastąpiło w wyniku nieszczęśliwego wypadku,
- 7) dokumenty medyczne potwierdzające rozpoznanie poważnego zachorowania.

§ 9

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 27

CZASOWA NIEZDOLNOŚĆ UBEZPIECZONEGO DO PRACY W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1

Zdarzenie ubezpieczeniowe

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci wystąpienia Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku czasowej niezdolności do pracy, jeśli dana niezdolność do pracy nastąpiła wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.
2. Za dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego przyjmuje się dzień wskazany w orzeczeniu wydanym przez lekarza orzecznika jako początek czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy.
3. Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajścia czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy jest pojedyncze orzeczenie stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy, wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym lekarza orzecznika na okres nie krótszy niż 6 miesięcy. Jednak jako podstawy do uznania zajścia czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy nie uznaje się orzeczeń wydanych w celu ustalenia prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. Wydanie kolejnego orzeczenia przedłużającego okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy, nie będzie uważane za wystąpienie nowego zdarzenia ubezpieczeniowego.

§ 2

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci wystąpienia Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku czasowej niezdolności do pracy, Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia dla ryzyka czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku.
2. Ubezpieczyciel może wypłacić tylko jedno świadczenie w odniesieniu do jednego nieprzerwanego okresu całkowitej niezdolności do pracy. Ewentualne wydanie kolejnego orzeczenia przedłużającego okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy, nie uprawnia Ubezpieczonego do nowego świadczenia. Kolejne świadczenie może być wypłacone jedynie w przypadku, w którym Ubezpieczony odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upływie okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia), a następnie Ubezpieczony zostanie ponownie uznany za czasowo niezdolnego do pracy wskutek innego nieszczęśliwego wypadku niż nieszczęśliwy wypadek, który spowodował poprzednią czasową niezdolność do pracy.

§ 3

Następstwo świadczeń ubezpieczeniowych

Jeżeli Ubezpieczony dozna nieszczęśliwego wypadku, powodującego zajęcie odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z zapisami niniejszej klauzuli, a następnie w związku z tym samym nieszczęśliwym wypadkiem Ubezpieczony dozna trwałej i całkowitej niezdolności do pracy, z tytułu której będzie zachodzić odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie ryzyka dodatkowego trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku:

- 1) jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli nie zostało jeszcze wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaca jedynie świadczenie dodatkowe z tytułu trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku,
- 2) jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli zostało już wypłacone, wówczas kwota świadczenia dodatkowego z tytułu trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku ulegnie pomniejszeniu o kwotę wypłaconą wcześniej z czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku. Pomniejszenie nie przekroczy jednak kwoty świadczenia dodatkowego należnego z tytułu czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku.

§ 4

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

1. Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku wygasa:
 - 1) w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 67 rok życia;
 - 2) na okres, w którym Ubezpieczony stracił status ubezpieczonego w ramach systemu ubezpieczeń społecznych pozwalającym na potencjalne uzyskanie przez Ubezpieczonego orzeczenia organu emerytalno-rentowego wskazanego w § 1 ust. 2. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana w ramach niniejszej klauzuli zostaje przywrócona, w momencie, w którym Ubezpieczony odzyskał ten status, chyba że zaszyły inne przesłanki wygaśnięcia tej ochrony, wskazane w pkt 1) lub ust. 2.
2. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku, za które Ubezpieczyciel jest zobowiązany wypłacić świadczenie dodatkowe w ramach niniejszej klauzuli, ochrona ubezpieczeniowa udzielana w ramach niniejszej klauzuli ulega zawieszeniu na okres od dnia zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego do dnia, w którym Ubezpieczony odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upływie okres, na który Ubezpieczony został uznany za czasowo niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia). Po tym czasie ochrona ubezpieczeniowa w ramach niniejszej klauzuli ulega przywróceniu.

§ 5

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia w przypadku czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również orzeczenia lekarza orzecznika o czasowej niezdolności do pracy oraz dokumentacji potwierdzającej zajęcie zdarzenia ubezpieczeniowego.

§ 6

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 28

INWALIDZTWO UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

niezdolność do samodzielnej egzystencji – naruszenie sprawności organizmu powodujące konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych. Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajścia niezdolności Ubezpieczonego do samodzielnej egzystencji jest orzeczenie stwierdzające niezdolność do samodzielnej egzystencji, wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym lekarza orzecznika.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku inwalidztwa, jeśli dane inwalidztwo nastąpiło wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku inwalidztwa, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie w postaci iloczynu sumy ubezpieczenia dla ryzyka inwalidztwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku oraz procentu stopnia inwalidztwa, ustalonego zgodnie z Tabelą rodzajów inwalidztwa (Załącznik nr 3).
2. Łączna wartość świadczeń, o których mowa w ust. 1, wypłaconych z Umowy ubezpieczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka inwalidztwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku – bez względu na liczbę nieszczęśliwych wypadków powodujących wystąpienie inwalidztwa oraz bez względu na ilość inwalidztw doznanych przez Ubezpieczonego.
3. Jeśli w następstwie wystąpienia inwalidztwa Ubezpieczonego, za które Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność zgodnie z ust. 1, Ubezpieczony zostanie uznany za niezdolnego do samodzielnej egzystencji, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu oprócz świadczenia, o którym mowa w ust. 1, dodatkowo świadczenie w wysokości 75% sumy ubezpieczenia dla

ryzyka inwalidztwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku.

§ 4

Następstwo świadczeń ubezpieczeniowych

- Jeżeli Ubezpieczony dozna inwalidztwa w następstwie nieszczęśliwego wypadku, powodującego zającie odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z zapisami niniejszej klauzuli, a następnie w związku z tym samym nieszczęśliwym wypadkiem lub jego konsekwencjami Ubezpieczony poniesie śmierć w ciągu 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku, z tytułu której będzie zachodzić odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie ryzyka podstawowego śmierci Ubezpieczonego lub (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) ryzyka z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku:
 - jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli nie zostało jeszcze wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaca jedynie świadczenie główne z tytułu śmierci Ubezpieczonego oraz (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) świadczenie dodatkowe z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku;
 - jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli zostało już wypłacone, wówczas kwota świadczenia głównego z tytułu śmierci Ubezpieczonego lub świadczenia dodatkowego z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku ulegnie pomniejszeniu o kwotę wypłaconą wcześniej z tytułu inwalidztwa Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku. Pomniejszenie nie przekroczy jednak kwoty świadczenia głównego należnego z tytułu śmierci Ubezpieczonego oraz (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) świadczenia dodatkowego z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku.

§ 5

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego dokumentów wskazanych w OWU.

§ 6

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 29 INWALIDZTWO WSPÓŁMAŁŻONKA UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- niezdolność do samodzielnej egzystencji** – naruszenie sprawności organizmu powodujące konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych. Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajęcia niezdolności współmałżonka Ubezpieczonego do samodzielnej egzystencji jest orzeczenie stwierdzające niezdolność do samodzielnej egzystencji, wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym lekarza orzecznika;
- współmałżonek Ubezpieczonego** – Współubezpieczony – osoba pozostająca z Ubezpieczonym w związku małżeńskim, w stosunku do którego nie została orzeczona separacja zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Za współmałżonka uznaje się również niespokrewnionego z Ubezpieczonym Partnera, pod warunkiem, że Ubezpieczony jest stanu wolnego oraz, że Partner ten został zgłoszony Ubezpieczycielowi najpóźniej w chwili obejmowania Ubezpieczonego ochroną ubezpieczeniową:
 - który ukończył 18 rok życia oraz
 - który jest zameldowany pod tym samym adresem co Ubezpieczony przynajmniej od daty rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej lub wspólnie z Ubezpieczonym zaciągnął kredyt hipoteczny i wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe lub posiada z Ubezpieczonym przynajmniej jedno dziecko i wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe lub jest współwłaścicielem nieruchomości z Ubezpieczonym, w której wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajęcia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku inwalidztwa, jeśli dane inwalidztwo nastąpiło wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

- W przypadku zajęcia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku inwalidztwa, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie w postaci iloczynu sumy ubezpieczenia dla ryzyka inwalidztwa współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku oraz procentu stopnia inwalidztwa, ustalonego zgodnie z Tabelą rodzajów inwalidztwa (Załącznik nr 3).
- Łączna wartość świadczeń, o których mowa w ust. 1, wypłaconych z Umowy ubezpieczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka inwalidztwa współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku – bez względu na liczbę nieszczęśliwych wypadków powodujących wystąpienie inwalidztwa oraz bez względu na ilość inwalidztw doznanych przez współmałżonka Ubezpieczonego.
- Jeśli w następstwie wystąpienia inwalidztwa współmałżonka Ubezpieczonego, za które Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność zgodnie z ust. 1, współmałżonek Ubezpieczonego zostanie uznany za niezdolnego do samodzielnej egzystencji, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu oprócz świadczenia, o którym mowa w ust. 1, dodatkowo świadczenie w wysokości 75% sumy ubezpieczenia dla ryzyka inwalidztwa współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku.

§ 4

Następstwo świadczeń ubezpieczeniowych

Jeżeli współmałżonek Ubezpieczonego dozna inwalidztwa w następstwie nieszczęśliwego wypadku, powodującego zającie odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z zapisami niniejszej klauzuli, a następnie w związku z tym samym nieszczęśliwym wypadkiem lub jego konsekwencjami współmałżonek Ubezpieczonego poniesie śmierć w ciągu 180 dni od dnia zajęcia nieszczęśliwego wypadku, z tytułu której będzie zachodzić odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie ryzyka śmierci współmałżonka Ubezpieczonego lub (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) ryzyka z tytułu śmierci współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku:

- jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli nie zostało jeszcze wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaca jedynie świadczenie z tytułu śmierci współmałżonka Ubezpieczonego oraz (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) świadczenie z tytułu śmierci współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku;
- jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli zostało już wypłacone, wówczas kwota świadczenia z tytułu śmierci współmałżonka Ubezpieczonego lub świadczenia z tytułu śmierci współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku ulegnie pomniejszeniu o kwotę wypłaconą wcześniej z tytułu inwalidztwa współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku. Pomniejszenie nie przekroczy jednak kwoty świadczenia należnego z tytułu śmierci współmałżonka Ubezpieczonego oraz (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) świadczenia z tytułu śmierci współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku.

§ 5

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka inwalidztwa współmałżonka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku wygasa na okres, w którym Ubezpieczony nie posiada żadnego współmałżonka w rozumieniu § 1 pkt 2) niniejszej klauzuli.

§ 6

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego dokumentów wskazanych w OWU.

§ 7

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 30 INWALIDZTWO DZIECKA UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- dziecko Ubezpieczonego** – Współubezpieczony – dziecko własne Ubezpieczonego, przysposobione lub pasierb, jeżeli nie żyje naturalny ojciec lub naturalna matka pasierba lub osoba, której Ubezpieczony jest prawnym opiekunem i sprawuje władzę rodzicielską;
- niezdolność do samodzielnej egzystencji** – naruszenie sprawności organizmu powodujące konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych. Podstawą do uznania

przez Ubezpieczyciela zajęcia niezdolności dziecka Ubezpieczonego do samodzielnej egzystencji jest orzeczenie stwierdzające niezdolność do samodzielnej egzystencji, wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym lekarza orzecznika.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajęcia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez dziecko Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku inwalidztwa, jeśli dane inwalidztwo nastąpiło wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku w okresie 180 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.
- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność pod warunkiem, że w chwili zajęcia zdarzenia dziecko Ubezpieczonego nie miało ukończonego 25 roku życia.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

- W przypadku zajęcia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci doznania przez dziecko Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku inwalidztwa, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie w postaci iloczynu sumy ubezpieczenia dla ryzyka inwalidztwa dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku oraz procentu stopnia inwalidztwa, ustalonego zgodnie z Tabelą rodzajów inwalidztwa (Załącznik nr 3).
- Łączna wartość świadczeń, o których mowa w ust. 1, wypłaconych z Umowy ubezpieczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka inwalidztwa dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku – bez względu na liczbę nieszczęśliwych wypadków powodujących wystąpienie inwalidztwa oraz bez względu na ilość inwalidztw doznanych przez dziecko Ubezpieczonego.
- Jeśli w następstwie wystąpienia inwalidztwa dziecka Ubezpieczonego, za które Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność zgodnie z ust. 1, dziecko Ubezpieczonego zostanie uznane za niezdolne do samodzielnej egzystencji, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu oprócz świadczenia, o którym mowa w ust. 1, dodatkowo świadczenie w wysokości 75% sumy ubezpieczenia dla ryzyka inwalidztwa dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku.

§ 4

Następstwo świadczeń ubezpieczeniowych

- Jeżeli dziecko Ubezpieczonego dozna inwalidztwa w następstwie nieszczęśliwego wypadku, powodującego zającie odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z zapisami niniejszej klauzuli, a następnie w związku z tym samym nieszczęśliwym wypadkiem lub jego konsekwencjami dziecko Ubezpieczonego poniesie śmierć w ciągu 180 dni od dnia zajęcia nieszczęśliwego wypadku, z tytułu której będzie zachodzić odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie ryzyka śmierci dziecka Ubezpieczonego lub (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) ryzyka z tytułu śmierci dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku:
 - jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli nie zostało jeszcze wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaca jedynie świadczenie z tytułu śmierci dziecka Ubezpieczonego oraz (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) świadczenie z tytułu śmierci dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku;
 - jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli zostało już wypłacone, wówczas kwota świadczenia z tytułu śmierci dziecka Ubezpieczonego lub świadczenia z tytułu śmierci dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku ulegnie pomniejszeniu o kwotę wypłaconą wcześniej z tytułu inwalidztwa dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku. Pomniejszenie nie przekroczy jednak kwoty świadczenia należnego z tytułu śmierci dziecka Ubezpieczonego oraz (jeśli udzielono ochrony w tym zakresie) świadczenia z tytułu śmierci dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku.

§ 5

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka inwalidztwa dziecka Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku wygasa na okres, w którym Ubezpieczony nie posiada żadnego dziecka spełniającego warunki do powstania odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z § 2 ust. 2 niniejszej klauzuli.

§ 6

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego dokumentów wskazanych w OWU.

§ 7

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia

2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 31 OPERACJE CHIRURGICZNE UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE CHOROBY

§ 1 Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

operacja chirurgiczna – zabieg chirurgiczny wykonany w szpitalu lub przeznaczony do tego placówce medycznej znajdującej się na terenie Unii Europejskiej, przez zespół lekarzy i pielęgniarek w celu przywrócenia prawidłowych czynności chorego narządu lub układu, usunięcia chorej tkanki, narządu lub jego części, usunięcia przyczyny choroby, ogniska chorobowego, dokonania przeszczepu, zwykle powiązany z koniecznością przecięcia skóry i innych tkanek. Katalog operacji chirurgicznych, za przeprowadzenie których ponosi odpowiedzialność Ubezpieczyciel dostępny jest w placówkach Ubezpieczyciela, na stronie internetowej: www.concordiaubezpieczenia.pl oraz stanowi załącznik do OWU (Załącznik nr 5).

Za operację nie uważa się zabiegów przeprowadzanych w celach diagnostycznych, takich jak: biopsja, punkcja, pobranie wycinków, zabiegi endoskopowe oraz drobnych zabiegów chirurgicznych niewymagających hospitalizacji, takich jak: szycie ran powierzchniowych czy usunięcie ciał obcych.

§ 2 Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność, gdy Ubezpieczony na skutek choroby zostanie poddany operacji chirurgicznej, pod warunkiem, że choroba, która była bezpośrednią i główną przyczyną przeprowadzenia danej operacji chirurgicznej została zdiagnozowana w okresie ubezpieczenia.
2. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko operacji chirurgicznych Ubezpieczonego w następstwie choroby 6-miesięczną karencję.

§ 3 Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie w postaci kwoty pieniężnej stanowiącej określony procent sumy ubezpieczenia dla ryzyka operacji chirurgicznych Ubezpieczonego w następstwie choroby, w zależności od stopnia trudności danego rodzaju operacji. Stopień trudności operacji przyjmuje wartość wyrażoną w liczbach całkowitych, w skali od 1 do 3, od „operacji najcięższej” do „operacji najlżejszej”. W zależności od stopnia trudności oraz danego rodzaju operacji wypłaca się następujący procent sumy ubezpieczenia:
1 stopień trudności – 100% sumy ubezpieczenia,
2 stopień trudności – 45% sumy ubezpieczenia,
3 stopień trudności – 15% sumy ubezpieczenia.
2. Wykaz rodzajów operacji objętych zakresem przedmiotowym Umowy ubezpieczenia, wraz z określeniem stopnia trudności, określa katalog operacji chirurgicznych, o którym mowa w § 1 niniejszej klauzuli (Załącznik nr 5).
3. W przypadku, gdy dany rodzaj operacji chirurgicznej będzie uwzględniał w sobie inny rodzaj operacji chirurgicznej albo w przypadku wykonywania kilku operacji chirurgicznych podczas tego samego pobytu w szpitalu, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie ubezpieczeniowe za ten rodzaj operacji chirurgicznej, której stopień trudności jest najwyższy. W przypadku równego stopnia trudności, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie ubezpieczeniowe za jeden rodzaj operacji chirurgicznej.
4. Wysokość wypłacanego przez Ubezpieczyciela świadczenia lub sumy świadczeń nie może łącznie przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka operacji chirurgicznych Ubezpieczonego w następstwie choroby – w odniesieniu do operacji chirurgicznych, którym Ubezpieczony został poddany w jednym rocznym okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.

Następstwo świadczeń ubezpieczeniowych

Jeżeli Ubezpieczony zostanie poddany operacji chirurgicznej powodującej zajęcie odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z zapisami niniejszej klauzuli, a następnie w związku z tą operacją chirurgiczną bądź chorobą będącą przyczyną tej operacji poniesie śmierć w ciągu 180 dni od daty poddania się przez Ubezpieczonego operacji chirurgicznej, i jednocześnie będzie zachodzić odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie ryzyka podstawowego śmierci Ubezpieczonego: 1) jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli nie zostało jeszcze wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaca jedynie świadczenie główne z tytułu śmierci Ubezpieczonego; 2) jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli zostało już wypłacone, wówczas kwota świadczenia głównego

z tytułu śmierci Ubezpieczonego ulegnie pomniejszeniu o kwotę wypłaconą wcześniej z tytułu operacji chirurgicznej Ubezpieczonego w następstwie choroby. Pomniejszenie nie przekroczy jednak kwoty świadczenia głównego należnego z tytułu śmierci Ubezpieczonego.

§ 5 Wyłączenia i ograniczenia w ochronie ubezpieczeniowej

1. Poza przypadkami wskazanymi w OWU Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności także wtedy, gdy zdarzenie ubezpieczeniowe powstało:
1) w związku z operacją, w której Ubezpieczony był dawcą organu lub narządu,
2) w związku z przeprowadzeniem operacji plastycznej – kosmetycznych lub operacji zmiany płci,
3) w związku z przeprowadzeniem operacji, która nie jest zawarta w katalogu operacji chirurgicznych, o którym mowa w § 1 niniejszej klauzuli.
2. Jeżeli Ubezpieczony jest uprawniony do świadczenia z tytułu przeprowadzenia operacji chirurgicznej danego rodzaju, odpowiedzialność Ubezpieczyciela w stosunku do wypadków ubezpieczeniowych polegających na przeprowadzeniu następnych operacji tego samego rodzaju lub operacji innego rodzaju, ale wynikających lub powiązanych z operacją, za którą Ubezpieczony otrzymał świadczenie, a za które Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność, zostaje zawieszona na okres jednego roku kalendarzowego od dnia przeprowadzenia operacji, której przeprowadzenie uprawniało Ubezpieczonego do otrzymania świadczenia.

§ 6 Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka operacji chirurgicznej Ubezpieczonego wygasa w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 65 rok życia.

§ 7 Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Ubezpieczonego:

- 1) wniosku o wypłatę świadczenia,
- 2) kopii dowodu tożsamości Ubezpieczonego,
- 3) innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela,
- 4) karty informacyjnej leczenia szpitalnego.

§ 8 Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 32 OPERACJE CHIRURGICZNE UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1 Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

operacja chirurgiczna – zabieg chirurgiczny wykonany w szpitalu lub przeznaczony do tego placówce medycznej znajdującej się na terenie Unii Europejskiej, przez zespół lekarzy i pielęgniarek w celu przywrócenia prawidłowych czynności chorego narządu lub układu, usunięcia chorej tkanki, narządu lub jego części, usunięcia przyczyny choroby, ogniska chorobowego, dokonania przeszczepu, zwykle powiązany z koniecznością przecięcia skóry i innych tkanek. Katalog operacji chirurgicznych, za przeprowadzenie których ponosi odpowiedzialność Ubezpieczyciel dostępny jest w placówkach Ubezpieczyciela, na stronie internetowej: www.concordiaubezpieczenia.pl oraz stanowi załącznik do OWU (Załącznik nr 5).

Za operację nie uważa się zabiegów przeprowadzanych w celach diagnostycznych, takich jak: biopsja, punkcja, pobranie wycinków, zabiegi endoskopowe oraz drobnych zabiegów chirurgicznych niewymagających hospitalizacji, takich jak: szycie ran powierzchniowych czy usunięcie ciał obcych.

§ 2 Zdarzenie ubezpieczeniowe

Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność, gdy Ubezpieczony na skutek nieszczęśliwego wypadku zostanie poddany operacji chirurgicznej.

§ 3 Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie w postaci kwoty pieniężnej stanowiącej określony procent sumy ubezpieczenia dla ryzyka operacji chirurgicznych Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, w zależności od stopnia trudności danego rodzaju operacji. Stopień trudności operacji przyjmuje wartość wyrażoną w liczbach całkowitych, w skali od 1 do 3, od „operacji najcięższej” do „operacji najlżejszej”. W zależności od

stopnia trudności oraz danego rodzaju operacji wypłaca się następujący procent sumy ubezpieczenia:

- 1 stopień trudności – 100% sumy ubezpieczenia,
 - 2 stopień trudności – 45% sumy ubezpieczenia,
 - 3 stopień trudności – 15% sumy ubezpieczenia.
2. Wykaz rodzajów operacji objętych zakresem przedmiotowym Umowy ubezpieczenia, wraz z określeniem stopnia trudności, określa katalog operacji chirurgicznych, o którym mowa w § 1 niniejszej klauzuli (Załącznik nr 5).
 3. W przypadku, gdy dany rodzaj operacji chirurgicznej będzie uwzględniał w sobie inny rodzaj operacji chirurgicznej albo w przypadku wykonywania kilku operacji chirurgicznych podczas tego samego pobytu w szpitalu, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie ubezpieczeniowe za ten rodzaj operacji chirurgicznej, której stopień trudności jest najwyższy; w przypadku równego stopnia trudności, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie ubezpieczeniowe za jeden rodzaj operacji chirurgicznej.
 4. Wysokość wypłacanego przez Ubezpieczyciela świadczenia lub sumy świadczeń nie może łącznie przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka operacji chirurgicznych Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku – w odniesieniu do operacji chirurgicznych, którym Ubezpieczony został poddany w jednym rocznym okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.

§ 4 Następstwo świadczeń ubezpieczeniowych

Jeżeli Ubezpieczony zostanie poddany operacji chirurgicznej powodującej zajęcie odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z zapisami niniejszej klauzuli, a następnie w związku z tą operacją chirurgiczną bądź nieszczęśliwym wypadkiem będącym przyczyną tej operacji poniesie śmierć w ciągu 180 dni od daty poddania się przez Ubezpieczonego operacji chirurgicznej, i jednocześnie będzie zachodzić odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie ryzyka podstawowego śmierci Ubezpieczonego lub (o ile udzielono ochrony w tym zakresie):

- 1) jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli nie zostało jeszcze wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaca jedynie świadczenie główne z tytułu śmierci Ubezpieczonego;
- 2) jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli zostało już wypłacone, wówczas kwota świadczenia głównego z tytułu śmierci Ubezpieczonego ulegnie pomniejszeniu o kwotę wypłaconą wcześniej z tytułu operacji chirurgicznej Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku. Pomniejszenie nie przekroczy jednak kwoty świadczenia głównego należnego z tytułu śmierci Ubezpieczonego.

§ 5 Wyłączenia i ograniczenia w ochronie ubezpieczeniowej

1. Poza przypadkami wskazanymi w OWU Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności także wtedy, gdy zdarzenie ubezpieczeniowe powstało:
1) w związku z operacją, w której Ubezpieczony był dawcą organu lub narządu,
2) w związku z przeprowadzeniem operacji plastycznej – kosmetycznych lub operacji zmiany płci, z wyjątkiem leczenia ośpeceń i skaleceń, które były następstwem nieszczęśliwego wypadku,
3) w związku z przeprowadzeniem operacji, która nie jest zawarta w katalogu operacji chirurgicznych, o którym mowa w § 1 niniejszej klauzuli.
2. Jeżeli Ubezpieczony jest uprawniony do świadczenia z tytułu przeprowadzenia operacji chirurgicznej danego rodzaju, odpowiedzialność Ubezpieczyciela w stosunku do wypadków ubezpieczeniowych polegających na przeprowadzeniu następnych operacji tego samego rodzaju lub operacji innego rodzaju, ale wynikających lub powiązanych z operacją, za którą Ubezpieczony otrzymał świadczenie, a za które Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność, zostaje zawieszona na okres jednego roku kalendarzowego od dnia przeprowadzenia operacji, której przeprowadzenie uprawniało Ubezpieczonego do otrzymania świadczenia.

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka operacji chirurgicznej Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku wygasa w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 65 rok życia.

§ 7 Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Ubezpieczonego:

- 1) wniosku o wypłatę świadczenia,
- 2) kopii dowodu tożsamości Ubezpieczonego,
- 3) innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela,
- 4) dokumentów potwierdzających okoliczności zajścia nieszczęśliwego wypadku (np. opis zdarzenia, zaświadczenie lekarskie, protokoły policyjne, postanowienie o umorzeniu lub innej decyzji prokuratury itp.),
- 5) karty informacyjnej leczenia szpitalnego.

KLAUZULE

§ 8

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 33

URODZENIE SIĘ DZIECKA UBEZPIECZONEMU

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

dziecko Ubezpieczonego – Współubezpieczony – dziecko własne Ubezpieczonego, które urodziło się żywe, przy czym urodzenie nastąpiło nie wcześniej niż w 22 tygodniu ciąży lub dziecko przysposobione przez Ubezpieczonego w okresie ubezpieczenia.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego polegającego na urodzeniu się dziecka Ubezpieczonego bądź polegającego na przysposobieniu przez Ubezpieczonego dziecka. W odniesieniu do zdarzenia polegającego na przysposobieniu przez Ubezpieczonego dziecka za dzień zajścia zdarzenia uznaje się dzień przysposobienia dziecka.
2. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko urodzenia się dziecka Ubezpieczonego 9,5-miesięczną karencję.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego
W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia dla ryzyka urodzenia się dziecka Ubezpieczonego.

§ 4

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również:

- 1) wniosku o wypłatę świadczenia,
- 2) kopii dowodu tożsamości Uprawnionego,
- 3) odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka,
- 4) innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela.

§ 5

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 34

URODZENIE SIĘ MARTWEGO DZIECKA UBEZPIECZONEMU

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

dziecko Ubezpieczonego – Współubezpieczony – dziecko Ubezpieczonego, które urodziło się martwe, w konsekwencji czego został sporządzony akt urodzenia z adnotacją, że dziecko Ubezpieczonego urodziło się martwe, przy czym urodzenie nastąpiło nie wcześniej niż w 22 tygodniu ciąży.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego polegającego na śmierci dziecka Ubezpieczonego, w konsekwencji której został sporządzony akt urodzenia z adnotacją, że dziecko Ubezpieczonego urodziło się martwe.
2. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko urodzenia się martwego dziecka Ubezpieczonego 9,5-miesięczną karencję.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego
W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczyciel wypłaci sumę ubezpieczenia dla ryzyka urodzenia się martwego dziecka Ubezpieczonego.

§ 4

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również:

- 1) wniosku o wypłatę świadczenia,
- 2) kopii dowodu tożsamości Uprawnionego,
- 3) odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka, z adnotacją, że dziecko urodziło się martwe,
- 4) innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela.

§ 5

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 35

URODZENIE SIĘ DZIECKA Z WADĄ WRODZONĄ

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- 1) **wada wrodzona dziecka** – wystąpienie jednego ze stanów określonych w pkt 2) do 8) poniżej;
- 2) **fenyloketonuria** (ICD-10 E70.0) – choroba u podłoża której leży mutacja genu odpowiedzialnego za aktywność enzymu hydroksylazę fenyloalaninową (PAH). Rozpoznanie choroby musi być potwierdzone po minimum 7 dniach od dnia urodzin dziecka badaniem kolorymetrycznym wykazującym stężenie fenyloalaniny lub badaniem metabolitów fenyloalaniny w moczu z zastosowaniem FeCl₃. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela dotyczy (wg podziału klinicznego) fenyloketonurii klasycznej (aktywność PAH <1%, stężenie fenyloalaniny we krwi na zwykłej diecie >1200 µmol/l). Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za łagodne formy choroby takie jak fenyloketonuria łagodna (aktywność PAH 1-3%, stężenie fenyloalaniny we krwi na zwykłej diecie 600-1200 µmol/l) lub hiperfenyloalaninemia łagodna (aktywność PAH 3-6%, stężenie fenyloalaniny we krwi na zwykłej diecie <600 µmol/l);
- 3) **ubytek przegrody międzykomorowej** (ICD-10 Q21.0) – wrodzona wada serca, polega na ubytku w części błoniastej przegrody międzykomorowej lub części mięśniowej. Ubezpieczyciel odpowiada za te przypadki ubytku przegrody międzykomorowej, które wymagają leczenia chirurgicznego (operacji). Rozpoznanie choroby musi być potwierdzone badaniem radiologicznym lub USG pozwalającym określić wielkość i lokalizację ubytku oraz wielkość przecieku oraz badaniem EKG stwierdzającym patologiczny lewogram, głębokie załamki S w odprowadzeniach przedsercowych V1-V3, wysokie załamki R w odprowadzeniach V4-V6;
- 4) **galaktozemia** (ICD-10 E74.2) – choroba genetyczna objawiająca się brakiem enzymu galaktozo-1-fosforanourydylo-transferazy (G-1-UPT) lub brakiem galaktokinazy co doprowadza do niemożliwości przekształcenia galaktozy w glukozę. Rozpoznanie choroby musi być potwierdzone wynikami badań stwierdzających podwyższone stężenie galaktozy we krwi, obecności galaktozy w moczu oraz brakiem transferazy w krwinkach czerwonych;
- 5) **tetralogia Fallota (zespół Fallota)** (ICD-10 Q21.3) – wrodzona wada serca, na którą składają się zwężenie drogi odpływu prawej komory, duży ubytek w przegrodzie międzykomorowej, przesunięcie w prawo aorty (aorta jeździec, prawostronne położenie aorty, dekstopozycja aorty) oraz przerost prawej komory serca, wtórny do zwężenia. Rozpoznanie choroby musi być potwierdzone badaniem radiologicznym lub USG oraz badaniem EKG;
- 6) **zespół Downa** (ICD-10 Q90) – zespół wad wrodzonych spowodowany obecnością dodatkowego chromosomu 21 albo jego części, objawiający się typowymi dla tej choroby cechami dysmorficznymi. Rozpoznanie choroby musi być potwierdzone badaniem cytogenetycznym. Ubezpieczyciel odpowiada za urodzenia dziecka z Zespołem Downa, którego matka nie ukończyła w dniu urodzin dziecka 37 roku życia;
- 7) **wodogłowie wrodzone** (ICD-10 Q03) – zwiększenie objętości płynu mózgowo-rdzeniowego noworodka w układzie komorowym mózgu spowodowane nieprawidłowym krążeniem płynu mózgowo-rdzeniowego w następstwie wrodzonych wad anatomicznych powodujących wzrost ciśnienia śródczaszkowego powyżej wartości 3 cm H₂O. Definicja nie obejmuje wodogłowia nabytego (ICD-10 G91), wodogłowia spowodowanego wrodzoną toksoplazmozą (ICD-10 P37.1), wodogłowia ze współistniejącym rozszczepem kręgosłupa (Q05.0-Q05.4) oraz Zespołu Arnolda-Chiari (Q07.0). Rozpoznanie choroby musi być potwierdzone badaniem USG lub badaniem tomograficznym;
- 8) **mukowiscydoza** (ICD-10 E84) – wrodzona, genetycznie uwarunkowana choroba ogólnoustrojowa o różnorodnej ekspresji klinicznej, będąca następstwem mutacji genu odpowiedzialnego za syntezę błonowego kanału chlorkowego CFTR. Ubezpieczyciel – w ramach niniejszej definicji – odpowiada wyłącznie mutacją delta F 508. Rozpoznanie choroby musi być potwierdzone dodatnim wynikiem testu potowego (Cl⁻ >60 mmol/l w co najmniej dwóch badaniach), wykryciem mutacji w obu allelach CFTR, lub dużą wartością przezbłonowej różnicy potencjałów;
- 9) **dziecko Ubezpieczonego** – Współubezpieczony; dziecko własne Ubezpieczonego, które urodziło się żywe, przy czym urodzenie nastąpiło nie wcześniej niż w 22 tygodniu ciąży lub dziecko przysposobione przez Ubezpieczonego w okresie ubezpieczenia.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

Wyłączenia odpowiedzialności

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci urodzenia się dziecka Ubezpieczonego z wadą wrodzoną, jeśli zdiagnozowanie wady wrodzonej dziecka nastąpi przed upływem 180 dni od daty urodzenia dziecka.
2. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko urodzenia się dziecka Ubezpieczonego z wadą wrodzoną 9,5-miesięczną karencję.
3. Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego jest orzeczenie stwierdzające wystąpienie jednej ze wskazanych w § 1 chorób oraz fakt, że dziecko urodziło się żywe, a w akcie urodzenia dziecka Ubezpieczonego wymieniony jest jako rodzic.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci urodzenia się dziecka z wadą wrodzoną, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonego świadczenie w wysokości sumy ubezpieczenia dla ryzyka urodzenia się Ubezpieczonego dziecka z wadą wrodzoną.
2. Świadczenie zostanie wypłacone, jeśli urodziło się dziecko, u którego stwierdzono jedną lub kilka wad lub chorób wskazanych w § 1. Świadczenie wypłacane jest w wysokości sumy ubezpieczenia dla ryzyka urodzenia się Ubezpieczonego dziecka z wadą wrodzoną niezależnie od tego, ile wad wrodzonych dziecka Ubezpieczonego zostało stwierdzonych.

§ 4

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia w przypadku urodzenia się dziecka z wadą wrodzoną, jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również wszelkiej dokumentacji medycznej, potwierdzającej wystąpienie jednej z ww. chorób/wad.

§ 5

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 36

POKRYCIE KOSZTÓW PRZESZCZEPÓW LUB REKONSTRUKCJI ORGANU W WYNIKU CHOROBY NOWOTWOROWEJ LUB W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

nowotwór złośliwy (choroba nowotworowa) – nowotwór (guz) złośliwy, charakteryzujący się niekontrolowanym wzrostem i rozprzestrzenianiem się komórek nowotworowych, powodujący naciekanie i niszczenie prawidłowych tkanek. Rozpoznanie musi zostać potwierdzone badaniem histopatologicznym.

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również przypadki białaczki, chłoniaka złośliwego (w tym chłoniaka skóry), chorobę Hodgkina, złośliwe nowotwory szpiku kostnego i mięsaka.

Z ochrony ubezpieczeniowej wykluczone są:

- a) rak nieinwazyjny (carcinoma in situ), dysplazja oraz wszelkie zmiany przedrakowe,
- b) rak gruczołu krokowego w stopniu zaawansowania mniejszym niż T2N0M0,
- c) wszelkie nowotwory skóry z wyjątkiem czerniaka złośliwego przekraczającego warstwę naskórka,
- d) rak brodawkowaty tarczycy ograniczony do gruczołu tarczowego,
- e) wszelkie nowotwory współistniejące z infekcją HIV.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność, gdy Ubezpieczony poddał określoną część ciała przeszczepowi bądź rekonstrukcji lub nabył protezy. Warunkiem odpowiedzialności Ubezpieczyciela jest, aby przeszczep, rekonstrukcja lub nabycie protezy było następstwem określonego uszczerbku na zdrowiu, którego Ubezpieczony doznał na skutek nowotworu złośliwego (choroby nowotworowej) lub nieszczęśliwego wypadku. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność wyłącznie w odniesieniu do tych rodzajów uszczerbków na zdrowiu, których następstwem było poddanie określonej części ciała Ubezpieczonego przeszczepowi bądź rekonstrukcji lub nabycie protezy przez Ubezpieczonego, które zostały wymienione w Załączniku nr 4, dostępnej na stronie internetowej: www.concordiaubezpieczenia.pl oraz stanowiącej załącznik do OWU. Odpowiedzialność

Ubezpieczyciela zachodzi zarówno w przypadku, gdy uszczerbek na zdrowiu jest bezpośrednią konsekwencją nowotworu złośliwego (choroby nowotworowej) lub nieszczęśliwego wypadku, jak również, gdy jest konsekwencją związanych z nimi leczenia.

2. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko pokrycia kosztów przeszczepów lub rekonstrukcji organu w wyniku nowotworu złośliwego (choroby nowotworowej) lub następstw nieszczęśliwych wypadków 6-miesięczną karencję, która jednak nie ma zastosowania w przypadku gdy przyczyną przeszczepów lub rekonstrukcji organu był nieszczęśliwy wypadek, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia.
3. W przypadku, gdy zdarzenie ubezpieczeniowe ma związek z chorobą Ubezpieczonego, odpowiedzialność Ubezpieczyciela istnieje pod warunkiem, że choroba, która była bezpośrednią i główną przyczyną przeprowadzenia danego przeszczepu lub rekonstrukcji organu została zdiagnozowana w okresie ubezpieczenia.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia Ubezpieczonemu świadczenia ubezpieczeniowego w postaci kwoty pieniężnej stanowiącej określony procent sumy ubezpieczenia dla ryzyka pokrycia kosztów przeszczepów lub rekonstrukcji organu w wyniku choroby nowotworowej lub w następstwie nieszczęśliwego wypadku oraz procentu danego uszczerbku na zdrowiu ustalonego w zależności od stopnia doznanego przez Ubezpieczonego uszczerbku na zdrowiu, zgodnie z Załącznikiem nr 4.
2. Jeśli w wyniku jednej przyczyny Ubezpieczony dozna kilku rodzajów uszczerbków na zdrowiu, których następstwem było poddanie określonych części ciała Ubezpieczonego przeszczepowi, bądź rekonstrukcji lub nabycie protez przez Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, świadczenie ubezpieczeniowe wypłacane przez Ubezpieczyciela obejmuje wszystkie rodzaje przeszczepów bądź rekonstrukcji, których poddał się Ubezpieczony, jak również wszystkie przypadki nabycia protez w związku z tym samym zdarzeniem.
3. W przypadku, gdy przeszczep bądź rekonstrukcja bądź nabycie protezy spowodowane doznaniem danego rodzaju uszczerbku na zdrowiu (zgodnie z Załącznikiem nr 4) w wyniku zajścia tego samego zdarzenia, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie ubezpieczeniowe za przeprowadzenie przeszczepu bądź rekonstrukcji lub nabycie protezy, za które świadczenie ubezpieczeniowe będzie najwyższe (przykładowo w przypadku protezy ramienia powyżej stawu łokciowego, Ubezpieczyciel wypłaca jedynie świadczenie z tego tytułu, a nie wypłaca świadczeń z tytułu protezy przedramienia powyżej stawu promieniowo-nadgarstkowego).
4. Wysokość wypłacanego przez Ubezpieczyciela świadczenia lub sumy świadczeń nie może łącznie przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka pokrycia kosztów przeszczepów lub rekonstrukcji organu w wyniku choroby nowotworowej lub w następstwie nieszczęśliwego wypadku, których Ubezpieczony dokonał w rocznym okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu.

§ 4

Wyłączenia i ograniczenia w ochronie ubezpieczeniowej

1. Poza przypadkami wskazanymi w OWU Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności także wtedy, gdy zdarzenie ubezpieczeniowe powstało:
 - 1) w związku z przeprowadzeniem operacji plastycznej – kosmetycznych niezwiązanych z chorobą nowotworową lub nieszczęśliwym wypadkiem,
 - 2) w wyniku leczenia i zabiegów stomatologicznych niezwiązanych z chorobą nowotworową lub nieszczęśliwym wypadkiem,
 - 3) w następstwie zaburzeń zachowania, nerwic i uzależnień (w tym w szczególności uzależnień od alkoholu, narkotyków, leków),
 - 4) w związku z pełnieniem przez Ubezpieczonego służby wojskowej w jakimkolwiek kraju.
2. Ochrona ubezpieczeniowa zostaje ograniczona od ostatniego dnia miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 60 rok życia do przeszczepów i rekonstrukcji powstałych wyłącznie i bezpośrednio w wyniku następstw nieszczęśliwych wypadków.

§ 5

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Ubezpieczonego:

- 1) wniosku o wypłatę świadczenia,
- 2) kopii dowodu tożsamości Ubezpieczonego,
- 3) dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie przeszczepu bądź rekonstrukcji lub zakup protezy,
- 4) dokumenty potwierdzające okoliczności zajścia nieszczęśliwego wypadku (np. opis zdarzenia,

zaświadczenie lekarskie, protokoły policyj, postanowienie o umorzeniu lub innej decyzji prokuratury itp.), jeśli zdarzenie ubezpieczeniowe nastąpiło w wyniku nieszczęśliwego wypadku,

- 5) innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela.

§ 6

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 37 ZAPADNIĘCIE UBEZPIECZONEGO W ŚPIĄCZKĘ W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

śpiączka – stan, w którym znalazł się Ubezpieczony w następstwie nieszczęśliwego wypadku, odpowiadający w skali oceny poziomu przytomności GCS (skala Glasgow) ocenie GCS 5 lub niższej. Jako śpiączka nie jest traktowana w ramach niniejszej definicji: śpiączka wprowadzona farmakologicznie oraz śpiączka wynikała na skutek zawału serca i udaru mózgu oraz wszelkich innych chorób Ubezpieczonego.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci zapadnięcia Ubezpieczonego w śpiączkę w następstwie nieszczęśliwego wypadku, jeśli Ubezpieczony zapadł w śpiączkę, wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku, w okresie 10 dni od daty nieszczęśliwego wypadku.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci zapadnięcia Ubezpieczonego w śpiączkę w następstwie nieszczęśliwego wypadku, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie dzienne za każdy dzień śpiączki Ubezpieczonego licząc od dnia zapadnięcia Ubezpieczonego w śpiączkę.
2. Wysokość świadczenia dziennego wynosi 1% sumy ubezpieczenia dla ryzyka zapadnięcia Ubezpieczonego w śpiączkę w następstwie nieszczęśliwego wypadku.
3. Ubezpieczyciel w ramach jednej Umowy ubezpieczenia wypłaci nie więcej niż wysokość 100% sumy ubezpieczenia (100 świadczeń dziennych).

§ 4

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Ubezpieczonego:

- 1) wniosku o wypłatę świadczenia,
- 2) kopii dowodu tożsamości Ubezpieczonego,
- 3) innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela, w szczególności wskazanych w OWU,
- 4) dokumenty potwierdzające okoliczności zajścia nieszczęśliwego wypadku (np. opis zdarzenia, zaświadczenie lekarskie, protokoły policyj, postanowienie o umorzeniu lub innej decyzji prokuratury itp.),
- 5) dokumenty medyczne potwierdzające rozpoznanie choroby.

§ 5

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 38 POKRYCIE KOSZTÓW UTRZYMANIA I OBSŁUGI ZADŁUŻENIA

§ 1

Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci wystąpienia w życiu Ubezpieczonego, w trakcie spłacania pożyczki i/lub kredytu i ponoszenia opłat eksploatacyjnych z tytułu użytkowania miejsca zamieszkania, trwałej i całkowitej niezdolności do pracy Ubezpieczonego w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub choroby i/lub czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w wyniku nieszczęśliwego wypadku. Warunkiem odpowiedzialności Ubezpieczyciela jest zajście nieszczęśliwego wypadku lub zdiagnozowanie choroby, będących podstawą orzeczenia niezdolności do pracy, w okresie ubezpieczenia.
2. Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajścia trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy jest

orzeczenie wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym lekarza orzecznika:

- 1) na okres nie krótszy niż 5 lat,
- 2) lub wydane po sobie orzeczenia ustalające całkowitą niezdolność do pracy na następujące po sobie nieprzerwane okresy nie krótsze niż jeden rok, jeśli okres niezdolności do pracy liczony od daty, w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy wyniesie łącznie co najmniej 5 lat. Jednak w takim przypadku odpowiedzialność Ubezpieczyciela istnieje pod warunkiem, że data, w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy, przypada po rozpoczęciu okresu ochrony ubezpieczeniowej.
3. Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajścia czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w wyniku nieszczęśliwego wypadku jest pojedyncze orzeczenie stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy, wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym lekarza orzecznika na okres nie krótszy niż 6 miesięcy. Jednak jako podstawy do uznania zajścia czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy nie uznaje się orzeczeń wydanych w celu ustalenia prawa do świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku chorobowego. Wydanie kolejnego orzeczenia przedłużającego okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy nie będzie uważane za wystąpienie nowego zdarzenia ubezpieczeniowego.

4. Za dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego przyjmuje się dzień wskazany w orzeczeniu wydanym przez lekarza orzecznika jako początek trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w wyniku choroby lub nieszczęśliwego wypadku lub dzień wskazany w orzeczeniu wydanym przez lekarza orzecznika jako początek czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy, jeśli przyczyną był nieszczęśliwy wypadek. Jednak jeśli trwała i całkowita niezdolność do pracy ustalono na podstawie wydanych po sobie orzeczeń ustalających całkowitą niezdolność do pracy na następujące po sobie nieprzerwane okresy nie krótsze niż jeden rok, za dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego przyjmuje się dzień wydania orzeczenia, z którego wynika, że łączny okres całkowitej niezdolności do pracy, liczony od daty, w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy, wyniesie co najmniej 5 lat.
5. W odniesieniu do świadczeń, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 2), odpowiedzialność Ubezpieczyciela zachodzi pod warunkiem, że dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego określany zgodnie z regulami wskazanymi w ust. 1-4 przypada na okres, w którym Ubezpieczony jest stroną umowy pożyczki lub kredytu.
6. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko pokrycia kosztów utrzymania i obsługi zadłużenia 6-miesięczną karencję, która jednak nie ma zastosowania w przypadku gdy przyczyną zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, o którym mowa w ust. 1, był nieszczęśliwy wypadek, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia.

§ 2

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie w wysokości zgodnej z zapisami ust. 3, 4 i sumą ubezpieczenia dla ryzyka pokrycia kosztów utrzymania i obsługi zadłużenia.
2. Świadczenie, o którym mowa w ust. 1, składa się z dwóch elementów:
 - 1) świadczenia polegającego na pokryciu ryczałtowo opłat, które Ubezpieczony musi ponosić w związku z użytkowaniem miejsca zamieszkania (opłaty za prąd, gaz, wodę itp.);
 - 2) świadczenia polegającego na spłacaniu kredytu/ów (pożyczek itp.), które w okresie niezdolności do pracy Ubezpieczony jest zobowiązany spłacać.
3. Świadczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1), jest świadczeniem jednorazowym i wynosi 40% sumy ubezpieczenia dla ryzyka pokrycia kosztów utrzymania i obsługi zadłużenia.
4. Świadczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2), jest świadczeniem jednorazowym i jest wypłacane w wysokości kosztów wynikających z umowy kredytu lub pożyczki, do których spłaty jest zobowiązany Ubezpieczony w danym okresie, zgodnie z postanowieniami ust. 6, w terminach i w kwotach wynikających z umowy kredytu lub pożyczki, jednak maksymalnie do limitu 60% sumy ubezpieczenia dla ryzyka pokrycia kosztów utrzymania i obsługi zadłużenia.
5. W odniesieniu do świadczenia wskazanego w ust. 2 pkt 1) Ubezpieczony nie jest zobowiązany do przedstawiania jakichkolwiek rachunków.
6. W odniesieniu do świadczenia wskazanego w ust. 2 pkt 2) Ubezpieczony zobowiązany jest do przedstawiania umowy kredytu/umowy pożyczki, w której wskazany, jest harmonogram spłat rat kredytu/pożyczki, a w której Ubezpieczony występuje jako pożyczkobiorca lub kredytobiorca lub współpożyczko/współkredytobiorca. Świadczenie pokrywa zarówno ratę kapitałową, jak i odsetki, ale z wyłączeniem odsetek wynikających z niedotrzymania terminów spłaty kredytu/pożyczki.
7. Wysokość wypłacanego przez Ubezpieczyciela świadczenia lub sumy świadczeń nie może łącznie przekroczyć sumy ubezpieczenia dla ryzyka pokrycia

kosztów utrzymania i obsługi zadłużenia, w odniesieniu do trwałej i całkowitej niezdolności do pracy Ubezpieczonego w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub choroby i/lub czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w wyniku nieszczęśliwego wypadku, która wystąpiła w rocznym okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela. Po rozpoczęciu kolejnego rocznego okresu ubezpieczenia limit ten ulega przywróceniu. Przy czym kolejne świadczenie może być wypłacone jedynie w przypadku:

- 1) czasowej niezdolności do pracy – gdy Ubezpieczony odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upłynek okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia), a następnie Ubezpieczony zostanie ponownie uznany za czasowo niezdolnego do pracy wskutek innego nieszczęśliwego wypadku niż nieszczęśliwy wypadek, który spowodował poprzednią czasową niezdolność do pracy;
- 2) trwałej i całkowitej niezdolności do pracy w wyniku nieszczęśliwego wypadku – gdy Ubezpieczony odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upłynek okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia), a następnie wystąpi kolejne zdarzenie ubezpieczeniowe polegające na uznaniu Ubezpieczonego za całkowicie i trwale niezdolnego do pracy wskutek innego nieszczęśliwego wypadku niż nieszczęśliwy wypadek, który spowodował poprzednią czasową niezdolność do pracy;
- 3) trwałej i całkowitej niezdolności do pracy w wyniku choroby – gdy Ubezpieczony odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upłynek okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia), a następnie wystąpi kolejne zdarzenie ubezpieczeniowe polegające na uznaniu Ubezpieczonego za całkowicie i trwale niezdolnego do pracy, a jednocześnie ponownie wystąpienie całkowitej niezdolności do pracy będzie spowodowane:
 - a) inną chorobą niż choroba, która spowodowała poprzednią całkowitą niezdolność do pracy;
 - b) oraz inną chorobą, niż choroba pozostająca w związku z chorobą, o której mowa w pkt a).

§ 3

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

1. Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka pokrycia kosztów utrzymania i obsługi zadłużenia wygasa na okres, w którym Ubezpieczony stracił status ubezpieczonego w ramach systemu ubezpieczeń społecznych pozwalającym na potencjalne uzyskanie przez Ubezpieczonego orzeczenia organu emerytalno-rentowego wskazanego w § 1 ust. 2 i 3. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana w ramach niniejszej klauzuli zostaje przywrócona, w momencie, w którym Ubezpieczony odzyskał ten status, chyba że zaszyły inne przesłanki wygaśnięcia tej ochrony, wskazane w ust. 2.
2. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub choroby, za które Ubezpieczyciel jest zobowiązany wypłacić świadczenie dodatkowe w ramach niniejszej klauzuli, ochrona ubezpieczeniowa udzielana w ramach niniejszej klauzuli ulega zawieszeniu na okres od dnia zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego do dnia, w którym Ubezpieczony odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upłynek okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia). Po tym czasie ochrona ubezpieczeniowa w ramach niniejszej klauzuli ulega przywróceniu.

§ 4

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego dokumentów wskazanych w OWU, oraz dokumentów (orzeczeń) wydanych przez organ emerytalno-rentowy potwierdzających niezdolność do pracy oraz innych dokumentów potwierdzających zobowiązania ciążące na Ubezpieczonym (w szczególności umowy kredytu, pożyczki).

§ 5

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 39 PRZERWANIE NAUKI DZIECKA NA STUDIACH WYŻSZYCH W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU LUB CHOROBY

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- 1) **dziecko** – osoba ubezpieczona w wieku do 25 lat lub dziecko własne Ubezpieczonego, przysposobione lub pasierb, jeżeli nie żyje naturalny ojciec lub naturalna matka pasierba lub osoba, której Ubezpieczony jest prawnym opiekunem i sprawuje władzę rodzicielską;
- 2) **choroba** – stan objęty ochroną ubezpieczeniową z Umowy ubezpieczenia, określonych w pkt 3 do 8, zdiagnozowany przez lekarza w okresie ubezpieczenia;
- 3) **zawał serca** – martwica części mięśnia sercowego wywołana nagłym przerwaniem dopływu krwi do określonego obszaru mięśnia sercowego. Rozpoznanie musi być oparte na stwierdzeniu wzrostu lub spadku stężenia biomarkerów sercowych we krwi (troponiny I, troponiny T lub CK-MB), z co najmniej jedną wartością przekraczającą 99. percentyl zakresu górnej granicy referencyjnej, z współistnieniem co najmniej jednym z wymienionych niżej klinicznych wykładników niedokrwienia mięśnia sercowego:
 - a) typowe objawy kliniczne zawału mięśnia sercowego;
 - b) jeden z następujących objawów EKG wskazujących na świeże niedokrwienie mięśnia sercowego: nowo powstałe uniesienie lub obniżenie odcinka ST-T, odwrócenie załamka T, nowe patologiczne załamki Q lub nowo powstały blok lewej odnogi pęczka Hisa. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje innych ostrych zespołów wieńcowych;
- 4) **udar mózgu** – martwica tkanki mózgowej wywołana przerwaniem dopływu krwi do określonego obszaru mózgowia lub krwotokiem do tkanki mózgowej, przy współistnieniu wszystkich niżej wymienionych okoliczności:
 - a) wystąpienie nowych klinicznych objawów neurologicznych odpowiadających udarowi mózgu;
 - b) obecność obiektywnych ubytków neurologicznych stwierdzanych w badaniu neurologicznym przez okres min. 60 dni od chwili rozpoznania udaru mózgu;
 - c) obecność nowych zmian charakterystycznych dla udaru mózgu w obrazie tomografii komputerowej lub jądrowego rezonansu magnetycznego (o ile badania takie były przeprowadzone).

Z ochrony ubezpieczeniowej wykluczone są:

- a) epizody przemijającego niedokrwienia mózgu (TIA);
 - b) zawał mózgu lub krwawienia śródczaszkowe spowodowane zewnętrznym urazem;
 - c) nowotwór – nowotwór (guz) złośliwy, charakterystyczny się niekontrolowanym wzrostem i rozprzestrzenianiem się komórek nowotworowych, powodujący naciekanie i niszczenie prawidłowych tkanek. Rozpoznanie musi zostać potwierdzone badaniem histopatologicznym.
- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również przypadki białaczki, chłoniaka złośliwego (w tym chłoniaka skóry), choroby Hodgkina, złośliwe nowotwory szpiku kostnego i mięsaka.
- Z ochrony ubezpieczeniowej wykluczone są:
- a) rak nieinwazyjny (carcinoma in situ), dysplazja oraz wszelkie zmiany przedrakowe,
 - b) rak gruczołu krokowego w stopniu zaawansowania mniejszym niż T2N0M0,
 - c) wszelkie nowotwory skóry z wyjątkiem czerniaka złośliwego przekraczającego warstwę naskórka,
 - d) rak brodawkowaty tarczycy ograniczony do gruczołu tarczowego,
 - e) wszelkie nowotwory współistniejące z infekcją HIV;
- 6) **przeszczep narządów** – przeszczepienie osobie ubezpieczonej jako biorcy jednego z niżej wymienionych kompletnych narządów lub zakwalifikowanie Ubezpieczonego na oficjalną listę biorców oczekujących na przeszczep jednego z niżej wymienionych narządów: serca, płuca, wątroby, nerek lub trzustki. Ubezpieczonemu nie są objęte przeszczepy narządów innych niż wymienione powyżej, części narządów, tkanek lub komórek;
 - 7) **chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych** – przeprowadzenie operacyjnej korekty zwężenia lub zamknięcia co najmniej jednej tętnicy wieńcowej u osoby z objawami niewydolności naczyń wieńcowych, poprzez wytworzenie pomostów omijających (by-pass) z użyciem przeszczepów naczyń, wykonane na otwartym sercu. Wskazania medyczne do przeprowadzenia tego typu zabiegu operacyjnego muszą być udokumentowane wynikami badań naczyń (koronarografia). W tym przypadku, za chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych nie uważa się leczenia wrodzonych wad serca i naczyń;
 - 8) **niewydolność nerek** – schyłkowe stadium choroby nerek (niewydolność nerek), wyrażające się nieodwracalnym upośledzeniem czynności obu nerek oraz stanowiące bezwzględne wskazanie do przewlekłej dializoterapii.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci nieszczęśliwego wypadku lub zdiagnozowania choroby, w następstwie których doszło do przerwania nauki Ubezpieczonego lub dziecka Ubezpieczonego na studiach wyższych.
2. Za zdarzenie ubezpieczeniowe nie uważa się przerwania nauki na studiach wyższych w postaci urlopu dziekańskiego lub zmiany trybu nauki.
3. Za naukę na studiach wyższych uznaje się wpisanie na listę studentów Publicznej lub Niepublicznej Uczelni Wyższej, które uzyskały zezwolenie Ministra Edukacji Narodowej do kształcenia studentów i nadawania tytułu licencjata i/lub magistra.
4. W okresie pierwszych 90 dni trwania ochrony ubezpieczeniowej Ubezpieczyciel będzie ponosił ryzyko zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci przerwania nauki dziecka na studiach wyższych tylko w przypadku, jeżeli będzie ono następstwem nieszczęśliwego wypadku.
5. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność pod warunkiem, że w chwili zajścia zdarzenia Ubezpieczony lub dziecko Ubezpieczonego nie miało ukończonego 25 roku życia.
6. Za dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego przyjmuje się dzień wskazany w orzeczeniu wydanym przez lekarza orzecznika jako początek trwałej i całkowitej niezdolności do pracy, o ile przypada on na dzień, w którym dziecko odbywa naukę na studiach wyższych, jeżeli nauka ta została przerwana wskutek nieszczęśliwego wypadku lub choroby będącego podstawą orzeczenia o niezdolności do pracy. Jednak jeśli trwała i całkowita niezdolność do pracy ustalono na podstawie wydanych po sobie orzeczeń ustalających całkowitą niezdolność do pracy na następujące po sobie nieprzerwanie okresy nie krótsze niż jeden rok, za dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego przyjmuje się dzień wydania orzeczenia, z którego wynika, że łączny okres całkowitej niezdolności do pracy, liczony od daty, w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy, wyniesie co najmniej 5 lat.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci przerwania nauki Ubezpieczonego lub dziecka Ubezpieczonego na studiach wyższych, w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub choroby, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie w wysokości sumy ubezpieczenia dla ryzyka przerwania nauki dziecka na studiach wyższych, w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub choroby.
2. Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego jest orzeczenie stwierdzające trwałą i całkowitą niezdolność do pracy Ubezpieczonego lub dziecka Ubezpieczonego, której przyczyną był nieszczęśliwy wypadek lub choroba, wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym lekarza orzecznika:
 - a) na okres nie krótszy niż 5 lat,
 - b) lub wydane po sobie orzeczenia ustalające całkowitą niezdolność do pracy na następujące po sobie nieprzerwanie okresy nie krótsze niż jeden rok, jeśli okres niezdolności do pracy liczony od daty, w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy wyniesie łącznie co najmniej 5 lat. Jednak w takim przypadku odpowiedzialność Ubezpieczyciela istnieje pod warunkiem, że data w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy przypada po rozpoczęciu okresu ochrony ubezpieczeniowej.

§ 4

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

1. Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka przerwania nauki dziecka na studiach wyższych w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub choroby wygasa na okres, w którym Ubezpieczony nie posiada żadnego dziecka w rozumieniu § 1 pkt 1) niniejszej klauzuli.
2. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego lub dziecka Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub choroby, za które Ubezpieczyciel jest zobowiązany wypłacić świadczenie dodatkowe w ramach niniejszej klauzuli, ochrona ubezpieczeniowa udzielana w ramach niniejszej klauzuli ulega zawieszeniu na okres od dnia zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego do dnia, w którym Ubezpieczony lub dziecko Ubezpieczonego odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upłynek okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia) oraz pod warunkiem, że Ubezpieczony nie posiada innego dziecka w rozumieniu § 1 pkt 1) niniejszej klauzuli. Po tym czasie ochrona ubezpieczeniowa w ramach niniejszej klauzuli ulega przywróceniu.

§ 5 Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia w przypadku ryzyka przerwania nauki dziecka na studiach wyższych w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub choroby jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również orzeczenia lekarza orzecznika o trwałej i całkowitej niezdolności do pracy, dokumentu z uczelni informującego o skreśleniu dziecka z listy studentów oraz dokumentacji potwierdzającej zajście zdarzenia ubezpieczeniowego.

§ 6 Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 40 POMOC MEDYCZNA W NAGŁYCH PRZYPADKACH

§ 1 Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia, przy czym poniższe definicje mają zastosowanie jedynie do niniejszej klauzuli i zmieniają znaczenia poszczególnych terminów nadanych im w OWU bądź innych klauzulach:

- 1) **choroba przewlekła** – stan chorobowy, którego pierwsze objawy fizyczne lub rozpoznanie na podstawie odchyleń w badaniach dodatkowych miały miejsce przed datą rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej i które nawróciły, trwały nadal, zaostriły się lub dawały powikłania w trakcie trwania ochrony ubezpieczeniowej;
- 2) **Centrum Alarmowe** – jednostka organizująca i realizująca świadczenia ubezpieczeniowe, wynikające z niniejszej Umowy ubezpieczenia dodatkowego, w imieniu i na zlecenie Ubezpieczyciela. Ubezpieczony obowiązany jest zgłosić zaistnienie zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową na podstawie OWU do Centrum Alarmowego. Dane identyfikujące Centrum Alarmowe Ubezpieczony otrzymuje wraz z indywidualnym potwierdzeniem przystąpienia do ubezpieczenia grupowego;
- 3) **dziecko** – osoba/osoby pozostające pod władzą rodzicielską Ubezpieczonego, na state z nim zamieszkujące, która/które w momencie zajścia zdarzenia assistance nie przekroczyły 15 roku życia;
- 4) **lekarz** – osoba posiadająca obowiązujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej kwalifikacje, potwierdzone wymaganymi dokumentami, do udzielania świadczeń medycznych, niebędąca członkiem najbliższej rodziny Ubezpieczonego;
- 5) **lekarz Centrum Alarmowego** – lekarz konsultant Centrum Alarmowego;
- 6) **miejsce zamieszkania** – mieszkanie lub dom jednorodzinny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego adres jest wskazany przez Ubezpieczonego jako miejsce stałego zamieszkania lub adres korespondencyjny, w zależności od tego, gdzie nastąpiło pierwsze zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową i zgłoszone przez Ubezpieczonego do Centrum Alarmowego. W przypadku zmiany miejsca zamieszkania po zgłoszeniu zdarzenia ubezpieczeniowego, Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadomić o tym Ubezpieczyciela pisemnie za pomocą listu poleconego, a ochrona ubezpieczeniowa w nowym miejscu zamieszkania jest skuteczna po upływie 48 godz. od wpływu pisma do Ubezpieczyciela;
- 7) **nagłe zachorowanie** – powstały w sposób nagły stan chorobowy zagrażający życiu lub zdrowiu Ubezpieczonego, wymagający natychmiastowej pomocy lekarza;
- 8) **osoba niesamodzielną** – osoba zamieszkująca w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego w momencie zajścia zdarzenia uzasadniającego konieczność świadczenia assistance, która ze względu na zły stan zdrowia, podeszły wiek lub wady wrodzone nie jest samodzielną i nie może zaspokajać swoich podstawowych potrzeb życiowych oraz wymaga stałej opieki;
- 9) **rok ubezpieczeniowy** – następujące po sobie kolejne okresy 12-miesięczne; pierwszy rok ubezpieczeniowy rozpoczyna się w pierwszym dniu odpowiedzialności Ubezpieczyciela w stosunku do Ubezpieczonego;
- 10) **udar mózgu** – martwica tkanki mózgowej wywołana przerwaniem dopływu krwi do określonego obszaru mózgowia lub krwotokiem do tkanki mózgowej, przy współistnieniu wszystkich niżej wymienionych okoliczności:
 - a) wystąpienie nowych klinicznych objawów neurologicznych odpowiadających udarowi mózgu,
 - b) obecność obiektywnych ubytków neurologicznych stwierdzanych w badaniu neurologicznym przez okres min. 60 dni od chwili rozpoznania udaru mózgu,
 - c) obecność nowych zmian charakterystycznych dla udaru mózgu w obrazie tomografii komputerowej lub jądrowego rezonansu magnetycznego (o ile badania takie były przeprowadzone).

Z ochrony ubezpieczeniowej wykluczone są:

 - a) epizody przemijającego niedokrwienia mózgu (TIA),
 - b) zawał mózgu lub krwawienia śródczaszkowe spowodowane zewnętrznym urazem,

- c) wtórny krwotok do istniejących ognisk poudarowych,
 - d) jakiegokolwiek inne zmiany w mózgu możliwe do rozpoznania metodami obrazowymi bez współistnienia, odpowiadających tym zmianom, objawów klinicznych;
- 11) **zawał serca** – martwica części mięśnia sercowego wywołana nagłym przerwaniem dopływu krwi do określonego obszaru mięśnia sercowego. Rozpoznanie musi być oparte na stwierdzeniu wzrostu lub spadku stężenia biomarkerów sercowych we krwi (troponiny I, troponiny T lub CK-MB), z co najmniej jedną wartością przekraczającą 99. Percentyl zakresu górnej granicy referencyjnej, z współistnieniem co najmniej jednym z wymienionych niżej klinicznych wykładników niedokrwienia mięśnia sercowego:
 - a) typowe objawy kliniczne zawału mięśnia sercowego;
 - b) jeden z następujących objawów EKG wskazujących na świeże niedokrwienie mięśnia sercowego: nowo powstałe uniesienie lub obniżenie odcinka ST-T, odwrócenie załamka T, nowe patologiczne załamki Q lub nowo powstały blok lewej odnogi pęczka Hisa.

Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje innych ostrych zespołów wieńcowych;
 - 12) **nowotwór złośliwy** – nowotwór (guz) złośliwy, charakteryzujący się niekontrolowanym wzrostem i rozprzestrzenianiem się komórek nowotworowych, powodujący naciekanie i niszczenie prawidłowych tkanek. Rozpoznanie musi zostać potwierdzone badaniem histopatologicznym.
- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również przypadki białaczki, chłoniaka złośliwego (w tym chłoniaka skóry), choroby Hodgkina, złośliwe nowotwory szpiku kostnego i mięsaka.
- Z ochrony ubezpieczeniowej wykluczone są:
- a) rak nieinwazyjny (carcinoma in situ), dysplazja oraz wszelkie zmiany przedrakowe,
 - b) rak gruczołu krokowego w stopniu zaawansowania mniejszym niż T2N0M0,
 - c) wszelkie nowotwory skóry z wyjątkiem czerniaka złośliwego przekraczającego warstwę naskórka,
 - d) rak brodawkowaty tarczycy ograniczony do gruczołu tarczowego,
 - e) wszelkie nowotwory współistniejące z infekcją HIV;
- 13) **przeszczep narządów** – przeszczepienie osobie ubezpieczonej jako biorcy jednego z niżej wymienionych kompletnych narządów lub zakwalifikowanie ubezpieczonego na oficjalną listę biorców oczekujących na przeszczep jednego z niżej wymienionych narządów: serca, płuca, wątroby, nerek lub trzustki. Ubezpieczonemu nie są objęte przeszczepy narządów innych niż wymienione powyżej, części narządów, tkanek lub komórek;
 - 14) **przewlekła niewydolność nerek** – schyłkowe stadium choroby nerek (niewydolność nerek), wyrażające się nieodwracalnym upośledzeniem czynności obu nerek oraz stanowiące bezwzględne wskazanie do przewlekłej dializoterapii;
 - 15) **chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych** – przeprowadzenie operacyjnej korekty zwężenia lub zamknięcia co najmniej jednej tętnicy wieńcowej u osoby z objawami niewydolności naczyń wieńcowych, poprzez wytworzenie pomostów omijających (by-pass) z użyciem przeszczepów naczyniowych, wykonanej na otwartym sercu; wskazania medyczne do przeprowadzenia tego typu zabiegu operacyjnego muszą być udokumentowane wynikami badań naczyniowych (koronarografia). W tym przypadku, za chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych nie uważa się leczenia wrodzonych wad serca i naczyń;
 - 16) **Współubezpieczony** – członek rodziny Ubezpieczonego objętego ubezpieczeniem, tj. małżonek Ubezpieczonego i dziecko Ubezpieczonego, zamieszkujący wspólnie z Ubezpieczonym. Dla potrzeb określenia kregu osób współubezpieczonych, za dziecko uważa się każde dziecko własne Ubezpieczonego lub dziecko przysposobione przez Ubezpieczonego, które w chwili zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego nie ukończyło 25 roku życia lub nie ukończyło 26 roku życia, jeżeli pobiera naukę w szkole o statusie uczelni wyższej lub bez względu na wiek dziecka, jeżeli jest ono całkowicie i trwale niezdolne do pracy według orzeczenia organu emerytalno-rentowego;
 - 17) **zwierzęta domowe** – zwierzęta oswojone i tradycyjnie przebywające wraz z człowiekiem w jego domu, utrzymywane przez niego w charakterze towarzysza, przez co rozumie się psa, kota, świnkę morską, chomika, królika, papugę, kanarkę, fretkę, rybki akwariowe, żółwia, z wyłączeniem psów uznanych za agresywne według rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracyjnych z 28 kwietnia 2003 r. oraz z wyłączeniem zwierząt hodowlanych i utrzymywanych w celach handlowych.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe i zakres ubezpieczenia

1. Na podstawie niniejszej klauzuli Ubezpieczyciel spełniać będzie na rzecz Ubezpieczonego i osób Współubezpieczonych w razie zajścia zdarzeń objętych zakresem ochrony ubezpieczeniowej świadczenia niepieniężne polegające na zapewnieniu tym osobom możliwości skorzystania z usług i świadczeń wymienionych w § 3. Świadczenie Ubezpieczyciela nie polega na zapłacie.

2. Umowa ubezpieczenia zawierana na podstawie niniejszej klauzuli obejmuje ryzyko:

- 1) w wariancie standardowym – uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia Ubezpieczonego w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania, zgodnie z definicjami przyjętymi w § 1,
 - 2) dla opcji rozszerzającej – uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia Ubezpieczonego w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania; w takim przypadku definicje określone w § 1 odnoszą się również odpowiednio do Współubezpieczonego w rozumieniu § 1 pkt 16),
 - 3) dla opcji VIP – uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem w okresie ubezpieczenia jednego z następujących zdarzeń: zawał serca, udar mózgu, nowotwór, przeszczep dużych narządów, przewlekła niewydolność nerek, chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych, zgodnie z definicjami przyjętymi w § 1.
3. Udzielenie ochrony w opcji rozszerzającej lub w opcji VIP możliwe jest pod warunkiem udzielenia ochrony w wariancie standardowym.
 4. Warunkiem odpowiedzialności Ubezpieczyciela jest to, że zdarzenia powodujące uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, o których mowa w ust. 2, wystąpią na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem dodatkowych ograniczeń wskazanych w § 3.
 5. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko Pomoc medyczna w nagłych przypadkach 1-miesięczną karencję.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. **W wariancie standardowym** – w przypadku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia Ubezpieczonego powstałego wskutek nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bądź hospitalizacji spowodowanej tym nieszczęśliwym wypadkiem lub nagłym zachorowaniem zakres ubezpieczenia obejmuje następujące świadczenia:
 - 1) **wizyta lekarza** – organizacja i pokrycie kosztu wizyty lekarza w miejscu pobytu Ubezpieczonego, oddalonego od miejsca zamieszkania Ubezpieczonego o co najmniej 50 km;
 - 2) **transport medyczny** – w sytuacjach braku bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia wymagających natychmiastowej interwencji pogotowia ratunkowego, organizacja i pokrycie kosztu transportu Ubezpieczonego do szpitala lub innej placówki medycznej odpowiednio wyposażonej do udzielenia pomocy na terytorium RP (nie dalej niż 50 km od miejsca pobytu Ubezpieczonego). Koszt transportu nie są pokrywane, jeśli interweniuje pogotowie ratunkowe na koszt powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego;
 - 3) **transport medyczny powrotny** – organizacja i pokrycie kosztu transportu powrotnego ze szpitala do miejsca zamieszkania, jeśli pobyt w szpitalu trwał dłużej niż 7 dni. O celowości transportu oraz wyborze środka transportu decyduje lekarz Centrum Alarmowego;
 - 4) **wizyta pielęgniarki** – organizacja i pokrycie kosztu wizyty pielęgniarki w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego do wysokości ustalonego limitu pod warunkiem pisemnego zalecenia przez lekarza prowadzącego leczenie pozostawania pod opieką pielęgniarki w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego;
 - 5) **dostawa leków i sprzętu** – na żądanie Ubezpieczonego, organizacja i pokrycie kosztu dostarczenia do miejsca zamieszkania Ubezpieczonego leków lub drobnego sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego (np. kule), przepisanych na receptę w związku z prowadzonym leczeniem, będącym skutkiem nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania. Koszt lekarstw lub sprzętu jest pokrywany przez Ubezpieczonego;
 - 6) **opieka nad dziećmi lub osobami niesamodzielnymi** – jeżeli przewidywany okres hospitalizacji Ubezpieczonego przekracza 3 dni i w miejscu pobytu Ubezpieczonego brak jest osoby, która mogłaby zaopiekować się dziećmi lub osobami niesamodzielnymi Ubezpieczyciel zobowiązuje się do zorganizowania i pokrycia kosztu opieki nad dziećmi lub osobami niesamodzielnymi w miejscu pobytu Ubezpieczonego do wysokości ustalonego limitu;
 - 7) **transport osoby wyznaczonej do opieki nad dziećmi i osobami niesamodzielnymi** – jeżeli przewidywany okres hospitalizacji Ubezpieczonego przekracza 3 dni i w miejscu pobytu Ubezpieczonego brak jest osoby, która mogłaby zaopiekować się dziećmi lub osobami niesamodzielnymi, Ubezpieczyciel zobowiązuje się do zorganizowania i pokrycia kosztu podróży osoby wyznaczonej do opieki nad dziećmi lub osobami niesamodzielnymi w obydwie strony (bilet kolejowy pierwszej klasy lub autobusowy) z jej miejsca zamieszkania na terenie RP do miejsca pobytu Ubezpieczonego;
 - 8) **transport dzieci do osoby wyznaczonej do opieki** – jeżeli przewidywany okres hospitalizacji Ubezpieczonego przekracza 3 dni i brak osoby, która mogłaby zaopiekować się dziećmi lub osobami niesamodzielnymi w miejscu pobytu Ubezpieczonego, Ubezpieczyciel zobowiązuje się do zorganizowania i pokrycia kosztu transportu dzieci w obydwie strony

(bilet kolejowy pierwszej klasy lub autobusowy) w towarzystwie przedstawiciela Centrum Alarmowego do osoby zamieszkałej na terytorium RP i wyznaczony do opieki nad dziećmi przez Ubezpieczonego;

- 9) **opieka nad zwierzętami** – jeżeli przewidywany okres hospitalizacji Ubezpieczonego przekracza 3 dni i brak osoby, która mogłaby zaopiekować się pozostawionymi bez opieki zwierzętami domowymi, Ubezpieczyciel zobowiązuje się do zorganizowania i pokrycia kosztu opieki nad zwierzętami pozostawionymi w miejscu pobytu Ubezpieczonego do wysokości ustalonego limitu bądź organizuje oraz pokrywa koszty przewozu zwierząt domowych do osoby wskazanej przez Ubezpieczonego lub hotelu dla zwierząt. Warunkiem wykonania świadczenia jest dostarczenie przez Ubezpieczonego lub osobę wskazaną książeczki szczepień zwierzęcia lub innego dokumentu potwierdzającego aktualność obowiązkowych szczepień;

- 10) **pomoc domowa** – jeżeli po zakończeniu hospitalizacji w związku ze zdarzeniem objętym ubezpieczeniem lekarz prowadzący leczenie stwierdzi, iż uzasadniona jest konieczność pomocy Ubezpieczonemu w miejscu zamieszkania na terytorium RP, Ubezpieczyciel zobowiązuje się do zorganizowania i pokrycia kosztu pomocy domowej do wysokości limitu ustalonego w § 5 ust. 3. Koszty zakupu wszelkich materiałów, środków spożywczych i usług ponosi Ubezpieczony lub osoba bliska wspólnie z nim zamieszkująca. W zakres obowiązków pomocy domowej wchodzi następujące czynności: drobne zakupy, odkurzenie, mycie naczyń, przyrządzanie codziennych posiłków;

- 11) **przekazanie informacji** – w przypadku hospitalizacji, na życzenie Ubezpieczonego lub osoby bliskiej wspólnie z nim zamieszkującej, Centrum Alarmowe będzie przekazywać ważne wiadomości rodzinie lub pracodawcy, nie uchybiając postanowieniom ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz. U. z 2002 r. nr 101, poz. 926 z późn. zm.) i z zachowaniem poufności danych wrażliwych;

- 12) **organizacja procesu rehabilitacji** – na wniosek Ubezpieczonego, w przypadku stwierdzenia takiej konieczności przez lekarza prowadzącego leczenie, Centrum Alarmowe organizuje proces rehabilitacji. Pomoc polega na ustaleniu przez lekarza Centrum Alarmowego liczby oraz rodzaju koniecznych zabiegów (na podstawie dostarczonej przez Ubezpieczonego dokumentacji medycznej), jak również na wskazaniu Ubezpieczonemu najbliższej placówki, w której rehabilitacja może się odbyć i umówieniu wizyt;

- 13) **infolinia medyczna** – na życzenie Ubezpieczonego Centrum Alarmowe zapewni Ubezpieczonemu możliwość rozmowy z lekarzem dyżurnym Centrum Alarmowego, który w miarę posiadanej wiedzy specjalistycznej oraz istniejących możliwości przekazuje Ubezpieczonemu informacje:

- baza danych aptek na terenie całego kraju, w tym również adresy, godziny pracy oraz numery telefonów,
- informacja o działaniach, które należy podjąć przed oraz w trakcie podróży, na przykład o niezbędnych szczepieniach, specyfice danego kraju lub regionu świata (w aspekcie medycznym i ochrony zdrowia),
- informacja o placówkach mających podpisane kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia,
- informacja medyczna o danym schorzeniu i nowoczesnych metodach leczenia (w ramach obowiązujących w Polsce przepisów),
- informacja o badaniach kontrolnych dla grup wiekowych o podwyższonym ryzyku zachorowań,
- informacja farmaceutyczna o danym leku (stosowanie, odpowiedniki, działanie uboczne, interakcje z innymi lekami, możliwość przyjmowania leków w czasie ciąży i laktacji) – w ramach obowiązujących w Polsce przepisów,
- informacja o rekomendowanych placówkach medycznych na terenie kraju,
- informacja o rekomendowanych placówkach diagnostycznych na terenie kraju,
- informacja o rekomendowanych placówkach odnowy biologicznej, rehabilitacyjnych i sanatoryjnych,
- informacja o rekomendowanych placówkach lecznictwa zamkniętego (szpitale prywatne, szpitale najwyższego stopnia referencji oraz kliniki Akademii Medycznych),
- informacja o grupach wsparcia w Polsce dla osób dotkniętych alkoholizmem lub narkomanią, w trudnej sytuacji rodzinnej, cierpiących na określone schorzenia (np. cukrzyca, choroba serca), dla kobiet po mastektomii, dla rodziców ciężko chorych dzieci,
- informacja o uwarunkowaniach medycznych dotyczących poszczególnych schorzeń oraz promocji zdrowia, w tym o dietach, ciąży, profilaktyce antynikotynowej.

W przypadku zgonu osoby bliskiej (współmałżonek, rodzice, dzieci), trwałego inwalidztwa Ubezpieczonego lub osób bliskich na skutek nieszczęśliwego wypadku, jak również w przypadku następujących zdarzeń dotyczących Ubezpieczonego lub osoby bliskiej: zawał

serca, udar mózgu, nowotwór, przeszczep dużych narządów, przewlekła niewydolność nerek, chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych (zgodnie z definicjami wskazanymi w § 1) Ubezpieczonemu przysługuje następujące świadczenie:

- 14) pomoc psychologa** – na życzenie Ubezpieczonego Centrum Alarmowe zorganizuje i pokryje koszty wizyt u wskazanego przez Centrum Alarmowe psychologa wraz z transportem na wizyty i transportem powrotnym, nie więcej niż 3 wizyty na jedno zdarzenie. Warunkiem udzielenia świadczenia jest przedstawienie przez Ubezpieczonego dokumentu poświadczającego wystąpienie zdarzenia objętego ubezpieczeniem (akt zgonu, dokumentacja medyczna).
- Prawo do świadczeń określonych w ust. 1 pkt 1-12 przysługuje w terminie do 30 dni od momentu nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania, z zastrzeżeniem, iż w przypadku zdarzeń skutkujących hospitalizacją prawo do świadczeń zostaje utrzymane maksymalnie do upływu 14 dni od zakończenia hospitalizacji Ubezpieczonego.
- Prawo do świadczenia określonego w ust. 1 pkt 14 przysługuje w terminie do 180 dni od momentu zaistnienia zdarzenia objętego ubezpieczeniem.
- W przypadku opcji rozszerzającej – za opłatą dodatkowej składki świadczenia wymienione w ust. 1 pkt 1-14 przysługują także Współubezpieczonym. Postanowienia ust. 2 i 3 mają odpowiednie zastosowanie.
- W przypadku opcji VIP – za opłatą dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia Ubezpieczonego opisany w ust. 1 pkt 1-14 zostaje rozszerzony o organizację i pokrycie kosztów wizyty u następujących lekarzy specjalistów: kardiolog, neurolog, nefrolog, chirurg, onkolog. Warunkiem nabycia prawa do świadczenia jest wystąpienie u Ubezpieczonego, w okresie ubezpieczenia, jednego z następujących zdarzeń: zawał serca, udar mózgu, nowotwór, przewlekła niewydolność nerek; przeszczep dużych narządów lub chirurgiczne leczenie choroby naczyń wieńcowych, zgodnie z postanowieniami § 1. Zorganizowanie i pokrycie kosztów wizyty u lekarza specjalisty obejmuje również transport Ubezpieczonego na wizytę i transport powrotny (środkiem transportu dostosowanym do stanu zdrowia Ubezpieczonego, a więc pociąg I klasy – wraz z taksówką na dworzec i z dworca – lub transport medyczny). O wyborze środka transportu decyduje lekarz Centrum Alarmowego na podstawie otrzymanej dokumentacji medycznej.

§ 4

Wyłączenia i ograniczenia w ochronie ubezpieczeniowej

- Ubezpieczyciel nie zwraca kosztów poniesionych przez Ubezpieczonego samodzielnie bez uprzedniego powiadomienia i uzyskania zgody Centrum Alarmowego, nawet jeżeli są one objęte zakresem ubezpieczenia, a ich wysokość mieści się w granicach limitów odpowiedzialności, o których mowa w § 5.
- Poza przypadkami wskazanymi w OWU Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności także wtedy, gdy zdarzenie ubezpieczeniowe powstało w związku z uczestnictwem Ubezpieczonego w boju, z wyłączeniem przypadku obrony koniecznej.
- Odpowiedzialność Ubezpieczyciela jest wyłączona także, jeżeli konieczność interwencji medycznej lub hospitalizacji powstała z tytułu lub w bezpośrednim następstwie:
 - choroby przewlekłej Ubezpieczonego,
 - rekonwalescencji Ubezpieczonego lub schorzeń w trakcie leczenia, które jeszcze nie zostały wyłączone, a rozpoczęły się przed datą przystąpienia do ubezpieczenia,
 - komplikacji w przypadku chorób, które wymagają stałego leczenia lub opieki medycznej (z wyjątkiem świadczeń dostępnych poprzez dokupienie opcji VIP).
- Z zakresu odpowiedzialności Ubezpieczyciela wyłączone są ponadto:
 - koszty świadczeń medycznych udzielonych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
 - leczenie oraz transport w przypadku, gdy stan zdrowia Ubezpieczonego wymaga natychmiastowej interwencji pogotowia ratunkowego.
- Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za:
 - opóźnienie świadczeń z powodu zadziałania siły wyższej,
 - opóźnienia zaistniałe z przyczyn zewnętrznych niezależnych od Centrum Alarmowego, mogących powodować brak dyspozycyjności usługodawców realizujących dane świadczenia.
- W przypadku udzielenia ochrony ubezpieczeniowej w zakresie, o którym mowa w § 3 ust. 5, wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela wymienione w ust. 1-5 odnoszą się także do Współubezpieczonych.

§ 5

Limity odpowiedzialności

- Z zastrzeżeniem ust. 3, w rocznym okresie ubezpieczenia Ubezpieczyciel zobowiązuje się do zorganizowania i pokrycia kosztów świadczeń wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 1-12 maksymalnie w związku z zajęciem dwóch zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową, tj. dwóch nieszczęśliwych wypadków lub dwóch nagłych zachorowań

lub jednego nieszczęśliwego wypadku i jednego nagłego zachorowania. Postanowienia niniejszego ustępu nie dotyczą świadczeń wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 13.

- Z zastrzeżeniem ust. 3, w rocznym okresie ubezpieczenia Ubezpieczyciel zobowiązuje się do zorganizowania i pokrycia kosztów świadczeń wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 14 maksymalnie w związku z zajęciem dwóch zdarzeń uzasadniających zorganizowanie pomocy psychologa, zgodnie z postanowieniami niniejszej klauzuli.
- Z zachowaniem postanowień ust. 1 i 2, w stosunku do niektórych rodzajów świadczeń ubezpieczeniowych Ubezpieczyciel wprowadza dodatkowo limity kwotowe i ilościowe stanowiące górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela na jedno i wszystkie zdarzenia w rocznym okresie ubezpieczenia.

Zdarzenie uzasadniające prawo do świadczenia	Rodzaj świadczenia	Limit dot. zdarzeń ubezpieczeniowych w rocznym okresie ubezpieczenia
Nieszczęśliwy wypadek, Nagłe zachorowanie	Wizyta lekarza	maksymalnie 2 wizyty, w tym nie więcej niż 1 wizyta na zdarzenie
	Wizyta pielęgniarki	2 razy/rok (1 raz = maksymalnie 48 godzin, nie więcej niż 4 wizyty)
	Dostarczenie leków i sprzętu	2 razy
	Transport do szpitala	500 zł
	Transport ze szpitala do miejsca zamieszkania	500 zł
	Opieka nad osobami niesamodzielnymi i dziećmi	300 zł/do 5 dni
	Transport osoby wyznaczonej do opieki nad dziećmi i osobami niesamodzielnymi	równowartość ceny biletów maksymalnie 2 przejazdy
Nieszczęśliwy wypadek, Nagłe zachorowanie	Transport dzieci do osoby wyznaczonej do opieki nad nimi	równowartość ceny biletów maksymalnie 2 przejazdy
	Opieka nad zwierzętami domowymi lub ich transport	100 zł
	Przekazanie wiadomości rodzinie lub pracodawcy	brak
	Pomoc domowa	300 zł/do 5 dni
Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 14	Organizacja procesu rehabilitacji	brak
	Infolinia medyczna	brak
Poważne zachorowanie wymienione w § 3 ust. 6	Pomoc psychologa	maksymalnie 6 wizyt, w tym nie więcej niż 3 wizyty na zdarzenie
	Wizyta u specjalisty	maksymalnie 4 wizyty, w tym nie więcej niż 2 wizyty na zdarzenie do limitu 1 000 zł rocznie

W przypadku udzielenia ochrony ubezpieczeniowej w ramach opcji rozszerzającej, o której mowa w § 2 ust. 2 pkt 2) odpowiednie postanowienia ust. 1-3 mają zastosowanie do każdego ze Współubezpieczonych.

§ 6

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w zakresie ubezpieczenia pomoc medyczna w nagłych przypadkach wygasa w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 71 rok życia.

§ 7

Zawiadomienie

- W razie wystąpienia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową (z wyłączeniem sytuacji zagrożenia zdrowia i życia) Ubezpieczony obowiązany jest, niezwłocznie skontaktować się z Centrum Alarmowym, dzwoniąc pod numer telefonu 61-666-1-777, czynnym całą dobę, i podać następujące dane:
 - imię i nazwisko,
 - dokładny adres miejsca zamieszkania,
 - numer PESEL,

- 4) numer telefonu, pod którym można skontaktować się z Ubezpieczonym lub wskazaną przez niego osobą,
- 5) krótki opis zdarzenia oraz rodzaju potrzebnej pomocy,
- 6) wszelkie inne informacje niezbędne Centrum Alarmowemu w celu udzielenia świadczenia Ubezpieczonemu.
2. Ponadto Ubezpieczony powinien:
 - 1) udzielić pracownikowi Centrum Alarmowego lub innemu przedstawicielowi Ubezpieczyciela wyjaśnień dotyczących zdarzenia, niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności i zakresu świadczeń Ubezpieczyciela,
 - 2) udzielić specjalście lub lekarzowi przystanemu przez Centrum Alarmowe wszelkich niezbędnych pełnomocnictw,
 - 3) nie powierzać wykonania świadczeń, do których spełnienia zobowiązany jest Ubezpieczyciel innym osobom, chyba że Centrum Alarmowe nie przystąpi do spełniania świadczenia w okresie dwóch godzin od zawiadomienia o zdarzeniu (w razie braku innych uzgodnień pomiędzy Ubezpieczonym a Centrum Alarmowym) lub wyrazi zgodę na spełnienie świadczenia przez inną osobę,
 - 4) zwołać lekarza prowadzącego leczenie z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej, wobec lekarza Centrum Alarmowego lub innej osoby Centrum Alarmowego w zakresie umożliwiającym wykonanie zobowiązania,
 - 5) współdziałać z Centrum Alarmowym w zakresie niezbędnym do wykonania zobowiązania.
3. Jeżeli Ubezpieczony nie dopełnił, któregośkolwiek z postanowień określonych w ust. 1-2, Ubezpieczyciel może odmówić organizacji świadczeń określonych w § 3, pod warunkiem, że niedopełnienie postanowienia uniemożliwiło realizację tych świadczeń lub weryfikację tego czy przysługuje ochrona ubezpieczeniowa.
4. Weryfikacja tego czy przysługuje ochrona ubezpieczeniowa jest dokonywana w imieniu Ubezpieczyciela przez Centrum Alarmowe. Fakt spełnienia na rzecz Ubezpieczonego nieodpłatnych świadczeń gwarantowanych Umową ubezpieczenia oznacza potwierdzenie, że ochrona ubezpieczeniowa w zakresie ubezpieczenia Pomoc medyczna w nagłych przypadkach przysługuje.
5. W przypadku ubezpieczenia w ramach opcji rozszerzającej odpowiednie postanowienia ust. 1-4 mają zastosowanie do każdego ze Współubezpieczonych.

§ 8

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 41 LEKARZ NA TELEFON

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- 1) **infolinia medyczna** – jednostka organizująca i realizująca świadczenia ubezpieczeniowe, wynikające z niniejszej klauzuli. Ubezpieczony obowiązany jest zgłosić telefonicznie zaistnienie zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli na podany przez Ubezpieczyciela numer Infolinii Medycznej, który Ubezpieczający otrzymuje z chwilą zawierania Umowy ubezpieczenia;
- 2) **lekarz konsultant** – specjalista uprawniony do udzielania informacji Ubezpieczonemu (w szczególności lekarz internista), osoba wykwalifikowana posiadająca wiedzę medyczną;
- 3) **stan chorobowy** – stan, w którym Ubezpieczony ma przeświadczenie lub niepewność związaną z własnym stanem zdrowia lub profilaktyką zdrowotną.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajścia w trakcie udzielania ochrony zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci choroby lub stanu chorobowego, w następstwie którego Ubezpieczony ma potrzebę uzyskania informacji od lekarza konsultanta.
2. Dodatkowo Infolinia Medyczna udostępni Ubezpieczonemu:
 - 1) informację medyczną o danym schorzeniu i nowoczesnych metodach leczenia (w ramach obowiązujących w Polsce przepisów),
 - 2) informację farmaceutyczną o danym leku (stosowanie, odpowiedniki, działanie uboczne, interakcje z innymi lekami, możliwość przyjmowania leków w czasie ciąży i laktacji) – w ramach obowiązujących w Polsce przepisów,
 - 3) informację o działaniach, które należy podjąć przed oraz w trakcie podróży, na przykład o niezbędnych szczepieniach, specyfice danego kraju lub regionu świata (w aspekcie medycznym i ochrony zdrowia),

- 4) informację o badaniach kontrolnych dla grup wiekowych o podwyższonym ryzyku zachorowań,
 - 5) informację o rekomendowanych placówkach medycznych na terenie kraju,
 - 6) informację o rekomendowanych placówkach diagnostycznych na terenie kraju,
 - 7) informację o rekomendowanych placówkach lecznictwa zamkniętego (szpitale prywatne, szpitale najwyższego stopnia referencji oraz kliniki Akademii Medycznych),
 - 8) informację o grupach wsparcia w Polsce dla osób dotkniętych alkoholizmem lub narkomanią, w trudnej sytuacji rodzinnej, cierpiących na określone schorzenia (np. cukrzycę, chorobę serca), dla kobiet po mastektomii, dla rodziców ciężko chorych dzieci.
3. Przekazywane treści przez lekarza konsultanta mają wyłącznie charakter informacyjny i nie mogą być traktowane jak wizyta lekarska umożliwiająca postawienie diagnozy. Konsultacja nie powinna stanowić podstawy do podejmowania działań o charakterze zdrowotnym lub ich zaniechania. W przypadku postępowania sprzecznego z niniejszymi zapisami wyłączną odpowiedzialność ponosi Ubezpieczony.
 4. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko Lekarz na telefon 1-miesięczną karencję.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego polegającego na potrzebie uzyskania informacji od lekarza konsultanta w następstwie choroby lub stanu chorobowego, Ubezpieczyciel zobowiązany jest zapewnić Ubezpieczonemu możliwość kontaktu za pośrednictwem telefonu z Infolinią Medyczną.
2. Świadczenie wskazane w ust. 1 ma charakter usługi, której koszt pokrywa Ubezpieczyciel. Ubezpieczony nie ma prawa do świadczenia pieniężnego lub ekwiwalentu. Ubezpieczyciel nie pokrywa kosztów połączeń telefonicznych.
3. Ubezpieczyciel nie stosuje wyłączeń wskazanych w OWU z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności w przypadkach, gdy z winy operatora telekomunikacyjnego lub innych zdarzeń losowych, na które Ubezpieczyciel oraz operator telekomunikacyjny nie mieli wpływu, dojdzie do zerwania łączy lub usterek uniemożliwiających nawiązanie połączenie telefonicznego z numerami Infolinii Medycznej.

§ 4

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 44

PRZEJĘCIE OPŁACANIA SKŁADKI W NASTĘPSTWIE NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

§ 1

Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub choroby lub czasowej niezdolności do pracy w wyniku nieszczęśliwego wypadku. Warunkiem odpowiedzialności Ubezpieczyciela jest zajście nieszczęśliwego wypadku lub zdiagnozowanie choroby, będących podstawą orzeczenia niezdolności do pracy, w okresie ubezpieczenia.
2. Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajścia trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy jest orzeczenie wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym lekarza orzecznika:
 - a) na okres nie krótszy niż 5 lat,
 - b) lub wydane po sobie orzeczenia ustalające całkowitą niezdolność do pracy na następujące po sobie nieprzerwanie okresy nie krótsze niż jeden rok, jeżeli okres niezdolności do pracy liczony od daty, w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy wyniesie łącznie co najmniej 5 lat. Jednak w takim przypadku odpowiedzialność Ubezpieczyciela istnieje pod warunkiem, że data w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy przypada po rozpoczęciu okresu ochrony ubezpieczeniowej.
3. Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajścia czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w wyniku nieszczęśliwego wypadku jest pojedyncze orzeczenie stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy, wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym lekarza orzecznika na okres nie krótszy niż 6 miesięcy. Jednak jako podstawy do uznania zajścia czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy nie uznaje się orzeczeń wydanych w celu ustalenia prawa do świadczenia rehabilitacyjnego.
4. Za dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego przyjmuje się dzień wskazany w orzeczeniu wydanym przez lekarza orzecznika jako początek trwałej i całkowitej niezdolności

Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub choroby lub dzień wskazany w orzeczeniu wydanym przez lekarza orzecznika jako początek czasowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy. Jednak jeśli trwała i całkowita niezdolność do pracy ustalono na podstawie wydanego po sobie orzeczeń ustalających całkowitą niezdolność do pracy na następujące po sobie nieprzerwanie okresy nie krótsze niż jeden rok, za dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego przyjmuje się dzień wydania orzeczenia, z którego wynika, że łączny okres całkowitej niezdolności do pracy, liczony od daty, w której zgodnie z pierwszym orzeczeniem powstała niezdolność do pracy, wyniesie co najmniej 5 lat.

5. Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko przejścia opłacania składki w następstwie niezdolności Ubezpieczonego do pracy 6-miesięczną karencję, która jednak nie ma zastosowania w przypadku gdy przyczyną niezdolności Ubezpieczonego do pracy był nieszczęśliwy wypadek, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia.

§ 2

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci trwałej i całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub choroby lub czasowej niezdolności do pracy. Ubezpieczyciel zobowiązany jest do przejścia po Ubezpieczającym obowiązku opłacania składki regularnej wskazanej w Umowie ubezpieczenia.
2. Obowiązek Ubezpieczyciela do opłacania składki ogranicza się do tych składek regularnych, których termin wymagalności jeszcze nie nadszedł.
3. Ubezpieczyciel przejmuje obowiązek opłacania składki począwszy od najbliższego dnia wymagalności składki regularnej po dniu wskazanym w orzeczeniu o niezdolności do pracy, jako jej początek. Składka regularna opłacana będzie przez Ubezpieczyciela z dotychczasową częstotliwością.
4. Jeśli Ubezpieczyciel otrzyma orzeczenie, którego data wydania jest późniejsza od wskazanego w tym orzeczeniu początku niezdolności Ubezpieczonego do pracy, Ubezpieczający zobowiązany jest opłacać składki regularne do momentu dostarczenia orzeczenia i przyjęcia odpowiedzialności Ubezpieczyciela. Ewentualne składki regularne wpłacone w tym okresie zostaną Ubezpieczającemu zwrócone w całości, bez odsetek.
5. W przypadku przejścia przez Ubezpieczyciela obowiązku opłacania składki, jest ona indeksowana w okresach i o wskaźnik indeksacji wskazany w Umowie ubezpieczenia.
6. Zobowiązanie Ubezpieczyciela do opłacania składki wygasa z dniem wskazany w orzeczeniu wydanym przez lekarza orzecznika działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym, jako data końca niezdolności do pracy, z zastrzeżeniem § 3.

§ 3

Wygąsnięcie ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka przejścia opłacania składki w następstwie niezdolności do pracy wygasa:

- 1) w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 67 rok życia, bez względu na datę końca niezdolności do pracy wskazanej w orzeczeniu a także w przypadku niezdolności do pracy orzeczonej na okres stały;
- 2) na okres, w którym Ubezpieczony stracił status ubezpieczonego w ramach systemu ubezpieczeń społecznych pozwalającym na potencjalne uzyskanie przez Ubezpieczonego orzeczenia organu emerytalno-rentowego wskazanego w § 1 ust. 2 i 3. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana w ramach niniejszej klauzuli zostaje przywrócona, w momencie, w którym Ubezpieczony odzyskał ten status, chyba że zaszły przesłanki wygaśnięcia tej ochrony, wskazane w pkt 1).

§ 4

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia w przypadku klauzuli przejścia opłacania składki w następstwie niezdolności do pracy jest złożenie oprócz dokumentów wymienionych w OWU również orzeczenia lekarza orzecznika o niezdolności do pracy (czasowej lub trwałej i całkowitej) oraz dokumentacji potwierdzającej zajście zdarzenia ubezpieczeniowego.

§ 5

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 46 NIEZDOLNOŚĆ UBEZPIECZONEGO DO PRACY W GOSPODARSTWIE ROLNYM W NASTĘPSTWIE WYPADKU PRZY PRACY ROLNICZEJ

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- całkowita niezdolność Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym** – całkowita utrata przez Ubezpieczonego zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym wskutek nieszczęśliwego wypadku. Całkowita niezdolność Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym powinna być potwierdzona orzeczeniem o niezdolności do pracy wydanym na czas oznaczony (okresowa niezdolność do pracy) lub trwały (trwała niezdolność do pracy); przyczyną niezdolności Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym musi być wypadek przy pracy rolniczej. Inne przyczyny wystąpienia niezdolności Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym nie spełniają powyższej definicji;
- gospodarstwo rolne** – obszar użytków rolnych, gruntów pod stawami oraz sklasyfikowanych jako użytki rolne gruntów pod zabudowaniami, przekraczający łącznie powierzchnię 1,0 ha, jeżeli podlega on w całości lub części opodatkowaniu podatkiem rolnym, a także obszar takich użytków i gruntów, niezależnie od jego powierzchni, jeżeli jest prowadzona na nim produkcja rolna, stanowiąca dział specjalny w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- niezdolność Ubezpieczonego do samodzielnej egzystencji** – niezdolność do samodzielnej egzystencji w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- organ emerytalno-rentowy** – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS);
- orzeczenie o niezdolności do pracy** – orzeczenie stwierdzające niezdolność Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym wydane przez lekarza orzecznika w okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela;
- wypadek przy pracy rolniczej** – nieszczęśliwy wypadek, który nastąpił:
 - podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej albo pozostających w związku z wykonywaniem tych czynności na terenie gospodarstwa rolnego, które Ubezpieczony prowadzi lub w którym stale pracuje, albo na terenie gospodarstwa rolnego bezpośrednio związanego z tym gospodarstwem rolnym lub
 - w drodze Ubezpieczonego z miejsca zamieszkania bezpośrednio do gospodarstwa rolnego, albo w drodze powrotnej lub
 - podczas wykonywania poza terenem gospodarstwa rolnego zwykłych czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej lub w związku z wykonywaniem tych czynności lub
 - w drodze do miejsca wykonywania czynności, o których mowa w pkt c) albo w drodze powrotnej.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci orzeczenia w stosunku do Ubezpieczonego całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym w następstwie wypadku przy pracy rolniczej pod warunkiem, że:
 - wypadek przy pracy rolniczej wystąpił w okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela,
 - zdarzenie to stało się podstawą wydania orzeczenia o niezdolności do pracy,
 - w orzeczeniu o niezdolności do pracy wskazano, że niezdolność ma charakter trwały lub okresowy, przy czym przewidywany okres trwania niezdolności wynosi przynajmniej 2 lata.
- Za dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego przyjmuje się dzień wskazany w orzeczeniu wydanym przez lekarza orzecznika jako początek całkowitej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

- W sytuacji powstania u Ubezpieczonego całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym Ubezpieczyciel wypłaca Ubezpieczonemu świadczenie ubezpieczeniowe w wysokości:
 - sumy ubezpieczenia dla ryzyka niezdolności Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym w następstwie wypadku przy pracy rolniczej – w przypadku gdy orzeczono okresową niezdolność Ubezpieczonego do pracy na okres powyżej 4 lat lub wydano orzeczenie o trwałej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym,
 - połowy sumy ubezpieczenia – z tytułu okresowej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym na okres od 2 do 4 lat.
- Jeżeli w stosunku do Ubezpieczonego wypłacono świadczenie ubezpieczeniowe z tytułu okresowej niezdolności do pracy, a następnie w stosunku do tego samego Ubezpieczonego:

- orzeczono trwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym albo
 - po raz kolejny orzeczono okresową niezdolność Ubezpieczonego do pracy na okres co najmniej 2 lat lub
 - przedłużono czas trwania niezdolności w taki sposób, że łącznie Ubezpieczony pozostawałby niezdolny do pracy przez okres co najmniej 4 lat,
- Ubezpieczyciel wypłaca świadczenie ubezpieczeniowe w wysokości połowy sumy ubezpieczenia dla ryzyka niezdolności Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym w następstwie wypadku przy pracy rolniczej, jeżeli wraz z orzeczeniem o trwałej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym orzeczono o celowości przekwalifikowania zawodowego.
- 20% sumy ubezpieczenia dla ryzyka niezdolności Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym w następstwie wypadku przy pracy rolniczej, jeżeli wraz z orzeczeniem o trwałej niezdolności Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym orzeczono o celowości przekwalifikowania zawodowego,
 - 50% sumy ubezpieczenia dla ryzyka niezdolności Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym w następstwie wypadku przy pracy rolniczej jeżeli wraz z orzeczeniem o niezdolności do pracy orzeczono niezdolność do samodzielnej egzystencji.
- Ubezpieczyciel może wypłacić tylko jedno świadczenie w odniesieniu do jednego nieprzerwanego okresu całkowitej niezdolności do pracy, bez względu na to, czy ustalenie tego okresu nastąpiło na podstawie jednego orzeczenia czy też następujących po sobie orzeczeń. Kolejne świadczenie może być wypłacone jedynie w przypadku, w którym Ubezpieczony odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upłynie okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia), a następnie wystąpi kolejne zdarzenie ubezpieczeniowe polegające na uznaniu Ubezpieczonego za całkowicie i trwale niezdolnego do pracy w wyniku zajścia kolejnego wypadku przy pracy rolniczej.

§ 4

Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej

- Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka niezdolności Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym w następstwie wypadku przy pracy rolniczej wygasa:
 - w ostatnim dniu miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 67 rok życia;
 - na okres, w którym Ubezpieczony stracił status ubezpieczonego w ramach systemu ubezpieczeń społecznych pozwalającym na potencjalne uzyskanie przez Ubezpieczonego orzeczenia organu emerytalno-rentowego wskazanego w § 2. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana w ramach niniejszej klauzuli zostaje przywrócona, w momencie, w którym Ubezpieczony odzyskał ten status, chyba że zaszyły inne przesłanki wygaśnięcia tej ochrony, wskazane w pkt 1) lub ust. 2.
- W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci niezdolności Ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym w następstwie wypadku przy pracy rolniczej, za które Ubezpieczyciel jest zobowiązany wypłacić świadczenie dodatkowe w ramach niniejszej klauzuli, ochrona ubezpieczeniowa udzielana w ramach niniejszej klauzuli ulega zawieszeniu na okres od dnia zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego do dnia, w którym Ubezpieczony odzyska przynajmniej częściową zdolność do pracy (to jest upłyne okres, na który Ubezpieczony został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i okres ten nie ulegnie wydłużeniu poprzez wydanie kolejnego orzeczenia). Po tym czasie ochrona ubezpieczeniowa w ramach niniejszej klauzuli ulega przywróceniu.

§ 5

Zawiadomienie

Podstawą do uznania przez Ubezpieczyciela zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego jest oprócz dokumentów wymienionych w OWU, orzeczenie stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy Ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym, wydane przez działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym lekarza orzecznika.

§ 6

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 47 ŚMIERĆ UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE CHOROBY ZAKAŻNEJ W ROLNICTWIE

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

choroba zakaźna w rolnictwie – choroba zakaźna, która powstała w związku z pracą w gospodarstwie rolnym i jest objęta wykazem chorób zawodowych zgodnie z aktualnymi przepisami prawa.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego polegającego na śmierci Ubezpieczonego w trakcie udzielania ochrony, w następstwie wystąpienia choroby zakaźnej w rolnictwie zdiagnozowanej u Ubezpieczonego po raz pierwszy w okresie ubezpieczenia.
- Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko śmierci w następstwie wystąpienia choroby zakaźnej Ubezpieczonego 6-miesięczną karencję.
- Przez choroby zakaźne w rolnictwie objęte ochroną ubezpieczeniową rozumie się wyłącznie stan odpowiadający definicji danego rodzaju choroby zakaźnej w rolnictwie ujętej w § 1.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego
W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia Ubezpieczonemu świadczenia ubezpieczeniowego w postaci sumy ubezpieczenia dla ryzyka śmierci Ubezpieczonego w następstwie choroby zakaźnej w rolnictwie.

§ 4

Wyłączenia i ograniczenia w ochronie ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do ryzyka choroby zakaźnej w rolnictwie Ubezpieczonego trwa do ostatniego dnia miesiąca, w którym Ubezpieczony ukończył 71 rok życia.

§ 5

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie:

- wniosku o wypłatę świadczenia,
- kopii dowodu tożsamości Ubezpieczonego,
- aktu zgonu albo uwierzytelnionego przez notariusza lub przez upoważnionego pracownika samorządu terytorialnego lub organów administracji państwowej odpisu aktu zgonu Ubezpieczonego oraz karty zgonu lub innego dokumentu stwierdzającego przyczynę śmierci,
- dokumentów medycznych potwierdzających rozpoznanie choroby zakaźnej w rolnictwie w okresie ubezpieczenia,
- innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela, w szczególności wskazanych w OWU.

§ 6

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 48 ŚMIERĆ UBEZPIECZONEGO W NASTĘPSTWIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU PRZY PRACY ROLNICZEJ

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia:

- gospodarstwo rolne** – obszar użytków rolnych, gruntów pod stawami oraz sklasyfikowanych jako użytki rolne gruntów pod zabudowaniami, przekraczający łącznie powierzchnię 1,0 ha, jeżeli podlega on w całości lub części opodatkowaniu podatkiem rolnym, a także obszar takich użytków i gruntów, niezależnie od jego powierzchni, jeżeli jest prowadzona na nim produkcja rolna, stanowiąca dział specjalny w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- nieszczęśliwy wypadek przy pracy rolniczej** – nieszczęśliwy wypadek, który nastąpił:
 - podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej albo pozostających w związku z wykonywaniem tych czynności na terenie gospodarstwa rolnego, które Ubezpieczony prowadzi lub w którym stale pracuje, albo na terenie gospodarstwa rolnego bezpośrednio związanego z tym gospodarstwem rolnym lub
 - w drodze Ubezpieczonego z miejsca zamieszkania bezpośrednio do gospodarstwa rolnego, albo w drodze powrotnej lub
 - podczas wykonywania poza terenem gospodarstwa rolnego zwykłych czynności związanych

- z prowadzeniem działalności rolniczej lub w związku z wykonywaniem tych czynności lub
- d) w drodze do miejsca wykonywania czynności, o których mowa w punkcie c) albo w drodze powrotnej.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku ryzyka zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku przy pracy rolniczej, jeśli śmierć nastąpiła wyłącznie i bezpośrednio na skutek nieszczęśliwego wypadku przy pracy rolniczej w okresie 180 dni od daty zajścia tego wypadku.
2. Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty świadczenia, jeśli Ubezpieczony nie przestrzegał podstawowych zasad i przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa, co w sposób bezpośredni przyczyniło się do wystąpienia nieszczęśliwego wypadku.
3. Poza przypadkami wskazanymi w OWU Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności także w przypadku wykonywania przez Ubezpieczonego pracy bez kwalifikacji lub uprawnień wymaganych przez obowiązujące przepisy prawa.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego
W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku przy pracy rolniczej Ubezpieczyciel wypłaci Uposażonemu/Uposażonym sumę ubezpieczenia na wypadek śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku przy pracy rolniczej.

§ 4

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Uprawnionego dokumentów wskazanych w OWU.

§ 5

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 49 CHOROBY NOWOTWOROWE I INNE POWAŻNE ZACHOROWANIA UBEZPIECZONEGO

§ 1

Definicje i skróty

Terminom użytym w niniejszej klauzuli nadaje się następujące znaczenia, przy czym poniższe definicje mają zastosowanie jedynie do niniejszej klauzuli i zmieniają znaczenia poszczególnych terminów nadanych im w OWU bądź innych klauzulach:

- 1) **udar mózgu** – martwica tkanki mózgowej wywołana przerwaniem dopływu krwi do określonego obszaru mózgowia lub krwotokiem do tkanki mózgowej, przy współistnieniu wszystkich niżej wymienionych okoliczności:
 - a) nagłe wystąpienie nowych klinicznych objawów neurologicznych odpowiadających udarowi mózgu;
 - b) obecność objawów ubytków neurologicznych stwierdzanych w badaniu neurologicznym przez okres min. 60 dni od chwili rozpoznania udaru mózgu;
 - c) obecność nowych zmian charakterystycznych dla udaru mózgu w obrazie tomografii komputerowej lub jądrowego rezonansu magnetycznego (o ile badania takie były przeprowadzone).
 Z ochrony ubezpieczeniowej wykluczone są:
 - a) epizody przemijającego niedokrwienia mózgu (TIA);
 - b) zawał mózgu lub krwawienia śródczaszkowe spowodowane zewnętrznym urazem;
 - c) wtórny krwotok do istniejącego ogniska poudarowego;
 - d) jakiegokolwiek inne zmiany w mózgu możliwe do rozpoznania metodami obrazowymi bez współistnienia, odpowiadających tym zmianom, objawów klinicznych;
- 2) **zawał serca** – rozpoznanie dokonanej martwicy części mięśnia sercowego wywołanej nagłym przerwaniem dopływu krwi do określonego obszaru mięśnia sercowego. Rozpoznanie musi być oparte na stwierdzeniu wzrostu lub spadku stężenia biomarkerów sercowych we krwi (troponiny I, troponiny T lub CK-MB); z co najmniej jedną wartością przekraczającą 99. percentyl zakresu górnej granicy referencyjnej, z współistnieniem co najmniej jednym z wymienionych niżej klinicznych wykładników niedokrwienia mięśnia sercowego:
 - a) typowe objawy kliniczne zawału mięśnia sercowego;
 - b) jeden z następujących objawów EKG wskazujących na świeże niedokrwienie mięśnia sercowego: nowo powstałe uniesienie lub obniżenie odcinka ST-T, odwrócenie załamka T, nowe patologiczne załamki Q lub nowo powstały blok lewej odnogi pęczka Hisa.

Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje innych ostrych zespołów wieńcowych niż odpowiadających definicji zawału serca;

- 3) **nowotwór złośliwy** – nowotwór (guz) złośliwy, charakteryzujący się niekontrolowanym wzrostem i rozprzestrzenianiem się komórek nowotworowych, powodujący naciekanie i niszczenie prawidłowych tkanek. Rozpoznanie musi zostać potwierdzone badaniem histopatologicznym. W celu uniknięcia wątpliwości uznaje się, że ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również przypadki białaczki, chłoniaka złośliwego (w tym chłoniaka skóry), chorobę Hodgkina, złośliwe nowotwory szpiku kostnego i mięsaka.
Z ochrony ubezpieczeniowej wykluczone są:
 - a) rak nieinwazyjny (carcinoma in situ), dysplazja oraz wszelkie zmiany przedrakowe;
 - b) rak gruczołu krokowego w stopniu zaawansowania mniejszym niż T2N0M0;
 - c) wszelkie nowotwory skóry z wyjątkiem czerniaka złośliwego w stopniu zaawansowania wyższym niż T1aN0M0;
 - d) rak brodawkowy lub pęcherzykowy tarczycy w stadium zaawansowania klinicznego nie wyższym niż T2N0M0;
 - e) wszelkie nowotwory współistniejące z infekcją HIV;
 - f) jakiegokolwiek nowotwór złośliwy rozpoznany wyłącznie na podstawie wykrycia obecności komórek nowotworowych lub ich fragmentów we krwi, ślinie, kale lub moczu;
- 4) **przeszczepienie narządów** – przeszczepienie osobie ubezpieczonej jako biorcy jednego z niżej wymienionych kompletnych narządów lub zakwalifikowanie Ubezpieczonego na oficjalną listę biorców oczekujących na przeszczep jednego z niżej wymienionych narządów: serca, płuca, wątroby, nerek lub trzustki. Ubezpieczeniem nie są objęte przeszczepy narządów innych niż wymienione powyżej, części narządów, tkanek lub komórek;
- 5) **schyłkowa niewydolność nerek** – schyłkowe stadium choroby nerek (niewydolność nerek), wyrażające się nieodwracalnym upośledzeniem czynności obu nerek oraz stanowiące bezwzględne wskazanie do przewlekłej dializoterapii;
- 6) **operacja pomostowania tętnic wieńcowych** – przeprowadzenie operacji chirurgicznej przy otwartej klatce piersiowej, mającej na celu zlikwidowanie zwężenia lub niedrożności jednej lub więcej tętnic wieńcowych przez wszczepienie pomostu omijającego. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje angioplastyki ani jakiegokolwiek innych zabiegów na tętnicach wieńcowych wykonywanych od strony światła tętnicy wieńcowej i wykorzystujących techniki cewnikowania naczyń wieńcowych lub techniki laserowe;
- 7) **schyłkowa niewydolność wątroby** – schyłkowa postać choroby (marskości) wątroby powodująca co najmniej jeden z poniższych objawów:
 - a) wodobrzusze niepodające się leczeniu,
 - b) trwała żółtaczka,
 - c) zylaki przełyku,
 - d) encefalopatia wrotna.
 Z ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są przypadki chorób wątroby powstałych wskutek nadużywania alkoholu lub leków;
- 8) **łagodny nowotwór mózgu** – wewnątrzczaszkowy, zagrażający życiu, niezłośliwy nowotwór mózgu, powodujący uszkodzenie mózgu, potwierdzony przez neurologa lub neurochirurga, wymagający usunięcia neurochirurgicznego lub w przypadku zaniechania operacji, powodujący trwałe ubytki neurologiczne;
- 9) **utrata wzroku** – całkowita i nieodwracalna obusieczna utrata wzroku spowodowana zachorowaniem lub urazem. Rozpoznanie musi zostać potwierdzone przez specjalistę okuliste. Ubezpieczenie nie obejmuje przypadków utraty wzroku możliwych do skorygowania przy zastosowaniu jakiegokolwiek procedur terapeutycznych (w tym leczeniem farmakologicznym, zabiegowym lub operacyjnym);
- 10) **utrata kończyn** – całkowita i nieodwracalna utrata dwóch lub więcej kończyn spowodowana zewnętrznym urazem. W celu uniknięcia wątpliwości uznaje się, że ubezpieczenie obejmuje także utratę obu rąk (dłoni) lub obu stóp oraz utratę jednej ręki (dłoni) i jednej stopy;
- 11) **utrata mowy** – całkowita i nieodwracalna utrata możliwości mówienia trwająca nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy. Rozpoznanie musi być potwierdzone przez specjalistę w zakresie laryngologii w oparciu o stwierdzenie choroby lub urazu fałdów głosowych. Wykluczeniem są objęte wszelkie przypadki utraty zdolności mówienia spowodowane schorzeniami psychicznymi. Ubezpieczenie nie obejmuje przypadków utraty zdolności mówienia możliwych do skorygowania przy zastosowaniu jakiegokolwiek procedur terapeutycznych (w tym leczeniem farmakologicznym, zabiegowym lub operacyjnym);
- 12) **utrata słuchu** – całkowita i nieodwracalna obusieczna utrata słuchu spowodowana zachorowaniem lub urazem. Rozpoznanie musi być postawione na podstawie badań audiometrycznych i potwierdzone przez specjalistę laryngologa. Ubezpieczenie nie obejmuje przypadków utraty słuchu możliwych do skorygowania przy zastosowaniu jakiegokolwiek procedur terapeutycznych (w tym leczeniem farmakologicznym, zabiegowym lub operacyjnym);

- 13) **ciężkie oparzenie** – oparzenie trzeciego stopnia obejmujące co najmniej 20% powierzchni ciała;
- 14) **stwardnienie rozsiane** – choroba ośrodkowego układu nerwowego (mózgu lub rdzenia kręgowego) wywołana procesami zapalnymi i demielinizacyjnymi powodująca powstanie objawów neurologicznych. Rozpoznanie musi być postawione przez specjalistę neurologa na podstawie kryteriów diagnostycznych McDonald. Ubezpieczeniem nie są objęte przypadki, w których rozpoznanie stwardnienia rozsianego jest możliwe, ale nieudowodnione;
- 15) **śpiączka** – stan utraty przytomności z brakiem reakcji na bodźce zewnętrzne lub potrzeby naturalne, trwający w sposób ciągły i wymagający stosowania systemów podtrzymywania życia przez okres co najmniej 96 godzin. Dodatkowo wymagane jest stwierdzenie trwałego ubytku neurologicznego potwierdzone przez specjalistę neurologa. Zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje przypadków śpiączki wynikających ze spożycia alkoholu lub innych substancji odurzających, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 16) **pneumonektomia** – operacja polegająca na usunięciu całego płuca wskutek konieczności wynikającej z choroby lub urazu. Ubezpieczenie nie obejmuje operacji polegających na usunięciu jedynie części płuca (płata lub segmentu);
- 17) **anemia aplastyczna** – przewlekłe upośledzenie funkcji szpiku kostnego powodujące niedokrwistość, neutropenię i trombocytopenię, wymagające leczenia przynajmniej jednym z niżej wymienionych sposobów:
 - a) przetaczanie preparatów krwiopochodnych,
 - b) podawanie preparatów stymulujących szpik,
 - c) podawanie preparatów immunosupresyjnych,
 - d) przeszczepienie szpiku kostnego.
 Rozpoznanie musi być potwierdzone przez specjalistę w zakresie hematologii;
- 18) **zakażenie wirusem HIV/AIDS** – zakażenie HIV lub rozpoznanie AIDS jako zakażenie, w przypadku którego można udowodnić, że zostało spowodowane jednym z wymienionych sposobów:
 - a) przetoczenie zakażonej krwi lub produktów krwiopochodnych, pochodzących z licencjonowanego ośrodka uprawnionego do przygotowywania takich preparatów (stacji krwiodawstwa). Serokonwersja musi nastąpić w ciągu 6 miesięcy od daty przetoczenia;
 - b) jako wynik przypadkowego ukłucia się igłą/skalaczenia podczas pełnienia obowiązków wynikających z wykonywania zawodu lekarza, lekarza stomatologii, pielęgniarki, położnej, ratownika medycznego, technika laboratoryjnego, strażaka lub policjanta, pracownika służby więziennej. Dodatkowo, test w kierunku HIV wykonany bezpośrednio po tym zdarzeniu musi być negatywny, a serokonwersja musi nastąpić w ciągu 6 miesięcy licząc od daty zdarzenia;
 - c) przeszczepienie Ubezpieczonego (jako biorcy przeszczepu) narządu zakażonego uprzednio HIV;
- 19) **choroba Creutzfeldta-Jakoba** – niebudzące wątpliwości rozpoznanie przez specjalistę neurologa choroby Creutzfeldta-Jakoba, powodującej trwałą utratę możliwości samodzielną egzystencji, wyrażającą się utratą możliwości samodzielnego wykonywania minimum trzech ze wskazanych niżej czynności:
 - a) kontrolowania czynności fizjologicznych – samokontroli w trakcie oddawania kału oraz moczu oraz utrzymania higieny osobistej;
 - b) samodzielnego (bez pomocy osób trzecich) ubierania się i rozbierania się;
 - c) samodzielnego (bez pomocy osób trzecich) mycia się i toalety;
 - d) samodzielnego (bez pomocy osób trzecich) przemieszczania się po domu pomiędzy pomieszczeniami;
 - e) samodzielnego (bez pomocy osób trzecich) poruszania się – samodzielnego kładzenia się do łóżka i wstawania z łóżka, siadania i wstawania z fotela;
 - f) samodzielnego (bez pomocy osób trzecich) jedzenia wszelkich posiłków gotowych;
- 20) **choroba Parkinsona** – niebudzące wątpliwości rozpoznanie choroby Parkinsona postawione przez specjalistę neurologa w oparciu o istnienie postępujących i trwałych ubytków neurologicznych powodujących u Ubezpieczonego trwałą utratę możliwości samodzielną egzystencji, wyrażającą się utratą możliwości wykonywania minimum trzech ze wskazanych niżej czynności, pomimo prowadzenia optymalnego leczenia farmakologicznego:
 - a) kontrolowania czynności fizjologicznych – samokontroli w trakcie oddawania kału oraz moczu oraz utrzymania higieny osobistej;
 - b) samodzielnego (bez pomocy osób trzecich) ubierania się i rozbierania się;
 - c) samodzielnego (bez pomocy osób trzecich) mycia się i toalety;
 - d) samodzielnego (bez pomocy osób trzecich) przemieszczania się po domu pomiędzy pomieszczeniami;
 - e) samodzielnego (bez pomocy osób trzecich) poruszania się – samodzielnego kładzenia się do łóżka i wstawania z łóżka, siadania i wstawania z fotela;
 - f) samodzielnego (bez pomocy osób trzecich) jedzenia wszelkich posiłków gotowych.

Zakres ubezpieczenia nie obejmuje choroby Parkinsona spowodowanej stosowaniem leków lub wpływem substancji toksycznych;

21) **paraliż** – całkowita i trwała utrata funkcji dwóch lub więcej kończyn spowodowana urazem lub chorobą rdzenia kręgowego lub mózgu, rozpoznana przez neurologa. W celu uniknięcia wątpliwości uznaje się, że ochrona ubezpieczeniowa obejmuje utratę funkcji kończyn określaną jako diplegia, hemiplegia, tetraplegia lub quadriplegia;

22) **wirusowe zapalenie wątroby o piorunującym przebiegu** – rozległa martwica wątroby spowodowana infekcją wirusową prowadzącą do gwałtownego rozwoju niewydolności wątroby. Rozpoznanie musi być oparte na potwierdzeniu infekcji wirusem zapalenia wątroby i występowaniu wszystkich następujących kryteriów:

- szybko postępujące zmniejszenie wątroby obserwowane w USG,
- szybko wzrastająca aktywność transaminaz,
- szybko narastająca żółtaczka,
- martwica obejmująca całe zraziki wątrobowe (w przypadku przeprowadzenia biopsji wątroby).

Samo zakażenie wirusem wirusowego zapalenia wątroby typu B lub bezobjawowe nośicielstwo nie są objęte ubezpieczeniem. Z ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są także przypadki przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby, niewydolności wątroby spowodowanej działaniem toksyn albo nadużywaniem alkoholu lub lekami;

23) **choroba Alzheimera** – ograniczenie lub utrata zdolności intelektualnych, polegająca na znaczącym upośledzeniu funkcji poznawczych, spowodowana nieodwracalnym zaburzeniem czynności mózgu, potwierdzona testami klinicznymi i kwestionariuszami odpowiednimi do diagnostyki choroby Alzheimera lub demencji. Rozpoznanie musi być potwierdzone przez specjalistę neurologa. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje demencji spowodowanej nadużywaniem alkoholu, substancji odurzających lub AIDS;

24) **ciężka sepsa** – zespół ogólnoustrojowej reakcji zapalnej spowodowany zakażeniem bakteryjnym, wirusowym lub grzybiczym rozprzestrzeniającym się drogą krwionośną i charakteryzujący się obecnością drobnoustrojów lub ich toksyn we krwi, prowadzący do niewydolności przynajmniej jednego narządu. W celu uniknięcia wątpliwości uznaje się, że ubezpieczeniem objęte są również przypadki wstrząsu septycznego w przebiegu ciężkiej sepsy. Ciężka sepsa powinna być rozpoznana w oparciu o potwierdzoną infekcję wraz ze współistniejącą niewydolnością co najmniej jednego narządu i co najmniej dwóch z niżej wymienionych czynników:

- tętno >2 odchylen standardowych dla danego wieku, przy braku okoliczności stymulujących, takich jak ból lub leki;
- temperatura ciała mierzona w jamie ustnej, odbytnicy, przez próbnik w cewniku Foleya lub w żył centralnej >38,5°C lub <36°C;
- częstość oddechów >2 odchylen standardowych dla danego wieku lub konieczność stosowania mechanicznej wentylacji niewiązana z chorobą neuromięśniową, ani niewynikająca z zastosowania śpiączki farmakologicznej;
- poziom leukocytów we krwi podwyższony lub obniżony w stosunku do normy dla danego wieku, niezwiązany ze stosowaniem chemioterapii albo obecność więcej niż 10% form niedojrzałych;
- poziom cukru we krwi >120 mg/dl przy niewystępowaniu cukrzycy.

Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje obecności drobnoustrojów (bakterii, wirusów lub grzybów) we krwi bez współistnienia zespołu ogólnoustrojowej reakcji. Rozpoznanie sepsy musi znaleźć odpowiednie odzwierciedlenie w dokumentacji medycznej szpitala prowadzącego leczenie;

25) **operacja zastawek serca** – pierwszorazowa operacja wymiany jednej lub więcej zastawek serca, wykonywana przy otwartym sercu lub bez otwierania serca, przeprowadzona na skutek uszkodzenia, które nie może zostać skorygowane jedynie przy użyciu technik śródnaczyniowych. Operacja musi zostać zalecona przez specjalistę kardiologa;

26) **zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych** – zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych powodujące powstanie znacznego i trwałego ubytku neurologicznego potwierdzonego przez specjalistę neurologa. Rozpoznanie musi być potwierdzone badaniem płynu mózgowo-rdzeniowego. Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych wywołane infekcją HIV nie jest objęte ochroną ubezpieczeniową.

§ 2

Zdarzenie ubezpieczeniowe

- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zdiagnozowania u Ubezpieczonego poważnego zachorowania, pod warunkiem, że choroba, która była bezpośrednią i główną przyczyną wystąpienia danego poważnego zachorowania, została zdiagnozowana w życiu Ubezpieczonego po raz pierwszy w okresie ubezpieczenia, a jeżeli przyczyną poważnego zachorowania był nieszczęśliwy wypadek, to pod warunkiem, że zaszedł on w okresie ubezpieczenia.
- Za moment wystąpienia zdarzenia w postaci poważnego zachorowania uznaje się:

- w odniesieniu do wszystkich rodzajów poważnych zachorowań, za wyjątkiem poważnych zachorowań wskazanych w pkt 2)–4) poniżej, moment postawienia określonej diagnozy, z której wynika, że doszło do poważnego zachorowania, z tym, że jeżeli zgodnie z definicją danego poważnego zachorowania określoną w § 1 warunkiem stwierdzenia, że wystąpiło poważne zachorowanie jest postawienie diagnozy przez lekarza określonej specjalizacji – bierze się pod uwagę wyłącznie diagnozę postawioną przez takiego lekarza określonej specjalizacji;
- w odniesieniu do przeszczepiania narządów – moment dokonania Ubezpieczonemu jako biorcy przeszczepu narządu lub zakwalifikowanie Ubezpieczonego na oficjalną listę biorców oczekujących na przeszczep narządu;
- w odniesieniu do:
 - operacji pomostowania tętnic wieńcowych,
 - pneumonektomii,
 - operacji zastawek serca,
 – moment przeprowadzenia operacji chirurgicznej odpowiadającej definicji takiego poważnego zachorowania;
- w odniesieniu do zakażenia wirusem HIV/AIDS – moment wystąpienia jednego ze zdarzeń wskazanych w § 1 pkt 18) ppkt a)–c), będącego przyczyną zakażenia.
- Ubezpieczyciel stosuje na ryzyko poważnego zachorowania Ubezpieczonego 3-miesięczną karencję, która jednak nie ma zastosowania w przypadku, gdy przyczyną poważnego zachorowania był nieszczęśliwy wypadek, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia.
- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność wyłącznie w przypadku wystąpienia takiego rodzaju poważnego zachorowania, który został objęty ochroną ubezpieczeniową w ramach jednego z wariantów zakresu ochrony, o których mowa w § 4.
- Przez poważne zachorowanie objęte ochroną ubezpieczeniową rozumie się wyłącznie stan odpowiadający definicji danego rodzaju poważnego zachorowania ujętej w § 1.

§ 3

Przedmiot i wysokość świadczenia ubezpieczeniowego

- W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci poważnego zachorowania Ubezpieczonego, Ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłacenia Ubezpieczonemu świadczenia ubezpieczeniowego w postaci sumy ubezpieczenia dla ryzyka poważnego zachorowania Ubezpieczonego.
- W przypadku, gdy u Ubezpieczonego będącego kobietą zostanie zdiagnozowany nowotwór szyjki macicy lub nowotwór piersi, z zastrzeżeniem ust. 4, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu oprócz świadczenia, o którym mowa w ust. 1, świadczenie dodatkowe w wysokości 50% sumy ubezpieczenia dla ryzyka poważnego zachorowania Ubezpieczonego.
- W przypadku, gdy u Ubezpieczonego będącego mężczyzną zostanie zdiagnozowany nowotwór gruczołu krokowego (prostaty), z zastrzeżeniem ust. 5, Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu oprócz świadczenia, o którym mowa w ust. 1, świadczenie dodatkowe w wysokości 50% sumy ubezpieczenia dla ryzyka poważnego zachorowania Ubezpieczonego.
- Odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie świadczenia dodatkowego warunkowana jest profilaktyką Ubezpieczonego – w przypadku gdy Ubezpieczony jest mężczyzną – polegającą na przeprowadzaniu minimum jeden raz w roku badania polegającego na oznaczeniu zawartości „PSA” (ang. Prostate Specific Antygen) lub badania per rectum (badania palpacyjne odbytu).
- Podstawą do wypłaty świadczenia dodatkowego, o którym mowa w ust. 2 i 3, są wyniki i/lub potwierdzenie przeprowadzonych badań, o których mowa w ust. 4 lub 5 dokonanych w roku, w którym zdiagnozowano chorobę oraz roku poprzednim, z zastrzeżeniem, iż odstęp pomiędzy badaniami wyniósł nie mniej niż 180 dni.

§ 4

Warianty zakresu ochrony

- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w odniesieniu do ryzyka poważnego zachorowania Ubezpieczonego – alternatywnie – w wariantcie standardowym, pełnym albo w wariantcie nowotworu.
- Wariant standardowy – obejmuje wystąpienie następujących poważnych zachorowań:
 - udar mózgu,
 - zawał serca,
 - nowotwór złośliwy,
 - przeszczepianie narządów,
 - schyłkowa niewydolność nerek,
 - operacja pomostowania tętnic wieńcowych.

3. Wariant pełny – obejmuje wystąpienie następujących poważnych zachorowań:

- udar mózgu,
- zawał serca,
- nowotwór złośliwy,
- przeszczepianie narządów,
- schyłkowa niewydolność nerek,
- operacja pomostowania tętnic wieńcowych,
- schyłkowa niewydolność wątroby,
- łagodny nowotwór mózgu,
- utrata wzroku,
- utrata kończyn,
- utrata mowy,
- utrata słuchu,
- ciężkie oparzenie,
- stwardnienie rozsiane,
- śpiączka,
- pneumonektomia,
- anemia aplastyczna,
- zakażenie wirusem HIV/AIDS,
- choroba Creutzfeldta-Jakoba,
- choroba Parkinsona,
- paraliż,
- wirusowe zapalenie wątroby o piorunującym przebiegu,
- choroba Alzheimera,
- ciężka sepsa,
- operacja zastawek serca,
- zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

4. Wariant nowotworu – obejmuje wystąpienie następujących poważnych zachorowań:

- nowotwór złośliwy,
- łagodny nowotwór mózgu.

5. Wariant, w którym udzielana jest ochrona w odniesieniu do ryzyka poważnego zachorowania Ubezpieczonego, wskazany jest w dokumencie ubezpieczenia.

§ 5

Następstwo świadczeń ubezpieczeniowych

Jeżeli Ubezpieczony dozna poważnego zachorowania, powodującego zajęcie odpowiedzialności Ubezpieczyciela zgodnie z zapisami niniejszej klauzuli, a następnie w związku z tym samym poważnym zachorowaniem Ubezpieczony poniesie śmierć w ciągu 180 dni od daty zdiagnozowania poważnego zachorowania, z tytułu której będzie zachodzić odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie ryzyka podstawowego śmierci Ubezpieczonego:

- jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli nie zostało jeszcze wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaci jedynie świadczenie główne z tytułu śmierci Ubezpieczonego;
- jeśli świadczenie na podstawie niniejszej klauzuli zostało już wypłacone, wówczas kwota świadczenia głównego z tytułu śmierci Ubezpieczonego ulegnie pomniejszeniu o kwotę wypłaconą wcześniej z tytułu poważnego zachorowania. Pomniejszenie nie przekroczy jednak kwoty świadczenia głównego należnego z tytułu śmierci Ubezpieczonego.

§ 6

Wyłączenia i ograniczenia w ochronie ubezpieczeniowej

- Poza przypadkami wskazanymi w OWU, Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności także wtedy, gdy zdarzenie ubezpieczeniowe powstało:
 - w związku z pełnieniem przez Ubezpieczonego służby wojskowej w jakimkolwiek kraju;
 - w wyniku powrotnego wystąpienia poważnego zachorowania tego samego rodzaju, co poważne zachorowanie, za wystąpienie którego Ubezpieczony otrzymał już wcześniej świadczenie ubezpieczeniowe;
 - w wyniku poważnego zachorowania, które pozostaje w związku przyczynowo-skutkowym z innym poważnym zachorowaniem, za wystąpienie którego Ubezpieczony otrzymał już wcześniej świadczenie ubezpieczeniowe, nawet w przypadku, gdy jest to poważne zachorowanie innego rodzaju niż to, za wystąpienie którego wypłacono świadczenie.
- Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również przypadków wyłączonych z zakresu ubezpieczenia w definicjach poszczególnych poważnych zachorowań, określonych w § 1.
- W odniesieniu do zakażenia wirusem HIV/AIDS – Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności w przypadku uchybienia przez Ubezpieczonego obowiązkom wskazanym w § 7 ust. 1.
- Na użytek ograniczeń odpowiedzialności, o których mowa w ust. 5–7, wprowadza się pięć grup poważnych zachorowań:
 - Grupa I – anemia aplastyczna, wirusowe zapalenie wątroby o piorunującym przebiegu, schyłkowa niewydolność nerek, schyłkowa niewydolność wątroby, przeszczepianie narządów, ciężka sepsa;
 - Grupa II – operacja pomostowania tętnic wieńcowych, zawał serca, udar mózgu, operacja zastawek serca;
 - Grupa III – łagodny nowotwór mózgu, nowotwór złośliwy, pneumonektomia;
 - Grupa IV – utrata wzroku, utrata słuchu, utrata kończyn, utrata mowy, zakażenie wirusem HIV/AIDS, ciężkie oparzenia;
 - Grupa V – choroba Alzheimera, choroba Creutzfeldta-Jakoba, śpiączka, stwardnienie rozsiane, paraliż,

choroba Parkinsona, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

- Jeżeli poważne zachorowanie, z tytułu którego zostało wypłacone/przyznane świadczenie, należało do Grupy I, ochrona ubezpieczeniowa z tytułu poważnego zachorowania wygasa.
- Jeżeli poważne zachorowanie, z tytułu którego zostało wypłacone/przyznane świadczenie, należało do Grupy II, III, IV albo V, to z dniem wypłaty/nabycia prawa do tego świadczenia zostaje wyłączona odpowiedzialność Ubezpieczyciela z tytułu pozostałych rodzajów poważnego zachorowania należących do tej samej grupy oraz wszystkich rodzajów poważnych zachorowań należących do Grupy I.
- Ubezpieczyciel, w trakcie trwania ochrony ubezpieczeniowej, może wypłacić maksymalnie trzy świadczenia z tytułu trzech różnych poważnych zachorowań, z uwzględnieniem ograniczeń odpowiedzialności wskazanych w ustępach powyższych. Po wypłacie trzeciego świadczenia z tytułu poważnego zachorowania, ochrona ubezpieczeniowa z tytułu poważnego zachorowania wygasa.

§ 7

Szczególne obowiązki Ubezpieczonego w odniesieniu do ryzyka zakażenia wirusem HIV/AIDS

- W odniesieniu do ochrony ubezpieczeniowej na wypadek wystąpienia zakażenia wirusem HIV/AIDS – w przypadku wystąpienia jednego ze zdarzeń wymienionych w § 1 pkt 1b), obowiązkiem Ubezpieczonego jest niezwłoczne – jednak nie później niż w ciągu 7 dni od zdarzenia:
 - powiadomienie Ubezpieczyciela o takim zdarzeniu;
 - poddanie się badaniom krwi na obecność przeciwciał wirusa HIV.
- Konsekwencje niewykonania tego obowiązku określa § 6 ust. 3.

§ 8

Zawiadomienie

Podstawą do wypłaty świadczenia jest złożenie przez Ubezpieczonego:

- wniosku o wypłatę świadczenia;
- kopii dowodu tożsamości Ubezpieczonego;
- innych dokumentów żądanych przez Ubezpieczyciela, w szczególności wskazanych w OWU;
- dokumentów potwierdzających okoliczności zajścia nieszczęśliwego wypadku (np. opis zdarzenia, zaświadczenie lekarskie, protokoły policyjne, postanowienie o umorzeniu lub innej decyzji prokuratury itp.), jeśli zdarzenie ubezpieczeniowe nastąpiło w wyniku nieszczęśliwego wypadku;
- dokumenty medyczne potwierdzające rozpoznanie poważnego zachorowania.

§ 9

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

KLAUZULA 50

CHOROBA ŚMIERTELNA UBEZPIECZONEGO

§ 1

Ochrona w zakresie ryzyka wystąpienia choroby śmiertelnej

- Odmienne niż wskazano w § 7 ust. 1 OWU, Umowa ubezpieczenia w zakresie ryzyka podstawowego obejmuje:
 - ryzyko śmierci Ubezpieczonego,
 - oraz ryzyko wystąpienia choroby śmiertelnej u Ubezpieczonego.
- Przez chorobę śmiertelną, o której mowa w ust. 1 pkt 2) powyżej, rozumie się chorobę, która zgodnie z aktualnym na dzień wystąpienia choroby śmiertelnej stanem wiedzy medycznej jest nieuleczalna oraz nie rokuje szans na przeżycie przez Ubezpieczonego okresu dłuższego niż 12 miesięcy od dnia zdiagnozowania tej choroby. Przy czym diagnoza i rokowania, o których mowa powyżej, muszą być ustalone przez co najmniej dwóch lekarzy drugiego stopnia specjalizacji w dziedzinie medycyny bezpośrednio związanej z chorobą będącą podstawą ubiegania się o wypłatę świadczenia z tytułu choroby śmiertelnej lub z tytułem specjalisty w dziedzinie medycyny bezpośrednio związanej z chorobą będącą podstawą ubiegania się o wypłatę świadczenia z tytułu choroby śmiertelnej.
- Dniem zajścia zdarzenia w odniesieniu do ryzyka wystąpienia choroby śmiertelnej u Ubezpieczonego jest dzień postawienia pierwszej diagnozy przez jednego z lekarzy, o których mowa w ust. 2.
- Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność z tytułu wystąpienia choroby śmiertelnej u Ubezpieczonego pod warunkiem, że ta choroba została zdiagnozowana po raz pierwszy w życiu Ubezpieczonego.

§ 2

Świadczenie z tytułu wystąpienia choroby śmiertelnej

- W przypadku wystąpienia u Ubezpieczonego choroby śmiertelnej Ubezpieczyciel wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie w wysokości 50% sumy ubezpieczenia dla ryzyka śmierci Ubezpieczonego, aktualnej na dzień zajścia zdarzenia polegającego na wystąpieniu u Ubezpieczonego choroby śmiertelnej, nie wyższe jednak niż 300 000 zł (słownie: trzysta tysięcy złotych).
- Świadczenie, o którym mowa w ust. 1, wypłacane jest Ubezpieczonemu.
- Świadczenie, o którym mowa w ust. 1, jest przedpłatą na poczet świadczenia należnego z tytułu śmierci Ubezpieczonego, co oznacza, że pomniejsza ono kwotę świadczenia wypłacanego z tytułu śmierci Ubezpieczonego.
- Świadczenie, o którym mowa w ust. 1, zostanie wypłacone o ile w dniu, w którym miało zostać wypłacone, Ubezpieczony żyje. W przypadku, gdy Ubezpieczony zmarł przed dniem, w którym świadczenie to miało zostać wypłacone, Ubezpieczyciel wypłaci świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego w pełnej wysokości, na zasadach określonych w OWU dla świadczenia z tytułu śmierci Ubezpieczonego.
- W okresie ponoszenia przez Ubezpieczyciela odpowiedzialności z tytułu wystąpienia u Ubezpieczonego choroby śmiertelnej, Ubezpieczyciel wypłaca wyłącznie jedno świadczenie z tytułu choroby śmiertelnej, niezależnie od liczby chorób śmiertelnych i momentu ich zdiagnozowania.
- Wypłata świadczenia z tytułu choroby śmiertelnej nie powoduje wygaśnięcia odpowiedzialności Ubezpieczyciela i w związku z tym nie zwalnia z obowiązku opłacania składki za okres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej.
- Do wniosku o wypłatę świadczenia z tytułu choroby śmiertelnej należy dołączyć:
 - potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez pracownika jednostki terenowej Ubezpieczyciela, urzędnika administracji publicznej lub notariusza kopię dokumentu tożsamości, tj. dowodu osobistego lub paszportu Ubezpieczonego;
 - dokumenty uzasadniające stwierdzenie wystąpienia choroby śmiertelnej: badania radiologiczne, histopatologiczne lub laboratoryjne, a w przypadku choroby nowotworowej dokumenty uzasadniające odstępnie od leczenia przyczynowego i prowadzenie tylko leczenia paliatywnego;
 - diagnozę i rokowania choroby śmiertelnej ustalone przez co najmniej dwóch lekarzy drugiego stopnia specjalizacji w dziedzinie medycyny bezpośrednio związanej z chorobą będącą podstawą ubiegania się o wypłatę świadczenia z tytułu choroby śmiertelnej lub z tytułem specjalisty w dziedzinie medycyny bezpośrednio związanej z chorobą będącą podstawą ubiegania się o wypłatę świadczenia z tytułu choroby śmiertelnej, potwierdzające brak rokowań na przeżycie przez Ubezpieczonego okresu dłuższego niż 12 miesięcy.

§ 3

Pozostałe postanowienia

- Włączenie niniejszej klauzuli do warunków udzielanej ochrony ubezpieczeniowej nie wymaga opłacenia dodatkowej składki. Ochrona udzielana przez Ubezpieczyciela w ramach niniejszej klauzuli finansowana jest ze składki za ryzyko podstawowe śmierci Ubezpieczonego.
- W zakresie nieuregulowanym postanowieniami § 1 i 2 zastosowanie mają postanowienia OWU.

§ 4

Zatwierdzenie i wejście w życie

Postanowienia niniejszej klauzuli zostały zatwierdzone przez Zarząd Ubezpieczyciela i wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2017 r. i mają zastosowanie do wniosków ubezpieczeniowych składanych lub umów ubezpieczenia zawieranych od tego dnia.

Członek Zarządu
Grzegorz Kukla

Prezes Zarządu
Jacek Smolarek

ZAŁĄCZNIKI DO:

**Ogólnych Warunków Ubezpieczenia
stosowanych do umów ubezpieczenia indywidualnego na życie**

**Ogólnych Warunków Ubezpieczenia
stosowanych do umów ubezpieczenia grupowego na życie**

**Ogólnych Warunków Ubezpieczenia
stosowanych do umów ubezpieczenia grupowego i indywidualnego
następstw nieszczęśliwych wypadków**

Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Concordia Plus

**Ogólnych Warunków Ubezpieczenia
stosowanych do umów ubezpieczenia indywidualnego na życie
i dożycie z udziałem w zysku**

**Ogólnych Warunków Ubezpieczenia
stosowanych do umów ubezpieczenia grupowego i indywidualnego
następstw nieszczęśliwych wypadków „Życie i Zdrowie”**

Załącznik nr 1 Tabela rodzajów oraz określonych procentowo trwałych uszczerbków na zdrowiu

Załącznik nr 2 Tabela rodzaju kalectwa

Załącznik nr 3 Tabela rodzaju inwalidztwa

Załącznik nr 4 Rodzaje wypadków, których następstwem było poddanie określonej części ciała przeszczepowi bądź rekonstrukcji lub nabycie protez

Załącznik nr 5 Katalog operacji chirurgicznych

obowiązują do Umów ubezpieczenia zawartych od 1 grudnia 2017 r.
(zmiana dotyczy Załącznika nr 1 „Tabela rodzajów oraz określonych procentowo trwałych uszczerbków na zdrowiu” i została zatwierdzona uchwałą Zarządu WTUŻiR Concordia Capital SA z dnia 15 listopada 2017 r. oraz uchwałą Zarządu Concordia Polska TUW z dnia 15 listopada 2017 r.)
Pozostałe załączniki pozostają bez zmian.

Spis treści

Załącznik nr 1 Tabela rodzajów oraz określonych procentowo trwałych uszczerbków na zdrowiu	3
Załącznik nr 2 Tabela rodzaju kalectwa	11
Załącznik nr 3 Tabela rodzaju inwalidztwa	12
Załącznik nr 4 Rodzaje wypadków, których następstwem było poddanie określonej części ciała przeszczepowi bądź rekonstrukcji lub nabycie protez	12
Załącznik nr 5 Katalog operacji chirurgicznych	13

TABELA RODZAJÓW ORAZ OKREŚLONYCH PROCENTOWO TRWAŁYCH USZCZERBKÓW NA ZDROWIU

Załącznik nr 1

Tabela rodzajów oraz określonych procentowo trwałych uszczerbków na zdrowiu

RODZAJ USZKODZENIA CIAŁA		Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu	
A. USZKODZENIA GŁOWY			
1. Uszkodzenie powłok czaszki (bez ubytków kostnych – rany wymagające szycia):			
a) uszkodzenia powłok czaszki, blizny powyżej 1 cm		1	
b) uszkodzenia powłok czaszki, blizny powyżej 3 cm		2	
c) uszkodzenia powłok czaszki, blizny powyżej 7 cm		4	
d) oskalpowanie – powierzchnia powyżej 5 cm średnicy		10	
e) oskalpowanie – powierzchnia powyżej 10 cm średnicy		15	
2. Uszkodzenie kości sklepienia i podstawy czaszki z przemieszczeniem (wgłębienia, szczeliny, fragmentacje):		4	
3. Ubytek w kościach czaszki:			
a) o średnicy powyżej 2,5 cm		8	
b) o średnicy powyżej 5 cm		10	
c) o średnicy powyżej 10 cm		15	
Uwaga: jeżeli przy uszkodzeniach i ubytkach kości czaszki (poz. 2 i 3) występują jednocześnie uszkodzenia powłok czaszki (poz. 1), należy osobno oceniać stopień trwałego uszczerbku za uszkodzenia lub ubytki kości wg poz. 2 lub 3 i osobno za uszkodzenia powłok czaszki wg poz. 1.			
4. Powikłania towarzyszące uszkodzeniom wymienionym w poz. 1, 2, 3 (w zależności od stopnia zmian): nawracający wyciek płynu mózgowo-rdzeniowego, przewlekłe zapalenie kości, ropowica, zakrzepica powłok, przepuklina mózgowa – ocenia się dodatkowo, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu o:		do 5	
5. Porażenia i niedowłady połowicze:			
a) porażenie połowicze lub paraplegie (porażenia kończyn dolnych) uniemożliwiające samodzielne stanie i chodzenie 0–1° wg skali Lovette'a		100	
b) głęboki niedowład połowiczy lub parapareza 2° wg skali Lovette'a		70	
c) średniego stopnia niedowład połowiczy lub parapareza kończyn dolnych 3° wg skali Lovette'a		50	
d) niewielki lub dyskretny niedowład połowiczy lub niedowład kończyn dolnych 4° wg skali Lovette'a, dyskretny deficyt siły przy obecności zaburzeń napięcia mięśniowego, niedostateczności precyzji ruchów itp.		20	
e) monoparezy pochodzenia ośrodkowego – kończyna górna – wg skali Lovette'a		P	L
		0°	40 30
		1–2°	30 25
		3°	20 15
		4°	10 10
f) monoparezy pochodzenia ośrodkowego – kończyna dolna – wg skali Lovette'a			
		0°	40
		1–2°	30
		3°	20
		4°	10
6. Zespoły pozapiramidowe:			
a) utrwalony zespół pozapiramidowy znacznie utrudniający sprawność ustroju i wymagający stałej opieki innej osoby		80	
b) zespół pozapiramidowy utrudniający sprawność ustroju z zaburzeniami mowy, napadami ocznymi itp.		60	
c) zaznaczony zespół pozapiramidowy		20	
7. Zaburzenia równowagi pochodzenia mózdkowego:			
a) uniemożliwiające chodzenie i samodzielne funkcjonowanie		80	
b) utrudniające chodzenie i sprawność ruchową w stopniu znacznym		55	
c) utrudniające chodzenie i ograniczające sprawność ruchową		35	
d) dyskretnie wpływające na sposób chodu i niewielkie upośledzenie zborności i precyzji ruchów		15	
8. Padaczka (jako izolowane następstwo uszkodzenia mózgu):			
a) padaczka z bardzo częstymi napadami – 3 napady w tygodniu i więcej		50	
b) padaczka z napadami – powyżej 2 napady na miesiąc		30	
c) padaczka z napadami – 2 napady i mniej na miesiąc		20	
d) padaczka z napadami o różnej morfologii – bez utrat przytomności		8	
Uwaga: podstawą rozpoznania padaczki są: powtarzające się napady padaczkowe, typowe zmiany EEG, dokumentacja szpitalna potwierdzające rozpoznanie, ustalone rozpoznanie przez lekarza specjalistę (podejrzanie padaczki nie jest wystarczające do uznania uszczerbku z tego tytułu). W przypadku współistnienia padaczki z innymi objawami organicznego uszkodzenia mózgu należy oceniać wg poz. 9.			
9. Zaburzenia neurologiczne i psychiczne uwarunkowane organicznie (encefalopatie):			
a) otępienie lub ciężkie zaburzenia psychiczne i zachowania z dużym deficytem neurologicznym – uniemożliwiające samodzielną egzystencję		90	
b) encefalopatie ze zmianami charakterologicznymi i wyraźnym deficytem neurologicznym		60	
c) encefalopatie z umiarkowanymi zaburzeniami funkcjonowania w życiu codziennym ze zmianami charakterologicznymi i deficytem neurologicznym		25	
Uwaga: za encefalopatią poza zespołem psychoorganicznym przemawiają odchylenia przedmiotowe w stanie neurologicznym i psychicznym oraz zmiany w obrazie EEG, TK lub MRI. Istnienie encefalopatii musi znajdować potwierdzenie w dokumentacji medycznej (neurologa, psychologa lub psychiatry).			
10. Utrwalona nerwica i zespoły związane z urazem czaszkowo-mózgowym, uszkodzeniem ciała, potwierdzone dokumentacją z leczenia neurologicznego, PZP lub psychologa:			
a) dolegliwości subiektywne bez zmian w badaniach obrazowych – przebyte wstrząśnienie mózgu z hospitalizacją		1	
b) utrwalone skargi subiektywne związane z urazem czaszkowo-mózgowym, ze zmianami w badaniach obrazowych – TK, MRI (ból głowy, zawroty głowy, zaburzenia pamięci i koncentracji, zaburzenia snu, drażliwość, nadpobudliwość – objawy utrzymujące się powyżej 6 miesięcy od urazu mimo leczenia neurologicznego i/lub psychiatrycznego)		6	
11. Zaburzenia mowy:			
a) afazja całkowita (sensoryczna lub sensoryczno-motoryczna) z agraphią i aleksją		70	
b) afazja całkowita motoryczna		50	
c) afazja znacznego stopnia utrudniająca porozumiewanie się		30	
d) afazja nieznacznego stopnia		15	
12. Zespoły podwzgórzowe i inne utrwalone zaburzenia wewnątrzwydzielnicze z potwierdzonym pochodzeniem ośrodkowym (moczówka prosta, cukrzyca, nadczynność tarczycy itp.):			
a) znacznie upośledzające czynność ustroju		40	
b) nieznacznie upośledzające czynność ustroju		20	
13. Uszkodzenia nerwów ruchowych gałki ocznej:			
a) nerwu okoruchowego częściowe		10	
b) nerwu okoruchowego całkowite		15	
c) nerwu błoczkowego		2	
d) nerwu odwodzącego częściowe		5	
e) nerwu odwodzącego całkowite		10	
14. Uszkodzenie nerwu trójdzielnego:			
a) częściowe		7	
b) całkowite		15	
15. Uszkodzenie nerwu twarzowego:			
a) częściowe		7	
b) całkowite		15	
Uwaga: uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pęknięciem kości skalistej należy ocenić wg poz. 48.			
16. Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwów językowo-gardłowych i błędnego – w zależności od stopnia zaburzeń mowy, polykania, oddechu, krążenia i przewodu pokarmowego:			
a) jednostronne		10	
b) obustronne		30	
17. Uszkodzenie nerwu dodatkowego:			
a) częściowe		6	
b) całkowite		11	

TABELA RODZAJÓW ORAZ OKREŚLONYCH PROCENTOWO TRWAŁYCH USZCZERBKÓW NA ZDROWIU

18. Uszkodzenie nerwu podjęzykowego:												
a) częściowe											7	
b) całkowite											15	
B. USZKODZENIA TWARZY												
19. Uszkodzenia powłok twarzy (blizny i ubytki, oszpecenia):												
a) oszpecenia – widoczne, szpecące, rozległe (powyżej 1 cm długości lub powyżej 1 cm² powierzchni)											2	
b) oszpecenia – widoczne, szpecące, rozległe (powyżej 3 cm długości lub powyżej 3 cm² powierzchni)											4	
c) oszpecenia – widoczne, szpecące, rozległe (powyżej 7 cm długości lub powyżej 7 cm² powierzchni)											8	
20. Powikłania towarzyszące uszkodzeniom wymienionym w poz. 19 (zaburzenia funkcji przyjmowania pokarmów, oddychania, mowy, funkcji powiek itp.) – ocenia się dodatkowo, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu o:											do 10	
21. Uszkodzenia nosa:												
a) złamanie kości nosa bez zaburzeń oddychania – niewielka deformacja miejscowa											3	
b) złamanie kości nosa z wyraźną deformacją, z zaburzeniami oddychania											7	
c) złamanie kości nosa z wyraźną deformacją, z zaburzeniami oddychania i powonienia											12	
d) utrata nosa w całości (łącznie z kośćmi nosa),											25	
e) całkowita utrata powonienia w następstwie uszkodzenia przedniego dołu czaszki											5	
22. Utrata zęba stałego (za każdy ząb):												
a) częściowa											0,5	
b) całkowita – siekacze i kły											2	
c) całkowita – pozostałe zęby											1	
23. Złamania kości oczodołu szczęki i/lub żuchwy, złamania kości jarzmowej wygojone z przemieszczeniem odłamów:												
a) bez zaburzeń czynności stawu żuchwowo-skroniowego i leczone zachowawczo											2	
b) bez zaburzeń czynności stawu żuchwowo-skroniowego i leczone operacyjnie											5	
c) z zaburzeniami czynności stawu żuchwowo-skroniowego i leczone zachowawczo											5	
d) z zaburzeniami czynności stawu żuchwowo-skroniowego i leczone zachowawczo											8	
24. Utrata części szczęki lub żuchwy (łącznie z oszpeceniem i utratą zębów) – staw rzekomy – zależnie od rozległości ubytków, stanu odżywiania i powikłań:												
a) częściowa (powyżej 30%)											10	
b) całkowita											30	
25. Ubytek podniebienia:												
a) z zaburzeniami mowy i polykania											15	
b) z dużymi zaburzeniami mowy i polykania, objawy niedożywienia											25	
26. Ubytki języka:												
a) bez zaburzeń mowy i polykania											2	
b) z zaburzeniami mowy i polykania – w zależności od stopnia zaburzeń											10	
c) z dużymi zaburzeniami mowy i polykania, objawy niedożywienia											30	
d) całkowita utrata języka											45	
C. USZKODZENIA NARZĄDU WZROKU												
27. a) przy obniżeniu ostrości wzroku lub utracie wzroku jednego lub obojga oczu trwały uszczerbek na zdrowiu określa się wg następującej tabeli:												
ostrość wzroku oka lewego	ostrość wzroku oka	1,0	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1	0
	prawego	(0/10)	(9/10)	(8/10)	(7/10)	(6/10)	(5/10)	(4/10)	(3/10)	(2/10)	(1/10)	-
procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu												
1,0	(10/10)	0	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35
0,9	(9/10)	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40
0,8	(8/10)	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45
0,7	(7/10)	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50
0,6	(6/10)	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55
0,5	(5/10)	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
0,4	(4/10)	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
0,3	(3/10)	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
0,2	(2/10)	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80
0,1	(1/10)	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90
0	-	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90	100
Uwaga: ostrość wzroku zawsze określa się po korekcji szklami zarówno przy zmętnieniu rogówki lub soczewki, jak i przy współistnieniu uszkodzenia siatkówki lub nerwu wzrokowego.												
b) dwojenie obrazu bez zaburzeń ostrości wzroku											5	
c) utrata wzroku jednego oka z jednoczesnym wyluszczeniem gałki ocznej											38	
28. Porażenie nastawności (akomodacji) – przy zastosowaniu szkieł poprawczych:												
a) jednego oka											15	
b) obojga oczu											30	
29. Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów tępych:												
a) rozdarcie naczyńiówki jednego oka											wg tabeli z poz. 27a	
b) zapalenie naczyńiówki i siatkówki jednego oka, powodujące zaburzenia widzenia środkowego lub obwodowego												
c) przedziurawienie plamki żółtej jednego oka												
d) zanik nerwu wzrokowego												
30. Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów drążących:												
a) blizny rogówki lub twardówki											wg tabeli z poz. 27a	
b) zaćma urazowa (uszkodzenie soczewki)												
c) ciało obce wewnątrzgałkowe, powodujące obniżenie ostrości wzroku												
31. Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów chemicznych i termicznych (oparzenia itp.):												wg tabeli z poz. 27a
32. Koncentryczne zwężenie pola widzenia ocenia się wg poniżej podanej tabeli:												
zwężenie do		przy nienaruszonym drugim oku			w obu oczach			przy ślepotcie drugiego oka				
60°		0			0			35				
50°		5			15			45				
40°		10			25			55				
30°		15			50			70				
20°		20			80			85				
10°		25			90			95				
poniżej 10°		35			95			100				
33. Połowicze niedowidzenia:												
a) dwuskroniowe											40	
b) dwunosowe											25	
c) jednoimiennie											20	
34. Bezsoczewkowość pourazowa po operacyjnym usunięciu zaćmy pourazowej, przy braku jednoczesnego pojedynczego widzenia obuocznego:												
a) w jednym oku											20	
b) w obu oczach											35	

TABELA RODZAJÓW ORAZ OKREŚLONYCH PROCENTOWO TRWAŁYCH USZCZERBKÓW NA ZDROWIU

35. Pseudosoczewkowość pourazowa (usunięcie soczewki wskutek urazu z wszczepieniem sztucznej soczewki wewnątrzgałkowej) przy współistnieniu niepoddających się korekcji zaburzeń ostrości wzroku:				wg tabeli z poz. 27a																									
36. Zaburzenia w drożności przewodów łzowych (stałe łzawienie):																													
a) w jednym oku				7																									
b) w obu oczach				12																									
37. Odwarstwienie siatkówki jednego oka:				wg tabeli z poz. 27a																									
Uwaga: odwarstwienie siatkówki jednego oka, tylko jeśli występuje po urazie oka lub głowy (odejmując inwalidztwo istniejące przed urazem).																													
38. Jaskra – ogólny procent trwałego uszczerbku na zdrowiu nie może wynosić więcej niż 35% za jedno oko i 100% za oboje oczu:				wg tabeli z poz. 27a																									
39. Wytrzeszcz tętniący – w zależności od stopnia:																													
a) jednostronny				40																									
b) obustronny				70																									
40. Zaćma urazowa. Usunięcie zaćmy pourazowej ze wszczepieniem sztucznej soczewki wewnątrzgałkowej:				wg tabeli z poz. 27a																									
41. Przewlekłe zapalenia spojówek związane z urazem oka:																													
a) zmiany niewielkie				3																									
b) duże zmiany miejscowe, blizny rogówki				wg tabeli z poz. 27a																									
D. USZKODZENIA NARZĄDU SŁUCHU																													
42. Przy upośledzeniu ostrości słuchu procent trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się wg niżej podanej tabeli (obliczanie procentowego trwałego uszczerbku na zdrowiu z tytułu utraty słuchu wg Rosena w mod.):																													
<table><tr><td>ucho lewe \ ucho prawe</td><td>0–25 dB</td><td>26–40 dB</td><td>41–70 dB</td><td>pow. 70 dB</td></tr><tr><td>0–25 dB</td><td>0%</td><td>5%</td><td>10%</td><td>20%</td></tr><tr><td>26–40 dB</td><td>5%</td><td>15%</td><td>20%</td><td>30%</td></tr><tr><td>41–70 dB</td><td>10%</td><td>20%</td><td>30%</td><td>40%</td></tr><tr><td>pow. 70 dB</td><td>20%</td><td>30%</td><td>40%</td><td>50%</td></tr></table>					ucho lewe \ ucho prawe	0–25 dB	26–40 dB	41–70 dB	pow. 70 dB	0–25 dB	0%	5%	10%	20%	26–40 dB	5%	15%	20%	30%	41–70 dB	10%	20%	30%	40%	pow. 70 dB	20%	30%	40%	50%
ucho lewe \ ucho prawe	0–25 dB	26–40 dB	41–70 dB	pow. 70 dB																									
0–25 dB	0%	5%	10%	20%																									
26–40 dB	5%	15%	20%	30%																									
41–70 dB	10%	20%	30%	40%																									
pow. 70 dB	20%	30%	40%	50%																									
Uwaga: oblicza się średnią dla ucha prawego i lewego oddzielnie dla 500, 1000 i 2000 Hz. Na podstawie audiogramu obiektywnego.																													
43. Urazy małżowiny usznej:																													
a) rany małżowiny usznej – widoczne, szpecące, rozległe (powyżej 2 cm długości lub powyżej 1 cm² powierzchni)				2																									
b) utrata części małżowiny lub jej wyraźne zniekształcenie (blizny, oparzenia i odmrożenia)				5																									
c) utrata całkowita jednej małżowiny				15																									
d) utrata całkowita obu małżowin				25																									
44. Zwężenie lub zarośnięcie zewnętrznego przewodu słuchowego:																													
a) jednostronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu				wg tabeli z poz. 42																									
b) obustronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu				wg tabeli z poz. 42																									
45. Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego (trwające powyżej 3 miesięcy):																													
a) jednostronne				5																									
b) obustronne				10																									
46. Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego powikłane: perlakiem, próchnicą kości lub polipem ucha (trwające powyżej 3 miesięcy):																													
a) jednostronne				8																									
b) obustronne				12																									
47. Uszkodzenie ucha środkowego w następstwie złamania kości skroniowej z upośledzeniem słuchu:					wg tabeli z poz. 42																								
48. Uszkodzenie ucha wewnętrznego:																													
a) z uszkodzeniem części słuchowej				wg tabeli z poz. 42																									
b) z uszkodzeniem części statycznej – w zależności od stopnia uszkodzenia				25																									
c) z uszkodzeniem części słuchowej i statycznej – w zależności od stopnia uszkodzenia				35																									
49. Uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pęknięciem kości skalistej:																													
a) jednostronne – w zależności od stopnia uszkodzenia				20																									
b) dwustronne				35																									
E. USZKODZENIA SZYI, KRTANI, TCHAWICY I PRZĘŁYKU																													
50. Uszkodzenie gardła z upośledzeniem funkcji:																													
a) z zaburzeniami mowy i polykania				10																									
b) ze znacznymi zaburzeniami mowy i polykania oraz objawami niedożywienia				15																									
51. Uszkodzenie lub zwężenie krtani pozwalające na obchodzenie się bez rurki dotchawiczej – w zależności od stopnia zwężenia:					do 15																								
52. Uszkodzenie krtani, powodujące konieczność stałego noszenia rurki dotchawiczej:																													
a) z zaburzeniami głosu – w zależności od stopnia				do 20																									
b) z bezgłosem				30																									
53. Uszkodzenie tchawicy – w zależności od stopnia jej zwężenia:																													
a) bez niewydolności oddechowej				15																									
b) z niewydolnością oddechową – potwierdzoną badaniami dodatkowymi (spirometria)				30																									
54. Uszkodzenie przełyku powodujące:																													
a) częściowe trudności w odżywianiu – z upośledzeniem stanu odżywiania				15																									
b) odżywianie tylko płynami				40																									
c) całkowitą niedrożność przełyku ze stałą przetoką żołądkową				60																									
55. Uszkodzenie tkanek miękkich szyi (blizny i ubytki, oszpecenia):																													
a) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny skórne (powyżej 1 cm długości lub powyżej 1 cm² powierzchni)				2																									
b) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny skórne (powyżej 3 cm długości lub powyżej 3 cm² powierzchni)				4																									
c) widoczne i rozległe zniekształcenia, ubytki i blizny skórne (powyżej 7 cm długości lub powyżej 7 cm² powierzchni)				8																									
Uwaga: uszkodzenie tkanek miękkich z jednoczesnym uszkodzeniem kręgosłupa szyjnego – oceniać wg poz. 87.																													
F. USZKODZENIA KLATKI PIERSIOWEJ I ICH NASTĘPSTWA																													
56. Uszkodzenia części miękkich klatki piersiowej, grzbietu (blizny, ubytki, oszpecenia) w zależności od stopnia zniekształcenia:																													
a) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny skórne (powyżej 3 cm długości lub powyżej 3 cm² powierzchni), nieograniczające ruchomości klatki piersiowej				2																									
b) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny skórne (powyżej 3 cm długości lub powyżej 3 cm² powierzchni), ze zmniejszeniem pojemności życiowej płuc/potwierdzone badaniem spirometrycznym				6																									
c) widoczne i rozległe zniekształcenia, ubytki i blizny skórne (powyżej 15 cm długości lub powyżej 15 cm²), duże ubytki mięśniowe, znacznego stopnia ograniczenie ruchomości klatki piersiowej, ze znacznym zmniejszeniem pojemności życiowej płuc, potwierdzone badaniem spirometrycznym				10																									
57. Utrata brodawki sutkowej u kobiet:																													
a) częściowa				3																									
b) całkowita				6																									
58. Utrata gruczołu piersiowego kobiet:																													
a) częściowa (powyżej 30%)				15																									
b) całkowita				20																									
59. Złamania żeber:																													
a) złamanie jednego żebra				1																									
b) złamanie dwóch żeber				2																									
c) liczne złamanie żeber – zniekształcenie znacznego stopnia				5																									
d) liczne złamania ze zniekształceniem i zmniejszeniem pojemności życiowej płuc				10																									
60. Złamanie mostka:																													
a) bez przemieszczenia				2																									
b) z przemieszczeniem / wygojone z deformacją				5																									
61. Uszkodzenie płuc i opłucnej (zmiany utrwalone – zrosty opłucnowe, uszkodzenia tkanki płucnej, ubytki tkanki płucnej, ciała obce itp. potwierdzone w badaniach obrazowych):																													
a) bez cech niewydolności oddechowej				5																									
b) z cechami niewydolnością oddechową – w zależności od jej stopnia w spirometrii i badaniu gazometrycznym				15																									
62. Powikłania towarzyszące uszkodzeniom wymienionym w poz. 61 (w zależności od stopnia zmian) przetoki oskrzelowe, ropnie płuc, przetoki – ocenia się dodatkowo, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu o:					do 10																								

TABELA RODZAJÓW ORAZ OKREŚLONYCH PROCENTOWO TRWAŁYCH USZCZERBKÓW NA ZDROWIU

63. Uszkodzenie serca lub osierdzia:	
a) z wydolnym układem krążenia, EF powyżej 55%, powyżej 10 MET, bez zaburzeń kurczliwości	7
b) I klasa NYHA, EF 50–55%, powyżej 10 MET, niewielkie zaburzenia kurczliwości	15
c) II klasa NYHA, EF 45%–55%, 7–10 MET, umiarkowane zaburzenia kurczliwości	25
d) III klasa NYHA, EF 35%–45%, 5–7 MET, nasilone zaburzenia kurczliwości	30
e) IV klasa NYHA, EF <35%, poniżej 5 MET, znaczne zaburzenia kurczliwości	50
64. Uszkodzenia przepony – rozernanie przepony, przepukliny przeponowe – w zależności od stopnia zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego, oddychania i krążenia:	
a) bez zaburzeń funkcji – po leczeniu operacyjnym	8
b) zaburzenia średniego stopnia	15
c) zaburzenia dużego stopnia (z niewydolnością oddechową) – potwierdzone badaniem spirometrycznym i gazometrycznym	25
G. USZKODZENIE BRZUCHA I ICH NASTĘPSTWA	
65. Uszkodzenia tkanek miękkich powłok jamy brzusznej (blizny, ubytki, oszpeceenia):	
a) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny skórne (powyżej 3 cm długości lub powyżej 3 cm ² powierzchni)	2
b) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny skórne (powyżej 7 cm długości lub powyżej 7 cm ² powierzchni), przepukliny pourazowe	6
c) znaczne stopnia ograniczenie ruchomości, rozległe ściągające blizny, duże ubytki mięśniowe (powyżej 15 cm długości lub powyżej 15 cm ² powierzchni)	10
Uwaga: za przepukliny urazowe uważa się przepukliny spowodowane pourazowym uszkodzeniem powłok brzusznych (np. po rozerwaniu mięśni powłok brzusznych), do których doszło w wyniku nieszczęśliwego wypadku. Przepukliny pachwinowe, pępkowe itp., oraz wszystkie, które ujawniły się po wysiłku, dźwignięciu – nie są uznawane jako pourazowe.	
66. Uszkodzenie żołądka, jelit i sieci, powodujące zaburzenia funkcji przewodu pokarmowego:	
a) po leczeniu operacyjnym, bez zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego	4
b) po leczeniu operacyjnym z niewielkiego stopnia zaburzeniami funkcji i dostatecznym stanem odżywienia	8
c) z zaburzeniami trawienia i niedostatecznym stanem odżywienia – zaburzenia stanu odżywienia	20
d) z zaburzeniami trawienia i niedostatecznym stanem odżywienia – odżywianie jedynie pozajelitowe	30
67. Przetoki pourazowe jelitowe, kałowe i odbytu sztuczny – w zależności od stopnia zanieczyszczania się i zmian zapalnych tkanek otaczających przetokę:	
a) jelita cienkiego	50
b) jelita grubego	40
68. Uszkodzenie dużych naczyń krwionośnych jamy brzusznej i miednicy niepowodujące upośledzenia funkcji innych narządów (leczone operacyjnie) – w zależności od rozległości uszkodzenia naczyń:	do 8
69. Uszkodzenia odbytnicy:	
a) pełnościenne uszkodzenie leczone operacyjnie – niewielkie dolegliwości, bez zaburzeń funkcji	10
b) wypadanie odbytnicy w zależności od stopnia wypadania, utrzymujące się po leczeniu operacyjnym	20
70. Uszkodzenia zwieracza odbytu, powodujące stałe, całkowite nietrzymanie kału i gazów:	50
71. Uszkodzenie śledziony:	
a) leczone operacyjnie z zachowaniem narządu	10
b) utrata u osób powyżej 18 roku życia	15
c) utrata u osób poniżej 18 roku życia	20
72. Uszkodzenia wątroby, dróg żółciowych lub trzustki:	
a) leczone operacyjnie z zachowaniem narządu (bez zaburzeń funkcjonalnych utrata pęcherzyka żółciowego)	8
b) zaburzenia czynności wątroby w stopniu A wg Childa-Pugha, zaburzenia czynności zewnątrzwydzielniczej trzustki niewielkiego stopnia lub utrata części narządu	15
c) zaburzenia czynności wątroby w stopniu B wg Childa-Pugha, zaburzenia czynności zewnątrz- i wewnątrzwydzielniczej trzustki średniego stopnia lub utrata znacznej części narządu	25
d) zaburzenia czynności wątroby w stopniu C wg Childa-Pugha, utrata trzustki	30
H. USZKODZENIA NARZĄDÓW MOCZOWOPŁCIOWYCH	
73. Uszkodzenie nerek:	
a) uszkodzenie nerki bez zaburzeń funkcji (krwaki, pęknięcie narządu – leczone operacyjnie)	10
b) uszkodzenie nerki powodujące upośledzenie jej funkcji (leczone operacyjnie)	15
c) uszkodzenie obu nerek powodujące upośledzenie ich funkcji (leczone operacyjnie)	20
74. Utrata jednej nerki przy drugiej zdrowej i prawidłowo działającej:	30
75. Utrata jednej nerki przy wyraźnym upośledzeniu funkcjonowania drugiej nerki:	50
76. Uszkodzenie moczowodu powodujące zawężenie jego światła:	
a) bez zaburzeń funkcji – leczone operacyjnie	8
b) z zaburzeniami funkcji (potwierdzone w badaniach dodatkowych i urodynamicznych)	15
77. Uszkodzenie pęcherza – w zależności od stopnia zmniejszenia jego pojemności, zaburzeń w oddawaniu moczu, przewlekłych stanów zapalnych:	
a) bez zaburzeń funkcji – leczone operacyjnie	10
b) z zaburzeniami funkcji (potwierdzone w badaniach dodatkowych i urodynamicznych)	20
78. Przetoki dróg moczowych i pęcherza moczowego – w zależności od stopnia stałego zanieczyszczenia się moczem (ocena po min. 6 miesiącach):	do 10
79. Uszkodzenia cewki moczowej (leczone operacyjnie) – potwierdzone w badaniach obrazowych i urodynamicznych:	
a) powodujące trudności w oddawaniu moczu	10
b) z nietrzymaniem lub zaleganiem moczu	25
80. Utrata prącia:	35
81. Uszkodzenie lub częściowa utrata prącia – w zależności od stopnia uszkodzenia i zaburzenia funkcji:	do 15
82. Utrata jednego jądra, jajnika oraz pozostałych struktur układu rozrodczego (nieujętych w pozostałych punktach tabeli) – w zależności od stopnia uszkodzenia i upośledzenia funkcji:	
a) utrata w wieku do 50 roku życia	15
b) utrata w wieku po 50 roku życia	10
83. Utrata obu jąder lub jajników:	
a) utrata w wieku do 50 roku życia	30
b) utrata w wieku po 50 roku życia	20
84. Wodniak pourazowy jądra:	
a) wyleczony operacyjnie	4
b) w zależności od nasilenia zmian utrzymujących się po leczeniu operacyjnym	8
85. Utrata macicy:	
a) w wieku do 45 lat	35
b) w wieku powyżej 45 lat	20
86. Uszkodzenie krocza powodujące wypadnięcie narządów rodnych, w zależności od stopnia i powikłań:	
a) pochwy	8
b) pochwy i macicy	20
I. USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA, RDZENIA KRĘGOWEGO I ICH NASTĘPSTWA	
87. Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku szyjnym:	
a) skręcenia, bez zniekształceń i niewielkim ograniczeniem ruchomości do 20% zakresu ruchomości	1-3
b) z ograniczeniem ruchomości w zakresie rotacji lub zginania powyżej 20% zakresu ruchomości, uszkodzenia potwierdzone w badaniach obrazowych (TK i MRI – przemieszczenia kręgów powyżej 4 mm, niestabilność kątowna powyżej 15 st.)	8
c) złamania ze zniekształceniem w obrazie rtg i TK/ MRI i ograniczeniem ruchomości powyżej 20% zakresu ruchomości	12
d) złamania ze znacznym zniekształceniem w obrazie rtg i TK/ MRI, całkowitym zesztynieniem/ usztynieniu operacyjne	20
88. Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku piersiowym i lędźwiowym:	
a) bez zniekształceń kręgów z niewielkim ograniczeniem ruchomości w zakresie rotacji lub zginania do 20%	1-3
b) ze zniekształceniem kręgów z niewielkim ograniczeniem ruchomości w zakresie rotacji lub zginania powyżej 20%	8
c) złamania ze znacznym zniekształceniem w obrazie rtg i TK/ MRI, całkowitym zesztynieniem/ usztynieniu operacyjne	12
89. Izolowane złamanie wyrostków poprzecznych, wyrostków ościowych, kości guzicznej:	
a) złamanie jednego wyrostka, złamanie kości guzicznej	4
b) złamania mnogie wyrostków	7
90. Powikłania towarzyszące uszkodzeniom wymienionym w poz. 87-89 (w zależności od stopnia zmian): zapalenia kręgów, obecność ciała obcego itp. – ocenia się dodatkowo zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu o:	do 5
91. Uszkodzenia rdzenia kręgowego:	

TABELA RODZAJÓW ORAZ OKREŚLONYCH PROCENTOWO TRWAŁYCH USZCZERBKÓW NA ZDROWIU

a) przy objawach poprzecznego przecięcia rdzenia z całkowitym porażeniem lub niedowładem dużego stopnia dwóch lub czterech kończyn	100	
b) niedowład kończyn dolnych bez uszkodzenia górnej części rdzenia (kończyn górnych), umożliwiających poruszanie się za pomocą dwóch łasek	70	
c) niedowład kończyn dolnych umożliwiających poruszanie się o jednej łasce	30	
d) porażenie całkowite obu kończyn górnych z zanikami mięśniowymi, zaburzeniami czucia i zmianami troficznymi bez porażenia kończyn dolnych (po wylewie śródrdzeniowym)	90	
e) niedowład znacznego stopnia obu kończyn górnych znacznie upośledzający czynność kończyn (po wylewie śródrdzeniowym)	60	
f) niedowład nieznacznego stopnia obu kończyn górnych (po wylewie śródrdzeniowym)	20	
g) zaburzenia ze strony zwieraczy i narządów płciowych bez niedowładów (zespół stożka końcowego)	30	
h) zaburzenia czucia, zespoły bólowe bez niedowładów – w zależności od stopnia zaburzeń i zmian urazowych rdzenia – potwierdzone w badaniach obrazowych (TK, MRI)	15	
J. USZKODZENIA MIEDNICY		
92. Utrwalone rozejście się spojenia łonowego lub rozerwania stawu krzyżowo-biodrowego:		
a) niewielkiego stopnia (leczone zachowawczo)	8	
b) znacznego stopnia (leczone operacyjnie)	12	
93. Złamanie miednicy z przerwaniem obręczy biodrowej lub wielomiejscowe – w zależności od zniekształcenia i upośledzenia chodu:		
a) w odcinku przednim (kość łonowa, kulszowa) – leczone zachowawczo	8	
b) w odcinku przednim (kość łonowa, kulszowa) – leczone operacyjnie	12	
c) w odcinku przednim i tylnym (typ Malgainge'a) – leczone zachowawczo	15	
d) w odcinku przednim i tylnym (typ Malgainge'a) – leczone operacyjnie	20	
94. Złamanie dna panewki – w zależności od upośledzenia funkcji stawu i zmian zniekształcających:		
a) I stopnia	10	
b) II stopnia	15	
c) III stopnia	20	
d) IV stopnia	30	
95. Izolowane złamanie miednicy (kość łonowa, kulszowa, talerz biodrowy, kolce biodrowe, guz kulszowy) – w zależności od zniekształcenia:		
a) bez przemieszczenia	6	
b) z przemieszczeniem	10	
Uwaga: towarzyszące uszkodzenia narządów miednicy i objawy neurologiczne ocenia się dodatkowo wg pozycji dotyczących odpowiednich uszkodzeń narządów miednicy lub uszkodzeń neurologicznych.		
K. USZKODZENIA KOŃCZYNY GÓRNEJ		
Przy uszkodzeniach kończyn górnych u mańkutów stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu ustala się wg zasad przewidzianych w tabeli, przyjmując dla uszkodzeń ręki prawej procenty ustalone dla ręki lewej, a dla uszkodzeń ręki lewej procenty ustalone dla ręki prawej. Przy współistniejących powikłaniach neurologicznych należy stosować ocenę wg pozycji dotyczących uszkodzeń odpowiednich odcinków kończyny – w zależności od stopnia wypadnięcia funkcji (chyba, że w tabeli poniżej zaznaczono inaczej).		
96. Złamanie łopatki:	P	L
a) wygojone złamanie łopatki z zespołem bólowym bez większych zaburzeń funkcji kończyny	3	2
b) wygojone złamanie łopatki z nieznacznym przemieszczeniem i ograniczeniem funkcji – ograniczenie ruchomości powyżej 30%	8	6
c) wygojone złamanie łopatki ze znacznym przemieszczeniem i ograniczeniem funkcji – ograniczenie ruchomości powyżej 60%	12	8
d) złamanie z dużym przemieszczeniem i przykurczam, ze śladowym ruchem w stawie ramiennie-łopatkowym	20	18
97. Złamanie obojczyka – w zależności od stopnia zniekształcenia, blizn, zaników mięśniowych i ograniczenia ruchów:		
a) z niewielkim zniekształceniem kątowym – z ograniczeniem ruchów barku do 30%	4	3
b) wyraźne zniekształcenie z ograniczeniem ruchów barku powyżej 30%	8	7
c) duże zniekształcenie, zaniki mięśniowe z dużym ograniczeniem ruchów barku powyżej 60%	15	15
98. Staw rzekomy obojczyka ograniczający ruchy kończyny (dodatkowo do poz. 97):	do 8	do 5
99. Zwłknięcie stawu obojczykowo-barkowego lub obojczykowo-mostkowego – w zależności od ograniczenia ruchów:		
a) zespół bólowy, uszkodzenia I°	4	3
b) niewielka deformacja, uszkodzenia II° bez ograniczeń ruchomości barku	8	6
c) wyraźna deformacja, uszkodzenia III° (nie leczone operacyjnie), z upośledzeniem ruchomości kończyny powyżej 30%	12	8
d) duże zniekształcenie, zaniki mięśniowe z dużym ograniczeniem ruchów barku powyżej 60%	15	10
100. Uszkodzenia stawu barkowego – uszkodzenie mięśni rotatorów, zwłknięcia, skręcenia, złamania bliższego końca kości ramiennej:		
a) skręcenia	2	1
b) zwłknięcia wymagające repozycji przez lekarza	4	3
c) złamania bez przemieszczenia	5	4
d) złamania wieloodłamowe z przemieszczeniem	8	7
e) złamania leczone pierwotną protezoplastyką	15	
101. Zastarzałe nieodprowadzone zwłknięcie stawu barkowego – w zależności od zakresu ruchów i ustawienia kończyny:	do 10	
102. Staw wiszący w następstwie pourazowych ubytków kości – w zależności od zaburzeń funkcji:	do 20	
Uwaga: staw wiotki z powodu porażenia ocenia się wg norm neurologicznych.		
103. Zesztywnienie stawu barkowego:		
a) w ustawieniu częściowo korzystnym (w odwiedzeniu około 70°, antepozycja 35° i rotacja zewnętrzna około 25°) w zależności od ustawienia i funkcji	20	20
b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	30	25
104. Uszkodzenie barku powikłane przewlekłym zapaleniem kości, obecnością ciał obcych, przetokami i zmianami neurologicznymi, protezy stawu ocenia się wg poz. 103-107, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu – w zależności od stopnia powikłań i upośledzenia funkcji o:	do 5	
105. Utrata kończyny w barku:	70	65
Ramię		
106. Utrata kończyny wraz z łopatką:	75	70
107. Złamanie trzonu kości ramiennej – w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji kończyny:		
a) bez przemieszczenia, bez deficytów ruchomości, ze skargami subiektywnymi	5	4
b) z niewielkim przemieszczeniem i zaburzeniem osi <10 stopni, skróceniem do 3 cm, deficytem ruchomości do 30%	8	7
c) z przemieszczeniem i zaburzeniem osi <20 stopni, skróceniem >3 cm, deficytem ruchomości powyżej 30%	10	9
108. Powikłania towarzyszące uszkodzeniom wymienionym w poz. 107 (w zależności od stopnia zmian): przewlekłe zapalenie kości, przetoki, brak zrostu, staw rzekomy, ciała obce i zmiany neurologiczne – ocenia się dodatkowo, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu o:	do 5	
109. Uszkodzenie tkanek miękkich ramienia/ barku/ łokcia:	P	L
a) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny (powyżej 3 cm długości lub 3 cm² powierzchni)	2	2
b) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny (powyżej 7 cm długości lub 7 cm² powierzchni)	6	6
c) widoczne i rozległe zniekształcenia, ubytki i blizny (powyżej 15 cm długości lub 15 cm² powierzchni), z ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	10	10
110. Utrata kończyny w obrębie ramienia:		
a) z zachowaniem tylko 1/3 bliższej kości ramiennej	65	60
b) przy dłuższych kikutach	60	55
Łokiec		
111. Uszkodzenia stawu łokciowego – złamanie dalszego końca kości ramiennej, bliższego końca kości łokciowej, głowy kości promieniowej, blizny:		
a) skręcenia z ograniczeniem ruchomości	2	1
b) zwłknięcia wymagające repozycji przez lekarza	4	3
c) złamania bez przemieszczenia	5	4
d) złamania wieloodłamowe z przemieszczeniem	8	7
e) złamania leczone pierwotną protezoplastyką	15	15
112. Zesztywnienie stawu łokciowego:		
a) w zgięciu zbliżonym do kąta prostego i z zachowanymi ruchami obrotowymi przedramienia (75°-110°)	20	15
b) z brakiem ruchów obrotowych	25	20
c) w ustawieniu wyprostowanym lub zbliżonym (160°-180°)	30	25
113. Wiszący staw łokciowy:	25	20
114. Uszkodzenie stawu łokciowego powikłane przewlekłym stanem zapalnym, przetokami, ciałami obcymi, stawem rzekomym ocenia się wg poz. 111-113, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu o:	do 5	
Przedramię		
115. Złamanie trzonów jednej lub obu kości przedramienia – w zależności od przemieszczeń, zniekształceń i zaburzeń czynnościowych:		
a) bez przemieszczenia, bez deficytów ruchomości, ze skargami subiektywnymi	4	3

TABELA RODZAJÓW ORAZ OKREŚLONYCH PROCENTOWO TRWAŁYCH USZCZERBKÓW NA ZDROWIU

b) z niewielkim przemieszczeniem i zaburzeniem osi <10 stopni, skróceniem do 3 cm, deficytem ruchomości do 30%	6	5
c) z przemieszczeniem i zaburzeniem osi <20 stopni, skróceniem >3 cm, deficytem ruchomości powyżej 30%	8	7
116. Powikłania towarzyszące uszkodzeniom wymienionym w poz. 115 (w zależności od stopnia zmian): przewlekłe zapalenie kości, przetoki, brak zrostu, staw rzekomy, ciała obce i zmiany neurologiczne – ocenia się dodatkowo, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu o:	do 5	
117. Złamania w obrębie dalszego końca jednej lub obu kości przedramienia, powodujące ograniczenia ruchomości nadgarstka i zniekształcenia – w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych:		
a) izolowane złamanie wyrostka rylcowatego kości promieniowej lub łokciowej	3	3
b) niewielkie zniekształcenia i deficyt zgięcia grzbietowego i dloniowego po -10°, złamania podokostnowe typu „zielonej gałązki”	4	3
c) wyraźne zniekształcenie z ograniczeniem ruchomości nadgarstka i rotacji przedramienia po -20°	8	7
d) ze zniekształceniem i dużymi zaburzeniami funkcji i ruchomości, zmianami wtórnymi (troficzne, krążeniowe neurologiczne itp.)	10	10
118. Uszkodzenie przedramienia powikłane przewlekłym stanem zapalnym, przetokami, ciałami obcymi, stawem rzekomym ocenia się wg poz. 115-117, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu o:	do 5	
119. Uszkodzenie tkanek miękkich przedramienia i nadgarstka:		
a) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny skórne (powyżej 3 cm długości lub 3 cm ² powierzchni), bez ograniczenia ruchomości	2	2
b) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny skórne (powyżej 7 cm długości lub 7 cm ² powierzchni)	5	5
c) widoczne i rozległe zniekształcenia, ubytki i blizny skórne (powyżej 15 cm długości lub 15 cm ² powierzchni), z ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	8	8
Nadgarstek		
120. Utrata kończyny w obrębie przedramienia i nadgarstka – w zależności od charakteru kikuta i jego przydatności do protezowania:	do 55	do 50
121. Ograniczenie ruchomości w obrębie nadgarstka w następstwie jego uszkodzeń (skręcenia, zwichnięcia, złamania kości nadgarstka, martwice aseptyczne tych kości, blizny) – w zależności od ustawienia, zakresu ruchów, objawów bólowych i troficznych oraz funkcji palców:		
a) ograniczenie ruchomości niewielkiego stopnia po przebytych skręceniach	2	1
b) ograniczenie ruchomości miernego stopnia powyżej 30% zakresu ruchomości	4	3
c) ograniczenie ruchomości dużego stopnia powyżej 60% zakresu ruchomości	7	6
122. Całkowite zeszywnienie w obrębie nadgarstka:		
a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym	15	15
b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	20	20
123. Uszkodzenia nadgarstka powikłane trwałymi zmianami troficznymi, przewlekłym i ropnym zapaleniem kości nadgarstka, przetokami i zmianami neurologicznymi ocenia się wg poz. 121, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań o:	do 5	
Śródreżce		
124. Złamania kości śródreżca (za każdą kość):		
a) I lub II kości śródreżca – bez przemieszczenia	2	2
b) I lub II kości śródreżca – z przemieszczeniem	3	3
c) III, IV i V kości śródreżca – bez przemieszczenia	1	1
d) III, IV i V kości śródreżca – z przemieszczeniem	2	2
125. Uszkodzenie tkanek miękkich śródreżca (blizny, ubytki, oszpecenia):		
a) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny skórne (powyżej 1 cm długości lub 1 cm ² powierzchni)	1	1
b) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny skórne (powyżej 3 cm długości lub 3 cm ² powierzchni)	2	2
c) widoczne i rozległe zniekształcenia, ubytki i blizny skórne (powyżej 7 cm długości lub 7 cm ²), z ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	4	4
Kciuk		
126. Utraty w obrębie kciuka:		
a) utrata całkowita opuszki	3	2
b) utrata części paliczka paznokciowego	5	4
c) utrata całkowita paliczka paznokciowego	7	8
d) utrata paliczka paznokciowego i paliczka podstawowego – poniżej 2/3 długości lub utrata obu paliczków bez kości śródreżca	15	15
e) utrata obu paliczków z kością śródreżca	20	20
127. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie kciuka (rany pozostawiające blizny powyżej 1 cm/1 cm ² , złamania, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie, zmiany czuciowe) – powodujące:		
a) niewielkie zmiany bez ograniczenia ruchomości lub z niewielkimi ograniczeniami do 30%	1	1
b) zmiany z deformacją i ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	4	3
c) zmiany z deformacją zmianami wtórnymi i ograniczeniem ruchomości powyżej 60%	8	6
Uwaga: przy ocenie stopnia zaburzeń czynności kciuka należy brać pod uwagę przede wszystkim zdolność przeciwstawienia i chwytu.		
Palec wskazujący		
128. Utraty w obrębie palca wskazującego:		
a) utrata całkowita opuszki	3	2
b) utrata części paliczka paznokciowego	4	3
c) utrata całkowita paliczka paznokciowego	6	5
d) utrata całkowita dwóch paliczków	10	10
e) utrata trzech paliczków	15	12
f) utrata palca wskazującego z kością śródreżca	20	20
129. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palca wskazującego oraz II kości śródreżca (rany pozostawiające blizny powyżej 2 cm/2 cm ² , złamania, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie, zmiany czuciowe) powodujące:		
a) niewielkie zmiany bez ograniczenia ruchomości lub z niewielkimi ograniczeniami do 30%	1	1
b) zmiany z deformacją i ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	4	3
c) zmiany z deformacją zmianami wtórnymi i ograniczeniem ruchomości powyżej 60%	8	6
Palec trzeci, czwarty i piąty		
130. Utrata całego paliczka lub części paliczka:		
a) utrata części paliczka	1	1
b) palca trzeciego i czwartego – za każdy paliczek	2	2
c) palca piątego – za każdy paliczek	1,5	1,5
131. Utrata palców III, IV lub V z kością śródreżca – dodatkowo do poz. 130:	+4	
132. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palców III, IV, V (rany pozostawiające blizny powyżej 2 cm/2 cm ² , złamania, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie, zmiany czuciowe) – powodujące:		
a) niewielkie zmiany bez ograniczenia ruchomości lub z niewielkimi ograniczeniami do 30%	1	1
b) zmiany z deformacją i ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	3	2
c) zmiany z deformacją zmianami wtórnymi i ograniczeniem ruchomości powyżej 60%	5	4
Uwaga: przy uszkodzeniach obejmujących większą liczbę palców globalna ocena musi być niższa niż całkowita utrata tych palców i odpowiadać stopniowi użyteczności ręki. Uszkodzenie obejmujące wszystkie palce z pełną utratą użyteczności ręki nie mogą przekroczyć dla ręki prawej 55%, a dla lewej 50%.		
L. USZKODZENIE KOŃCZYNY DOLNEJ		
Staw biodrowy		
133. Utrata kończyny dolnej przy wyluszczeniu jej w stawie biodrowym lub odjęcie w okolicy podkłętarzowej:	75	
134. Uszkodzenia skóry, mięśni, ścięgien (oparzenia, rany wymagające szycia, pęknięcia podskórne, przepukliny mięśniowe itp.) – w zależności od zaburzeń funkcji itp.	oceniać wg poz. 139	
135. Zeszywnienie stawu biodrowego – w zależności od ustawienia i wtórnych zaburzeń statyki i dynamiki:		
a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym	25	
b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	40	
136. Inne następstwa uszkodzeń stawu biodrowego (zwichnięć, złamań bliższego końca kości udowej, złamań szyjki, złamań przezkłętarzowych i podkłętarzowych, złamań krętarzy) – w zależności od zakresu ruchów, przemieszczeń, skrócenia, zniekształceń i różnego rodzaju zmian wtórnych:		
a) prawidłowo wygojone z nieznacznymi zmianami	7	
b) ze zmianami wtórnymi i skróceniem >4 cm, ograniczeniem ruchomości stawu biodrowego do 30%, zanikami mięśni >4 cm i niewydolnością chodu	12	
c) z dużymi zmianami wtórnymi, ze skróceniem >6 cm, ograniczeniem ruchomości stawu biodrowego powyżej 30%, zanikami mięśniowymi >6 cm, z dużą niewydolnością chodu (stosowanie kul, lasek itp.)	16	
d) z bardzo ciężkimi zmianami miejscowymi i dolegliwościami wtórnymi (staw wiszący, zmiany kręgosłupa, stawu krzyżowo-biodrowego, kolana itp.)	25	
137. Urazy stawu biodrowego zeszywnienia powikłane przewlekłym zapaleniem tkanki kostnej, z przetokami, ciałami obcymi:	do 5	
Uwaga: jako wynik urazowego uszkodzenia biodra zgłaszane są często następujące zmiany chorobowe: krwioopochodne ropne zapalenie kości, gruźlica kostno-stawowa, nowotwory, martwice aseptyczne kości, biodro szpotawe dorastających i inne zniekształcenia powodujące zaburzenia statyki. Przy tego rodzaju stanach chorobowych należy szczególną uwagę zwracać na istnienie związku przyczynowego między tymi schorzeniami, a wypadkiem.		

TABELA RODZAJÓW ORAZ OKREŚLONYCH PROCENTOWO TRWAŁYCH USZCZERBKÓW NA ZDROWIU

Udo	
138. Złamanie kości udowej – w zależności od zniekształceń, skrócenia, zaników mięśniowych i ograniczenia ruchów w stawach:	
a) prawidłowo wygojone z nieznacznymi zmianami	8
b) ze zmianami wtórnymi i skróceniem >4 cm, ograniczeniem ruchomości stawu biodrowego i kolanowego do 30%, zanikami mięśni >4 cm i niewydolnością chodu	12
c) z dużymi zmianami wtórnymi, ze skróceniem >6 cm, ograniczeniem ruchomości stawu biodrowego kolanowego powyżej 30%, zaniki mięśniowe >6 cm, z dużą niewydolnością chodu (stosowanie kul, lasek itp.)	20
139. Uszkodzenia uda/ stawu biodrowego/ kolana (rany pozostawiające blizny, przepukliny mięśniowe, uszkodzenia ścięgien/mięśni):	
a) rozległe uszkodzenia (powyżej 3 cm długości lub powyżej 3 cm ² powierzchni), bez ograniczenia ruchomości; uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych	2
b) zmiany z zaburzeniami funkcji – rozległe (powyżej 7 cm długości lub powyżej 7 cm ² powierzchni), z ograniczeniami ruchomości powyżej 30%, uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych	5
140. Uszkodzenia dużych naczyń, tętniaki pourazowe – w zależności od stopnia wtórnych zaburzeń troficznych:	do 10
141. Powikłania w postaci przewlekłego zapalenia kości, przetok, zmian troficznych skóry z owrzodzeniami, stawów rzekomych, ubytków kostnych i zmian neurologicznych:	do 5
142. Uszkodzenia uda powikłane współistniejącym uszkodzeniem nerwu kulszowego ocenia się wg poz. 136-139, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów uszkodzenia nerwu o:	do 20
Uwaga: łączny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu ocenianego wg poz. 138-142 nie może przekroczyć 60%.	
143. Utrata kończyny – zależnie od długości kikuta i przydatności jego cech do protezowania:	65
Kolano	
144. Uszkodzenia stawu kolanowego w następstwie złamań kości tworzących staw, – w zależności od zakresu ruchów, niestabilności, zniekształceń i różnego rodzaju zmian wtórnych:	
a) z niewielkim deficytem ruchomości do 30%, bez objawów niestabilności, zaniki mięśni uda do 2 cm	6
b) średnie zmiany: objawy niestabilności, zaburzenia osi kończyny, zaniki mięśni >2 cm ograniczenie ruchomości do 30°, niewydolność chodu	12
c) duże zmiany z niestabilnością wielopłaszczyznową, zanikami mięśni >4 cm, wysiękiem, ograniczeniem ruchomości >30° i niewydolność chodu wymagająca stałego używania stabilizatora i stosowania kul, lasek itp.	15
d) zeszczywnienie całkowite stawu kolanowego	25
e) leczenie uszkodzenia pierwotną aloplastyką stawu	20
145. Uszkodzenia stawów kolanowych – w zależności od niestabilności i ubytku funkcji:	
a) leczone unieruchomieniem (gips lub stabilizator) z niewielkim deficytem ruchomości i dolegliwościami subiektywnymi	2
b) objawy niestabilności, ograniczenie ruchów do 30%, przebyte rekonstrukcje w obrębie kolana, zaniki mięśni 1-2 cm – uszkodzenia potwierdzone w badaniach obrazowych	3
c) niestabilności złożone, ograniczenie ruchomości >30%, zaniki mięśni >2 cm – uszkodzenia potwierdzone w badaniach obrazowych	5
d) bardzo duże zmiany z niestabilnością wielopłaszczyznową dużego stopnia, zanikami mięśni >4 cm, wysiękiem, ograniczeniem ruchomości >50° i niewydolność chodu wymagająca stałego używania stabilizatora i stosowania kul, lasek itp.	8
e) zwichnięcie rzepki wymagające repozycji przez lekarza (wyłączone zwichnięcia nawykowe, samo nastawienia)	1
Uwaga: prawidłowo funkcjonalny zakres ruchów w stawie kolanowym przyjmuje się od 0° dla wyprostu do 120° dla zgięcia. Uszkodzenia skóry oceniać z poz. 150.	
146. Utrata kończyny na poziomie stawu kolanowego:	60
Podudzie	
147. Złamanie kości podudzia – w zależności od zniekształcenia, przemieszczenia, powikłań wtórnych, zmian troficznych i czynnościowych kończyny itp.:	
a) złamania prawidłowo wygojone z nieznacznymi zmianami	7
b) ze zmianami wtórnymi i skróceniem >4 cm, ograniczeniem ruchomości stawu biodrowego i kolanowego do 30%, zanikami mięśni >4 cm i niewydolnością chodu	12
c) z dużymi zmianami wtórnymi, ze skróceniem >6 cm, ograniczeniem ruchomości stawu biodrowego kolanowego powyżej 30%, zaniki mięśniowe >6 cm, z dużą niewydolnością chodu/ stosowanie kul, lasek itp.	20
148. Powikłania w postaci przewlekłego zapalenia kości, przetok, zmian troficznych skóry z owrzodzeniami, stawów rzekomych, ubytków kostnych i zmian neurologicznych:	do 5
149. Izolowane złamanie kości strzałkowej (oprócz kostki bocznej):	2
150. Uszkodzenia podudzia (rany pozostawiające blizny, uszkodzenia ścięgien/mięśni) – zależnie od rozległości uszkodzenia, zaburzeń czynnościowych:	
a) rozległe uszkodzenia (powyżej 3 cm długości lub powyżej 3 cm ² powierzchni, bez ograniczeń ruchomości, uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych	2
b) zmiany z zaburzeniami funkcji – rozległe (powyżej 7 cm długości lub powyżej 7 cm ² powierzchni, z ograniczeniem ruchomości powyżej 30%, uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych	4
c) zmiany z zaburzeniami funkcji – rozległe (powyżej 15 cm długości lub powyżej 15 cm ² powierzchni, z ograniczeniem ruchomości powyżej 60%	6
d) uszkodzenia ścięgna Achillesa (z urazu bezpośredniego) – leczone operacyjnie	8
151. Utrata kończyny w obrębie podudzia – w zależności od charakteru kikuta, długości, przydatności do zaprotezowania i zmian wtórnych w obrębie kończyny:	
a) przy długości kikuta do 8 cm mierząc od szpary stawowej	55
b) przy dłuższych kikutach	45
Staw goleniowo-skokowy i skokowo-piętowy, stopa	
152. Uszkodzenie stawu skokowego (w następstwie wykręcenia, zwichnięcia itp.), ze zniekształceniem, upośledzeniem funkcji ruchowej i statycznej stopy – w zależności od ich stopnia i dolegliwości:	
a) leczone unieruchomieniem (gips lub stabilizator) z niewielkim deficytem ruchomości	2
b) miernego stopnia dolegliwości, z ograniczeniem zgięcia grzbietowego i podeszwowego stawu skokowo-goleniowego powyżej 30% z niewielką niestabilnością / uszkodzenia potwierdzone w badaniach obrazowych	4
c) z ograniczeniem ruchów stawu skokowo goleniowego powyżej 60% z deformacją i objawami niestabilności – uszkodzenia potwierdzone w badaniach obrazowych	8
d) dużego stopnia zniekształcenia, upośledzeniem chodu, powikłania w postaci przewlekłego zapalenia kości, stawu, przetokami, martwicą aseptyczną, zmianami neurologicznymi itp., wymagające stosowania kul, lasek itp.	15
153. Złamania i zwichnięcia kości wchodzących w skład stawu goleniowo-skokowego i skokowo-piętowego, nasad dalszych kości podudzia – w zależności od zniekształceń, ograniczenia ruchomości itp.:	
a) złamanie izolowane kostki z ograniczeniem ruchomości do 30%	3
b) zmiany średniego stopnia z ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	5
c) zmiany dużego stopnia z ograniczeniem ruchomości powyżej 60% z wyraźną deformacją	10
154. Zeszczywnienie stawu skokowego – w zależności od ustawienia stopy, zmian wtórnych i powikłań:	
a) pod kątem zbliżonym do prostego	15
b) w ustawieniach czynnościowo niekorzystnych	20
Uwaga: uszkodzenia skóry oceniać z poz. 150.	
155. Złamania kości piętowej lub skokowej z przemieszczeniem, zniekształceniem i innymi zmianami wtórnymi zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych:	
a) niewielkiego stopnia bez ograniczenia ruchomości	4
b) średniego stopnia ograniczenie ruchomości powyżej 30%	8
c) znacznego stopnia ograniczenie ruchomości powyżej 60% (z wyraźną deformacją)	12
d) znacznego stopnia ze zniekształceniami kości lub z powikłaniami wtórnymi – wymagającego zaopatrzenia w obuwie ortopedyczne	15
156. Utrata kości piętowej lub kostkowej – w zależności od dolegliwości, przemieszczeń, zniekształceń, zaburzeń statyki:	
a) częściowa – powyżej 30%	15
b) całkowita	30
157. Uszkodzenie kości stępu z przemieszczeniem, zniekształceniami i innymi zmianami wtórnymi zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych:	
a) niewielkiego stopnia bez ograniczenia ruchomości	2
b) średniego stopnia z ograniczeniem ruchomości powyżej 20%	5
c) znacznego stopnia lub z powikłaniami i ograniczeniem ruchomości powyżej 50%	8
158. Złamania kości śródstopia:	
a) złamanie jednej kości z niewielkim przemieszczeniem	3
b) złamanie dwóch kości z przemieszczeniem i zniekształceniem	5
c) złamanie trzech kości ze zniekształceniem	7
d) złamanie czterech i więcej kości ze zniekształceniem	9
159. Złamania kości śródstopia powikłane zapaleniem kości, przetokami, wtórnymi zmianami troficznymi i zmianami neurologicznymi ocenia się wg poz. 158, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań o:	do 5
160. Inne uszkodzenia stopy/ stawu skokowego / podudzia / (rany pozostawiające blizny, uszkodzenia ścięgien/mięśni) – w zależności od stopnia upośledzenia czynności:	

TABELA RODZAJÓW ORAZ OKREŚLONYCH PROCENTOWO TRWAŁYCH USZCZERBKÓW NA ZDROWIU

a) rozległe (powyżej 3 cm długości lub powyżej 3 cm ² powierzchni) bez ograniczenie ruchomości	1
b) zmiany z zaburzeniami funkcji – rozległe (powyżej 7 cm długości lub powyżej 7 cm ² powierzchni), z ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	3
c) zmiany z zaburzeniami funkcji – rozległe (powyżej 15 cm długości lub powyżej 15 cm ² powierzchni), z ograniczeniem ruchomości powyżej 60%	7
161. Utrata stopy w całości:	45
162. Utrata stopy na poziomie stawu Choparta:	35
163. Utrata stopy w stawie Lisfranka:	30
164. Utrata stopy w obrębie kości śródstopia:	25
Palce stopy	
165. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palucha (rany pozostawiające blizny powyżej 2 cm/2 cm ² , złamania, uszkodzenia ścięgien/mięśni, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie, zmiany czuciowe) – powodujące:	
a) niewielkie zmiany bez ograniczenia ruchomości lub z niewielkimi ograniczeniami do 30%	1
b) zmiany z deformacją i ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	2
c) zmiany z deformacją zmianami wtórnymi i ograniczeniem ruchomości powyżej 60%	3
166. Utrata palucha:	
a) części paliczka paznokciowego	3
b) paliczka paznokciowego	4
c) utrata całego palucha	7
167. Utrata palucha wraz z I kością śródstopia:	15
168. Utrata palców II-V za każdy utracony palec:	
a) w części – ½ długości	2
b) w całości	4
169. Utrata V palca wraz z kością śródstopia:	8
170. Utrata palców II-IV z kością śródstopia – za każdy palec:	7
171. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palców II-IV (rany pozostawiające blizny powyżej 1 cm/1 cm ² , złamania, uszkodzenia ścięgien/mięśni, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie, zmiany czuciowe) – powodujące:	
a) niewielkie zmiany bez ograniczenia ruchomości lub z niewielkimi ograniczeniami do 30%	0,5
b) zmiany z deformacją i ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	1
c) zmiany z deformacją zmianami wtórnymi i ograniczeniem ruchomości powyżej 60%	2
M. PORAZENIE LUB NIEDOWŁADY POSZCZEGÓLNYCH NERWÓW OBWODOWYCH	
172. Uszkodzenie częściowe lub całkowite – w zależności od stopnia zaburzeń:	P L
a) nerwu przeponowego poniżej jego połączenia z nerwem podobojczykowym	7 7
b) nerwu piersiowego długiego	10 7
c) nerwu pachowego	
częściowe	7 6
całkowite	10 8
d) nerwu mięśniowo-skórnego	
częściowe	7 6
całkowite	10 8
e) nerwu promieniowego powyżej odejścia gałązki do mięśnia trójkłowego ramienia	
częściowe	12 8
całkowite	25 20
f) nerwu promieniowego poniżej odejścia, gałązki od mięśnia trójkłowego ramienia	
częściowe	10 8
całkowite	20 15
g) nerwu promieniowego nad wejściem do kanału mięśnia odwracacza przedramienia	
częściowe	10 8
całkowite	15 10
h) nerwu promieniowego po wyjściu z kanału mięśnia odwracacza przedramienia	
częściowe	7 4
całkowite	12 8
i) nerwu pośrodkowego w zakresie ramienia	
częściowe	12 10
całkowite	20 15
j) nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka	
częściowe	8 5
całkowite	15 10
k) nerwu łokciowego	
częściowe	8 5
całkowite	15 10
l) splotu barkowego części nadobojczykowej (górnej)	
częściowe	10 8
całkowite	20 20
l) splotu barkowego części podobojczykowej (dolnej)	
częściowe	15 10
całkowite	30 25
m) pozostałych nerwów odcinka szyjno-piersiowego	7
n) nerwu zasłonowego	
częściowe	5
całkowite	8
o) nerwu udowego	
częściowe	10
całkowite	15
p) nerwów pośladkowych (górnego i dolnego)	
częściowe	5
całkowite	10
q) nerwu sromowego wspólnego	
częściowe	5
całkowite	10
r) nerwu kulszowego przed podziałem na nerw piszczelowy i strzałkowy	
częściowe	15
całkowite	35
s) nerwu piszczelowego	
częściowe	10
całkowite	15
t) nerwu strzałkowego wspólnego	
częściowe	6
całkowite	10
u) splotu lędźwiowo-krzyżowego	
częściowe	15
całkowite	40
w) pozostałych nerwów odcinka lędźwiowo-krzyżowego	6

Uwaga: wg poz. 172 ocenia się tylko uszkodzenia izolowane nerwów obwodowych. W przypadkach współistnienia uszkodzeń kostnych, mięśniowych i nerwowych należy stosować ocenę wg pozycji dotyczących uszkodzeń kończyn górnych i dolnych. Konieczna ocena ilościowa oparta na badaniach przewodnictwa nerwowo-mięśniowego (EMG).

TABELA RODZAJU KALECTWA

Załącznik nr 2
Tabela rodzaju kalectwa

Rodzaj trwałego kalectwa na zdrowiu	Procent trwałego kalectwa na zdrowiu
Całkowita utrata:	
1. wzroku w jednym oku	35
2. wzroku w obydwu oczach	100
3. słuchu w jednym uchu	20
4. słuchu w obu uszach	50
5. węchu i zmysłu powonienia łącznie	10
6. języka i zmysłu smaku łącznie	50
Całkowita fizyczna utrata:	
7. kciuka	20
8. palca wskazującego	10
9. palca dłoni poza kciukiem i palcem wskazującym	5
10. palucha	5
11. palca stopy poza paluchem	2
12. wszystkich palców stopy	25
Całkowita fizyczna utrata lub utrata władzy nad poszczególnymi narządami:	
13. kończyna górna w stawie barkowym	70
14. przedramię (kończyna górna powyżej stawu łokciowego a poniżej stawu barkowego)	65
15. śródreżce (kończyna górna poniżej stawu łokciowego a powyżej nadgarstka)	50
16. nadgarstek (kończyna górna poniżej lub na wysokości nadgarstka)	55
17. kończyna dolna powyżej środkowej części uda	70
18. podudzie (kończyna dolna poniżej środkowej części uda a powyżej stawu kolanowego)	60
19. kończyna dolna poniżej stawu kolanowego a powyżej środkowej części	50
20. kończyna dolna poniżej środkowej części podudzia a powyżej stopy (stawu kolanowego)	45
21. kończyna dolna – utrata stępu (stopa w stawie skokowym)	40
22. kończyna dolna – śródstopie (stopa z wyłączeniem pięty)	30
Złamania:	
23. Złamanie kości podstawy i sklepienia czaszki	
a) wieloodłamowe otwarte	15
b) inne złamania otwarte	10
c) inne złamania wieloodłamowe	8
d) inne złamania	5
24. Złamanie kości: twarzoczaszki, żuchwy, kciuka (paliczki kciuka i kości śródreżca), palca wskazującego, obojczyka, rzepki, kości skokowej, piętowej:	
a) wieloodłamowe otwarte	10
b) inne złamania otwarte	6
c) inne złamania wieloodłamowe	4
d) inne złamania	2
25. Złamanie kości podstawy i sklepienia łopatki:	
a) wieloodłamowe otwarte	15
b) inne złamania otwarte	10
c) inne złamania wieloodłamowe	8
d) inne złamania	5
26. Złamanie kości ramiennej:	
a) wieloodłamowe otwarte	15
b) inne złamania otwarte	10
c) inne złamania wieloodłamowe	8
d) inne złamania	3
27. Złamanie obu kości przedramienia:	
a) wieloodłamowe otwarte	10
b) inne złamania otwarte	8
c) inne złamania wieloodłamowe	5
d) inne złamania	3
28. Złamania kości łokciowej, promieniowej, piszczelowej, łódkowatej stopy, sześcienniej, klinowatych	
a) wieloodłamowe otwarte	8
b) inne złamania otwarte	6
c) inne złamania wieloodłamowe	4
d) inne złamania	2
29. Złamania kości śródreżca i śródstopia, nadgarstka, mostka:	
a) złamania otwarte	6
b) inne złamania	2
30. Złamania kości: żeber, wyrostków ościstych i poprzecznych kręgosłupa, ogonowej, strzałkowej, łonowej, kulszowej, palców dłoni i stóp (z wyjątkiem kciuka i wskaziciela):	
a) złamania otwarte	8
b) inne złamania	3
31. Złamania kości miednicy, kości w obrębie stawu biodrowego (z wyjątkiem izolowanych złamań kości łonowej lub kulszowej, kości ogonowej), w obrębie stawu biodrowego (panewka stawu, nasada bliższa kości udowej, krętarze, złamanie pod-i-przeskrętarzowe):	
a) wieloodłamowe otwarte	25
b) inne złamania otwarte	10
c) inne złamania wieloodłamowe	8
d) inne złamania	5
32. Złamanie kości: talerza biodrowego, kolcy biodrowych, trzonu kręgów, guza kulszowego:	
a) złamania otwarte	8
b) inne złamania	3
33. Złamanie kości udowej:	
a) wieloodłamowe otwarte	15
b) inne złamania otwarte	10
c) inne złamania wieloodłamowe	8
d) inne złamania	3
34. Złamanie obu kości podudzia:	
a) wieloodłamowe otwarte	10
b) inne złamania otwarte	8
c) inne złamania wieloodłamowe	5
d) inne złamania	3
Oparzenia (II i III stopnia):	
35. oparzenia obejmujące 5-15% powierzchni ciała	10
36. oparzenia obejmujące 16-30% powierzchni ciała	25
37. oparzenia obejmujące powyżej 30% powierzchni ciała	45
Porażenie:	
38. porażenie czterokończynowe	100
39. porażenie dwukończynowe	60

TABELA RODZAJU INWALIDZTWA / RODZAJE WYPADKÓW UBEZPIECZENIOWYCH

Załącznik nr 3
Tabela rodzaju inwalidztwa

Rodzaj inwalidztwa	% sumy ubezpieczenia
Utrata ramienia	70%
Utrata przedramienia	65%
Utrata nadgarstka	55%
Utrata śródreczę	50%
Utrata kciuka	20%
Utrata palca wskazującego	10%
Utrata palca dłoni poza kciukiem i palcem wskazującym	5%
Utrata uda	70%
Utrata podudzia	60%
Utrata stępu	40%
Utrata śródstopia	30%
Utrata palucha	5%
Utrata palca stopy poza paluchem	2%
Utrata wszystkich palców stopy	25%
Obustronna utrata wzroku	100%
Jednostronna utrata wzroku	50%
Obustronna utrata słuchu	60%
Jednostronna utrata słuchu	30%
Porażenie czterokończynowe	100%
Porażenie dwukończynowe	60%

Załącznik nr 4
Rodzaje wypadków ubezpieczeniowych (uszczerbków, których następstwem było poddanie określonej części ciała Ubezpieczonego przeszczepowi bądź rekonstrukcji lub nabycie protezy przez Ubezpieczonego) wraz z podaniem procentu sumy ubezpieczenia należnego tytułem świadczenia.

Część ciała, której dotyczy uszczerbek	Wypadek ubezpieczeniowy: przeszczep, rekonstrukcja lub nabycie protezy	Wysokość świadczenia (% sumy ubezpieczenia)
Głowa i szyja		
	włosów	2-15% (w zależności od powierzchni uszkodzonej skóry głowy)
	brwi	2% za jedną brew
	rzęs	2% za jedną powiekę
	gałki ocznej	6%
	małżowiny usznej	8%
	nosa	15%
	uzębienia	2% za każdy ząb
	skóry twarzy i szyi	5-75% (w zależności od rozległości)
Klatka piersiowa		
u kobiet	piersi – bez przypadków częściowych amputacji, np. tzw. „kwadrantectomii”	25%
Brzuch		
u mężczyzn	jądra	20%
Kończyna górna		
	ramienia powyżej stawu łokciowego	60%
	przedramienia powyżej stawu promieniowo-nadgarstkowego	45%
	ręki z urazem kości śródreczę powyżej stawów śródreczęno-paliczkowych	40%
	kciuka powyżej lub na wysokości stawu śródreczęno-paliczkowego	20%
	palca wskazującego powyżej lub na wysokości stawu śródreczęno-paliczkowego	15%
	palca III-V powyżej lub na wysokości stawu śródreczęno-paliczkowego	3%
Kończyna dolna		
	uda powyżej lub na wysokości stawu kolanowego	65%
	podudzia powyżej lub na wysokości stawu skokowego	55%
	stopy powyżej lub na wysokości stawu Choparta	40%
	palucha powyżej lub na wysokości stawu śródstopno-paliczkowego	10%

KATALOG OPERACJI CHIRURGICZNYCH

Załącznik nr 5 Katalog operacji chirurgicznych

UKŁAD NERWOWY		
Lp.	Operacja	Stopień trudności
1	Rozległa resekcja tkanki mózgowej	I
2	Wycięcie zmiany tkanki mózgowej	I
3	Stereotaktyczna ablacja tkanki mózgowej	I
4	Drenaż okolicy zmiany tkanki mózgowej	II
5	Wszczepienie stymulatora mózgu	II
6	Wentrykulostomia	II
7	Operacja dotycząca przestrzeni podpajęczynówkowej mózgu	II
8	Przeszczep nerwu czaszkowego	I
9	Wewnątrzczaszkowe przecięcie nerwu czaszkowego	I
10	Zewnątrzczaszkowe usunięcie nerwu błędnego	II
11	Zewnątrzczaszkowe usunięcie innego nerwu czaszkowego	II
12	Wycięcie zmiany nerwu czaszkowego	I
13	Operacja naprawcza nerwu czaszkowego	I
14	Wewnątrzczaszkowa stereotaktyczna dekompresja nerwu czaszkowego	I
15	Usunięcie zmiany opony mózgu	I
16	Rekonstrukcja opony twardej	I
17	Drenaż przestrzeni zewnątrzoponowej	I
18	Drenaż przestrzeni podoponowej	I
19	Częściowe usunięcie rdzenia kręgowego	I
20	Operacja korzenia nerwu rdzeniowego	I
21	Wycięcie nerwu obwodowego	III
22	Zniszczenie nerwu obwodowego	III
23	Wycięcie zmiany nerwu obwodowego	III
24	Rekonstrukcja nerwu obwodowego metodą mikrochirurgiczną	II
25	Sympatektomia szyjna	II

UKŁAD ENDOKRYNOLOGICZNY ORAZ GRUCZOŁ SUTKOWY		
Lp.	Operacja	Stopień trudności
1	Wycięcie przysadki mózgowej	I
2	Zniszczenie przysadki mózgowej	II
3	Operacja szyszynki	I
4	Wycięcie tarczycy	II
5	Wycięcie nieprawidłowo położonej tkanki tarczycy	II
6	Wycięcie tarczycy językowej	II
7	Wycięcie przytarczyc	II
8	Wycięcie grasicy	II
9	Wycięcie nadnercza	II
10	Operacja nieprawidłowo położonej tkanki nadnerczy	II
11	Całkowite wycięcie sutka	II
12	Całkowita rekonstrukcja sutka	I
13	Nacięcie sutka	III
14	Operacja dotycząca brodawki gruczołu sutkowego	III

OKO		
Lp.	Operacja	Stopień trudności
1	Wycięcie gałki ocznej	II
2	Usunięcie zmiany oczodołu	II
3	Protezowanie gałki ocznej	III
4	Rewizja protezy gałki ocznej	III
5	Operacyjna plastyka oczodołu	II
6	Nacięcie oczodołu	III
7	Rozcięcie kąta szpary powiekowej	III
8	Usunięcie zmiany powieki	III
9	Wycięcie nadmiaru powieki	III
10	Rekonstrukcja powieki	III
11	Korekcja deformacji powieki	III
12	Korekcja opadania powieki	II
13	Nacięcie powieki	III
14	Ochronne zeszytanie szpary powiekowej	III
15	Operacja gruczołu łzowego	III
16	Zespolenie dróg łzowych z jamą nosową	II
17	Operacja kanału łzowego	III
18	Złożona operacja na mięśniach okoruchowych	III
19	Repozycja mięśnia okoruchowego	II
20	Usunięcie mięśnia okoruchowego	II
21	Częściowe rozdzielenie ścięgna mięśnia okoruchowego	II
22	Usunięcie zmiany spojówki	III
23	Operacja naprawcza spojówki	III
24	Nacięcie spojówki	III
25	Wycięcie zmiany rogówki	III
26	Plastyka rogówki	II
27	Operacja naprawcza rogówki	III
28	Nacięcie rogówki	III
29	Usunięcie zmiany twardówki	III
30	Zabieg naprawczy odklejenia siatkówki z klamrowaniem	II
31	Nacięcie twardówki	III
32	Wycięcie tęczówki	III
33	Nacięcie tęczówki z wytworzeniem przetoki	II
34	Nacięcie tęczówki	III
35	Usunięcie ciała rzęskowego	II
36	Zewnątrztorebkowe usunięcie soczewki	II
37	Wewnątrztorebkowe usunięcie soczewki	II
38	Nacięcie torebki soczewki oka	III
39	Wprowadzenie sztucznej soczewki	II
40	Operacja ciała szklistego	II
41	Zniszczenie zmiany siatkówki	III

UCHO		
Lp.	Operacja	Stopień trudności
1	Wycięcie ucha zewnętrznego	II
2	Usunięcie zmiany ucha zewnętrznego	III
3	Plastyka ucha zewnętrznego	II
4	Drenaż ucha zewnętrznego	III
5	Otwarcie wyrostka sutkowatego	II
6	Operacja naprawcza błony bębenkowej	II
7	Drenaż ucha środkowego	III
8	Rekonstrukcja kosteczek słuchowych	II
9	Usunięcie zmiany ucha środkowego	II
10	Operacja trąbki Eustachiusza	II
11	Operacja ślimaka	I
12	Operacja aparatu przedsionkowego	II

UKŁAD ODDECHOWY		
Lp.	Operacja	Stopień trudności
1	Wycięcie nosa	II
2	Plastyka nosa	II
3	Operacja przegrody nosa	III
4	Operacja małżowiny wewnętrznej nosa	III
5	Operacyjna tamponada krwawienia z nosa wewnętrznego	III
6	Operacja nosa zewnętrznego	III
7	Operacyjne otwarcie zatoki szczękowej z dostępu podwargowego	III
8	Operacja zatoki czołowej	III
9	Operacja zatoki klinowej	III
10	Operacja zatoki nosa	III
11	Wycięcie gardła	I
12	Operacja naprawcza gardła	II
13	Terapeutyczna operacja gardła przy użyciu endoskopu (nie obejmuje usunięcia ciała obcego z gardła bez nacięcia)	II
14	Wycięcie krtani	II
15	Wycięcie zmiany krtani metodą otwartą	II
16	Rekonstrukcja krtani	I
17	Terapeutyczna operacja krtani przy użyciu endoskopu	III
18	Częściowe wycięcie tchawicy	I
19	Plastyka tchawicy	II
20	Protezowanie tchawicy metodą otwartą	II
21	Tracheostomia (nie obejmuje tracheostomii czasowej)	III
22	Otwarta operacja ostrogi tchawicy	II
23	Częściowe usunięcie oskrzela	II
24	Operacja za pomocą endoskopu dolnego odcinka układu oddechowego metodą fiberoskopową (nie obejmuje fiberoskopii diagnostycznej, nie obejmuje usunięcia ciała obcego bez nacięcia)	II
25	Operacja za pomocą endoskopu dolnego odcinka układu oddechowego metodą bronchoskopową (nie obejmuje bronchoskopii diagnostycznej, nie obejmuje usunięcia ciała obcego bez nacięcia)	II
26	Przeszczep płuca	I
27	Wycięcie płuca	I
28	Usunięcie zmiany tkanki płucnej metodą otwartą	I
29	Operacja śródpiersia metodą otwartą (nie obejmuje biopsji diagnostycznej)	II
30	Operacja śródpiersia przy użyciu endoskopu	II

JAMA USTNA		
Lp.	Operacja	Stopień trudności
1	Częściowe wycięcie wargi	III
2	Usunięcie zmiany wargi	III
3	Korekcja deformacji wargi	II
4	Wycięcie języka	II
5	Usunięcie zmiany języka	III
6	Nacięcie języka	III
7	Usunięcie zmiany podniebienia	III
8	Korekcja deformacji podniebienia	II
9	Wycięcie migdałków	III
10	Usunięcie zmiany z innej struktury jamy ustnej (z wyłączeniem zębów)	III
11	Rekonstrukcja innej struktury jamy ustnej (z wyłączeniem zębów i dziąseł)	II
12	Wycięcie ślinianki	III
13	Usunięcie zmiany ślinianki	III
14	Nacięcie gruczołu ślinowego	III
15	Przeszczepienie przewodu ślinowego	III
16	Usunięcie kamienia z przewodu ślinowego metodą otwartą	III
17	Podwiązanie przewodu ślinowego	III
18	Poszerzenie przewodu ślinowego	III

GÓRNA CZĘŚĆ PRZEWODU POKARMOWEGO		
Lp.	Operacja	Stopień trudności
1	Wycięcie przełyku i żołądka	I
2	Całkowite wycięcie przełyku	I
3	Częściowe wycięcie przełyku	II
4	Usunięcie zmiany przełyku metodą otwartą	II
5	Zespolenie omijające przełyku	I
6	Rewizja zespolenia przełyku	II
7	Wytworzenie przetoki przełykowej	II
8	Operacja naprawcza przełyku	I
9	Nacięcie przełyku	II
10	Operacja żyłaków przełyku metodą otwartą	II
11	Wprowadzenie endoprotezy przełyku metodą otwartą	II
12	Endoskopowe usunięcie zmiany przełyku metodą fiberoskopową	III
13	Endoskopowe usunięcie zmiany przełyku z zastosowaniem sztywnego ezofagoscopu	III
14	Operacja naprawcza przepukliny przeponowej	II
15	Operacja antyrefluksowa	III
16	Rewizja po zabiegu antyrefluksowym	III

KATALOG OPERACJI CHIRURGICZNYCH

17	Całkowite wycięcie żołądka	I
18	Częściowe wycięcie żołądka	II
19	Usunięcie zmiany żołądka metodą otwartą	II
20	Operacja plastyczna żołądka	II
21	Zespolenie żołądkowo-dwunastnicze	II
22	Zespolenie żołądkowo-czce	II
23	Gastrotomia	III
24	Leczenie operacyjne choroby wrzodowej żołądka	II
25	Pyloromyotomia	II
26	Usunięcie zmiany górnego odcinka przewodu pokarmowego metodą endoskopową	III
27	Wycięcie dwunastnicy	II
28	Usunięcie zmiany dwunastnicy metodą otwartą	II
29	Zespolenie omijające dwunastnicy	II
30	Leczenie operacyjne choroby wrzodowej dwunastnicy	II
31	Terapeutyczna operacja dwunastnicy przy użyciu endoskopu	III
32	Wycięcie jelita czczego	II
33	Usunięcie zmiany jelita czczego metodą otwartą	II
34	Jejunostomia	II
35	Zespolenie omijające jelita czczego	II
36	Terapeutyczna operacja jelita czczego przy użyciu endoskopu	II
37	Wycięcie jelita krętego	II
38	Usunięcie zmiany jelita krętego metodą otwartą	II
39	Zespolenie omijające jelita krętego	II
40	Rewizja zespolenia jelita krętego	II
41	Wytworzenie ileostomii	II
42	Rewizja ileostomii	II
43	Śródbrzusne manipulacje na jelicie krętym	III
44	Terapeutyczna operacja jelita krętego przy użyciu endoskopu	II

DOLNY ODCINEK PRZEWODU POKARMOWEGO		
Lp.		
1	Wycięcie wyrostka robaczkowego ze wskazań nagłych	III
2	Całkowite wycięcie okrężnicy i odbytnicy	I
3	Całkowite wycięcie okrężnicy	I
4	Rozszerzona prawostronna hemikolektomia	II
5	Resekcja poprzeczny	II
6	Lewostronna hemikolektomia	II
7	Wycięcie esicy	II
8	Usunięcie zmiany okrężnicy metodą otwartą	II
9	Zespolenie omijające okrężnicy	II
10	Wylonienie jelita ślepego	II
11	Nacięcie okrężnicy	II
12	Śródbrzusne manipulacje na okrężnicy	III
13	Operacja okrężnicy metodą otwartą z użyciem endoskopu	II
14	Usunięcie zmiany okrężnicy przy użyciu endoskopu	III
15	Endoskopowe usunięcie zmiany esicy z zastosowaniem sztywnego sigmoidoskopu	III
16	Wycięcie odbytnicy	I
17	Usunięcie zmiany odbytnicy metodą otwartą	II
18	Ufiksowanie odbytnicy metodą otwartą	II
19	Operacja ufiksowania odbytnicy poprzez zwieracz odbytu	II
20	Operacja ufiksowania odbytnicy z dojścia przez krocze	II
21	Wycięcie odbytu	II
22	Wycięcie zmiany odbytu	III
23	Operacja naprawcza odbytu	III
24	Wycięcie hemoroidów	III
25	Drenaż przez okolicę krocza	III
26	Wycięcie zatoki włosowej	III

INNE NARZĄDY JAMY BRZUSZNEJ		
Lp.		
1	Przeszczep wątroby	I
2	Częściowe wycięcie wątroby	I
3	Usunięcie zmiany wątroby	I
4	Nacięcie wątroby	III
5	Endoskopowa operacja wątroby z użyciem laparoskopu	II
6	Przeznaczeniowe zabiegi operacyjne na naczyniach wątrobowych	II
7	Wycięcie pęcherzyka żółciowego	III
8	Zespolenie pęcherzyka żółciowego	III
9	Operacja naprawcza pęcherzyka żółciowego	II
10	Nacięcie pęcherzyka żółciowego	III
11	Przezkórna terapeutyczna operacja pęcherzyka żółciowego	III
12	Wycięcie przewodu żółciowego wspólnego	II
13	Usunięcie zmiany dróg żółciowych	II
14	Zespolenie przewodu wątrobowego	I
15	Zespolenie przewodu żółciowego wspólnego	II
16	Operacja naprawcza przewodu żółciowego	II
17	Nacięcie przewodu żółciowego	II
18	Przezdwnastnicza plastyka zwieracza brodawki Vatera metodą otwartą	II
19	Przezdwnastnicze nacięcie zwieracza brodawki Vatera metodą otwartą	II
20	Endoskopowe nacięcie zwieracza Oddiego	III
21	Endoskopowe wprowadzenie protezy do przewodu żółciowego	III
22	Endoskopowe operacje przewodu trzustkowego	III
23	Przezkórna rewizja połączenia przewodu żółciowego	III
24	Przezkórna implantacja protezy przewodu żółciowego	III
25	Operacja w zakresie przewodu żółciowego poprzez dren T (Kehra)	III
26	Przeszczep trzustki	I
27	Całkowite wycięcie trzustki	I
28	Wycięcie głowy trzustki	I
29	Usunięcie zmiany trzustki	II
30	Zespolenie przewodu trzustkowego	I
31	Otwarty drenaż trzustki	II
32	Nacięcie trzustki	II
33	Całkowite wycięcie śledziony	II

SERCE		
Lp.		
1	Przeszczep płuc i serca	I
2	Korekcja całkowita tetralogii Fallota	I
3	Wewnątrprzedsionkowe przełożenie spływu żylnego (op. Mustarda)	I
4	Korekcja całkowitego nieprawidłowego spływu żylnego I	I
5	Zamknięcie ubytku przegrody przedsionkowo-komorowej	I
6	Zamknięcie ubytku przegrody międzyprzedsionkowej	I
7	Zamknięcie ubytku przegrody międzykomorowej	I
8	Zabiegi w zakresie przegród serca na zamkniętym sercu	II
9	Terapeutyczna przeznaczeniowa operacja przegrody serca	I
10	Wytworzenie wewnątrzsercowego kanału zastawkowego	I
11	Wytworzenie wewnątrzsercowego kanału innego rodzaju	I
12	Plastyka przedsionka serca	I
13	Walwuloplastyka mitralna	I
14	Walwuloplastyka aortalna	I
15	Plastyka zastawki trójdzielnej	I
16	Plastyka zastawki tętnicy płucnej	I
17	Plastyka niesprecyzowanej zastawki serca	I
18	Rewizja plastyki zastawki serca	I
19	Otwarta walwulotomia	I
20	Zamknięta walwulotomia	I
21	Przezkórna operacja dotycząca zastawki serca	II
22	Usunięcie zwężenia struktur związanych z zastawkami serca	I
23	Pomostowanie tętnicy wieńcowej za pomocą żyły odpiszczelowej	I
24	Pomostowanie tętnicy wieńcowej za pomocą allograftu	I
25	Pomostowanie tętnicy wieńcowej za pomocą protezy	I
26	Pomostowanie t. wieńcowej z t. piersiową wewnętrzną	I
27	Otwarta koronaroplastyka	I
28	Przezkórna balonowa angioplastyka tętnicy wieńcowej	II
29	Otwarta operacja układu bódźoprzewodzącego serca	I
30	Wszczepienie systemu wspomagania serca	II
31	Wprowadzenie stałego rozrusznika serca przez żyły	III
32	Inny stały sposób stymulacji serca	I
33	Wycięcie osierdza	I
34	Drenaż osierdza	II
35	Nacięcie osierdza	II

NACZYNNIA TĘTNICZE ORAZ ŻYŁNE		
Lp.		
1	Otwarta operacja złożonych wad wielkich naczyń	I
2	Otwarta operacja zamknięcia przetwalego przewodu tętniczego	I
3	Przezkórna operacja dotycząca wad wielkich naczyń	I
4	Zespolenie aortalno-płucne z użyciem wstawki naczyniowej	I
5	Zespolenie podobojczykowo-płucne z użyciem wstawki naczyniowej	I
6	Operacja naprawcza tętnicy płucnej	I
7	Przezkórna operacja tętnicy płucnej	II
8	Wytworzenie pozaanatomicznego pomostu aortalnego	I
9	Wycięcie tętniaka aorty ze wskazań nagłych	I
10	Wymiana aortalnej protezy naczyniowej	I
11	Plastyka aorty	I
12	Przeznaczeniowa operacja aorty	II
13	Rekonstrukcja tętnicy szyjnej	I
14	Przeznaczeniowa operacja tętnicy szyjnej	II
15	Operacja tętniaka tętnicy mózgu	I
16	Przeznaczeniowa operacja tętnicy mózgowej	II
17	Rekonstrukcja tętnicy podobojczykowej	I
18	Przeznaczeniowa operacja tętnicy podobojczykowej	II
19	Rekonstrukcja tętnicy nerkowej	I
20	Przeznaczeniowa operacja tętnicy nerkowej	II
21	Rekonstrukcja innych gałęzi trzewnych aorty brzusznej	I
22	Przeznaczeniowa operacja gałęzi trzewnych aorty brzusznej	II
23	Operacja tętniaka tętnicy biodrowej ze wskazań nagłych	I
24	Rekonstrukcja tętnicy biodrowej	I
25	Przeznaczeniowa operacja tętnicy biodrowej	II
26	Operacja tętniaka tętnicy udowej ze wskazań nagłych	I
27	Rekonstrukcja tętnicy udowej	I
28	Przeznaczeniowa operacja tętnicy udowej	III
29	Rewizja po rekonstrukcji innej tętnicy	III
30	Wycięcie innej tętnicy	III
31	Operacja naprawcza innej tętnicy	III
32	Przeznaczeniowa operacja terapeutyczna innych tętnic	III
33	Zespolenie tętniczko-żyłne	III
34	Zespolenie żyły wrotnej lub gałęzi żyły wrotnej	I
35	Wytworzenie zastawki żyły obwodowej	III
36	Operacja żyłaków kończyny dolnej z usunięciem żyły odpiszczelowej	III
37	Usunięcie skrzepiny z żyły metodą otwartą	III
38	Przeznaczeniowa operacja terapeutyczna naczynia żylnego	III

UKŁAD MOCZOWY		
Lp.		
1	Przeszczep nerki	II
2	Całkowite wycięcie nerki	II
3	Częściowe wycięcie nerki	II
4	Usunięcie zmiany nerki metodą otwartą	II
5	Zabieg naprawczy nerki metodą otwartą	II
6	Nacięcie nerki	II
7	Usunięcie kamienia z nerki metodą endoskopową	III
8	Operacja nerki przez nefrostomię	III
9	Wycięcie moczowodu	II
10	Wytworzenie przetoki moczowodowej	II
11	Reimplantacja moczowodu	II
12	Operacja naprawcza moczowodu	II
13	Nacięcie moczowodu	II
14	Terapeutyczna operacja moczowodu przez nefroskop	II

KATALOG OPERACJI CHIRURGICZNYCH

15	Terapeutyczna operacja moczowodu przez ureteroskop	III
16	Operacja w zakresie ujścia moczowodu	III
17	Całkowite wycięcie pęcherza moczowego	I
18	Częściowe wycięcie pęcherza moczowego	II
19	Powiększenie pęcherza	II
20	Operacyjne wytworzenie przetoki pęcherzowo-skórnej	III
21	Usunięcie zmiany pęcherza metodą endoskopową	II
22	Endoskopowa operacja zwiększająca pojemność pęcherza	III
23	Brzuszo-pochwowa plastyka ujścia pęcherza u kobiety	II
24	Brzuszną plastyką ujścia pęcherza u kobiety	II
25	Przezpochwowa operacja ujścia pęcherza u kobiety	II
26	Terapeutyczna endoskopowa operacja ujścia pęcherza u kobiety	III
27	Wycięcie prostaty metodą otwartą	II
28	Endoskopowa operacja w obrębie ujścia pęcherza moczowego u mężczyzny	III
29	Wycięcie cewki moczowej	II
30	Operacja naprawcza cewki moczowej	II
31	Terapeutyczna endoskopia cewki moczowej	III
32	Operacja w zakresie ujścia cewki moczowej	III

NARZĄDY PŁCIOWE MĘSKIE		
Lp.		
1	Usunięcie moszny	III
2	Obustronne wycięcie jąder	II
3	Usunięcie zmiany jądra	III
4	Obustronne sprowadzenie jąder	II
5	Protezowanie jądra	III
6	Operacja wodniaka jądra	III
7	Operacja najądrza	III
8	Wycięcie nasieniowodu	III
9	Operacja naprawcza powrózka nasiennego	II
10	Operacja żyłaków powrózka nasiennego	III
11	Operacja pęcherzyków nasiennych	II
12	Amputacja prącia	II
13	Usunięcie zmiany prącia	III
14	Operacja plastyczna prącia	III
15	Protezowanie prącia	III
16	Operacja napletka	III

ŻEŃSKI UKŁAD ROZRODCZY		
Lp.		
1	Operacja techtaczk	III
2	Operacja gruczołu Bartholina	III
3	Wycięcie sromu	II
4	Wycięcie zmiany sromu	III
5	Operacja naprawcza w obrębie sromu	III
6	Nacięcie kanału pochwy	III
7	Wycięcie pochwy	III
8	Nacięcie zrostów pochwy	III
9	Usunięcie zmiany pochwy	III
10	Operacja plastyczna pochwy	III
11	Plastyka wypadniętej pochwy połączona z resekcją szyjki macicy	III
12	Plastyka sklepienia pochwy	III
13	Operacja w obrębie zatoki Douglase'a	III
14	Wycięcie szyjki macicy	III
15	Wycięcie zmiany szyjki macicy	III
16	Całkowite wycięcie macicy drogą brzuszną	II
17	Wycięcie macicy drogą przezpochwową	II
18	Terapeutyczna operacja endoskopowa macicy	III
19	Całkowite obustronne wycięcie przydatków macicy	II
20	Całkowite jednostronne wycięcie przydatków macicy	III
21	Częściowe wycięcie jajowodu	III
22	Wszczepienie protezy jajowodu	III
23	Operacyjne obustronne zamknięcie światła jajowodów	III
24	Nacięcie jajowodu	II
25	Operacja dotycząca strzępków jajowodu	III
26	Częściowe wycięcie jajnika	III
27	Operacyjne zniszczenie zmiany jajnika	III
28	Operacja naprawcza jajnika	III
29	Operacja endoskopowa dotycząca jajnika	III
30	Operacja więzadła szerokiego macicy	III
31	Operacja innego więzadła macicy	III

SKÓRA		
Lp.		
1	Odległy przeszczep płata skórno-mięśniowego	II
2	Odległy przeszczep płata skórno-powięziowego	III
3	Odległy przeszczep uszypułowanego płata skórno-mięśniowego	III
4	Przeszczep płata skóry owłosionej	III
5	Przeszczep płata skórno-mięśniowego z unerwieniem	II
6	Operacja uwolnienia blizny z użyciem płata skórno-mięśniowego	III
7	Miejscowy przeszczep płata skórno-mięśniowego	III
8	Miejscowy przeszczep płata skórno-powięziowego	III
9	Miejscowy przeszczep uszypułowanego tkanką podskórną, płata skóry	III
10	Przeszczep płata śluzówki	III
11	Siatkowy autoprzeszczep skóry	III
12	Przeszczep śluzówki	III
13	Przeszczepienie innej tkanki do skóry	III
14	Wprowadzenie ekspandera pod skórę	III
15	Rewizja ekspandera w tkance podskórnej	III

TKANKI MIĘKKIE		
Lp.		
1	Częściowe wycięcie ściany klatki piersiowej	II
2	Rekonstrukcja ściany klatki piersiowej	II
3	Wycięcie opłucnej metodą otwartą	II
4	Operacja terapeutyczna opłucnej przy użyciu endoskopu	III
5	Operacja naprawcza pękniętej przepony	I
6	Proste wycięcie worka przeponki pachwinowej	III
7	Pierwotna plastyka przeponki pachwinowej	III
8	Plastyka nawrotowej przeponki pachwinowej	II
9	Pierwotna plastyka przeponki udowej	III
10	Plastyka nawrotowej przeponki udowej	II
11	Plastyka przeponki pępkowej	III
12	Pierwotna plastyka przeponki w bliźnie pooperacyjnej	III
13	Plastyka nawrotowej przeponki w bliźnie pooperacyjnej	II
14	Plastyka przeponki ściany jamy brzusznej o innym umiejscowieniu	III
15	Operacja dotycząca pępka	III
16	Usunięcie zmiany otrzewnej metodą otwartą (nie obejmuje uwalniania zrostów otrzewnej)	III
17	Drenaż otwarty jamy otrzewnej	III
18	Operacja dotycząca sieci	III
19	Operacja dotycząca krezki jelita cienkiego	III
20	Operacja dotycząca krezki okrężnicy	III
21	Operacja dotycząca tylnej ściany jamy otrzewnej	III
22	Terapeutyczna operacja endoskopowa otrzewnej	III
23	Przeszczep powięzi	III
24	Wycięcie powięzi brzucha	III
25	Usunięcie zmiany powięzi	III
26	Wycięcie torbieli galaretowatej pochewki ścięgna	III
27	Powtórne wycięcie torbieli galaretowatej pochewki ścięgna	III
28	Operacja kaletki maziowej	III
29	Przełożenie ścięgna	III
30	Wycięcie ścięgna	III
31	Pierwotna operacja naprawcza ścięgna	III
32	Wtórna operacja naprawcza ścięgna	II
33	Uwolnienie ścięgna	III
34	Zmiana długości ścięgna	III
35	Wycięcie pochewki ścięgna	III
36	Przeszczep mięśnia	II
37	Wycięcie mięśnia	III
38	Operacja naprawcza mięśnia(nie dotyczy prostego szcicia mięśnia)	III
39	Uwolnienie przykurczu mięśnia	III
40	Doszczętne blokowe wycięcie węzłów chłonnych	II
41	Drenaż węzła chłonnego	III
42	Operacja przewodu limfatycznego	III
43	Operacja dotycząca kieszonki skrzelowej	III

KOŚCI ORAZ STAWY		
Lp.		
1	Operacja naprawcza czaszki	II
2	Otwarcie czaszki	I
3	Wycięcie kości twarzy	III
4	Nastawienie złamania szczęki metodą otwartą	III
5	Nastawienie złamania innych kości twarzy metodą otwartą	III
6	Wycięcie zuchwy	II
7	Nastawienie złamania zuchwy metodą otwartą	III
8	Rekonstrukcja stawu skroniowo-zuchwowego	II
9	Pierwotna operacja odbarczająca kręgosłup szyjny	I
10	Korekcja po operacji odbarczenia kręgosłupa szyjnego	III
11	Operacja odbarczająca kręgosłup piersiowy	I
12	Pierwotna operacja odbarczająca kręgosłup lędźwiowy (nie obejmuje operacji wycięcia krążka międzykręgowego)	I
13	Korekcja po operacji odbarczenia kręgosłupa lędźwiowego	I
14	Operacja odbarczająca inne części kręgosłupa	II
15	Pierwotne wycięcie krążka międzykręgowego kręgosłupa szyjnego	I
16	Korekcja po wycięciu krążka międzykręgowego kręgosłupa szyjnego	I
17	Pierwotne wycięcie krążka międzykręgowego kręgosłupa piersiowego	I
18	Korekcja po wycięciu krążka międzykręgowego kręgosłupa piersiowego	I
19	Pierwotne wycięcie krążka międzykręgowego kręgosłupa lędźwiowego	II
20	Korekcja po wycięciu krążka międzykręgowego kręgosłupa lędźwiowego	II
21	Wycięcie niesprecyzowanego krążka międzykręgowego	II
22	Pierwotne usztywnienie (artrodeza) stawu kręgosłupa szyjnego	I
23	Pierwotne usztywnienie (artrodeza) innego stawu kręgosłupa	II
24	Korekcja usztywnienia stawów kręgosłupa	II
25	Korekcja deformacji kręgosłupa za pomocą wszczepianych urządzeń mechanicznych	I
26	Usunięcie zmiany kręgosłupa	II
27	Odbarczenie złamania kręgosłupa metodą otwartą	II
28	Unieruchomienie złamania kręgosłupa metodą otwartą	II
29	Całkowita rekonstrukcja kości	II
30	Całkowita rekonstrukcja przodostopia	II
31	Całkowita rekonstrukcja tylostopia	II
32	Operacyjne umieszczenie endoprotezy kości	III
33	Wycięcie kości ektopowej	III
34	Usunięcie zmiany kości	II
35	Otwarte chirurgiczne złamanie kości	II
36	Kątowe okostawowe rozdzielanie kości	II
37	Rozdzielenie trzonu kości	II
38	Rozdzielenie kości stopy	III
39	Drenaż kości	III
40	Pierwotne otwarte nastawienie złamania kości ze stabilizacją wewnętrzną	II
41	Pierwotne otwarte nastawienie złamania kości ze stabilizacją zewnętrzną	II
42	Pierwotne otwarte nastawienie przestawowego złamania kości	II
43	Wtórne otwarte nastawienie złamanej kości	II

KATALOG OPERACJI CHIRURGICZNYCH

44	Zamknięte nastawienie złamania kości ze stabilizacją wewnętrzną	III
45	Zamknięte nastawienie złamania kości z przeszskórną stabilizacją zewnętrzną	III
46	Operacyjna stabilizacja oddzielonej nasady kości	III
47	Całkowita endoprotezoplastyka stawu biodrowego z użyciem cementu	II
48	Całkowita endoprotezoplastyka stawu biodrowego bez użycia cementu	II
49	Całkowita endoprotezoplastyka stawu kolanowego z użyciem cementu	II
50	Całkowita endoprotezoplastyka stawu kolanowego bez użycia cementu	II
51	Całkowita endoprotezoplastyka innych stawów z użyciem cementu	II
52	Całkowita endoprotezoplastyka innych stawów bez użycia cementu	II
53	Protezowanie głowy kości udowej z użyciem cementu	II
54	Protezowanie głowy kości udowej bez użycia cementu	II
55	Protezowanie głowy kości ramiennej z użyciem cementu	II
56	Protezowanie głowy kości ramiennej bez użycia cementu	II
57	Protezowanie stawu innej kości z użyciem cementu	III
58	Protezowanie stawu innej kości bez użycia cementu	III
59	Usztywnienie (artrodeza) stawów palucha	III
60	Usztywnienie (artrodeza) innego stawu z przeszczepem kostnym zewnątrzstawowym	III
61	Usztywnienie (artrodeza) innego stawu z innym przeszczepem kostnym	III
62	Korekcja usztywnienia (artrodezy) innego stawu	III
63	Przywrócenie ruchomości usztywnionego stawu	II
64	Pierwotne operacyjne nastawienie urazowego zwłknięcia stawu	II
65	Wtórne nastawienie urazowego zwłknięcia stawu metodą otwartą	III
66	Operacja chrząstki półksiężycowatej metodą otwartą	II
67	Protezowanie ścięgna	II
68	Wzmocnienie ścięgna protezą	III
69	Operacja stabilizująca staw metodą otwartą	II
70	Uwolnienie przykurczu stawu	III
71	Operacja struktur okołostawowych palucha	III
72	Terapeutyczna endoskopia chrząstki półksiężycowatej	II
73	Terapeutyczna endoskopia innych chrząstek stawowych	III
74	Terapeutyczna endoskopia innych struktur stawowych	III
75	Terapeutyczna endoskopia stawu kolanowego	III
76	Terapeutyczna endoskopia innego stawu	II

RÓŻNE

Lp.		
1	Reimplantacja kończyny górnej	II
2	Reimplantacja kończyny dolnej	II
3	Reimplantacja innego narządu	II
4	Wszczepienie protezy kończyny	I
5	Amputacja kończyny górnej na wysokości ramienia	II
6	Amputacja ręki na wysokości nadgarstka	III
7	Amputacja kończyny dolnej na wysokości uda	II
8	Amputacja kończyny dolnej na poziomie podudzia i stopy	III
9	Amputacja palucha	III